ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΙΝΔΙΚΗ.

ARRIANI
HISTORIA INDICA,

CUM

BONAV. VULCANII

INTERPRETATIONE LATINA

PERMULTIS LOCIS EMENDATIORE.

RECENSUIT ET ILLUSTRAVIT

FRIDERICUS SCHMIEDER,

PHILOSOPHIAE DOCTOR ET AA. LL. MAG.

GYMNAS. HAL. LUTH. COLLEGA.

HALIS MAGDEBURGICIS,

SUMTIBUS JO. JAC. GEBAUERI.

cIↄIↄCCLXXXXVIII.

PRAEFATIO.

Alexander, quum, Asia et India usque ad Hyphasin domita, reverti coactus esset, animo Macedonum et bellis et laboribus continuis fracto, qua ratione fines imperii sui et constitueret firmos, et ipse videret cognosceretque, animo cogitabat. Terminos Asiae ab occidente natura ipsa firmaverat maribus; Libyam ab Aegypto, Arabiam a Syria et Babylonia ingentia dirimebant deserta; terminos septemtrionales ab Armenia usque in Indiam ipse cum exercitu percurrerat victor; restabant termini orientem et meridiem versus, nondum certi exploratique. Classe igitur in Hydaspe exstructa, per Hydaspem Acesinem et Indum usque ad oceanum navigabat, gentibusque ad

 utram-

utramque Indi oram victis, hunc fluvium terminum imperii orientem versus constituit. Dum vero in Indo navigaret, per medias regiones inter Sogdianam et mare Craterum remisit in Carmaniam, qui terras quasdam nondum satis cognitas et gentes dubiae fidei vel exploraret vel in potestatem regis redigeret. Ab Indi vero ostiis, ut nationes mari proximas subigeret, et littorum conditionem accurate cognosceret, partim ipse per fines Arabitarum, Oritarum, Gadrosiae, Carmaniae et Persidis rediit, partim Nearchum, ut praeter littora ab Indo ad ostia Euphratis et Tigris navigaret, misit.

Mandatum erat Nearcho, ut omnia littora portusque et insulas in praeternavigatione perlustraret, omnes sinus pernavigaret, urbesque ad mare sitas cognosceret, atque non negligeret, quae regio sit fertilis, quae deserta. (Ind. c. 32, 11.) Vel hoc mandatum docet, jam tum Alexandrum majora animo volvisse. Tam accurata eorum littorum cognitio, cui fuisset usui, nisi jam tum de repetenda in posterum ea navigatione cogitasset? Viderat Alexander, quum Tyrum oppugnaret, quantae commercio opes pararentur; viderat, quum in India versaretur, quot ad commercium merces utilissimas ea terra praeberet; viderat, sua experientia, earum terra ex India in occidentem transportandarum difficultatem. Quid mirum, si jam Alexander, vir in omni re sagacissimus,

per

per maria viam commercio invenire vellet? Quod Alexandrum voluisse non Nearchi solum iter, sed et navalia passim in ripis Indi et ad ejus fluvii ostia condita probant, quae, nisi et in posterum ibi navigari voluisset, prorsus inutilia fuissent. Certe non ambitio vanaeque laudis studium, se et suos primos in iis maribus navigasse, sed commodi emolumentique futuri divinatio, desiderium, littora non minus, quam mediterranea cognoscendi et spes mutuo commercio terras longinquas conjungendi ad eam navigationem jubendam Alexandrum compulere. Quapropter, simulac experientia edoctus ea maria navigabilia esse sciret, moles in Tigri a Persis conditas navigationemque impedientes destruebat, aliamque classem in Euphrate aedificabat, qua ipse per sinum persicum circum Arabiam in sinum arabicum navigare constituerat. Sic ipse viam ex India in Aegyptum invenisset, sic ipse forsitan opulentiae Alexandrinae initium vidisset, nisi mors citior et vitam et consilia ejus praecidisset. Voluerat adeo Libyam, ut ipse militibus suis confitebatur, circumnavigare. Quod multum abest vanam fuisse gloriationem. Voluerat sine dubio. Sed consilium id ex nimia ejus aevi geographiae verae ignorantia natum erat.

Iter Nearchi maximi erat momenti. Primus Europaeorum praeter illa littora, per illa maria, ante eum prorsus ignota, navigavit; primus commercio

 inter

inter orientem et occidentem, poſtea ſupra omnem opinionem florenti, viam aperuit. Nearchus navigaverat ab Indo praeter Arabitas, Oritas, Ichthyophagos, Carmaniam, Perſidem et Suſianam. Alii poſt eum ab Alexandro miſſi per ſinum perſicum praeter littora Arabiae usque ad promontorium Maceta; alii ſub Ptolemaeis, Aegypti regibus, circum Arabiam ad oſtia Indi usque et ſuperius adhuc, littora legentes venerunt; poſterius ventorum ejus regionis natura ſatis comperta, ab Arabia in Indiam, relictis littoribus via per Oceanum transverſa navigabatur. Hac via merces indicae in Aegyptum, praecipue urbem Berenicen, inde terra ad Nilum, denique ſecundo Nilo Alexandriam, praeſidii cauſa ab Alexandro conditam, vectae, ab Alexandria per occidentem dimittebantur. Multis ſaeculis haec ſola via commercio indico fuit, donec tandem recentioribus temporibus Portugallorum merito alia eaque commodior circum Africam reperiebatur.

Scripſerat Nearchus Paraplum, ſive deſcriptionem expeditionis ſuae navalis, nunc prorſus deperditam, niſi Arriano, praeter expeditionem Alexandri ipſius, etiam de claſſe ejus librum ſingularem, Hiſtoriam indicam, ſcribere placuiſſet. Curtius et fons ejus Diodorus pauciſſima modo de Nearchi itinere, et quidem ea, quae olim miraculoſa videbantur, ex. c. de balaenis, habent. Pauca ex Nearchi libro, eaque

eaque corruptissima exscripsit Plinius; plura Strabo; omnem vero, ut quidem videtur, Arrianus [a]).

Nearchi Paraplus, sicut pleraque veterum itineraria, liber admodum tenuis fuisse videtur, pauca continens, praeter nomina propria ac distantiam singulorum locorum, quantam forte esse conjiciebat. Quae longius describuntur, maximam partem non sunt magni momenti. Quare cogitari nequit, paraplum illum fuisse suppositititium. Nam si quis impostor Nearchi itinerarium finxisset, absque dubio lectores et sermonis lepore et rerum eventuumque miraculo allicere conatus esset. „*Nearchus vero loquitur quidem de insula quadam incantata, atque de miraculosa Ichthyophagorum origine, sed ut rem refutet, non ut pro vera venditet. Duo modo ejus veracitatem suspectam reddere possent, nimia nempe Indi latitudo, sed hanc puta scripsit fluvii inundantis; et quod dicit, Malanis Novembri visum esse solem septemtrionem versus; sed quis ob unum hunc errorem veritatem totius negare posset?*„ *Vinc. Nearch.* pag. 58. Et ni ipse fallor, ne hic quidem error Nearcho adscribendus est, sed Arriano, minus recte auctorem suum intelligenti. Vid. not. ad c. 25, 1. „*Nearchi narratio, ab Arriano servata* (qui ipse eam genuinam esse certissime non dubitavit), *quaevis interna documenta veritatis habet; quo attentio-*

 res

a) cf. Diod. XVII, 106. Curt. X, 1, 10. sqq. Plin. VI, 23. 24. 25. Strabo XV. pag. 495. sqq.

res eam legimus, eo magis laudatur; quo magis nobis India innotuit, eo magis eum vera retulisse vidimus; quo longius fines geographiae extenduntur, eo accuratiorem ejus narrationem, eo puriores ejus fontes fuisse agnoscitur.„ *Vinc.* pag. 2. Robertson [b]) Nearchi Paraplum memoratu dignissimis ex antiquitate servatis scriptis adnumerat. Jam ante Vincentium propter Nearchi accuratam situs promontoriorum, sinuum, urbium et montium descriptionem, d'Anville [c]), comparatis recentiorum descriptionibus, plurimorum locorum situm invenire et certo definire potuit. Itaque refutatione vix digni sunt, qui genuinum esse Nearchi paraplum negarunt. Henrici Dodwelli dissertatio de Arriani Nearcho nihil est nisi docta defensio errorum, quibus concipiendis Plinius occasionem dedit, quo nemo facile in scribenda geographia confusior reperiri potest. Summa dissertationis Dodwelli est: Nearchi paraplum sub postremis Ptolemaeis fictum esse. Argumenta, quibus hoc probabile reddere studet, sunt continui errores, quorum refutationem cum probatione contrarii vide apud Sainte-Croix [d]) et Vincentium [e]). Ne quid vero desit in hac editione, quod emtores desiderare possent, Dodwelli dissertionem ad calcem libri

b) Disquisit. histor. de Veterum India, nota VI.

c) Mém. de Litterature, tom. XXX. pag. 132. sqq.

d) Exam. pag. 250.

e) Nearch. pag. 56. sqq.

libri Arrianei adjungendam curavi, adjecta Vincentii refutatione, ad quam plura in Nearchi defensionem legendi cupidos relegare satis habeo.

Eam vero ipsam ob causam, quod nimis tenuis esset Nearchi paraplus, exornavit eum Arrianus digressionibus, et operam dedit, ut varietate et elegantia sermonis lectores delectaret. Prioribus XVII capitibus continetur descriptio Indiae optima. Auctores erant Megasthenes et Eratosthenes, hic quod geographiae studio deditus erat et celeberrimis antiquitatis geographis adnumerabatur; ille quia ipse non ita multo post Alexandrum diu in India vixerat et longius adhuc Alexandro in India itinera fecerat [f]). Ultimum caput tenet dissertatiunculam, qua, pro suae aetatis cognitione, orbem longius meridiem versus prae ardore inhabitabilem esse, exemplis probare studet. Medium locum tenet narratio de Nearchi expeditione navali, quam scripsit αὐτῷ Νεάρχῳ ἑπόμενος, ut dicit in Exped. VI, 28.

Scripsit Arrianus hunc librum post Expeditionem. Nam in Expeditione VI, 28, 10. et V, 5, 1. 6, 12. de historia indica adhuc scribenda loquitur, et in hac ipsa cap. 19. et saepius relegat lectorem ad Expeditionem. Scripsit eum dialecto ionica, non at-

 tica,

f) Scriptores veteres de India deperditos et superstites enumeratos vide in Freinsh. Comment. ad Curt. VIII, 9, 2.

tica, ut Expeditionem; vel, ut veteres in omni dialecto imitaretur, vel ut uni vel pluribus amicorum, qui illam atticae praeferrent, placeret.

Historia litteraria Ἰνδικῆς cum ea Expeditionis vel Anabaseos Alexandri prorsus convenit; nam in MStis et editionibus (excepta Borheckiana) illi adjuncta est, adeoque in primis editionibus pro octavo Anabaseos libro habebatur. Quare de fatis hujus libri lectores ad praefationem meam in Expeditionem relego, et hic ea modo, quae sigillatim ad Historiam Indicam pertinent, adscribere satis habeo.

In *Geographiae veteris scriptoribus graecis minoribus*, Vol. I. Oxoniae, 1698. typis repetitus est *Nearchi paraplus* cum Vulcanii interpretatione, id est: pars hujus Historiae indicae, a capite XIX. extremo usque ad cap. XLIII, 13. Sub textu et ad calcem libri adjecit Hudson plurimas notas criticas Blancardi, interdum etiam quae Plinius et Ptolemaeus habent nomina locorum, si paulisper differunt ab nominibus Nearchi, et quod summum, varias lectiones Codicis MSti Bodlejani, quibus Gronovius non usus est. Codex is egregius est, et forte post optimum florentinum secundus; nam pleraeque ejus lectiones cum lectionibus Optimi congruunt, et quaedam bona habet, quae a Gronovio ex Optimo non vidi excerpta. Unde nihil magis dolui, quam mihi totius ejus codicis variantes inspicere non contigisse, praecipue quum Hudson

in

in praefatione ſcribat: „Potuimus, ſi id noſtri fuiſſet inſtituti, variantes lectiones (codicis Bodlejani) ad reliqua Arriani delibaſſe, quae obſcura multa luce perfunderent et maculas non paucas tollerent inveteratas.„ Sane ſi is Codex conferretur, operae pretium foret.

Bis Indica ſeparatim in Germanicum translata eſt: *Arriani Indica, das iſt: indianiſche Geſchicht- oder Reiſebeſchreibung der Flotte Alexanders des Großen. Aus dem Griechiſchen ins Deutſche überſetzt (von Georg Raphelius). Hamburg* 1710. deinde: *Arrians indiſche Merkwürdigkeiten und Hannons Seereiſe, nebſt Hrn. Heinr. Dodwells Prüfung der Seereiſe des Nearch, und Herrn von Bougainville Abhandlung von der Seereiſe des Hanno und den carthaginienſiſchen Handelsplätzen, die er an der Küſte von Africa angelegt hat. Mit Landcharten und einem geographiſchen und hiſtoriſchen Regiſter über den Arrian. Braunſchweig und Wolfenbüttel* 1764. (*von Conrad Arnold Schmid.*) Prior Arrianum transtulit ad verbum, poſterior elegantior eſt. De verſione italica vide Fabric. ed. Harleſ. Tom. V. pag. 100.

Vincentii liber celeberrimus — *the Voyage of Nearchus* etc. *London* 1797. — nunc in Germania a nemine ignoratur, et, ſi de ejus laude multa diſſererem, ſupervacanea ſcripſiſſe viderer. Jam vidi in indicibus publicis, verſionem ejus parari. Ea enim laus eſt Germaniae, ut non ſolum in quavis doctrina-

rum

rum parte viros alat doctiſſimos, ſed quicquid etiam apud exteros boni edatur, vel vertendo vel alio modo ſibi vindicet, ut omne ſcibile ex univerſo orbe in Germaniam confluere vere dici poſſit. Continet Vincentii liber explicationem totius Nearchi itineris ex Hydaſpe usque ad Indi oſtia et inde per Oceanum et ſinum perſicum usque in Paſitigrim reſpectu ad hiſtoriam, geographiam et commercium; praefixa ſunt Prolegomena de Alexandro et ejus conſiliis, de Alexandria et aliis rebus geographicis, de temporibus, ventis, menſuris, atque de Geographis ipſis, lectu digniſſima; adjectae ſunt diſſertationes doctiſſimae ad aſtronomiam et geographiam pertinentes. Ex his omnibus non pauca ad *Arriani Anabaſin Alexandri* explicandam a me adhiberi potuiſſent, niſi jam, quae ſcripſeram, Lipſiam miſſa et maximam partem excuſa fuiſſent, quum Vincentii librum acciperem. Quapropter pauciſſima modo, dum ultimam manum ad corrigendos in typis errores admoverem, ex Vincentii Nearcho ad illum librum adnotare potui. — Ad explicandam navigationem Nearchi per mare uſus eſt Vincent cum aliis ſubſidiis optimis, tum praecipue quod attinet littora inter Indum et ſinum Perſicum, inde ab Alexandri temporibus ad noſtra usque non deſcripta et prorſus ferme ignota, itinerario recenti atque inedito. Erant enim anno 1774 ab Anglis naves quaedam miſſae ad ea littora exploranda. Quam

ob

ob rem ad explicandum Nearchum ſolus optime inſtructus, non pauca referre poterat et veteris et recentioris Geographiae ſtudioſo acceptiſſima. Quia vero Germani in iſtis maribus non navigant, bibliopolam, qui verſionem illius libri emit, lucrum habiturum dubito. Geographi enim noſtri librum anglicum legere malent. Iis vero, quibus ſtudium ſcriptorum antiquorum curae eſt, me ſatisfeciſſe ſpero, quum potiora et quae ſtricte ad Arriani Hiſtoriam indicam pertinent, ex Vincentii libro, in quo nec textus Arriani graecus, nec verſio continua reperitur, in animadverſiones meas intexerim.

Reſtat, ut de mea opera qualicunque pauca adjiciam.

Textum reſtitui ad fidem Codicis Optimi Florentini, reliquorum codicum a Vulcanio, Blancardo, Hudſone, ac Gronovio collatorum, et primarum editionum, Venetae atque Baſileenſis, ope uſus ſubſidiaria. Quae jam ab aliis emendata erant, repetere nolui; mearum vero emendationum, et ubi codices me deſererent, conjecturarum rationes in *notis criticis* ſub textu reperies. Textui e regione repetita eſt latina Bonaventurae *Vulcanii interpretatio*, eaque nunc innumeris locis emendatior. Ad calcem cujusvis capitis ſubnexae ſunt *animadverſiones*, quarum quaedam, ſed pauciſſimae, obſcuriora textus loca illuſtrant, plurimae vero geographiam et hiſtoriam ſpectant. Plurima, ut

ſupra

ſupra jam monui, Vincentio debeo, a quo paucis modo locis diſceſſi; at aliorum tamen virorum doctorum libros a me neglectos non eſſe, quavis pagina invenies. Adjecta eſt ad finem libri *Dodwelli diſſertatio de Nearchi paraplo* cum *Vincentii refutatione*, ex anglico in latinum translata. *Mappa geographica*, quam liberalis editionis hujus redemtor adjiciendam curavit, conſtructa et compoſita eſt ex duobus mappis accuratiſſimis in Vincentii Nearcho. Nomina ad littora ſcripta, niſi his ſignis ( ) incluſa ſunt, ex Nearchi paraplo ſunt. Numeri adſcripti relegant ad marginem ſuperiorem, ubi vel nomina eorundem locorum ab aliis veterum ſervata vel nomina recentiora repe-riuntur.

Diſcedere a lectoribus nequeo, niſi publice benignitatem Jo. Reinhold Forſteri, Viri Illuſtris, profeſſus, qui me et bibliotheca ſua in quovis litterarum genere lectiſſima, et doctrina atque conſiliis ſuis animo promptiſſimo juvit.

Scribebam Halis Magdeburgicis, in Gymnaſio Lutherano, die XVI^mo^ Dec. 1797.

MAN-

MANSIONES CLASSIS, CUM DIEBUS

EX VINCENTIO ADSCRIPTIS.

Loca.	*Dies.*
Solvit claſſis in Indo — —	d. 2 Oct. 326 a. Chr.
Stura — — — —	Oct. 3. 4. 5.
Koreatis — — —	Oct. 6.
Arabitae.	
Krokala — — —	Oct. 8. 9.
Irum — — — —	Oct. 9.
Sangada, Bibacta, Portus Alexandri,	Oct. 10.
Domae — — — —	Nov. 3. 326.
Saranga — — —	Nov. 5.
Sakala, Morontobarbara —	Nov. 6.
Arabis — — — —	Nov. 7. 8.
Oritae.	
Pagala — — — —	Nov. 9. 326 a. Chr.
Kabana — — — —	Nov. 10.
Kokela — — — —	Nov. 11.
Tomerus — — —	Nov. 21.
Malana — — — —	Nov. 27.
Ichthyophagi.	
Bagaſira — — —	Nov. 28. 326 a. Chr.
(Arraba Promont.) — —	Nov. 29.
Kolta — — — —	Nov. 30.
Kalyba — — — —	Dec. 1.
Karbis, Kyſa — — —	Dec. 2.
Moſarna — — —	Dec. 3.
Balomus — — —	Dec. 4.
Barna — — — —	Dec. 5.
Dendroboſa — — —	Dec. 6.
Kophanta — — —	Dec. 7.
Kyiza — — — —	Dec. 8.
Oppidum parvum — —	Dec. 9.
Bageia, Talmena — —	Dec. 10.

Kana-

Kanaſida — — — Dec. 11.
Littus deſertum — — Dec. 12.
Kanate — — — — Dec. 13.
Troea — — — — Dec. 14.
Dagaſira — — — Dec. 15.
Badis — — — — Dec. 17.

Carmania.

Littus humile Carmaniae — Dec. 18. 326 a. Chr.
Neoptana — — — Dec. 19.
Anamis — — — — Dec. 20.
Oaracta — — — — Jan. 1. 325 a. Chr.
Oaracta — — — — Jan. 2.
(Great Tombo) — — Jan. 3.
Siſidone — — — Jan. 4. 325.
Tarſia, Cataea — — Jan. 5.

Perſis.

Ila, Kaikandros — — Jan. 6. 325.
Ochus — — — — Jan. 7.
Apoſtana — — — Jan. 8.
Sinus — — — — Jan. 9.
Gogana — — — — Jan. 10.
Sitakus — — — — Jan. 11.
Hieratis — — — Febr. 1. 325.
Meſambria, Padagrum — Febr. 2.
Taoke, Granis — — Febr. 3.
Rhogonis — — — Febr. 3.
Brizana — — — — Febr. 4.
Aroſis — — — — Febr. 5.

Suſiana.

Kataderbis, Margaſtana — Febr. 6. 325.
Brevia — — — — Febr. 7.
Diridotis — — — Febr. 8.

A Diridoti reverſus Nearchus per Paſitigrim, adverſo flumine, ad pontem non procul a Suſis exſtructum navigavit, ubi finita navigatione nautae cum Alexandri exercitu propter ſalvum claſſis reditum dies ſeſtos celebrabant.

APPIA-

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΙΝΔΙΚΗ.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΙΝΔΙΚΗ.

ΚΕΦ. Α.

Τὰ ἔξω Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὰ 1 πρὸς ἑσπέρην ἔς τε ἐπὶ τὸν ποταμὸν Κωφῆνα, Ἀσακηνοὶ καὶ Ἀσσακηνοὶ, ἔθνεα Ἰνδικὰ, ἐποικέουσιν. Ἀλλ' οὔτε 2 μεγάλοι τὰ σώματα, καθάπερ οἱ ἐντὸς τοῦ Ἰνδοῦ ᾠκισμένοι, οὔτε ἀγαθοὶ ὡσαύτως τὸν θυμὸν, οὐδὲ μέλανες ὡσαύτως τοῖς πολλοῖς Ἰνδοῖσιν. Οὗτοι πάλαι μὲν Ἀσσυ- 3 ρίοις ὑπήκοοι ἦσαν· ἔπειτα Μήδοισι· ἐπεὶ δὲ Μῆδοι Περσέων ἤκουον, καὶ φόρους ἀπέφερον Κύρῳ τῷ Καμβύσου ἐκ

CAP. I.

Quae extra Indum amnem 1 Occidentem versus sunt regiones ad Cophenem fluvium usque, Astaceni atque Assaceni, Indicae gentes, incolunt. Sunt vero hi 2 Indis intra Indum amnem habitantibus et corporum magnitudine et animorum praestantiâ inferiores: neque tam nigri, quam plerique Indi. Hi olim Assyriis 3 parebant: deinde Medis: postquam vero Medi in Persarum potestatem venerunt, tributa etiam Cyro, Cambysis filio, ex suis regionibus

NOTAE CRITICAE

AD ARRIANI HISTORIAM INDICAM.

CAP. I.

1. ἔς τε ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ex optimo Codice Florentino, pro vulgato ἐπὶ τὸν ποταμόν.

3. ἐπεὶ δὲ Μῆδοι Περσέων, sic Vulcanius et reliqui editores eum secuti. At Veneti et Basileenses cum quatuor codicibus habent: ἐπεὶ δὲ Μήδοισι. In uno Gronovius erasam invenit primam scripturam vocis ἐπεί. Unde idem, ut transitus bene ducatur, omniaque conveniant, legi vult: ἔπειτα Μήδοισι, ἐπεὶ δὲ Μῆδοι etc., quam conjecturam, ut maxime probabilem, recepi.

τῆς γῆς σφῶν, οὓς ἔταξε Κῦρος. Νυσαῖοι δὲ οὐκ Ἰνδικὸν γένος ἐςὶν, ἀλλὰ τῶν ἅμα Διονύσῳ ἐλθόντων ἐς τὴν γῆν τῶν Ἰνδῶν· τυχὸν μὲν καὶ Ἑλλήνων, ὅσοι ἀπόμαχοι αὐτῶν ἐγένοντο ἐν τοῖς πολέμοις, οὓς τινας πρὸς Ἰνδοὺς Διόνυσος ἐπολέμησε· τυχὸν δὲ καὶ τῶν ἐπιχωρίων τοὺς ἐθέλοντας τοῖς Ἕλλησι συνῴκισε· τήν τε χώρην Νυσαίην ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ὄρεος τῆς Νύσης Διόνυσος, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν Νύσαν. Καὶ τὸ ὄρος τὸ πρὸς τῇ πόλει, ὅτου ἐν τῇσιν ὑπωρείῃσιν ᾤκισαι ἡ Νύσα, Μηρὸς κληΐζεται, ἐπὶ τῇ συμφορῇ ἥτινι ἐχρήσατο εὐθὺς γενόμενος. Ταῦτα μὲν οἱ ποιηταὶ ἐπὶ Διονύσῳ ἐποίησαν· καὶ ἐξηγείσθων αὐτὰ ὅσοι λόγιοι Ἑλλήνων ἢ βαρ-

pependerunt, quae Cyrus imperavit. 4 Nyſaei vero Indorum gens non ſunt, ſed ex iis originem ducunt, qui olim cum Libero patre in Indiam venerant, Graecis quidem etiam fortaſſe, qui in bellis, quae Liber cum Indis geſſit, inutiles bello facti fuerant. 5 Fortaſſis autem etiam indigenas voluntarios in eandem cum Graecis coloniam deduxit, regionemque Nyſaeam a monte Nyſâ vocavit, urbemque ipſam Nyſam. 6 Mons vero urbi vicinus, ad cujus radices ſita eſt Nyſa, Merus (i. e. *femur*) vocatus eſt, propter caſum illum, quo uſus fuit Bacchus ſimul ac natus erat. 7 Atque haec quidem poëtae de Dionyſo finxerunt: eademque quotquot vel apud Graecos vel apud barbaros fabuloſarum

5. τὴν πόλιν αὐτὴν, ex MSStis pro τὴν πόλ. αὐτῶν. Deinde vulgo hoc loco ſcribere ſolent Νύσση et Νυσσαῖοι. Vulcanius primus ex ſuo codice emendavit Νύση et Νυσαῖοι, quomodo etiam prima edita exemplaria duobus locis habent, Exped. V, 26, 9. et VI, 2, 5. Blancardus male reſtituit σ geminatum, firmis argumentis non niſus. Ego denuo alterum σ ejicio, maxime ob Codicem optimum, quae lectio Gronovio haud dubie vera (vide not. ad Exped. V, 1, 1.) praecipue propter derivatum inde nomen *Dionyſos*. cf. etiam Heyne ad Apollod. pag. 563.

βάρων. Ἐν Ἀσσακηνοῖσι δὲ Μάσσακα, πόλις μεγάλη, ἵναπερ καὶ τὸ κράτος τῆς γῆς ἐςὶ τῆς Ἀσσακίης· καὶ ἄλλη πόλις Πευκέλα, μεγάλη καὶ αὐτὴ, οὐ μακρὰν τοῦ Ἰνδοῦ. Ταῦτα μὲν ἔξω τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ᾤκιςαι πρὸς ἑσπέρην, ἔςτε ἐπὶ τὸν Κωφῆνα.

8 historiarum scriptores sunt, narrent. Apud Assacenos est Massaca, magna urbs, ubi et summa potestas est regionis Assaciae; et alia urbs Peucela, magna etiam haec, non procul ab Indo. Haec extra Indum amnem habitantur Occidentem versus, usque ad Cophenem (fluvium).

8. ἔτι μεγάλη καὶ αὐτὴ — Voculam primam abjeci, quia ab Optimo ignoratur.

ANIMADVERSIONES

AD ARRIANI HISTORIAM INDICAM.

Ἰνδική] sc. ξυγγραφὴ, sicut ab Arriano dicitur V, 6, 12. et VI, 16, 7., *indica historia*. Scripta vero est dialecto ionica, uti anabasis Alexandri attica, quam ideo ἀττικὴν ξυγγραφὴν (Ind. 19, 8.) appellat. Argumentum hujus historiae est: Quum Alexander ex India reverti cogeretur, quod exercitus eum ultra Hyphasin fluvium sequi nollet, ipse quidem terrestri itinere proficiscebatur, Nearcho autem parte copiarum tradita, imperabat, ut ab Indo fluvio progressus per mare rediret oramque maritimam viseret, quae regiones urbesque, qui portus qui populi essent. Huic vero narrationi praemittitur septendecim prioribus capitibus descriptio Indiae et regionis et incolarum. *Raph.*

CAP. I.

Argumentum. De accolis Indi occidentem versus, Assacenis, Astacenis et Nysaeis.

1. ἔξω Ἰνδοῦ] *extra* sive *ultra Indum*, ἐντὸς τοῦ Ἰνδοῦ *intra* sive *cis Indum*. Arrianus adverbiis ἔξω et ἐντὸς usus est ita, ac si haec scriberet in ipsa India. *Raph.*

Ἀςακηνοὶ καὶ Ἀσσακ.] De Assacenis, quorum urbes et regionem armis expugnavit Alexander, multa loquitur Arrianus in Exped. Alex. IV, 25. seqq. Astacenorum nomi-

nominis nulla ibi mentio facta, at eorum loco inter Cophenem et Indum, et quidem proxime Cophenem duae aliae gentes indicae commemorantur, Aſpaſii et Guraei. In Strabone vero, libro XV, nominantur Ἀϛάκοινοι, ut igitur de nomine eorum dubium eſſe nequeat. Vel negligenter egit Arrianus, ut in majore illo libro id nomen taceret, quum tamen Alexander tam diu in illis regionibus haereret; vel librariorum culpa nomen Aſtacanorum mutatum eſt in ſolennius nomen Aſſacenorum. Ex. c. lib. IV, 30, 9. Alexander moviſſe dicitur ex petra Aorno in Aſſacenorum regionem. Ergo vel ea petra aliam ad gentem pertinebat, forte Aſtacenos, vel, quia nondum narratum erat, Alexandrum ex Aſſacenorum regione diſceſſiſſe, legendum eſt Ἀϛακανῶν pro Ἀσσακανῶν. Strabo XV, p. 480. inter Cophenem et Indum has collocat gentes: Aſtacoenos, Maſſianos (qui in noſtro non occurrunt), Nyſaeos, Hippaſios (lege: Aſpaſios. Scripti etiam habent Πάσιοι.), Aſſacanos, ubi urbs Maſoga (Maſſaga); et urbs alia Peucolaetis.

2. οὔτε ἀγαθοὶ — τὸν θυμὸν] Confirmatur hoc bello contra Alexandrum. Quamvis enim ſupra 30000 peditum, 2000 equitum et 30 elephantos haberent, proelio tamen cum Alexandro decertare noluere; Maſſagaque, Aſſacenorum urbs princeps, non ab ipſis, ſed ab aliis Indis mercede conductis fortiter defenſa, poſt horum diſceſſum facile capiebantur.

5. ἀπὸ τοῦ ὄρεος τῆς Νύσης] Non a monte, ſed a nutrice Bacchi Nyſâ, hanc urbem nomen traxiſſe tradidit Arrianus Expedit. V, 1, 9. Utrumque parum differt. Mons enim ille vel ipſe a nutrice Bacchi nomen habet, vel quia Bacchus in eo nutriebatur, a poëtis in nutricem mutatus eſt. Situs eſt in Aſia, et prope eum urbs ejusdem nominis, ubi Bacchus poſt deliria Athamantis et Inonis a Nymphis Nyſeidibus, Jove jubente educatus fertur. Vid. Apollod. Biblioth. III, 4, 3. et Heyn. Not. p. 563. De Nyſaeis vide Arr. Exped. Alex. V, c. 1. et c. 2, 1 - 9. Curt. VIII, 10, 7. ſeqq. Plut. Vit. Alex. c. 58. Urbs Nyſa ab optimatibus regebatur et ccc equites Nyſaei per aliquod tempus Alexandrum in India comitabantur. Situs urbis incertus eſt. cf. Mannert. V. p. 38. et 142. Ptolemaeo eadem eſſe videtur, quae nunc Nagar.

6. μηρὸς] quae vox idem dicit, quod Latinis femur. Semele enim extincta Bacchum in femore Jovis ad maturitatem perveniſſe notum eſt. Iſta fabella ex mo-

re

re loquendi orientalium nata videtur, quibus ex femore ſati et liberi idem ſignificant. De monte Mero vide notam Weſſelingii ad Diod. II, 39. et deſcriptionem ex libro indico Bagavadam apud St. Croix pag. 312. ſeqq.

ἐπὶ τῇ συμφορῇ] *propter caſum illum*, non adverſum, eſt enim vocabulum medium, neque quidquam adverſi accidit Baccho, quod femori Jovis inſutus fuerit. *Raph.*

7. ὅσοι λόγιοι] Bacchum tot gentes bellicoſas, easque tum temporis Graecis ignotas, usque ad Indos perviſſe, nullamque ex iis praeter Indos ſubegiſſe, vehementer dubitat Arrianus Exped. V, 1, 2. Sed fabuloſa ea, quae de diis veteres tradidere, non eſſe nimium curioſe perveſtiganda cenſet. Quis credat Bacchum et Herculem unquam apud Indos fuiſſe, quorum religio et mores cultui iſtorum deorum quam maxime obſtant? Receptae tamen ſunt iſtae narrationes a ſerioribus de Alexandro ſcriptoribus, adeoque monumentis publicis poſteritati traditae. (cf. P. Corſini Herculis expiat. geſta et labores pag. XXXVII.) Strabo lib. XV. pag. 472. (ed. Caſaub.) et ſeqq. Megaſthenem quidem, ait, fidem antiquis de India narrationibus derogare juſſiſſe, at Herculis res geſtas et Bacchi cum paucis quibusdam crediſſe, quum reliquorum magna pars, interque eos Eratoſthenes, fabuloſa ea et minime credenda arbitrarentur. Atque omnia iſta de Baccho, Hercule et Prometheo figmenta eorum eſſe, qui Alexandro adulari ſtuderent, primum ex eo liquere, quod ſcriptores non concordent, ſed alii ea referant, alii ne ullam quidem mentionem faciant. Neque vero probabile eſſe, res adeo illuſtres, et ambitione plenas non eſſe auditas; et ſi eſſent auditae, non videri veroſimile, eas memoratu dignas non fuiſſe exiſtimatas, praeſertim a fide digniſſimis ſcriptorum. Deinde per quos Herculi et Baccho ad Indos transeundum erat, eos nullum certum ſignum habere, quo oſtenderent, illos per eam terram transiviſſe, etc. Qui expeditionem Bacchi in Indiam ſolummodo Hiſtoricis Alexandri tribuunt, non plane errant. At quum Strabo l. l. praeter alia et locum Euripidis (in Bacch. V, 14-18.) in teſtimonium afferat, jam dudum apud Graecos de Bacchi expeditionibus in Orientem traditionem exſtitiſſe; (Bacchus ibi gloriatur, ſe Medos, Perſas, Bactrianos, Arabiam, univerſamque Aſiam peragraſſe) Macedonibus nihil

tribui posse videtur, quam eos aliquam fidem traditioni veteri addidisse. Grata vero fuit Alexandro ista de Baccho narratio, ut milites ejus, aemulatione quadam rerum a Baccho gestarum, longinquiorem cum eo militiam non detrectarent, ut patet ex lib. V. Exped. 2, 1. cf. De St. Croix Examen des anciens Historiens d'Alexandre-le-Grand pag. 90. Freinshem. ad Curt. VIII, 10, 11. et Diod. II, 38. cum notis P. Wesselingii. De monumentis Bacchi apud Indos vide c. 5, 9. seqq. et de muneribus ejus in Indos c. 7, 5. seqq.

8. Massaca vel Massaga, ut scribitur in Expeditione, (Masoga apud Strab., Mazagae apud Curtium,) non sine magno Macedonum labore expugnabantur. Peucela conditione subacta sunt. In Exped. IV, 28, 10. urbs illa minus recte Peucelaotis nominatur, et apud Strabonem Peucolaetis, quae terminatio non urbium, sed regionum esse solet. Reliquae urbes hujus regionis, quae in Expeditione nominantur, sunt Bazira (unde hodiernum nomen Bishore natum videtur), Ora, Embolima, Orobatis, Dyrta et Aornus, petra.

II. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ 1 ὡς ἕω, τοῦτό μοι ἔςω ἡ τῶν Ἰνδῶν γῆ, καὶ Ἰνδοὶ οὗτοι ἔςωσαν. Ὅροι δὲ τῆς Ἰνδῶν γῆς, πρὸς μὲν βορέου ἀνέμου ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος. Καλέεται 2 δὲ ὀ Ταῦρος ἔτι ἐν τῇ γῇ

II. Quae vero regio ab Indo orientem versus est, eam ego Indiam appello, quique eas partes incolunt, Indos. Terminatur autem India à septentrione, Tauro monte: qui quidem non amplius in eâ regione no-

NOTAE CRITICAE AD CAP. II.

1. ὡς ἕω — ex Opt. pro vulgato πρὸς ἕω. Plenum est ὡς ἐπὶ, ex. c. ὡς ἐπὶ τὸν Αἷμον Exped. I, 2, 1. 6, 16. etc. vel ὡς πρὸς, ex. c. ὡς πρὸς τὴν θάλασσαν, Exped. II, 9, 1. 4. VII, 11, 6. etc. Interdum vero praepositio omittitur; ut: ὡς Ἀλέξανδρον I, 4, 9. ὡς Ταξίλην IV, 22, 9.

2. καλέεται δὲ ὁ Ταῦρος ἔτι — Si Taurus retineret in ea regione nomen istud, prorsus abundaret hoc monitum, Taurum ibi adhuc Taurum vocari. Sed statim addit auctor, montem ab incolis vel Paropamisum vel Emodum

ταύτῃ· ἀλλ' ἄρχεται μὲν ὁ Ταῦρος ἀπὸ θαλάσσης τῆς κατὰ Παμφύλους τε καὶ Λυκίην καὶ Κίλικας· παρατείνει τε ἔςτε τὴν πρὸς ἕω θάλασσαν, τέμνων τὴν Ἀσίην πᾶσαν· ἄλλη δὲ ἄλλο καλέεται 3 τὸ ὄρος, τῇ μὲν Παραπαμισὸς, τῇ δὲ Ἡμωδός· ἄλλῃ δὲ Ἴμαος κληΐζεται· καὶ τυχὸν ἄλλα καὶ ἄλλα ἔχει οὐνόματα· Μακεδόνες δὲ οἱ 4 ξὺν Ἀλεξάνδρῳ ςρατεύσαντες Καύκασον αὐτὸ ἐκάλεον· ἄλλον τοῦτον Καύκασον, οὐ τὸν Σκυθικόν· ὡς καὶ τὰ ἐπέκεινα τοῦ Καυκάσου λόγον κατέχειν ὅτι ἦλθεν Ἀλέξαν-

men hoc retinet. Incipit vero Taurus a mari circa Pamphyliam et Lyciam ac Ciliciam, tenditque perpetuo dorſo ad orientalem oceanum, totam Aſiam interſecans. Alibi vero aliam appellationem accipit hic mons. Quibusdam enim in locis Parapamiſus, aliis Emodus, aliis Imaus dicitur. Fieri autem poteſt, ut alias atque alias appellationes habeat. Macedones vero, qui cum Alexandro militarunt, Caucaſum eum vocarunt, diverſum ab eo qui in Scythiâ eſt: ut fama obtineret, Alexandrum etiam Caucaſum transcen-

dum vel Imaum, et a Macedonibus Caucaſum vocatum eſſe. Unde locum laborare patet. Emendo: καλέεται δὲ ὁ Ταῦρος ἔτι. Editiones et Codices in vulgato conſentiunt. Probatur haec conjectura etiam ex Exped. V, 6, 4. Geographi vero interdum montem univerſum, qui mediam Aſiam tranſit, Taurum vocant, at ea re dicere nolunt, montem id nomen apud omnes gentes retinuiſſe.

3. ἄλλῃ δὲ Ἥμαον — Corruptum eſſe hoc nomen jam vidit Blancardus ex Strabone et Plinio, qui ſaepe habent Ἴμαος, *Imaus*. Vitium natum cenſet ex confuſione notarum ⊦ et I. Priorem enim adſpirationis vice apud veteres uſurpatam eſſe. At certiſſima res eſt ex c. 6, 4., ubi pro vulgato τὸ ἵμακον ὄρος Gronovius ex Optimo recepit τὸ ἰμαϊκὸν ὄρος. Emendo igitur ἄλλῃ δὲ Ἴμαος etc. Veneta et Baſileenſis ſcribunt Ἡμωδὸς et Ἥμαον, et ſuperius ἄλλο δὲ ἄλλῃ.

4. τὰ ἐπέκεινα — Veneta et Baſil. τὸν ἐπέκεινα.

δρος. Τὰ πρὸς ἑσπέρην δὲ τῆς 5 Ἰνδῶν γῆς ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἀπείργει, ἔςτε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ἵναπερ αὐτὸς κατὰ δύο ςόματα ἐκδιδοῖ, οὐ συνεχέα ἀλλήλοισι τὰ ςόματα, κατάπερ τὰ πέντε τοῦ Ἴςρου ἐςὶ συνεχέα· ἀλλ' 6 ὡς τὰ τοῦ Νείλου, ὑπό των Δέλτα ποιέεται τὸ Αἰγύπτιον· ὧδέ τι καὶ τῆς Ἰνδῶν γῆς Δέλτα ποιέει ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, οὐ μεῖον τοῦ Αἰγυπτίου· καὶ τοῦτο Πάτταλα τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ καλέεται. Τὸ δὲ πρὸς νότου τε ἀνέμου 7 καὶ μεσημβρίης, αὐτὴ ἡ μεγάλη θάλασσα ἀπείργει τὴν Ἰνδῶν γῆν, καὶ τὰ πρὸς ἕω αὐτὴ ἡ θάλασσα ἀπείργει. Τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίης, 8 κατὰ Πάτταλά τε καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολὰς, ὤφθη

disse. Occidentem versus Indiae terminus est Indus amnis ad magnum oceanum usque, ubi ipse per duo ostia in eum fertur, neque ea quidem inter se propinqua, quemadmodum quinque Istri ostia; sed sicut ista Nili, a quibus Delta Aegyptium efficitur: hoc pacto etiam Indus amnis partem Indiae Delta facit, neque id minus Aegyptio, quod quidem Indorum linguâ Pattala vocatur. Qua vero ad austrum et meridiem vergit India, ipso magno oceano clauditur: orientales etiam ejus partes idem oceanus terminat. Quae Indiae partes meridiem versus jacent circa Pattala Indique fluminis ostia, ab Alexandro et Macedonibus ac multis Graecis perlustrata sunt: partes autem

7. Vulgo legitur: καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη θάλασσα ἀπείργει etc. Copulam vero, huic loco prorsus non convenientem, etiam deficientem in Basil. et Veneta, denuo abjeci.

8. Vulgata habet: τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίην καὶ τὰ Πάτταλά τε καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολὰς etc. Sed primo ex omnibus MStis, et editione Veneta ac Basileensi scribo πρὸς μεσημβρίης. Sequitur quidem: τὰ δὲ πρὸς ἕω. Sed hoc genus variationis amare Arrianum, interdum ad Expedit. notatum est. Deinde si vulgatam sequereris, diceret Arrianus, Alexandrum cum exercitu Indiae id latus, quod est versus meridiem, vidisse, (cogitabatur

πρός τε Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων καὶ πολλῶν Ἑλλήνων· τὰ δὲ πρὸς ἕω Ἀλέξανδρος μὲν οὐκ ἐπῆλθε, τάδε πρόσω ποταμοῦ Ὑφάσιος. Ὀλίγοι δὲ ἀνέγραψαν τὰ μέχρι ποταμοῦ Γάγγεω, καὶ ἵνα τοῦ Γάγγεω αἱ ἐκβολαὶ, καὶ πόλις Παλίμβοθρα μεγίςη Ἰνδῶν πρὸς τῷ Γάγγῃ.

versus Orientem non adiit Alexander, eas videlicet, quae sunt ultra Hyphasin amnem. Pauci vero scripserunt de iis quae usque ad Gangem sunt; aut ubi Gan- 9 gis ostia, maximaque ad Gangem Indorum urbs Palimbothra.

batur enim India quadrangula, ad modum maxime rhombi) et praeterea Pattala ac Indi ostia, ex quibus vero ultimum solummodo verum est. Meridiem versus nihil vidit Alexander nisi Pattala et Indi ostia. Unde ex conjectura mea emendo: κατὰ Πάτταλά τε καὶ etc., quod non magis veritati quam graeco sermoni convenit.

ANIMADVERSIONES AD CAP. II.

Arg. Fines Indiae. Eam Indiam, quae occidentem vergit, Alexander et multi cum eo viderunt. De India orientem versus pauci scripserunt.

1. Asiae universae partes Arriano hae sunt: Asiam ab occidente, orientem versus dissecat Taurus et Caucasus indicus in duas partes, quarum altera septemtrionem, altera meridiem spectat. Secundam si iterum scindis in quatuor partes, maxima harum est India, inter Indum, Caucasum et oceanum orientalem; minima inter Euphratem et mare mediterraneum; reliquae duae inter Euphratem et Indum vix aequales sunt Indiae. Expedit. V, 6.

2. παρατείνει τε ἔστε τὴν πρὸς ἕω θάλασσαν] De situ hujus montis haec dicit Arrianus in Exped. V, 5, 2. seqq.: Taurus dividit Asiam, incipiens a Mycale, monte e regione insulae Sami, dirimens Pamphyliam et Ciliciam; inde transit in Armeniam; ex Armenia in Mediam, juxta Parthyaeos [et Chorasmios; in Bactriana committitur cum Paropamiso, quem Macedo-

cedones Caucaſum vocarunt, et hic Caucaſus pertinet ad magnum mare, quod et orientem verſus eſt et ultra Indos. Ibidem c. 6, 4. τὸ πρὸς βοῤῥᾶν ait, αὐτῆς (ſc. Ἰνδῶν γῆς) ἀπείργειν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος ἔστ᾽ ἐπὶ τῦ Ταύρυ τὴν ξυμβολήν. Oceanus vero orientalis, quem hic nominat auctor, non convenit ſinui bengalico, ſed putarunt veterum multi, Oceanum Indicum Gange recepto ſeptentrionem verſus pergere, adeoque cohaerere cum mari Caſpio. cf. not. ad Arrian. Exped. V, 5, 4. et VII, 16, 1. Ceterum, quia hic prima ſtadiorum mentio facta, et Arrianus ac Nearchus omnia ſtadiis metiuntur, ſemel moneo, ſtadium Arriani in India ad 51 *toiſes* aeſtimandum eſſe. Quamvis apud Graecos tam parvum ſtadium nunquam in uſu fuiſſe conſtet, ex comparatione tamen intervallorum ac diſtantiae illarum regionum, quas recentiores dedere, cum numero ſtadiorum, quem dedit Arrianus, tot circiter *toiſes* in India ſtadium Arriani continuiſſe liquet. Cujus intereſt, plura de hac re legere, eum relego ad Viros doctiſſimos W. Vincent in libro: the Voyage of Nearchus etc. pag. 46-56. et de St. Croix: Examen etc. pag. 101. ſeqq. atque ad auctores, quos hi laudant, praecipue d'Anville, qui primus hoc genus ſtadiorum, Arriano propriorum, invenit. De ſtadiis vero in mediterraneis Aſiae aliter ſentio. cf. Expedit. p. 198.

3. ἄλλη δὲ ἄλλο] nempe in India cf. c. 6, 4. Commune nomen, quod Macedones huic monti dabant, eſt Caucaſus; cujus partem occidentalem, quam Alexander transibat, incolae Paropamiſum vocabant; partem mediam Emodum, orientalem Imaum. Plinio teſte VI, 17., Imaus, incolarum lingua, *nivoſum* ſignificat. In lingua Sanſkrit vocari videtur *Himmaleh*, i. e. nivoſus. cf. Mannert Tom. V. p. 134. In Paropamiſo nihil praeter terebinthum naſcebatur et ſilphium; nihilominus multos homines alebat et greges. Arr. Exped. III, 28, 10.

ἄλλα καὶ ἄλλα] plurima recenſet Plin. lib. V. c. 27. „Imaus prima parte dictus, mox Emodus, Paropamiſus, Circius, Chambades, Pharphariades, Choatras, Oreges, Oroandes, Niphates, Taurus. Atque ubi ſe quoque exuperat, Caucaſus; ubi brachia emittit, ſubinde tentanti maria ſimilis, Sarpedon, Coraceſius, Cragus, iterumque Taurus.„ *Raph.*

4. De eodem Macedonum figmento vel errore loquitur noſter Expedit. V, 5, 3. et 3, 3. „Eratoſthenem Cyre-

Cyrenaeum dixisse ait, Macedones in Parapamiso speluncam conspicatos et fabula quadam ab incolis audita vel ab ipsismet conficta, Promethei id antrum fuisse, ubi religatus fuerit, sparsisse; eo venisse aquilam ad Promethei viscera depascenda; eo Herculem, qui aquila occisa Promethei vincula solverit; Macedones vero, a Ponto Euxino nomen Caucasi in Orientem transferentes, Paropamisum vocasse Caucasum, gloriae Alexandri causa, quasi et Caucasum superasset Alexander." Id est: quasi et longius Orientem versus progressus esset, quam Hercules. Eadem de Promethei antro repetuntur in hujus libri c. 5, 10. et apud alios, quos laudat Freinshem. ad Curt. VII, 3, 19. Caucasus Scythicus situs est inter Pontum Euxinum et mare Caspium. Antiquissimi Graecorum, qui fabulam de Prometheo narrarunt, antrum ejus in remotissimo, quem noverunt, monte collocarunt, in Caucaso vero. Verum cultiori reddito Geographiae studio, is Caucasus nimis videbatur propinquus, nec respondebat longinquitati, quam mirari solebant. Unde Promethei antrum in Caucaso alio quaerebant, longius Orientem versus remoto; nec mirum est, si Macedones eum Caucasum in Paropamiso invenisse credebant, praecipue, quum is Caucasus a Scythis Graucasus vocaretur, hoc est, nive candidus, ut tradit Plinius VI, 17.

5. κατὰ δύο στόματα] Duo Indi ostia novit Arrianus etiam in Expeditione V, 4, 3. „duo ostia habet, utraque palustria, sicut quinque ostia Nili." Et VI, 18, 4.: „apud locum Pattala scinditur Indus in duos fluvios, quorum uterque Indi appellationem servat." Totidem numerat Strabo XV. p. 475. et aliis locis. Per utrumque Alexander in Oceanum navigabat. Iter per dextrum descripsit Arrianus VI, 18, 5 - 19, 12. per sinistrum 20, 2 - 8. Ptolemaeus numerat VII ostia. Auctor peripli maris Erythraei de septem quidem Indi ostiis loquitur, sed duo tantum asserit navium esse patientia. Reliqua non esse satis profunda, vel luto a flumine delato obstructa. Rennelii mappa geographica multo plura offert. Ejusdem quoque mappa prior non parum differt a posteriori; tres mappae Dalrympelii differunt a duobus Rennelii et a se invicem; et Hamilton solus narrat, ab accolis Indi septem modo Indi ostia numerari, quamvis essent multo plura. Plurima naves non possunt intrare. Nostris temporibus paucissima de istis regionibus certa sunt. cf. Mannert. Tom. V. p. 137.

p. 137. et praecipue Vincent p. 27.

6. ὂ μεῖον τῆ Αἰγυπτίη] De Insulae Pattalorum magnitudine alii alia tradidere. Arrianus Delta Indi majus esse dicit Aegyptio, VI, 17, 4. Idem cum Nearcho, ostia Indi distare 1800 stadia; Aristobulus 1000; Plinius (VI, 21.) Pattala triquetra figura esse dicit, CCXX M pass. latitudine, i. e. circiter 1760 stadiorum. Onesicritus quodque Pattalorum latus II M stadiorum esse dicit, et Delta Indicum Aegyptiaco aequale. cf. Arr. VI, 20, 3. Strabo XV. p. 482. At Delta Nili Strabo l. l. 1300 stadiorum basin habere, et utrumque latus minus esse dicit, unde Delta Nili majus esse Delta indico colligeretur. Plin. V, 9. ferme consentit cum Strabone, basin referens ad CLXX M pass. i. e. 1360 stadia; et ab unitate alvei, unde se primum findit in latera, ad Canopicum ostium numerans CXLVI M. i. e. 1168 stad., et ad Pelusiacum CCLVI M. pass. i. e. 2048 stadia. Herodotum (II, 15.) si sequimur, Delta Nili 40 schoenos, i. e. 2400 stadia longum est. Longitudinem laterum non adjecit, at a mari ad Heliopolin (II, 7.) numerat 1500 stadia. Ex his omnibus patet, veteribus Delta Nili non immerito minus visum, quam Indi; at certi quid de utriusque insulae magnitudine dici non potest, quia illius regionis Indicae conditio nobis parum comperta est. Arriani tamen numerus verosimillimus videtur, et forte solus est, qui mensione aliqua, Alexandro jubente facta, inveniebatur. Quanta a praecipuis recentiorum tradatur distantia ostiorum Indi, vide apud Vincent. p. 143. sqq. Quarum vero nulla observationibus astronomicis nititur. Latera trianguli solus Rennelius certius emensus est. Latus occidentale aestimatur ab eo ad 68 milliaria geographica, orientale ad 80. Ibid. p. 144.

Πάτταλα] Haec vox significat in lingua Shanskreet vel tartarum vel locum inferiorem. Verosimile igitur est, regionem circa Indum inferiorem ab situ hoc nomen accepisse. Vinc. pag. 142.

7. Eosdem Indiae fines descripsit Arrianus in Exped. V, 6, 4. Eratosthenem secutus. Vide Strab. XV. pag. 474.

9. Etiam Strabo XV. p. 472. de sui temporis navigatoribus dicit, paucos ad Gangem usque navigare, eosque homines rudes atque ad historiam locorum scribendam ineptos.

III.

III. Ἐμοὶ δὲ Ἐρατοσθένης [1] ὁ Κυρηναῖος πιςότερος ἄλλου ἔςω, ὅτι τῆς περιόδου πέρι ἔμελεν Ἐρατοσθένει. Οὗτος [2] ἀπὸ τοῦ ὄρεος τοῦ Ταύρου, ἵνα τοῦ Ἰνδοῦ αἱ πηγαὶ, παρ᾽ αὐτὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἰόντι ἔςτε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν, καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολὰς, μυρίους ςαδίους καὶ τρισχιλίους τὴν πλευρὴν λέγει ἐπέχειν τῆς γῆς τῆς Ἰνδῶν. Ταυτησὶ δὲ ἀντίπορον πλευ- [3] ρὴν ποιέει τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὄρεος παρὰ τὴν ἑώην θάλασσαν, οὐκέτι ταύτῃ τῇ πλευρῇ ἴσην· ἀλλὰ ἄκρην γὰρ ἀνέχειν ἐπὶ μέγα εἴσω εἰς τὸ πέλαγος, ἐς τρισχιλίους ςαδίους μάλιςα ἀνατείνουσαν τὴν ἄκρην· εἴη ἂν ὦν αὐτῷ ἡ πλευρὴ τῆς Ἰνδῶν γῆς πρὸς ἕω, μυρίους καὶ ἑξακισχιλίους ςαδίους ἐπέχουσα· τοῦτο μὲν αὐτῷ πλάτος τῆς Ἰνδῶν γῆς συμβαίνει. Μῆκος δὲ τὸ ἀφ᾽ [4] ἑσπέρης ἐπὶ ἕω, ἔςτε μὲν ἐπὶ πόλιν Παλίμβοθρα, μεμετρημένον σχοίνοισι λέγει ἀναγρά-

III. Mihi Eratosthenes Cyrenaeus majore fide dignus esto, quoniam illi geographia curae erat. Is a monte Tauro, ubi Indi fontes sunt, secus Indum amnem usque ad magnum oceanum et Indi ostia, Indiae latus stadia XIII M continere ait. Latus vero huic oppositum statuit ab eodem monte praeter mare orientale, non amplius huic lateri aequale: sed longo tractu promontorium circiter ad III M stadiorum in mare protendi: ut igitur ei aestimetur hoc Indiae latus orientale obtinere XVI M stadiorum. Atque haec quidem est illi Indiae latitudo. Longitudinem vero ab occidente in orientem usque ad urbem Palimbothra, dicit schoenis dimensam se scribere, (esse enim viam regiam) eamque esse stadiorum X M. Ulteriora non amplius similiter

NOTAE CRITICAE AD CAP. III.

1. τῆς περιόδου πέρι — Legendum suspicor γῆς περιόδου πέρι, ut habent Aelianus et Aristoteles.

φειν (καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιληΐην) τοῦτο ἐπέχειν ἐς μυρίους ϛαδίους· τὰ δὲ ἐπέκεινα οὐκέτι ὡσαύτως ἀτρεκέα. Φήμας 5 δὲ ὅσοι ἀνέγραψαν, ξὺν τῇ ἄκρῃ τῇ ἀνεχούσῃ ἐς τὸ πέλαγος, ἐς μυρίους ϛαδίους μάλιϛα ἐπέχειν λέγουσιν· εἶναι δὲ ἄνω τὸ μῆκος τῆς Ἰνδῶν γῆς, ϛαδίων μάλιϛα δισμυρίων. Κτησίης 6 δὲ ὁ Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίῃ λέγει, οὐδὲν λέγων, οὐδὲ Ὀνησίκριτος τρίτην μοῖραν τῆς πάσης (Ἀσίης)· Νέαρχος δὲ μηνῶν τεττάρων ὁδὸν τὴν δι' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς Ἰνδῶν γῆς. Μεγασθένει 7 δὲ,

certa esse. Quotquot vero famam (rumores) in scribendo secuti sunt, cum 5 promontorio in mare porrecto, (Indiam) circiter X M stadiorum continere dicunt: superius, esse longitudinem stadiorum circiter XX M. Ctesias Cnidius 6 Indiam reliquae Asiae aequalem esse magnitudine affirmat: sed errat, sicut etiam Onesicritus, qui eam tertiam partem terrarum esse perhibet. Nearchus quatuor mensium iter per ipsum campum Indiae esse dicit. 7 Megasthenes vero ab orien-

6. Vulgata, inde a Vulcanio, est: Ὁ δὲ Ὀνησίκριτος τρίτην μοῖραν τῆς πάσης Ἀσίης. MSti, Veneta et Basil. legunt: Οὐδὲ Ὀνησίκριτος, quod restitui; supple: λέγει τι, τὴν Ἰνδῶν γῆν εἶναι λέγων etc. Deinde vitium haeret in verbis τῆς πάσης Ἀσίης. Strabo lib. XV. pag. 474. (de quo loco jam monuerunt Casaubonus et Blancardus) simillima cum nostro, interdum adeo iisdem verbis scribens, de Onesicrito tradit, eum Indiam putasse τὸ τρίτον μέρος τῆς οἰκεμένης. Si omnia sana, vel Strabo vel Arrianus erravit. Sed puto Arrianum scripsisse τῆς πάσης sc. γῆς vel οἰκεμένης. Librarius vero intellexit et adscripsit Ἀσίης, quae vox deinde in textum recepta. Simillimus error erat in Exped. VII, 1, 2., ubi necessario pro τῆς πάσης Ἀσίης legendum est τῆς πάσης sc. οἰκεμένης. Plinius VI, 17. (quem Casaubonus allegat) rem confirmare videtur, scribens: „Alexandri Magni comites scripserunt, Indiam tertiam partem esse terrarum omnium.„

τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν ἐς ἑσπέρην πλάτος ἐςὶ τῆς Ἰνδῶν γῆς, ὅ,τι περ οἱ ἄλλοι μῆκος ποιέουσι· καὶ λέγει Μεγασθένης, μυρίων καὶ ἑξακισχιλίων ςαδίων εἶναι, ἵναπερ τὸ βραχύτατον αὐτοῦ. 8 Τὸ δὲ ἀπὸ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίην, τοῦτο δὲ αὐτῷ μῆκος γίγνεται, καὶ ἐπέχει τριηκοσίους καὶ δισχιλίους καὶ δισμυρίους, ἵναπερ τὸ ςενώτατον αὐτοῦ. 9 Ποταμοὶ δὲ τοσοίδε εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, ὅσοι οὐδὲ ἐν τῇ πάσῃ Ἀσίῃ· μέγιςοι μὲν, ὁ Γάγγης τε καὶ ὁ Ἰνδὸς, ὅτου καὶ ἡ γῆ ἐπώνυμος· ἄμφω, τοῦ τε Νείλου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τοῦ Ἴςρου τοῦ Σκυθικοῦ, καὶ εἰ ἐς ταυτὸ συνέλθοι αὐτοῖσι τὸ ὕδωρ, μέζονες· 10 δοκέειν δὲ ἔμοιγε, καὶ ὁ Ἀκεσίνης μέζων ἐςὶ τοῦ τε Ἴςρου καὶ τοῦ Νεί-

te in occidentem latitudinem Indiae esse vult, quam alii longitudinem faciunt, eamque Megasthenes autor est, ubi brevissimum ejus spatium est, XVI M stadiorum continere. 8 A septentrione autem versus meridiem, ea illi quidem est longitudo, et extenditur ad XXII M et CCC stadia, ubi angustissima est. 9 Flumina sunt in India tantae magnitudinis, quantae nullum est in universa (reliqua) Asia; maxima sunt Ganges, et Indus, à quo et regio nomen accepit: uterque et Nilo Aegyptio et Istro Scythico, etiamsi in unum alveum confluerent, major est: 10 at mea sententia vel Acesines Ni-

8. τοῦτο δὲ αὐτῷ μῆκος γίγνεται — Inclusa erant haec verba ab aliis (Blancardo et Gronovio) parenthesi, quam ego non veritus sum delere, postulante ita particula καὶ, qua verba γίγνεται et ἐπέχει conjunguntur. Neque est, quod quenquam offendat repetitum illud δὲ, cum id familiare sit scriptori nostro. Ita infra 29, 9. τὰ δὲ ἐν τῇσι σιαγόσι, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ θύρετρα. Et 36, 6. τὰ δὲ εὐπετέα τε καὶ κλέους ἤδη ἑτοίμου ἐχόμενα, ταῦτα δὲ ἀφαιρεθέντα. Dissert. Epict. I, c. 14. ὁ δὲ καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν πεποιηκὼς καὶ περιάγων, μέρος ὄντ᾽ αὐτοῦ μικρὸν ὡς πρὸς τὸ ὅλον, οὗτος δ᾽ οὐ δύναται πάντων αἰσθάνεσθαι; *Raph.*

λου, ἵναπερ παραλαβὼν ἅμα τόν τε Ὑδάσπεα καὶ τὸν Ὑδραώτεα καὶ τὸν Ὕφασιν, ἐμβάλλει ἐς τὸν Ἰνδὸν, ὡς καὶ τριάκοντα αὐτῷ ςάδια τὸ πλάτος ταύτῃ εἶναι· καὶ τυχὸν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μέζονες ποταμοὶ ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ ῥέουσιν.

lum et Iſtrum magnitudine ſuperat, ubi Hydaſpe, Hydraote et Hyphaſi in ſuum alveum receptis, in Indum fertur tantus, ut ejus latitudo ibi triginta ſtadia efficiat. Fortaſſis autem etiam alia multa majora flumina Indiam ſecant.

ANIMADVERSIONES AD CAP. III.

Arg. Aliae aliorum de Indiae magnitudine ſententiae. De fluviorum indicorum copia et magnitudine.

1. τῆς περιόδε πέρι] Aelian. Var. Hiſt. l. III. c. 28. πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον, *tabula geographica.* Ariſtot. Rhet. I, 4, 28. πρὸς μὲν τὴν νομοθεσίαν αἱ τῆς γῆς περίοδοι χρήσιμοι, *ad leges ferendas utiles ſunt libri, quibus terrarum ſitus ac deſcriptiones continentur.* Ad quem locum Schraderus in Commentario plura hujus ſignificatus exempla ex Ariſtotele collegit. *Raph.* De Eratoſthene Cyrenaeo vide Prolegomena ad editionem Expeditionis Alexandri. Pertinuiſſe videtur hic locus ad Eratoſthenis librum: Μετρήσεις inſcriptum.

2. ἵνα τε Ἰνδε αἱ πηγαὶ] Crediderc veteres, Indi fontem eſſe in Paropamiſo, eumque ſtatim a principio magnum. Arr. Exped. V, 6, 11. 4, 1. Sed magnitudo Indi, jam in ea regione, ubi Alexander eum transibat, (cf. Exped. V, 7. 8.) ex locis longe remotioribus eum venire probat. Fontes ejus nec hodie conſtant, ne Indis quidem. cf. Mannert Tom. V. p. 70. Vox ἰόντι eſt pleonaſmus Arriano ſolennis. Vide not. ad Exped. I, 1, 9.

3. ἄκρην] Audiverat Eratoſthenes de peninſula cis Gangem. Effigiem probabilem Indiae ad mentem Eratoſthenis excudi fecit Mannertus ad Tom. V.

4. De urbe Palimbothra vide c. 10, 5.

σχοίνοισι] Schoenus fuit menſurae genus in metienda terra apud Aegyptios, quale apud Perſas paraſangae, apud Graecos ſtadium, apud Romanos lapis, apud nos milliare. Capiebat autem ſchoenus, auctore quidem

dem Herodoto lib. II., sexaginta stadia. Plinius vero de his ipsis schoenis, quibus Eratosthenes usus est, scribit ita lib. XII, 14. *Schoenus patet, Eratosthenis ratione, stadia XL, hoc est, passuum quinque millia; aliqui XXXII singulis schoenis dedere.* Vid. Steph. Thes. *Raph.* Strabo l. XV. p. 474. longe accuratius quam Arrianus Eratosthenem excerpsit. Videmus ex eo, Eratostheni Indiae figuram rhombo similem visam, eumque a Caucaso usque ad Indi ostia numerasse 13,000 stadia; ab eodem monte et Gange juxta mare orientale usque ad promontorium australe 16,000; ab latere occidentali usque ad latus orientale 16,000, (nempe ad Palibothra usque 10,000 et inde ad Ostia Gangis 6000.) (Patrocles huic lateri tribuebat modo 15,000 stadia.) Denique ab ostiis Indi usque ad promontorium australe, cujus incolae Conaci vocantur, 19,000. Negligentior Arriano Plinius VI, 17. Eratosthene usus esse videtur, ubi et aliorum de Indiae magnitudine opiniones vide. Debuerat vero Arrianus adscribere adhuc longitudinem ab Indi ostiis ad promontorium australe, et a Palibothris ad Gangis ostia. Τὰ ἐπέκεινα intelligendum est de spatio a Palibothris ad Gangis ostia. De via regia vide Mannertum pag. 96. seqq.

5. ἐπέχειν λέγουσιν] sc. τὴν Ἰνδῶν γῆν. Dederunt vero longitudinem Indiae mediae, non lateris unius. Omnino videntur hi, bene quidem distinguendi ab Eratosthene, summam et latitudinem et longitudinem Indiae describere voluisse. Addendi sunt his Megasthenes et Deimachus, qui ab oceano australi ad Caucasum 20,000 stadia numerant, et Deimachus quidem adeo supra 30,000 quibusdam in locis. Strabo lib. XV. p. 474. Addendus Diod. lib. II, 35., qui ab occasu orientem versus 28000, a septemtrionibus versus meridiem 32000 stadiorum numerat. Hunc Arriani locum minus recte intellexit Mannertus Tom. V. p. 82. in nota.

ἄνω] superius, a mari remotius. Indicatur mediterranea longitudo. *Raph.*

6. οὐδὲν λέγων] Hoc solebant de iis usurpare, qui falsa, aut quae nihil ad rem essent, loquerentur. Aristophanes Vespis παῦε, παῦ', οὐδὲν λέγεις, et alibi saepe, et in Platone passim. Vide Casauboni Comment. in Theophr. Charact. c. 8. Sic ipse Arrianus dissert. Epict. lib. III, 2. pag. 276. med. οὐδὲν εἴρηκας, non recte dicis, *erras*, non est ita, ut dicis. *Raph.*

δι᾽ αὐτῦ τῦ πεδίυ] Nearchi ſententia eſt, quatuor menſium viam eſſe, quae ducit per ſolum campum regionis Indorum, ut majorem eſſe velit iſto ſpatio, et quidem in quantum montes illum campum finientes porriguntur ac patent. Id enim notat αὐτῦ. *Gron.* Ceterum nihil minus quam accurata haec Nearchi menſura eſt. Incertum eſt, utrum velit ab occidente orientem verſus, an ab ſeptentrione meridiem verſus, an utrumque. Incertum eſt, utrum loquatur de India, quam transiit Alexander, an de omni India, ut quidem videtur ab Arriano et Strabone (XV, p. 474.) intellectus eſſe, qui de Nearcho, Cteſia, atque ut quidem puto de Oneſicrito quoque eadem refert quae noſter.

9. Vocem τοσοίδε interpretor de magnitudine, non multitudine. Probatur hoc per ea quae ſequuntur, atque etiam more Arriani, cui τοσῦτος eſt tam multus, τοσόσδε tantus, ut jam notavi ad Exped. praef. not. crit. 5.

10. Liceat h. l. congerere, quae veteres de Indi magnitudine tradidere. De Gange et reliquis fluviis capite ſequente ſermo eſt. Cteſias Indum, ubi anguſtiſſimus eſt, 40 ſtadia, ubi latiſſimus 100 ſtadia latum eſſe dixit; maxima vero ex parte mediam inter haec duo ejus latitudinem eſſe. Arr. Exped. V, 4, 5. Photius in principio Ecl. ex Cteſiae Indicis, ſummae eum Indi latitudini 200 ſtadia tribuiſſe auctor eſt. Arrianus in Exped. tribus locis de latitudine Indi, qualis ſibi vera viſa, loquitur. De Indo, antequam receperit Aceſinem, loqui videtur, ſi dicit V, 20, 16.: Non multum a vero abhorrere videtur, ſi ripae Indi, ubi media ſui menſura fertur, 40 ſtadia diſtare dicuntur, ubi vero anguſtiſſimus et ob anguſtiam profundiſſimus eſt, ſi 15 ſtadia ponuntur; atque ſi haec Indi latitudo plerisque in locis ponitur. At poſt receptum Aceſinem non incredibile cenſet Arrianus, Indum 100 ſtadia latum eſſe, et latiorem adhuc, ubi ſtagnat. (Exped. VI, 14, 11.) Denique Indum mari proximum, ubi latiſſimus eſt, ad CC ſtadia extendi, narrat VI, 18, 11. Idem dicit Oneſicritus apud Strabonem XV, p. 482. Strabo ipſe ibidem de latitudine Indi dicit, eos, qui plurimum tradidiſſent, eum ad C ſtadia, qui moderatiores, non ſupra L, qui minimum, ad VII modo ſtadia dilatari ſcripſiſſe. Plin. VI, 20. Indum, auctor eſt, quadam aquarum modeſtia nusquam latiorem eſſe quinquaginta ſtadiis, aut altiorem XV paſſ. — Ex horum nume-

numerorum differentia nimia veram Indi latitudinem veteribus certo compertam non fuiſſe videmus. Si uti velimus ſtadio, quod d'Anville fixit ad 51 *toiſes*, ad comparandos numeros Macedonum cum noſtris milliariis, vel hoc daret ingentem numerum nec verum. Deſcripſerunt Macedones latitudinem ejus temporis, quo per pluvias in montibus fluvii inundarent, et hanc quoque vero majorem. Sed ne nobis quidem vera Indi latitudo cognita eſt. Tieſenthaler et Ayeen-Akbari Indum inter Multan et Tatta comparative non latum quidem, ſed profundiſſimum eſſe ſcribunt; et Forſter eum prope Attok, quum coepiſſent jam pluviae ¾ mill. angl. latum invenit, quod eſſet circiter VII ſtadia, et cum Strabone quadam ratione conveniret. cf. Vincent p. 107. ſeqq.

ἄλλοι πολλοὶ μέζονες] In mentem venit forte Arriano fluvius Dyardanes (ap. Curt. VIII, 9.) vel Oedanes (ap. Strab.) quem Mannertus pag. 95. noſtrum Burremputer eſſe arbitratur.

IV. 1 Ἀλλὰ οὔ μοι ἀτρεκὲς, ὑπὲρ τῶν ἐπέκεινα Ὑφάσιος ποταμοῦ ἰσχυρίσασθαι, ὅτι οὐ πρόσω τοῦ Ὑφάσιος ἦλθεν Ἀλέξανδρος. 2 Αὐτοῖν δὲ τοῖν μεγίστοιν ποταμοῖν, τοῦ τε Γάγγεω καὶ τοῦ Ἰνδοῦ, τὸν Γάγγεα (μεγέθει) πολύ τι ὑπερφέρειν Μεγασθένης ἀνέγραψεν, καὶ ὅσοι ἄλλοι μνήμην τοῦ Γάγγεω ἔχουσιν· 3 αὐτόν τε γὰρ μέγαν ἀνίσχειν ἐκ τῶν πηγέων, δέχεσθαί τε ἐς

IV. Sed ultra Hyphaſin amnem nihil explorati habeo, quod affirmare poſſim; quia ultra Hyphaſin progreſſus non eſt Alexander. Ex his vero duobus maximis fluviis Gange atque Indo, Megaſthenes Gangem Indo longe majorem eſſe ſcribit, et alii omnes qui Gangis mentionem faciunt. Nam et grandem jam inde ab ipſis fon-

NOTAE CRITICAE AD CAP. IV.

2. τὸν Γάγγεα μεγέθει — tertiam vocem Gronovius in Optimo codice non invenit; quapropter uncis eam incluſi.

αὐτὸν, τόν τε Καΐνὰν ποταμὸν, καὶ τὸν Ἐραννοβόαν, καὶ τὸν Κοσσόανον, πάντας πλωτούς· ἔτι δὲ Σῶνόν τε ποταμὸν, καὶ Σιττόκεςιν, καὶ Σολόματιν· καὶ τούτους πλωτούς. Ἐπὶ δὲ Κονδοχάτην τε, καὶ Σάμβον, καὶ Μάγωνα, καὶ Ἀγόρανιν, καὶ Ὦμαλιν· ἐμβάλλουσι δὲ ἐς αὐτὸν Κομμενάσης τε μέγας ποταμὸς καὶ Κάκουθις καὶ Ἀνδώματις ἐξ ἔθνεος Ἰνδικοῦ τοῦ Μανδιαδινῶν ῥέων· καὶ ἐπὶ τούτοισιν, Ἄμυςις παρὰ πόλιν Καταδούπην, καὶ Ὀξύμαγις ἐπὶ Παζάλαις καλουμένοισι, καὶ Ἐῤῥένυσις ἐν Μάθαις, ἔθνει Ἰνδικῷ, ξυμβάλλει τῷ Γάγγῃ. Τούτων λέγει Μεγασθένης οὐδένα εἶναι τοῦ Μαιάνδρου ἀποδέοντα, ἵναπερ ναυσίπορος ὁ Μαίανδρος. Εἶναι ὂν τὸ εὖρος τῷ Γάγγῃ, ἔνθαπερ αὐτὸς ἑωϋτοῦ ςενώτατος,

tibns oriri, atque in se recipere Cainam, Erannoboam, Cossoanum, omnes navigabiles, deinde Sonum, Sittocestim, et Solomatim, et hos navigabiles. 4 Post hos, Condochatem, Sambum, Magonem, Agoranim, et Omalim. Feruntur etiam in eum Commenases grandis fluvius, et Cacuthis atque Andomatis ex Mandiadinis Indica gente 5 fluens: ad haec, Amystis juxta urbem Catadupam, et Oxymagis apud Pazalas, quos vocant, et Errhenysis apud Mathas, Indiae gentem, in Gangem fluunt. 6 Horum omnium fluviorum Megasthenes nullum Maeandro minorem, qua navigabilis Maeander est, esse as- 7 severat. Vere autem patere Gangen, qua maxime

3. Σιττόκεςιν ex Opt. pro vulgato Σιττόκατιν.

4. Alii libri legunt Ἀγύρανιν et Κομμινάσης. *Blanc.*

5. Ἐῤῥένυσις — ex Opt. Vulgo Ἐρινέσης. MSS. duo habent Ἐρέννεσις. Paulo superius legunt Veneta et Basil. ἐπὶ Πασάλαις.

6. ὀδένα εἶναι — Infinitivum necessarium, sed vulgo deficientem, ex omnibus MStis atque Ven. et Basil. restitut.

εἰς ἑκατὸν ϛαδίους· πολλαχῇ δὲ καὶ λιμνάζειν, ὡς μὴ ἄποπτον εἶναι τὴν πέρην χώρην, ἵναπερ χθαμαλή τέ ἐϛι, καὶ οὐδαμῇ γηλόφοισιν ἀνεϛηκυῖα. Τῷ δὲ Ἰνδῷ ἐς ταυτὸν ἔρχεται. 8 Ὑδραώτης μὲν ἐν Καμβισθόλοις, παρειληφὼς τόν τε Ὕφασιν ἐν Ἀϛρύβαις, καὶ τὸν Σαράγγην ἐκ Κηνέων, καὶ τὸν Νεῦδρον ἐξ Ἀττακηνῶν, ἐς Ἀκεσίνην ἐμβάλλει. Ὑδάσπης 9 δὲ ἐν Ὀξυδράκαις ἄγων ἅμα οἱ τὸν Σίναρον, ἐν Ἀρίσπαις ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος. Ὁ δὲ Ἀκεσίνης 10 ἐν Μαλλοῖς ξυμβάλλει τῷ Ἰνδῷ· καὶ Τούταπος δὲ μέγας ποταμὸς ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐκ-

angustus est, ad centum stadia; multis vero in locis stagnare, ita ut ulterior terra conspici non possit, qua parte humilis est, nullosque colles habet. Indo autem idem accidit. Hydraotes quidem in Cambistholis: receptis in se et Hyphasi in Astrybis, et Sarange ex Ceneis, et Neudro ex Attacenis, in Acesinem fluit. Hydaspes vero in Oxydracis Sinarum in se recipiens, in Arispis etiam in Acesinem fertur. Acesines apud Mallos cum Indo committitur: etiam Tutapus magnus fluvius in Ace-

8. ἐς ταυτὸν — Dialecto atticae hanc formam tribuunt, non ionicae. Sed quod praecipuum, ea non uti solet Arrianus. Emendarem ἐς ταυτὸ, ut invenitur c. 3, 9. 10, 8. V, 25, 6. nisi alterum exemplum invenissem in Diss. Epict. I, 12.: ἐς ταὐτὸν οὐκ ἔρχεται.

Ἀϛρύβαις — ex Opt. pro Ἀϛρόβαις, sicut et mox Κηνέων pro Μηκέων. Primae editiones ἐκκηκέων. Eaedem cum omnibus MSS. mox habent ἐμβάλλουσιν, quod ferri nequit. Suspectum vero est nomen Ἀττακηνῶν. Supra (c. I, 1.) diserte Arrianus dixit, Assacenos inter Indum et Cophenem habitare. Idem saepe confirmavit in Expeditione. Quo igitur modo iidem nunc ad Neudrum collocari possunt, inter quem et Indum saltem Hydaspes et Sinarus fluunt? Sunt igitur Attaceni vel tertia gens praeter Assacenos et Astacenos, vel librariis originem debent, vel erravit Arrianus sive hic, sive c. I, 1.

διδοῖ. Τούτων ὁ Ἀκεσίνης ἐμπλησθεὶς, καὶ τῇ ἐπικλήσει νικήσας αὐτὸς τῷ ἑωϋτοῦ ἤδη ὀνόματι ἐσβάλλει ἐς τὸν Ἰνδόν· Κωφὴν δὲ ἐν Πευκελαιήτιδι, ἅμα οἱ ἄγων Μάλαντόν τε καὶ Σόαστον, καὶ Γαῤῥοίαν, ἐκδιδοῖ ἐς τὸν Ἰνδόν. Καθύπερθεν δὲ τουτέων, Πάρενος καὶ Σάπαρνος, οὐ πολὺ διέχοντες, ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν Ἰνδόν. Σόανος δὲ, ἐκ τῆς ὀρεινῆς τῆς Βησσαρέων, ἔρημος ἄλλου ποταμοῦ, ἐκδιδοῖ ἐς αὐτόν. Καὶ τουτέων τοὺς πολλοὺς Μεγασθένης λέγει, ὅτι πλωτοί εἰσιν. Οὔκουν ἀπιστίην χρὴ ἔχειν ὑπέρ τε τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Γάγγεω, μηδὲ συμβλητοὺς εἶναι αὐτοῖσι τόν τε Ἴστρον καὶ τοῦ Νείλου

finem exit. Quibus amnibus Acesines grandior factus, suumque victor nomen retinens, in Indum fertur. Co- 11 phen in Peucelaeetide, ducens secum Malantum, Soastum, et Garrhoeam amnes, 12 Indo se miscet. Supra hos Parenus et Saparnus, non multum inter se distantes, in Indum fluunt. Soanus ex montanis Bessareensium absque alterius fluvii societate in eundem se ingerit. Horum quoque plerosque Megasthenes navigabiles esse affirmat. 13 Non igitur incredibile esse debet, Istrum et Nilum ratione aquarum cum Indo et Gange ne comparari quidem posse. Nam

10. νικήσας — ex Opt. pro ἐκνικήσας.

11. Πευκελαΐτιδι — In Exped. IV, 22, 9. scribitur Πευκελαῶτις, IV, 28, 10. Πευκελεῶτις, in Periplo Arr. Προκλαῒς, apud Ptolem. Ποκλαῒς, apud Strabonem p. 480. Πευκολαῆτις. In tanta differentia Optimum sequi malui, qui h. l. habet Πευκελαιήτιδι. Ex eodem recepi Μάλαντον pro Μαλάμαντον et Γαῤῥοίαν pro Γαροίαν.

12. Πάρενος pro Πτάρενος; Σόανος pro Σόαμος; Βησσαρέων pro Σαβίσσα ῥέων, omnia ex Optimo Codice, quem in his nominibus incertis prae omnibus reliquis me sequi debere censui. De voce Σαβίσσα quod alii cogitarunt vide apud Blancardum pag. 516. et Salmasium ad Solinum pag. 1174.

τὸ ὕδωρ. Ἐς μέντοι τὸν Νεῖλον οὐδένα ποταμὸν ἐκδιδόντα ἴσμεν, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ διώρυχας τετμημένας κατὰ τὴν χώρην τὴν Αἰγυπτίην. 14 Ὁ δέ γε Ἴστρος, ὀλίγος μὲν ἀνίσχει ἀπὸ τῶν πηγέων· δέχεται δὲ πολλοὺς ποταμοὺς, ἀλλ' οὔ τε πλήθει ἴσους τοῖς Ἰνδῶν ποταμοῖσιν, οἳ ἐς τὸν Ἰνδὸν καὶ τὸν Γάγγην ἐκδιδοῦσιν· πλωτοὺς δὲ δὴ καὶ κάρτα ὀλίγους, ὧν τοὺς μὲν αὐτὸς ἰδὼν οἶδα, τὸν Ἔνον τε, καὶ τὸν Σάον. 15 Ἔνος μὲν ἐν μεθορίῳ τῆς Νορίκων καὶ Ῥαιτῶν γῆς μίγνυται τῷ Ἴστρῳ· ὁ δὲ Σάος, κατὰ Παίονας. 16 Ὁ δὲ χῶρος, ἵναπερ συμβάλλουσιν οἱ ποταμοὶ, Ταυροῦνος καλέεται. Ὅστις δὲ καὶ ἄλλον οἶδε ναυσίπορον τῶν ἐς τὸν Ἴστρον ἐκδιδόντων, ἀλλὰ οὐ πολλούς που οἶδε. 17

14 in Nilum nullum flumen illabi ſcimus, ſed ex ipſo foſſas per Aegyptum duci. 15 Iſter vero exiguus a fontibus oritur: et multos quidem fluvios in ſe recipit, ſed et multitudine Indicis fluminibus, qui in Indum et Gangem feruntur, non pares; et navigabiles modo perpaucos, ex quibus ipſe Enum vidi ac Saum. Atque Enus quidem in confinio Noricorum et Rhaetorum 16 Iſtro ſe immiſcet: Saus autem, apud Paeonas. Locus vero ubi haec flumina inter ſe committuntur, Taurunus vocatur. Siquis vero et alium fluvium navigabi- 17 lem fluentem in Iſtrum norit, multos tamen eos non eſſe novit.

15. Vulgo legitur: οὔτε πλήθει οὔτε μεγέθει. Sed duae voces poſteriores deſunt in omnibus MStis et primis editis, quamobrem eas abjeci; οὔτε πλήθει eſt pro οὐ πλήθει τε, cujus locutionis exempla etiam in expeditione inveniuntur. Voculae τε vero reſpondet καὶ in verbis: πλωτοὺς δὲ δὴ καὶ etc.

16. Παίονας — Videtur ſcribendum κατὰ Πάννονας, quos ſane intelligit, etſi has appellationes ſaepe miſceri videamus et quisque noverit. *Gron.*

ANIMADVERSIONES AD CAP. IV.

Arg. De fluviis indicis. Comparatio Gangis et Indi cum Nilo et Istro.

3. ἐκ τῶν πηγέων] Strabo pag. 474. Gangem in Caucaso oriri auctor est, et simulac in planitiem pervenerit, ad orientem converti, atque ibi uno ostio in mare effundi. Plin. VI, 18. „Hunc, ait, alii incertis fontibus, alii in scythicis montibus nasci dixerunt; influere in eum XIX amnes. Alii cum magno fragore ipsis statim fontibus erumpere, dejectumque per scopulosa et abrupta, ubi primum molles planities contingat, in quodam lacu hospitari; inde lenem fluere etc. Arrianus et Plinius, qui de magnis ejus fontibus loquuntur, de eo Gangis loco intelligendi videntur, quem Indi *os vaccae* vocant. Sed certum est, longe superius ejus fontes quaerendos esse.

Cainas commemoratur etiam a Plinio, VI, 17. Nunc Can vocatur. Influit in Jomanem.

Erannoboas, (quod nomen et Plinius (VI, 18.) novit, sed duplici *r* scripsit) ab Arriano (c. 10, 5.) magnitudine tertius vocatur fluviorum indicorum. A Mannerto vero pro minore fluvio habetur, non procul a Patna, orientem versus; a Robertsone pro Dschumna vel Zemna, a Rennelio pro Sono, minus recte, quia Sonus ipse in Arriani catalogo sequitur, et in Plinii cat. etiam ab Erannoboa distinguitur, quem hic quoque inter magna flumina numerat.

Cossoanus, idem forte, qui a Plinio (VI, 18.) Cosoagus scribitur, nunc Cosa, in regione Tibet ortus, in confiniis Behar et Bengaliae Gangi immittitur.

Sonus, commemoratus a Plinio VI, 18., nunc Saone, vel Son, non procul a Patna occidentem versus in Gangem illabitur. Propter magnitudinem ab aliis pro Erannoboa habetur. Ptolemaeo vocatur Soa.

De *Sittocesti* vel *Sittocati* et *Solomanti*, quia similia nomina nunc non inveniuntur, nihil certi dici potest. Priorem Mannert fluvio Sind, alterum Fl. Sadi fortasse convenire putat.

4. *Condochates* nunc Gunduk, e regione urbis Patna in Gangem influens.

Sambus fortasse Sambul vel Tschambul, qui in Jomanem effunditur.

Magonem Mannert pro Ramgonga habet.

Agoranis Rennelio est Gagra magnus, Mannerto Gawrah.

Oma-

Omalis, ignotus, et a Mannerto neglectus.

Commenases Rennelio Caramnassa, Mannerto Gagra.

Cacuthis fortasse Gumty.

Andomatis, ignotus sicut *Mandiadini*.

5. *Amystis*, fortasse Patterea, et *Catadupa* fortasse Hurdwar, ut putat Mann. pag. 93.

Oxymagis, fortasse Bogmutty. *Pazalae* collocantur a Ptolemaeo inter Palimbothra et eum locum Gangis, ubi meridiem et mare versus fluere incipit. Nominantur etiam a Plinio inter Indiae gentes, sed Passalae scripti. VI, 19.

Errhenysis vel *Erineses* ignotus, sicut gens *Mathae*. His fluviis omnibus addendus est ex c. 8, 5. *Jobares*, vel, ut a Plinio VI, 17. vocatur, Jomanes, permagnus, nunc Dschumma, et satis notus. Plinius et alii complura adhuc alia flumina nominant inter ea, quae in Gangem influant. Sed Megasthenes, quem in his sequitur Arrianus, plura non novisse videtur. Caeterum et me tacente vides, hujus generis catalogum, sine ullo et de cursu et de confluentibus fluminum indicio diligentiori, fere nulli usui esse. Passim comparatione nominum recentiorum aliquid eruimus, sed quantum hoc est! Noster 18 amnes (cum Jobare) Plinius (VI, 18.) vero 19 numerat, qui in Gangem influant. Ex Plinio addendus forte est Arriano fluvius Prinas. Rennel p. 233. Gangem ait inter montes fluere per 800 mill. angl. et supra, atque (p. 257.) postquam in planitiem pervenerit, recipere XI fluvios, quorum nonnulli non minores sint Rheno, nullus minor Tamesi; multis aliis minoris momenti non numeratis.

7. *εἰς ἑκατὸν σταδίους*] Strabo, p. 483., alios, ait, alia de Gange referre. Alios minimam ejus latitudinem 30 stadiorum dicere, alios trium; Megasthenem mediam ejus latitudinem C stadia esse dicere, et minimam altitudinem 20 orgyiarum. Modum omnem in describendo flumine excedit Aelian. Hist. Animal. X, 41. Plin. VI, 18. lenem dicit fluere, ubi minimum, VIII mill. latitudine, ubi modicum, stadiorum C, altitudine nusquam minore pass. XX. Plut. in V. Alex. c. 62. latitudinem ei XXXII stadiorum, altitudinem C orgyiarum tribuit. Diod. p. 562. (ed. Rhod.) Gangem, refert, latitudine esse XXXII stadiorum, atque profunditate omnes Indiae fluvios superare. Idem pag. 122. et 590. XXX tantum stadia numerat. Hoc veteres. Nunc Anglorum ope certum est, Gangem, antequam flumen Dschumma

ma recepit, circiter I mill. angl. latum eſſe, propius mare, poſt multos adhuc ac magnos fluvios receptos, ¾ mill. geogr. cf. Mann. p. 77. et p. 87.

8. τῷ δὲ Ἰνδῷ ἐς ταυτὸν ἔρχεται] *Indo autem idem evenit*, idem nempe, quod Gangi, cum uterque multos amnes in ſe recipiat. Infra c. 10, 8. ſimile exſtat loquendi genus. *Raph.*

Hydraotem Arrianus latitudine non minorem Aceſine dicit, ſed minus rapidum, V, 21, 6. Bis permeatur ab Alexandro contra Mallos VI, 7, 1. 8, 7. Apud Plinium VI, 20. Cantabra vocari videtur. Diverſa nomina Hydraotis vide apud Vinc. p. 84. Vulgo nunc vocatur Ravee. (Rawi.) De Cambiſtholis nihil inveni. Fortaſſe ad Mallos pertinent.

Utrum *Hyphaſis*, Saranges et Neudrus in Aceſinem influant (quod quidem Arrianus et in Expeditione et in Hiſtoria Indica ubicunque aſſerit) vel per ſe, vel vel per Hydraotem, non liquet. Nam Ayeen Akbari, et qui hunc ſequuntur, eos in Indum ipſum effundi dicunt. Nec Arrianus de his fluminibus Macedones, ſequebatur, ſed Megaſthenem. Diodor. p. 562. Hyphaſin VII ſtadia latum, VI orgyias altum et curſu vehementiſſimo eſſe dicit. Diverſa Hyphaſis (nunc Biah vel Beyah) nomina vide apud Vinc. p. 87. Oritur hic fluvius in Keloo, confluit cum Sarange (Setledj.) prope Feerouzpoor, deinde dividitur in quatuor alveos, quibus prope Multan iterum conjunctis Rennelio auctore in Indum influit. *Aſtrybae* vel Aſtrobae ignoti ſunt. Plinius VI, 20. gentem indicam appellat Marobas, quod nomen ſimile.

Saranges, nunc Satludj. Diverſa ejus nomina vide apud Vinc. p. 90. fons ejus eſt in montibus Gheloor.

De *Ceneis* vel Meceis nihil invenio. In Plinio commemorantur Ceſi gens.

De *Neudro* nihil noſter adjecit, unde aliquid de ejus ſitu concludi poſſet. Fortaſſe is eſt, qui nunc vocatur Caul. Vinc. pag. 90. De Attacenis vide notas criticas.

9. *Hydaſpes*, in quo Alexander navigabat, nusquam erat latitudine minor quam XX ſtadia. Exped. VI, 4, 3. Curtius ei tribuit latitudinem IV ſtadiorum. Nunc vocatur Chelum (Tſchelum). Diverſa ejus nomina collegit Vincent p. 78. Auctore Ayeen Akbari oritur in Provincia Caſhmeer, navium ducentarum amphorarum (vulgo Tonnen) patiens usque ad Syrin-nagar, caput ejus provinciae.

Oxydracae habitaſſe videntur ad occidentem Mallorum usque ad Indum.

Nunc

Nunc eos Outche vocari volunt, eosque in VII urbes dividi, quarum quaevis ſeparatim regeretur. Vincent pag. 115. cf. d'Anville Antiquité de l'Inde p. 31.

Sinarum ubinam Arrianus in Hydaſpen influere velit, diſcerni nequit; auctorem vero non habet Macedones, ſed Megaſthenem. Suſpicatur Vincent p. 79. Sinarum et Hydaſpen eſſe eundem fluvium, qui in Caſhmeer ipſa vocatus fuerit ab urbe ejus capitali Syrin-nagar fluvius. Hoc vero concedere non poſſum, quia Sinari accolae ſunt Oxydracae, de quibus omnes conveniunt, eos prope Mallos habitaſſe. Noſtrum locum aliter interpungere potes, ut Sinarus dicatur in Ariſpis (gente ignota) fluere, et Oxydracae ad confluentes Aceſinis et Hydaſpis habitare. Sed tunc Alexandrum prius ad Oxydracas, quam ad Mallos venire oportuiſſet.

10. *Aceſines*, recepto Hydaſpe, Hydraote et Hyphaſi XXX ſtadia latus eſt. Ind. 3, 10. Ubi ab Alexandro trajiciebatur, rapidus erat amnis et XV ſtadia latus, V, 20, 14. Sed putat ipſe Arrianus, Alexandrum partem latiſſimam ad tranſitum elegiſſe, quo clementiore uteretur alveo, V, 20, 17. Diverſa Aceſinis nomina vide apud Vincent p. 81. Nunc vocari ſolet Chen-ab (Tſchenab).

Malli habitabant ad utramque ripam Hydraotis, usque ad Aceſinis et Indi confluentes.

Tutapus. Ayeen Akbari dicit, duo flumina, Chunder (ſic vocat Aceſinem) et Bahka oriri in eodem montium jugo, (Cutwar vel Kiſhtewar) eaque committere aquas. Vincent flumen Bahka pro Tutapo Arriani habet, quem hic ſuperius in ejus curſu cum Aceſine confluere dicere videtur p. 82.

11. *Cophen*, a Plinio Cophes, etis, a Strabone Κώφης, ε, etiam Choes et Coas ſcriptus, vulgo nunc vocatur Nilab. cf. Mann. p. 28.

Peucelaeetis, ubi Alexander Indum transibat, nunc Pehkely. *Malantus* ignotus eſt. *Soaſtum* Ptolemaeus vocat Suaſtum, in cujus ripa collocat urbem Goryam, et Goryaeam, quae Arriano Guraeorum terra. Unde videtur errare de la Rochette, ſi eum eundem eſſe cum fluvio Kishen Ganga putat. *Garrhoeas* in Expedit. (IV, 25, 10.) Guraeus vocatur. Mannert eum eundem eſſe putat cum Soaſto, et erraſſe eos, qui Guraeum in Cophenem effundi putent, cum per ſe in Indum influat. Nunc eum Geographi vocari volunt vel Bajore, vel Attok, vel Sir Hind vel Behat etc. Omnia incerta eſſe video.

12. De

12. De *Pareno* et *Saparno* nihil ſcio. *Soanus* convenire videtur fluvio Sohan, quem in mappa ſua delineavit de la Rochette. In nomine Βησσαρέων latere videtur regio Ambiſſaris, qui ſaepe in expeditione commemoratur, et cujus regnum in his regionibus collocandum eſt. Numerat, ut vides, Arrianus XV flumina, quae in Indum vel ſuo oſtio vel cum aliis conjuncta immittantur. Totidem in Exped. V, 6, 11., totidem Strabo pag. 482.; undeviginti Plin. VI, 20.

15. Ἴστρος] Curſum Iſtri deſcripſit Arrianus in Expedit. I, 3, 1. ſeqq. Ἔνος, lat. Oenus, apud noſtrates Inn. Σάος, lat. Saus, apud noſtr. Sau.

16. ποταμοὶ] Saus nempe et Iſter. Plinius lib. III. c. 25. „Inde XLV M paſſ. Taurunum, ubi Danubio miſcetur Saus." *Blank.* Taurunum, nunc Semlin.

17. ναυσίπορον] Plin. IV, 11. ait Iſtrum ſexaginta amnes recipere, medio ferme numero eorum navigabili. *Raph.* Summam Iſter magnitudinem iis demum fluminibus accipit, quae ex Wallachia et Moldavia decurrunt, quorum Arrianus mentionem non fecit.

V. Τὸ δὲ αἴτιον ὅστις ἐθέλει φράζειν τοῦ πλήθεός τε καὶ μεγέθεος τῶν Ἰνδῶν ποταμῶν, φραζέτω· ἐμοὶ δὲ καὶ ταῦτα ὡς ἀκοὴ ἀναγεγράφθω. 2 Ἐπεὶ καὶ ἄλλων ποταμῶν οὐνόματα Μεγασθένης ἀνέγραψεν, οἳ ἔξω τοῦ Γάγγεώ τε καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ἐκδιδοῦσιν ἐς τὸν ἑῷόν τε καὶ μεσημβρινὸν τὸν ἔξω πόντον·

V. Quisquis autem cauſam multitudinis et magnitudinis Indiae fluminum explicare velit, illi per me hoc integrum ſit. Ego enim ea quoque quae de his rebus ſcripſi (non pro vero vendito, ſed) majorem fidem non habere cenſeo, quam quae fama ſparſa ſunt. Praeterea etiam aliorum fluminum nomina Megaſthenes

NOTAE CRITICAE AD CAP. V.

2. ἄλλων πολλῶν ποταμῶν — mediam vocem propter Optimum abjeci. Mox ex eodem et duobus aliis reſtitui λέγει pro λέγουσιν.

ὥστε τοὺς πάντας ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα λέγει ὅτι εἰσὶν Ἰνδοὶ ποταμοὶ ναυσίποροι πάντες. Ἀλλ' οὐδὲ Μεγασθένης 3 πολλὴν δοκέει μοι ἐπελθεῖν τῆς Ἰνδῶν χώρης, πλήν γε ὅτι πλεῦνα ἢ οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου ἐπελθόντες. Ξυγγενέσθαι γὰρ Σανδρακόττᾳ λέγει, τῷ μεγίςῳ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν· καὶ Πόρῳ, ἔτι τούτου μέζονι. Οὗτος ὦν ὁ 4 Μεγασθένης λέγει, οὔτε Ἰνδοὺς ἐπιςρατεῦσαι οὐδαμοῖσιν ἀνθρώποισιν, οὔτε Ἰνδοῖσιν ἄλλους ἀνθρώπους· ἀλλὰ Σέ- 5 σωςριν μὲν τὸν Αἰγύπτιον, τῆς Ἀσίας καταςρεψάμενον τὴν πολλὴν, ἔςτε ἐπὶ τὴν Εὐρώπην σὺν ςρατιῇ ἐλάσαντα, ὀπίσω ἀπονοςῆσαι· Ἰνδάθυρ- 6 σιν δὲ τὸν Σκύθεα ἐκ Σκυθίης ὁρμηθέντα, πολλὰ μὲν τῆς Ἀσίης ἔθνεα καταςρέψασθαι, ἐπελθεῖν δὲ καὶ τὴν Αἰγυπτίων γῆν κρατέοντα· Σεμίραμιν δὲ τὴν Ἀσσυρίην 7

commemorat, quae extra Gangem atque Indum feruntur in orientale et meridiale externum mare; ita ut LVIII in univerſum ſint Indiae fluvii, omnes navigabiles. Sed nec ipſe Megaſthenes mihi videtur multum Indiae peragraſſe: plus tamen certe quam qui cum Alexandro Philippi F. militarunt. Sandracottae enim ſe adfuiſſe ſcribit, maximo Indorum regi; et Poro, qui vel Sandracotta potentior fuit. Scribit itaque hic Megaſthenes, neque Indos cum ullis hominibus (extra Indiam) bellum geſſiſſe, neque ullos externos Indis bellum intuliſſe. Seſoſtrim enim Aegyptium, magna Aſiae parte ſubacta, poſtquam in Europam usque cum exercitu proceſſerat, retroceſſiſſe; Indathyrſim autem Scytham e Scythia profectum, multas Aſiae gentes debellaſſe: Aegyptum etiam victorem adiiſſe; ac Semiramidem qui-

3. Σανδρακότᾳ — Optimus Σανδρακόττᾳ. Videtur Sandracottas, ut Siſicottus. Terminatio enim plerumque a Graecis fingitur. MSS. alii Σανδρακόττῳ. *Gron.* Sic etiam Venet. et Baſil. et Arr. V, 6, 2. Sed varietatem ſcripturae vide apud Blancardum pag. 323.

ἐπιχειρέειν μὲν ϛέλλεσθαι εἰς Ἰνδοὺς, ἀποθανεῖν δὲ πρὶν τέλος ἐπιθεῖναι τοῖσι βουλεύμασιν· ἀλλὰ Ἀλέξανδρον γὰρ ϛρατεῦσαι ἐπὶ Ἰνδοὺς μοῦνον. 8 Καὶ πρὸ Ἀλεξάνδρου, Διονύσου πέρι πολλὸς λόγος κατέχει, ὡς καὶ τούτου ϛρατεύσαντος ἐς Ἰνδοὺς, καὶ καταϛρεψαμένου Ἰνδούς. Ἡρακλέους δὲ πέρι, οὐ πολλός. 9 Διονύσου μέν γε καὶ Νύσσα πόλις μνῆμα οὐ φαῦλον τῆς ϛρατηλασίης, καὶ ὁ Μηρὸς τὸ ὄρος, καὶ ὁ κισσὸς ὅτι ἐν τῷ ὄρει τούτῳ φύεται· καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ ὑπὸ τυμπάνων τε καὶ κυμβάλων ϛελλόμενοι ἐς τὰς μάχας· καὶ ἐσθὴς αὐτοῖσι κατάϛικτος ἐοῦσα, κατάπερ τοῦ Διονύσου τοῖσι βάκχοισιν· 10 Ἡρακλέους δὲ οὐ πολλὰ ὑπομνήματα. Ἀλλὰ τὴν Ἄορνον γὰρ πέτρην, ἥντινα Ἀλέξανδρος βίῃ ἐχειρώσατο, ὅτι Ἡρακλέης οὐ δυνατὸς ἐγένετο ἐξελεῖν, Μακεδονικὸν δοκέει μοι τὸ κόμπασμα, κατάπερ καὶ τὸν Παραπάμισον, Καύκασον ἐκάλεον Μακεδόνες, οὐ-

dem Assyriam tentasse exercitum in Indos ducere, sed mortem ejus consilia conatusque fregisse. Solum vero Alexandrum in Indos expeditionem fecisse. Atqui ante Alexandrum fama tenet Liberum contra Indos expeditionem suscepisse, eosque subegisse: de Hercule infirmior fama est. At vero expeditionis a Libero factae non leve documentum est Nysa urbs et Meros mons, quodque hedera in hoc monte nascatur: quod praeterea Indi ipsi tympana ac cymbala pulsantes pugnas adeunt, itemque veste distincta maculis, Libero patri bacchantium more, utantur. Herculis autem non multa monimenta extant. Quod enim Aornon petram, quam Alexander vi cepit, Hercules expugnare non potuerit, Macedonica quaedam jactantia mihi videtur: quemadmodum et Parapamisum montem Caucasum

10. κατάπερ — ex Opt. pro vulg. καταπερῶν.

δέν τι προσήκοντα τοῦτον τῷ Καυκάσῳ. 11 Καί τι καὶ ἄντρον ἐπιφρασθέντες ἐν Παραπαμισάδεσι, τοῦτο ἔφρασαν ἐκεῖνο εἶναι τοῦ Προμηθέως τοῦ Τιτῆνος τὸ ἄντρον, ἐν ὅτῳ ἐκρέματο ἐπὶ τῇ κλοπῇ τοῦ πυρός. 12 Καὶ δὴ καὶ ἐν Σίβαισιν, Ἰνδικῷ γένει, ὅτι δορὰς ἀμπεχομένους εἶδον τοὺς Σίβας, ἀπὸ τῆς Ἡρακλέους στρατηλασίης ἔφασκον τοὺς ὑπολειφθέντας εἶναι τοὺς Σίβας· καὶ γὰρ καὶ σκυτάλην φέρουσί τε οἱ Σίβαι, καὶ τοῖς βουσὶν αὐτῶν ῥόπαλον ἐπικέκαυται· καὶ τοῦτο ἐς μνήμην ἀνέφερον τοῦ ῥοπάλου τοῦ Ἡρακλέους. 13 Εἰ δέ τῳ πιστὰ ταῦτα, ἄλλος ἂν οὗτος Ἡρακλέης εἴη, οὐχ ὁ Θηβαῖος, ἢ ὁ Τύριος οὗτος, ἢ ὁ Αἰγύπτιος, ἤ τις καὶ κατὰ τὴν ἄνω χώρην οὐ πόῤῥω τῆς Ἰνδῶν γῆς ᾠκισμένην μέγας βασιλεύς.

vocarunt Macedones, nihil ad Caucaſum pertinentem. Antrum quoque aliquod quum apud Parapamiſadas eſſe accepiſſent, Promethei Titanis eſſe dixerunt, in quo ille ob ignem furto ſublatum in crucem actus fuerit. Apud Sibas quoque, Indicam gentem, quod eos pellibus amictos conſpexerant, ab Herculis expeditione relictos eſſe Sibas diſſerebant. Siquidem et clavam geſtant Sibae, et bubus clavae notam inurunt: atque hoc ad memoriam clavae Herculis retulerunt. Si cui vero haec credibilia videntur, alius certe hic Hercules fuerit, non Thebanus, ſed aut Tyrius, aut Aegyptius, aut aliquis etiam ex ſuperiori regione non procul ab Indis ſita magnus rex.

12. φέρουσι ex Opt. pro φορέουσι.

13. κατὰ τὴν ἄνω — ſic reſcripſi ex edit. omnibus usque ad Gronovium, in cujus exemplari primum articulus operarum negligentia excidit.

ANIMADVERSIONES AD CAP. V.

Arg. Pergit de fluviis indicis. Megasthenis sententia de expeditionibus exterorum in Indiam, praecipue Bacchi et Herculis.

1. τῦ πλήθεος] Ratio, cur tot in India flumina, sunt ingentia montium juga, quibus India cingitur, quod aliquatenus jam veteres intellexerunt; vide Diod. II, p. 122. Magnitudo vero ea ac tanta, quam Macedones descripserunt, pluviis et nivi debetur, de quibus in seqq.

2. Apud Plinium VI, 16. LX amnes Indiae numerantur. Nearchus Indiam adeo donum fluviorum esse putavit, ut Strabo tradit 475. et Arr. Exp. V, 6, 6. etc. Ex iis fluviis, qui separatim in mare effunduntur, nominat Ptolemaeus Namadum, Nanagunam, Pseudostomum, Barim, Solenum, Chaberim, Tynam, Mandam, Tyndim, Dosaronem et Adamantem.

3. Megasthenem apud reges Indiae fuisse testatur noster etiam in Exped. V, 6, 2. Strabo et Plinius VI, 17. De Sandracotta vide Justin. XV, 4. vel notam ad Expeditionis loc. laud. Nomen Sandracotta Vincent pro nomine urbis habet ad fluvium. Cheu-ab, a quo ille princeps nomen ex more Indorum acceperit. pag. 15. not. 31. p. 83. not. 58. Sed errat. Sandracottae sedes erant Palibothra, a quibus etiam vocabatur Palibothrus, ut diserte dicit Strabo p. 483. ex Megasthene. Prasiorum eum regem fuisse dicunt et alii, ex. c. Plut. V. Alex. c. 62. De Poro vide indicem ad Exped.

4. Eundem Megasthenis locum habet etiam Strabo pag. 472. sed paulo largius. Ea igitur in quibus Strabo ab Arriano non differt, adscribere, supervacaneum esset.

5. Sesostrim, Aegypti regem, fabulati erant, Gangem superasse Indiamque totam usque ad Oceanum permeasse. Vide Diodor. lib. I, 55. Robertson de India Not. I. multa cura rationes collegit, cur tota narratio pro fabula habenda sit.

6. Idanthyrsos vocatur is Scytharum rex, quocum Darius infaustum illud bellum gerebat, quod descripsit Herodotus libr. IV. Hunc vero regem aliquando expeditionem in Asiam fecisse, ejus rei nullum indicium adest. Nec est satis vetustus. Videtur mihi vox Indathyrsis vel Idanthyrsos esse appellativum sicut Pharao,

rao, et fuit forte nomen omnibus regibus ſcythicis commune. Ea enim quae Strabo pag. 472. et Arrianus de Indathyrſo Scythico dicunt, conveniunt Madyae, Scythorum regi, qui Cyaxari et Pſammitichi aetate cum ingenti exercitu Mediam omnemque Aſiam ad Aegyptum usque transiverat et vaſtarat. De qua Madyae expeditione vide Herodotum I, c. 103 - 105. Rectius vero Strabo ex Megaſthene deſcripſiſſe videtur, Indathyrſin μέχρι Αἰγύπτȣ veniſſe, i. e. Aegyptum non intraſſe. Narrat enim Herodotus, Pſammitichum Scythae obviam iviſſe, donisque ac precibus eum ad reditum compuliſſe. Scripſit etiam Juſtinus II, 3. „Scythas ab Aegypto paludes prohibuere.„ et I, 1. „Scythiae rex Tanaus (ſic vocare videtur Indathyrſin) usque Aegyptum exceſſit.„ Ejusdem regis nomen apud Strabonem et Herodotum ſcribitur Idanthyrſos, apud Photium in Ecl. ex Arr. Parthicis Jandyſos, quod Gronovio ad Arr. pag. 318. anſam praebuit in Juſtino legendi: *et Scythiae rex Jandus* pro *Tanaus.*

7. *Semiramidis* in Indiam expeditio per Bactrianam et ponte in Indo facto, late deſcribitur in Diodori libro II. tangitur a Juſt. I, 2. Diverſa fabula fuiſſe videtur (quam tetigit Arr. VI, 24, 3.) de Expeditione Semiramidis per deſerta Gadroſiae.

8. Addendum eſt ex Strabone, Megaſtheni Dionyſi et Herculis in Indiam expeditiones veras viſas. Loquutus erat idem etiam de Tearcone Aethiope, Nauocodroſoro (Nebukadnezare) Chaldaeorum et Cyro. Qui magna quidem terrarum parte permeata, Indiam tamen non intrarint.

9. De Nyſa vide not. ad c. I. Hederam in India, niſi in monte Mero, naſci negarunt ex Theophraſto Plinius XVI, 34., ex Megaſthene Strabo et Arrianus, etiam in Expeditione V, 1, 11. et 2, 8. Tympanorum et cymbalorum uſum praecipue tribuerat Megaſthenes Oxydracis (Strabo pag. 473.) quos quoque, ſine dubio eandem ob cauſam, a Baccho originem traxiſſe credidere. Arr. Exp. VI, 3, 10. Indos omnes muſicam et ſaltationes amare dixit, cujus rei cauſam Baccho ejusque comitibus tribuit. ἐσθὴς κατάςικτος apud Strabonem ςολὴ εὐανθὴς vocatur, ejusque generis veſtes Indis omnibus in uſu eſſe tradidit non hic ſolus, ſed omnes veterum.

10. De Aorno vide Expeditionem, Curt. VIII, 11, 2. ſeqq. et Diod. XVII, 85.

 qui

qui Herculem ob terrae motum aliaque prodigia ab oppugnatione discessisse auctor est. De Caucaso vide notam ad c. 2, 4.

11. ἐκρέματο] Lucianus in Prometheo: ἀλλ' εἰ δοκεῖ, κατὰ μέσον ἐνταῦθά πε ὑπὲρ τῆς Φάραγγος ἀνεσταυρώσθω ἐκπεταθεὶς τὼ χεῖρε ἀπὸ τετοῦ πρὸς τὸ ἐναντίον. Idem libro περὶ θυσιῶν: Καὶ τῦτον ἐς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσταύρωσε ἐπὶ τῦ Καυκάσε. *Blanc.*

12. De Sibis eadem excerpsit Strabo pag. 473. A Diod. XVII. Ibi vocantur. Plinius VI, 20. simile nomen Sibararum inter Indiae gentes habet. A Curtio Sobii vocantur IX, 4, 2. Strabo, quo magis haec de Sibis falsa esse ostendat, Herculis gestationem pellis multo post bellum trojanum ab eo poëta fictam tradit, qui Heracleam scripserit. Antiquas enim Herculis statuas ligneas non esse hoc modo apparatas. Idem p. 489. a campestribus Indis Herculem coli Megasthenem dixisse refert, a montanis autem eorumque philosophis Bacchum. Sed ea fabulosa esse.

13. De diversis Herculibus vide Arr. Expedit. II, 16.

VI. Ταῦτα μέν μοι ἐκβολὴ ἔξω τοῦ λόγου, ἐς τὸ μὴ πιστὰ φαίνεσθαι, ὅσα ὑπὲρ τῶν ἐπέκεινα τοῦ Ὑφάσιος ποταμοῦ Ἰνδῶν μετεξέτεροι ἀνέγραψαν· ἔστε γὰρ ἐπὶ τὸν Ὕφασιν, οἱ τῆς Ἀλεξάνδρου στρατηλασίης μετασχόντες, οὐ πάντη ἄπιστοι εἰσίν. 2 Ἐπεὶ καὶ τόδε λέγει Μεγασθένης ὑπὲρ ποταμοῦ Ἰνδικοῦ, Σίλαν μὲν εἶναί οἱ οὔνομα, ῥέειν δὲ ἀπὸ κρήνης ἐπωνύμου τῷ ποταμῷ

1 VI. Atque haec quidem per digressionem dicta sint, ne fide digna videantur, quae de iis qui ultra Hyphasin degunt Indis nonnulli conscripserunt: nam ad Hyphasin amnem usque non sunt prorsus indigni fide, qui expeditioni Alexandri interfuerunt. 2 Siquidem etiam hoc Megasthenes de flumine quodam Indico commemorat: Silam ei nomen esse, fluere ex fonte ejusdem cum flumine no-

NOTAE CRITICAE AD CAP. VI.

2. τῷ ποταμῷ — ex Opt. pro τῦ ποταμῦ. Amat vero Arrianus, constructionem praepositionis vel adjectivi, pau-

διὰ τῆς χώρης τῆς Σιλέων, καὶ τούτων ἐπωνύμων τοῦ ποταμοῦ τε καὶ τῆς κρήνης· τὸ 3 δὲ ὕδωρ παρέχεσθαι τοιόνδε· οὐδὲν εἶναι ὅτῳ ἀντέχει τὸ ὕδωρ, οὔτέ τι νήχεσθαι ἐπ' αὐτοῦ, οὔτέ τι ἐπιπλεῖν, ἀλλὰ πάντα γὰρ ἐς ἄβυσσον δύνειν· οὕτω τοι ἀμενηνότερον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο καὶ ἠεροειδέστερον. Ὕεται δὲ 4 ἡ Ἰνδῶν γῆ τὸ θέρος, μάλιστα μὲν τὰ ὄρεα Παραπαμισός τε καὶ ὁ Ἠμωδὸς, καὶ τὸ Ἰμαϊκὸν ὄρος, καὶ ἀπὸ τουτέων μεγάλοι καὶ θολεροὶ οἱ ποταμοὶ ῥέουσιν. Ὕεται δὲ τοῦ 5 θέρεος καὶ τὰ πεδία τῶν Ἰνδῶν, ὥστε λιμνάζειν τὰ πολλὰ αὐτέων· καὶ ἔφυγεν ἡ Ἀλεξάνδρου στρατιὴ ἀπὸ τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ μέσου θέρεος, ὑπερβαλόντος τοῦ ὕδατος εἰς τὰ πεδία· ὥστε ἀπὸ 6 τῶνδε ἔξεστι τεκμηριοῦσθαι καὶ τοῦ Νείλου τὸ πάθημα τοῦτο, ὅτι ἐοικὸς εἶναι ὕεσθαι τὰ Αἰθιόπων ὄρεα τοῦ θέρεος·

minis per regionem Sileorum, qui etiam eandem, quam fons et fluvius, appellationem habeant. Ejus aquam ejusmodi esse, ut nihil omnino sustinere possit, neque quicquam ei innatare, neque supernavigare, sed omnia in fundum demergi. ita prae reliquis omnibus hanc aquam impatientem atque magis aëream esse. India autem per aestatem pluvia madet: praecipue vero Parapamisus, et Emodus, atque Imaus, montes, et ab his magni ac turbulenti amnes fluunt. Perfunduntur aestate pluvia etiam campi Indiae, ita ut plerique stagnent, fugitque aliquando Alexandri exercitus ab Acesine fluvio, quum media aestate ejus aqua campos obrueret. Ex quibus licet certa conjectura etiam Nili inundationem explicare, quod verisimile sit Aethiopum montes aestate complui, atque iis pluviis impletum Nilum supe-

paucis verbis interjectis, variare, quod interdum ad Expeditionem notavi.

3. ἄβυσσον — ex Opt. pro βυσσόν. Vet. Editt. βυθόν.

καὶ ἀπ' ἐκείνων ἐμπιπλάμενον τὸν Νεῖλον ὑπερβάλλειν ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐς τὴν γῆν τὴν Αἰγυπτίην· θολερὸς ὢν καὶ 7 οὕτω ῥέει ἐν τῇδε τῇ ὥρῃ, ὡς οὔτε ἂν ἀπὸ χιόνος τηκομένης ἔῤῥεεν, οὔτε εἰ πρὸς τῶν ὡρῃ θέρεος πνεόντων ἐτησίων ἀνέμων ἀνεκόπτετό οἱ τὸ ὕδωρ· ἄλλως τε οὐδὲ χιονόβατα εἴη ἂν τὰ Αἰθιόπων ὄρεα ὑπὸ καύματος. Ὕεσθαι δὲ κατά- 8 περ τὰ Ἰνδῶν, οὐκ ἔξω ἐστὶ τοῦ εἰκότος, ἐπεὶ καὶ τἄλλα ἡ Ἰνδῶν γῆ οὐκ ἀπέοικε τῆς Αἰθιοπίας· καὶ οἱ ποταμοὶ οἱ Ἰνδοὶ, ὁμοίως τῷ Νείλῳ τῷ Αἰθιοπίῳ τε καὶ Αἰγυπτίῳ, κροκοδείλους τε φέρουσιν, ἔστιν δὲ οἳ αὐτῶν καὶ ἰχθύας καὶ ἄλλα κήτεα ὅσα ὁ Νεῖλος, πλὴν ἵππου τοῦ ποταμίου· Ὀνησίκριτος δὲ καὶ τοὺς ἵππους τοὺς ποταμίους λέγει

ratis ripis Aegyptum inundare: turbidus et ita quidem hac anni parte fluit, 7 ficut neque a nive liquata fluere poteſt, neque ſi ab eteſiis aeſtate ſpirantibus inhiberetur ipſi aqua: praeſertim cum ne nive quidem tecti ſint fortaſſe Aethiopum montes prae calore. Pluvias vero pati quemadmo- 8 dum India, nequaquam diſſentaneum rationi exiſtimaverim: nam et caeteris in rebus India haud diſſimilis Aethiopiae eſt; et fluvii Indici, perinde ac Nilus Aethiopicus et Aegyptius, crocodilos alunt, nonnulli et piſces ac balaenas ejusdem generis ut Nilus, excepto equo fluviatili: ſed et hos etiam in iis eſſe Oneſicritus tradit. At ne facie

6. θολερὸς ὢν· καὶ οὕτω] Hos nominativos cum antecedentibus non cohaerere patet. Ad ſequentia ergo ſunt referendi. Et quid ſi dicamus ὢν ſcribendum eſſe Ionice pro οὖν, hoc ſenſu: Turbidus igitur et ita fluit etc. Quamquam et ὢν ferri poteſt per pleonaſmum. *Raph.* Primae editt. legunt etiam καὶ οὗτος. Sed nihil praeter interpunctionem mutavi, quamvis lectio οὗτος mihi perplaceat, ut de Nilo idem dicat, quod ſupra de fluviis Indicis, atque reſpiciat ad verba θολεροὶ ῥέουσιν, ſect. 4.

ὅτι φέρουσι. Τῶν τε ἀνθρώπων αἱ ἰδέαι οὐ πάντη ἀπᾴδουσιν αἱ Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιόπων· οἱ μὲν πρὸς νότου ἀνέμου Ἰνδοὶ τοῖς Αἰθίοψι μᾶλλόν τι ἐοίκασι, μέλανές τε ἰδέσθαι εἰσὶ, καὶ ἡ κόμη αὐτοῖς μέλαινα· πλήν γε δὴ ὅτι σιμοὶ οὐχ ὡσαύτως, οὐδὲ οὐλόκρανοι ὡς Αἰθίοπες· οἱ δὲ βορειότεροι τούτων, κατ' Αἰγυπτίους μάλιστα ἂν εἶεν τὰ σώματα.

9 quidem ac vultu multum inter se differunt Indi et Aethiopes. Certe qui ad austrum ventum vergunt Indi Aethiopibus magis similes sunt, nigra facie, et nigra coma, sed non aeque simi, neque ita crispo capillitio, ut Aethiopes: qui vero magis ad septentrionem incolunt, Aegyptios potius corporis forma referunt.

ANIMADVERSIONES AD CAP. VI.

Arg. *De Sila fluvio; de pluvia in India; de balaenis fluviorum et colore Indorum.*

1. Strabo p. 483. regionem ultra Hyphasin ab omnibus optimam esse dici, tradit. Sed de ea non certos esse auctores; eos enim propter ignorantiam et locorum longinquitatem omnia inflatius atque portentosius narrare.

2. Σίλαν] Et hodie Indi sacros fontes mirantur, de quibus idem credunt. Talia flumina pertinent inter mirabilia, quae Graeci terris remotissimis esse credebant. Jam Herodotus simillimam fabulam habet de fonte quodam Aethiopum lib. III, c. 23. Strabo p. 484. hoc flumen Siliam vocat et in montanis collocat. Sed Democritum et Aristotelem de eo dubitare adscripsit. A Diodoro II, p. 123. Sillas scribitur. Plin. XXXI, 2. eadem ex Ctesia de stagno quodam narrat, quod Siden vocat.

4. ὕεται δὲ] Theodor. Santvoort Dissert. de causa motus pag. 69. §. 138: In omnibus partibus zonae torridae per aestatem, sex hebdomades, non quidem continuo, sed plusquam media temporis parte pluvia modo major, modo minor decidit. *Raph.* Veterum sententiae de imbribus Indiae, si obiter modo lustrantur, contradicere sibi videntur.

 Sed

Sed diſtinguendum eſt inter eam Indiam, quae a Pattalis porrigitur usque ad Aceſinis et Indi, vel Hydaſpis et Aceſinis confluentes, et Indiam inter flumina et montes, praecipue noſtrum Panje-ab. Ariſtobulus (apud Strabonem p. 475.) ſolos dicit montes et montium radices pluviam et nives ſentire, plana autem imbrium et nivis eſſe expertia, ſed inundatione fluminum irrigari. Montes, inquit, hieme nive obtegi; vere autem pluvias incipere, magis magisque augeri ad arcturi ortum usque. Ex his nivibus et imbribus augeri fluvios et campos inundari. Haec ſe ipſum vidiſſe et ab aliis comperiſſe auctor eſt Ariſtobulus. Sub *montium radicibus* eum intellexiſſe univerſum Pânje-ab, ex eo conſpicuum eſt, quod diſerte dicit, per totum tempus, quo Alexander a Taxilis ad Hyphaſin et retro ad Hydaſpen iret, pluvias coelo demiſſas eſſe. Sub *planis*, ut ipſe adjecit, intelligit regionem, quae eſt inter Pattala et Hydaſpis oſtium. Vera eum dicere, probant vel immenſa deſerta, ob pluviarum defectum inhabitabilia. Sed etiam recentiorum obſervationibus res confirmata eſt. Vide Robertſonem de vetere India, nota IV. Quum Hamilton Tattae verſaretur, per tres annos pluvia non deciderat coelo. Ariſtobulum ſequitur Arr. in Exped. V, 9, 6-8., ubi inundationes et pluvias praecipue circa ſolſtitium aeſtivum in Indiam ruere dicit; hieme autem, ceſſantibus pluviis, fluvios minores eſſe et puriores, ita ut vado tranſiri poſſent excepto Gange et Indo ac fortaſſis aliquo etiam alio. cf. etiam Exped. VI, 25, 9. Nearchus vero (Strabo pag. 476.) hieme campos quidem pluvia non irrigari dicit, at aeſtate tamen. Intelligit vero ſub campis regionem inter flumina, ut apud Strabonem videre licet. Sectione 4. deſcripſit Arrianus Ariſtobulum, ſectione 5, Nearchum, ſed quaſi eos ſibi contradicere intellexiſſet. De regione inter Pattala et Hydaſpen intelligendi ſunt Cteſias in Photii Ecl. c. 1. et 8., in India pluviam non demitti, ſed a flumine terram irrigari; Plinius XVI, 18. Indiam non habere imbres aeſtivos, ſcribentes; at Eratoſthenes, (Strabo pag. 475.) de reg. Panje-ab, imbres aeſtivos Indiae tribuens, ab exhalationibus, ut quidem opinatur, fluviorum et eteſiis natos. Eteſiis idem tribuit Arr. VI, 25, 9. Non immerito igitur veteres Indiam et Indum cum Aegypto et Nilo comparant, quia etiam

etiam Aegyptus, praecipue ſuperior, raro pluviam ſentit, ac ſolummodo Nilo irrigatur; Aethiopiam autem, cum regionibus Indiae ſeptentrionalibus. De ſeptentrionali India etiam intelligendi ſunt Diodor. II, 36. et Megaſthenes atque Eratoſthenes apud Strabon. p. 477., qui bis quolibet anno in India pluviam dimitti ajunt, primum ſub hiemem, iterum circa ſolſtitium aeſtivum.

5. ἀπὸ τȣ̃ Ἀκεσίνȣ] Hoc eſt, ut dixi ex Nearcho. Quum prope Aceſinem caſtra poſuiſſet Alexander, ea in ſublimiorem locum movere coactus fuit, ripas egredientibus aquis. Ariſtobulus fluvios ad XL cubitos augeri auctor eſt, quorum XX alveum implerent ſupra priorem profunditatem, XX in campos effunderentur, ita ut urbes inſularum more aquis circumdatae appareant.

6. τὸ πάθημα τȣ̃το] 'ut quotannis per campos effundatur. De ὅτι, ſequente infinitivo, vide not. ad Exped. II, 16, 8.

7. ἐν τῇδε τῇ ὥρῃ] hac anni parte, ſc. qua Aegyptum inundat, i. e. a ſolſtitio aeſtivo, per centum dies; poſtea decreſcit. *Eteſiae*, de quibus hic ſermo, aeſtate a Ponto Euxino et Helleſponto a ſeptentrione meridiem verſus ſpirant per mare aegaeum et mediterraneum in Africam et per Aegyptum adeo in Nubiam et Aethiopiam. De duabus his opinionibus, de Nili adſcenſu, quas nihili eſſe Arrianus dicit, jam locutus eſt Herodotus II, 20. ſeqq. Ab eteſiis, ne in mare effundatur, impediri Nilum poſſe, jam hic negat, inundatione etiam, nullis ventis ſpirantibus, creſcente; nec idem accidere reliquis Libyae fluviis; magis adhuc eos falli cenſet, qui in nivibus diſſolutis cauſam quaererent; prae calore enim in Aethiopia nivem eſſe non poſſe. Hodie vero neminem fugit, in altiſſimis etiam torridae zonae montibus per totum annum nivem inveniri. Singularis eſt explicatio Herodoti ipſius. Quem ſi recte intellexi, Nili veram magnitudinem eſſe eam, quam per inundationem habet, arbitratur. Hieme autem a ſole in mediterraneis Libyae tantum aquae attrahi et in nubes converti, ut eum a propria magnitudine decreſcere oporteat. Hoc adjeci, quo minus Macedones Indiae fluviorum magnitudinem, quam durante inundatione habent, deſcribentes miremur. A Macedonibus demum, ſimile quid in India obſervantibus, veram inundationis cauſam

pluvias esse conjiciebatur. Dicit igitur Arrianus, caussam inundationis nec esse nivis dissolutionem, quia aqua Nili turbida, non pura, ut a nive esse solet, et propter calorem in Aethiopia nix non sit; nec etesias, easdem scilicet ob caussas, quas ex Herodoto excerpsi. Qui plura de Nilo et caussis incrementi ejus legere vult, adeat late de ea re disputantem Senecam libro IV. *quaestionum naturalium* c. 2.

8. Eadem quae Arrianus de balaenis fluviorum, eadem de Onesicrito dicit Eratosthenes apud Strabonem p. 475. Utriusque auctor fuit Aristobulus, ut videmus ap. Strab. 486. cf. etiam Herod. IV, 44. Crocodilus et Hippopotamus satis noti sunt, et posterior praecipue ex Le Vaillant itineribus in Africa.

9. Eadem dicit Eratosthenes apud Strab. pag. 475. cf. etiam Plin. VI, 19. Ctesias in Photii eclog. sect. 9. esse homines in India nigros tradiderat, non sole sed natura. Esse etiam ibidem homines albissimos, quamvis non multos. Se vidisse hujus generis duas feminas et quinque viros. Loqui videtur de satis cognito illo calidissimarum regionum morbo.

VII. Ἔθνεα δὲ Ἰνδικὰ εἴκοσι καὶ ἑκατόν τι ἅπαντα λέγει Μεγασθένης, δυοῖν δέοντα. Καὶ πολλὰ μὲν εἶναι ἔθνεα Ἰνδικὰ, καὶ αὐτὸς ξυμφέρομαι Μεγασθένει· τὸ δὲ [1]

VII. Gentes Indicas centum duodeviginti in universum statuit Megasthenes. Ego vero multas quidem Indiae gentes esse, cum Megasthene senserim: unde autem certi aliquid cogno-

NOTAE CRITICAE AD CAP. VII.

1. ἑκατόν τι — ex omnibus MSS. atque primis editt. pro ἑκατὸν τά. Adjicio notam grammaticam. Infinitivi εἶναι, ἀμπέχεσθαι, σιτέεσθαι, sect. 2. et 3. vertendi sunt ut infinitivi perfecti vel aor. 2. In nostro pluribus locis observavi infinitivum praesentis notione praeteriti occurrere, et vice versa. Sic miscentur eadem significatione in Exp. I, 1. παρελθεῖν, εἶναι, αἰτεῖν, λαβεῖν, ἐλαύνειν, ἐμβαλεῖν. cf. adhuc II, 3, 2. III, 2, 1. 2. 8. ubi etiam καταλιπεῖν significatione praesentis.

ἀτρεκὲς οὐκ ἔχω εἰκάσαι ὅπως ἐκμαθὼν ἀνέγραψεν, οὐδὲ πολλοςὸν μέρος τῆς Ἰνδῶν γῆς ἐπελθὼν, οὐδὲ ἐπιμιξίης πᾶσι τοῖς γένεσιν ἐούσης ἐς ἀλλήλους· Πάλαι μὲν δὴ νομάδας 2 εἶναι Ἰνδοὺς, κατάπερ Σκυθέων τοὺς οὐκ ἀροτῆρας, οἱ ἐπὶ τῇσιν ἁμάξῃσι πλανώμενοι, ἄλλοτε ἄλλην τῆς Σκυθίης ἀμείβουσιν, οὔτε πόλιας οἰκέοντες, οὔτε ἱερὰ θεῶν σέβοντες· οὕτω μηδὲ Ἰνδοῖσι πόλιας εἶναι, μηδὲ ἱερὰ θεῶν 3 δεδομημένα· ἀλλ' ἀμπέχεσθαι μὲν δορὰς θηρίων ὅσων κατακτάνοιεν· σιτέεσθαι δὲ τῶν δενδρέων τὸν φλοιόν· καλέεσθαι δὲ τὰ δένδρεα ταῦτα τῇ Ἰνδῶν φωνῇ Τάλα· καὶ φύεσθαι ἐπ' αὐτῶν, κατάπερ τῶν φοινίκων ἐπὶ τῇσι κορυφῇσιν, οἷά περ τολύπας. Σιτέεσθαι δὲ καὶ τῶν θηρίων 4 ὅσα ἕλοιεν, ὠμοφαγέοντας, πρὶν δὴ Διόνυσον ἐλθεῖν ἐς τὴν χώρην τῶν Ἰνδῶν. Διόνυσον 5 δὲ ἐλθόντα, ὡς καρτερὸς ἐγένετο Ἰνδῶν, πόλιάς τε οἰκῆσαι, καὶ νόμους θέσθαι τῇσι

verit, conjectura assequi non possum, quum exiguam quandam Indiae partem peragrarit, neque omnes ejus gentes commercia inter se agitent. Olim quidem Indos nomades fuisse, (dixit Megasthenes) quemadmodum et Scythas, qui arationem non exercent, sed in plaustris degentes incertis sedibus vagantur, neque urbes incolunt, neque templa deorum colunt. Ita neque Indis urbes fuisse, neque templa diis exstructa, sed ferarum quas occiderint exuviis se vestivisse: arborum corticibus vesci solitos fuisse; vocari autem eorum lingua eas arbores Tala: innasci iis, quemadmodum in summitatibus palmarum, veluti glomos lanarum carptarum. Vesci etiam solitos fuisse feris quas venatu ceperint, crudis, priusquam Liber ad Indos venisset. Quem postquam venerat, eosque devicerat, urbes Indorum condidisse, iisque leges sanxisse: vini etiam usum Indis dedisse, ut et Graecis,

3. κατακτάνοιεν — ex Opt. pro κατακαίνοιεν.

πόλεσιν, οἴνου τε δοτῆρα Ἰνδοῖς γενέσθαι, κατάπερ Ἕλλησι, καὶ σπείρειν διδάξαι τὴν γῆν, διδόντα αὐτὸν σπέρματα· ἢ οὐκ ἐλάσαντος ταύτῃ Τριπτολέμου, ὅτε περ ἐκ Δήμητρος ἐςάλη σπείρειν τὴν γῆν πᾶσαν· ἢ πρὸ Τριπτολέμου τὶς οὗτος Διόνυσος ἐπελθὼν τὴν Ἰνδῶν γῆν, σπέρματα σφίσιν ἔδωκε καρποῦ τοῦ ἡμετέρου· βόας τε ὑπ' ἀρότρῳ ζεῦξαι Διόνυσον πρῶτον, καὶ ἀροτῆρας ἀντὶ νομάδων ποιῆσαι Ἰνδῶν τοὺς πολλοὺς, καὶ ὁπλίσαι ὅπλοισι τοῖσιν ἀρηΐοισι. Καὶ θεοὺς σέβειν ὅτι ἐδίδαξε Διόνυσος ἄλλους τε, καὶ μᾶλλον δὴ ἑωυτὸν, κυμβαλίζοντας καὶ τυμπανίζοντας· καὶ ὄρχησιν δὲ διδάξαι τὴν σατυρικὴν, τὸν κόρδακα παρ' Ἕλλησι καλούμενον· καὶ κομᾷν Ἰνδοὺς τῷ θεῷ, μίτρην φορέειν τε ἀναδεῖξαι, καὶ μύ-

dato etiam semine, rationem serendi eos docuisse: sive quod Triptolemus, quum a Cerere ad conserendam 6 universam terram missus fuisset, ad eam regionem non pervenerit; sive quod ante Triptolemum hic Liber, quisquis sit, ad Indos profectus frugum nostrarum semina iis dederit. 7 Primum etiam Liberum boves aratro junxisse, et plerosque Indorum ex erronibus aratores fecisse, martiisque armis armavisse: 8 et cultum cum aliorum deorum, tum sui ipsius docuisse, quem cymbalorum et tympanorum pulsu fieri jusserit. Saltationem etiam satyricam induxisse, quam 9 Graeci Cordaca vocant. Ad haec comam deo nutrire, mitram gerere, unguentis

6. τȣ̃ ἡμετέρȣ — ex Opt. pro τȣ̃ ἡμέρȣ, i. e. mitium fructuum. Sed prius huic loco magis convenit, et Diodor. diserte dicit: Indis fruges Cereales non defuisse; sed praeter eas magnam quoque leguminum et copiam et varietatem adfuisse.

8. μᾶλλον δὴ ex Opt. pro μάλιςα δή. Ex eodem διδάξαι, pro ἐκδιδάξαι, et μίτρην φορέειν, pro μιτρηφορέειν.

ρων ἀλοιφὰς ἐκδιδάξαι, ὥστε καὶ εἰς Ἀλέξανδρον ἔτι ὑπὸ κυμβάλων τε καὶ τυμπάνων ἐς τὰς μάχας Ἰνδοὶ καθίσαντο.

que uti ostendisse Bacchum: adeo ut ad Alexandri usque tempora cum cymbalis et tympanis praelia Indi inierint.

9. Ἰνδοὶ καθίσαντο ex Opt. et aliis pro Ἰνδοὺς καθίσασθαι.

ANIMADVERSIONES AD CAP. VII.

Arg. Quot Indiae gentes? Historia Indorum; primi Indi fuerunt nomades et feri, donec molliores redderentur a Baccho, cujus merita de Indis describuntur.

1. εἴκοσι καὶ ἑκατὸν] Plinius VI, 17. et Senecam, ait, CXIIX gentes indicas numerasse. In libris Senecae superstitibus non invenitur locus; sed fuit sorte ex ejus *Historia*. Inter Indum et Hypanim IX gentes habitare et V. M. urbes sitas esse, quarum nullam fuisse minorem Co Meropide, narrat Apollodorus apud Strabonem pag. 472. et Plin. VI, 17. De quo numero Strabo ipse dubitat p. 482. Frequentia hominum, quam veteres tribuunt τῷ Panje - ab, nimia est, et sine dubio exaggerata. At si detrahimus, quod detrahi potest, maximam tamen eam fuisse, certum est.

2. νομάδας] *vagos*, neque certis sedibus habitantes, sed cum pecoribus pascui causa oberrantes. Differunt νομέες et νομάδες. Indicio est locus c. 11, 11., ubi νομέες *pastores* dicuntur esse νομάδες, vagabundi. *Raph.* et *Gron.* Plin. VI, 17. et posterioribus temporibus in India nomades fuisse dicit. De Scythis vide Herodotum lib. IV. Justinum II, 2.

3. φλοιόν] Ita vero in omnium fere populorum prima ac fabulosa historia eos glandibus vel arborum corticibus vesci solitos narratur, donec quis victum et mores molliores eos docuerit.

τολύπας] Casaubonus in castigationibus in quintum decimum Strabonis obiter interpretem μασιγοῖ, nec omnino abs re. Quid enim erat causa, cur οἷάπερ τολύπας verteret *carnosum quiddam?* Atqui ipsa scriptoris verba, nisi prorsus ἐθελοκωφῶμεν, arguunt intelligi debere de lanigeris Indiae arboribus. Critici veteres τὰς τολύπας interpretantur lanae bene

bene elaboratae ac depexae, et ad nendum concinnatae globos ſive glomos. Heſychius: τολύπαι, τὸ κατασκευαστὸν (Suidas addit καὶ τὸ πεφιλοκαλημένον) ἔριον. Idem τολύπην exponit ἀγαθίδιον στήμονος ἢ ῥαδάνης. A quibus non diſſentiunt gloſſae Latinorum. Sed huc facit inprimis Arriani locus, qui infra ſic legitur: ἐσθῆτι δὲ Ἰνδοὶ λινέῃ χρέονται, κατάπερ λέγει Νέαρχος, λίνε τε ἀπὸ τῶν δενδρέων, ὑπὲρ ὅτε μοι ἤδη λέλεκται. De linigeris arboribus ſe prius dixiſſe innuit, at ubi te quaeſo dixit, niſi unico loco, quem prae manibus habemus? Neque offendaris voce λίνε, quia τὸ λίνον et τὸ ἔριον in his ejusdem ſunt poteſtatis. Heſychius: λίνῳ, ἐρίῳ. Strabo l. XV. ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ἐνίοις καὶ ἐπανθεῖν ἔριον. ἐκ τέτε δὲ Νέαρχος φησὶ τὰς εὐητρίες ὑφαίνεσθαι σινδόνας. Idem paulo poſt ex Ariſtobulo tradit: τῶν ἐριοφόρων δένδρων τὸ ἄνθος ἔχειν πυρῆνα. ἐξαιρεθέντος δὲ τέτε, ξαίνεσθαι τὰ λοιπὸν, ὁμοίως ταῖς ἐρέαις. Ut igitur in ſummitate palmarum arborum palmulae naſcuntur, quarum involucra, priusquam fructus matureſcat clauduntur, dein maturitate ſe recludunt: ita in lanigeris arboribus id quod lanam continet, compreſſum eſt, mox maturitate ruptum oſtendit lanuginis pilas, ex quibus veſtes conficiuntur. Theophraſtus de arboribus Tyli libro IV, 9.: φέρειν δὲ τὴν νῆσον καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἐριόφορα πολλά. ταῦτα δὲ φύλλον μὲν ἔχειν ὅμοιον τῇ ἀμπέλῳ, πλὴν μικρόν· καρπὸν δὲ ἐδένα φέρειν. ἐν ᾧ δὲ τὸ ἔριον, ἡλίκον μῆλον ἐαρινὸν συμμεμυκός. ὅταν δὲ ὡραῖον ᾖ, ἐκπετάννυσθαι καὶ ἐξαίρειν τὸ ἔριον, ἐξ ὃ τὰς σινδόνας ὑφαίνεσι, τὰς μὲν εὐτελεῖς, τὰς δὲ πολυτελεστάτας. Additque: γίνεται δὲ τετο καὶ ἐν Ἰνδοῖς, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ ἐν Ἀραβίᾳ. Deſignat dicti libri cap. V. *Blanc.* ex Salmaſii Plinian. Exercit. pag. 297. De lanigeris arboribus, praecipue inſulae Tyli, vide Plin. XII, 10, 11. Veteres vero conſentiunt omnes, Indos ex lana quadam arborum ſubtiliſſima veſtes ſuas confeciſſe. In palmis quibusdam invenitur textura quaedam piloſa, e quibus nunc funes conficiunt, eosque firmiſſimos. Vocem *Tala* inveni in Burm. Fl. Zeylanica ſignificare palmam; ſcribitur Tala et Talghala, et Tal et ſimiliter; cujus fructus et teneriorem corticem ab Indis edi, etiam Rennel aſſerit. In *horto malabarico* I, p. 11. deſcribitur arbor Carìm - Panà, cujus duae ſpecies a Braminis Talatámadò vocantur. Prior, ab incolis in Zeylan Talagaha vocata, ad palmas flabellifolias pertinens, in medio caudice corculum molle habet,

habet, et inſuper, ubi foliorum laciniae vel diviſurae incipiunt, filamenta plurima, teretia, ejusdem cum laciniis longitudinis, quae deorſim propendent. Nunc vocari ſolet Lontarus domeſtica, de cujus multiplici uſu vide Rumphium in Herb. Amb. Tom. I. p. 45. ſeqq. Succus ejus ſapit ut dulce vinum; ex eo conficitur Schagara, i. e. fuſcum ſaccharum. (Id enim vocabulum originem habet indicam.) Fructus ejus variis modis praeparati eduntur. Tenera ejus folia diſcindi poſſunt, atque nectendo tegetes ex iis conficiuntur, interdum perſubtiles. Apud Forſterum, V. Celeberrimum et benignum, ex foliis diſciſſis arborum confectas tegetes vidi easque ſubtiliſſimas. Huic arbori Tala Arriani maxime convenire videtur.

7. Omnia, quae a ſect. 2. per totum caput ſcribit, cum Diod. II. pag. 123. ex eodem fonte habet. Quae pauca differunt, ipſe videas. Satis eſt, utrumque a Baccho (vel peregrino) quem Diodorus, ex narratione doctorum Indiae, ex occiduis terrae partibus Indiam intraſſe, diſerte dicit, molliores et cultiores Indos redditos tradere. Sed hoc ſine dubio eſt fabula indica. India in orbe terrarum, maxime propter victus acquirendi facilitatem, ea regio eſt, in qua facillime ars quaevis inveniri potuit. Sed inveniebantur paulatim; et poſteri, tot artes mirati, deum eas inveniſſe ſibi perſuadebant. Mihi veroſimile eſt, deum aliquem Indum, quem Indos eadem fere, quae Bacchus Graecos docuit, docuiſſe, fabuloſis narrationibus traditum erat, a Graecis vel Macedonibus Bacchum vocatum eſſe, praecipue quia jam diu inter Graecos fabula credebatur, Bacchum longiſſime orientem verſus et ad Indos usque expeditionem feciſſe. De muneribus Bacchi in Indos cf. St. Croix pag. 313.

8. κόρδακα] Cordax fuit genus ſaltationis apud Graecos laſcivum, impudicum, quod virum nonniſi ebrium ſaltare poſſe putabant. Vide Steph. Theſ. L. Gr. Tom. IV. p. 1268. Saltatrices laſcive ſaltantes et nunc in India inveniuntur. Quas Macedones videntes a Baccho artem didiciſſe perſuaſi erant.

VIII.

VIII. Ἀπιόντα δὲ ἐκ τῆς 1 Ἰνδῶν γῆς, ὡς οἱ ταῦτα κεκοσμέατο, καταςῆσαι βασιλέα τῆς χώρης Σπατέμβαν, τῶν ἑταίρων ἕνα, τὸν βακχωδέςατον· τελευτήσαντος δὲ Σπατέμβα, τὴν βασιλείην ἐκδέξασθαι Βουδύαν τὸν τούτου παῖδα· καὶ τὸν μὲν πεν- 2 τήκοντα καὶ δύο ἔτεα βασιλεῦσαι Ἰνδῶν, τὸν πατέρα· τὸν δὲ παῖδα, εἴκοσιν ἔτεα· καὶ τούτου παῖδα ἐκδέξασθαι τὴν βασιλείην Κραδεύαν· καὶ 3 τὸ ἀπὸ τοῦδε, τὸ πολὺ μὲν κατὰ γένος ἀμείβειν τὴν βασιλείην, παῖδα παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενον· εἰ δὲ ἐκλείποι τὸ γένος, οὕτω δὴ ἀριςίνδην καθίςασθαι Ἰνδοῖσι βασιλέας. Ἡρακλέα δὲ, ὅντινα ἐς Ἰν- 4 δοὺς ἀφικέσθαι λόγος κατέχει, παρ' αὐτοῖσιν Ἰνδοῖσι γηγενέα λέγεσθαι. Τοῦτον τὸν 5 Ἡρακλέα μάλιςα πρὸς Σουρασηνῶν γεραίρεσθαι, Ἰνδικοῦ ἔθνεος, ἵνα δύο πόλιες μεγάλαι, Μέθορά τε καὶ Κλεισό-

VIII. Discedentem vero ex India Liberum rebus ita constitutis, regem Indis praefecisse Spatembam, unum ex amicis, rerum Bacchicarum peritissimum. Quo mortuo, ad Budyam ejus filium regnum transiisse. Et Spatembam quidem annos LII Indis regnavisse: Budyam non plus XX. Hujus filium Cradevam in regnum successisse; atque exinde plerumque et successione regnum a patribus in filios per manus esse traditum. Si vero regem absque liberis decedere contingeret, optimos quosque ab Indis reges creatos esse. Herculem porro, quem ad Indos pervenisse fama est, terrigenam ipsos Indos vocasse, (auctor est Megasthenes,) atque hunc a Surasenis Indica gente praecipue coli, qui quidem duas ma-

NOTAE CRITICAE AD CAP. VIII.

1. Σπατέμβαν et Σπατέμβα, ex Opt. pro vulgato Σπαρτέμβαν et Σπαρτέμβα.

βορα, καὶ ποταμὸς Ἰωβάρης πλωτὸς διαῤῥεῖ τὴν χώρην αὐτῶν. Τὴν σκευὴν δὲ οὗτος 6 ὁ Ἡρακλέης ἥντινα ἐφόρεε, Μεγασθένης λέγει ὅτι ὁμοίην τῷ Θηβαίῳ Ἡρακλεῖ, ὡς αὐτοὶ Ἰνδοὶ ἀπηγέονται· καὶ τούτῳ ἄρσενας μὲν παῖδας πολλοὺς κάρτα γενέσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ (πολλῇσι γὰρ δὴ γυναιξὶν ἐς γάμον ἐλθεῖν καὶ τοῦτον τὸν Ἡρακλέα) θυγατέρα δὲ μουνογενέην· οὔνομα 7 δὲ τῇ παιδὶ Πανδαίην· καὶ τὴν χώρην ἵνα τε ἐγένετο, καὶ ἧστινος ἐπέτρεψεν αὐτὴν ἄρχειν Ἡρακλέης, Πανδαίην, τῆς παιδὸς ἐπώνυμον· καὶ ταύτῃ ἐλέφαντας μὲν γενέσθαι ἐκ τοῦ πατρὸς ἐς πεντακοσίους, ἵππον δὲ ἐς τετρακισχιλίην, πεζῶν δὲ ἐς τὰς τρεῖς καὶ δέκα μυριάδας. Καὶ 8 τάδε μετεξέτεροι Ἰνδῶν περὶ Ἡρακλέους λέγουσιν· ἐπελθόντα αὐτὸν πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν, καὶ καθάραντα ὅ, τι περ κακὸν, κίναιδος ἐξευ-

gnas urbes habent, Methoram et Cliſoboram. Jobares fluvius navigabilis per eorum regionem fluit. Hic Hercules, (ut autor eſt Megaſthenes,) eodem cultu corporis quo Thebanus Hercules utebatur, quod Indi ipſi narrant; multosque admodum ei liberos mares in India fuiſſe dicit: (multas enim uxores habuiſſe etiam hunc Herculem) filiam vero unicam, nomine Pandaeam: regionem quoque in qua nata eſt, et cujus imperio eam praefecit Hercules, Pandaeam a filiae nomine appellatam: eamque poſſediſſe ab patre elephantos D. equites ad IIII M. pedites circiter C XXX M. Sunt et Indi, qui hoc etiam de Hercule narrent. Quum univerſam terram ac mare peragraſſet, et quidquid erat mali ſuſtuliſſet,

7. οὔνομα δὲ εἶναι — Verbum ſubſtantivum non erat in Optimo. *Gron.* Quare abjeci.

8. ὅ, τι περ κακὸν, κίναιδος ἐξευρεῖν — Sic legit Gronovius ex Veneta, adſcripto ſolummodo commate poſt κακόν. Baſil.

ῥεῖν ἐν τῇ θαλάσσῃ κόσμον γυναικήϊον· ὅντινα καὶ εἰς τοῦτο ἔτι οἵ τε ἐξ Ἰνδῶν τῆς χώρης τὰ ἀγώγιμα παρ᾽ ἡμέας ἀγινέοντες σπουδῇ ὠνεόμενοι ἐκκομίζουσι· καὶ Ἑλλήνων δὲ πάλαι καὶ Ῥωμαίων νῦν ὅσοι πολυκτέανοι καὶ εὐδαίμονες, μέζονι (ἔτι) σπουδῇ (ὠνέονται) τὸν μαργαρίτην δὴ τὸν θαλάσσιον, οὕτω τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ καλεόμενον· τὸν γὰρ Ἡρακλέα, ὡς καλόν οἱ ἐφάνη τὸ φόρημα, ἐκ πάσης τῆς θαλάσσης ἐς τὴν Ἰνδῶν γῆν συναγινέειν τὸν μαργαρίτην δὴ

cinaedos, ornatum quendam muliebrem, in mari 9 reperisse. quem etiam in hunc diem qui merces ex India ad nos adferunt, magno studio ementes exportant: sed et quotquot apud Graecos olim et nunc apud Romanos ditiores sunt, majore adhuc studio emunt margaritam marinam, ita Indorum lingua dictam. 10 Herculem enim quum hic ornatus pulcher ei videretur, margaritas hujus generis ex universo mari in

Basil. habet κίναιδον. Vulcanius (ex Vet. Codice) et cum eo Blanc. ὅτι περ κακὸν κίναδος, ἐξευρεῖν etc. Ex Optimo nihil notavit Gronovius. Si retines, ut feci, Gronovii interpunctionem, κίναιδος est vocabulum indicum et significat margaritam marinam, atque ad id vocabulum alludunt verba, quae mox sequuntur: οὕτω τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ καλεόμενον. Sed suspectum id verbum mihi esse fateor, quia in nullo alio auctore eo sensu invenitur. Vide Henr. Stephani et Gesneri thesauros. Scriptura Vulcanii commodum sensum habet, si κίναδος cum Hesychio interpretaris θηρίον, ὄφις. Blancardus legi vult: κακὸν, κίναδος ἐξευρεῖν. Et quia Aristophanis scholiastes κίναδος (quod vocabulum gen. neutr.) interpretatur ἡ ἀλώπηξ, hoc loco designari putat, Herculem in ea re callide et prudenter versatum esse. Quod ridiculosum.

9. μέζονι ἔτι σπεδῇ ὠνέονται — Secunda et postrema vox absunt ab Optimo, et prorsus neutra indigeo. Pendent enim omnia ab prioribus. *Gron.* Utramque uncis tantum inclusi.

τοῦτον, τῇ θυγατρὶ τῇ ἑωϋτοῦ εἶναι κόσμον. Καὶ λέγει [11] Μεγασθένης, θηρεύεσθαι τὴν κόγχην αὐτοῦ δικτύοισι, νέμεσθαι δ' ἐν τῇ θαλάσσῃ κατ' αὐτὸ πολλὰς κόγχας, καθάπερ τὰς μελίσσας· καὶ εἶναι γὰρ καὶ τοῖσι μαργαρίτῃσι βασιλέα, ἢ βασίλισσαν, ὡς τῇσι μελισσίῃσι. Καὶ ὅστις [12] μὲν ἐκεῖνον κατ' ἐπιτυχίην συλλάβοι, τοῦτον δὲ εὐπετέως περιβάλλειν καὶ τὸ ἄλλο σμῆνος τῶν μαργαριτῶν· εἰ δὲ διαφύγοι σφᾶς ὁ βασιλεὺς, τούτῳ δὲ οὐκέτι θηρατοὺς εἶναι τοὺς ἄλλους· τοὺς ἁλόντας δὲ περιορᾷν κατασαπῆναι σφίσι τὴν σάρκα, τῷ δὲ ὀςέῳ ἐς κόσμον χρῆσθαι. Καὶ εἶναι [13] γὰρ καὶ παρ' Ἰνδοῖσι τὸν μαργαρίτην τριςάσιον κατὰ τιμὴν πρὸς χρυσίον τὸ ἄπεφθον, καὶ τοῦτο ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ ὀρυσσόμενον.

Indiam collegiſſe, quibus filia ejus ornaretur. Megaſthenes concham hujus margaritae retibus capi ſcribit; verſari autem in mari eodem loco agmen multarum concharum, veluti apum examen. Regem enim ſuum etiam aut reginam margaritas habere, ut apes: ac ſi forte contingat regem capi, reliquum etiam margaritarum examen celeriter ab eodem circumcingi: ſi vero rex piſcatores evadat, ne reliquas quidem conchas capi poſſe. Earum carnes Indos ubi eas ceperint putreſcere ſinere: oſſe ad ornatum uti. Eſſe autem etiam apud Indos margaritas ter tanto auri ſolidi, quod etiam in India effoditur, pondere aeſtimatas.

11. κατ' αὐτὸ ex Opt. et duobus aliis pro vulgato κατ' αὐτήν.

ANIMADVERSIONES AD CAP. VIII.

Arg. Reges Indorum post Bacchum. Indorum de Hercule narratio. De margarita indica.

1. Diod. lib. II. ex Indorum narrationibus refert: „Bacchum LII annos regnum totius Indiae obtinuisse, et tandem senem mortuum esse. Filios post eum regnasse et posteris suis deinceps regnum tradidisse, donec multis saeculis post, abrogata potestate regia, populare civitates regimen instituerint. Haec de Baccho et ejus progenie montanos retulisse." Jam supra ex Megasthene monui, Bacchum a montanis coli, Herculem a campestribus. Quod probe tenendum est. Alias enim Indi sibi contradixissent ipsi. Macedones vero et Graeci non, ut debuere, et quae montani a Baccho, et quae campestres ab Hercule narravere, satis distinxerunt. Caeterum, quantum scio, de his veteribus Indiae regibus nihil amplius constat.

4. Herculem hunc verosimile est fuisse heroem indicum, quales habent nationes omnes. Quem quum Macedones audirent similia fere fecisse quam Hercules graecus, indico ejus nomine misso, Herculem vocarunt.

5. De Surasenis, et urbibus Methora et Clisobora nihil certi scio. Methora convenire videtur urbi Mattura, quam video in Rennelii mappa. Clisobora, num est Dehli? De Jobare vide not. ad c. 4, 5. Jobarem vero eundem esse cum Jomane Plinii vides, quia dicit IV, 19.: „Amnis Jomanes in Gangem per Palibotros decurrit inter oppida Methora et Cyrisobora (vel Chrysobora)." Hunc locum Plinius et Arrianus ex eodem auctore descripserunt, ut patet. Eadem urbs est Cyrisobora et Clisobora. Sed Palibotrorum in Plinio mentio debetur, ut opinor, negligentiae librarii, qui quum paulo superius Plinius multa diceret de Palibotris, istud nomen et hoc loco scriberet pro nomine Surasenorum. Nam Plinius c. 17. Palibotra orientem versus a confluente Jomanis et Gangis CCCCXV mill. distare dixerat, ut igitur Plinio ipsi errorem hunc imputare nequeamus.

6. τὴν σκευὴν] vide not. ad 5, 12. De Hercule indico eadem fere tradidit Diod. lib. II.

7. Πανδαίην] De Pandaea loquitur etiam Diodorus II, p. 124., quamvis nomen non adjiciat. Pandas, Indiae gentem commemorat Plin. VI,

VI, 20. Ptolemaeus mentionem fecit regni Pandionis, fed nullam regiminis mulierum. Mannert pag. 120. Tom. V. „Plures, ait, harum regionum gentes principem fuum non ex filiis regis mortui, fed ex ejus fororum filiis eligere conftat. Qui mos, fi fatis eft antiquus, facile a navigatore male intellectus fabulae de Pandaea anfam praebuit.„ Alii effe videntur Padaei, de quibus fabulofa narrat Herodotus III, 99.

11. κατ' αὐτὸ] Gronovius fupplet κίναιδος. Quod mihi longius repetitum videtur. Suppleo χωρίον, *eodem loco*, *fimul*, *una*. De concharum quafi regina loquitur etiam Plin. IX, 35. Sed fabula effe videtur. Nusquam enim terrarum conchas margaritiferas aliter et pifcantur et pifcati funt quam per urinatores, qui in fundo maris conchas colligunt. Addit Plin.: Oceanum quidem indicum maxime mittere margaritas, fed optimas inveniri in finu perfico. Idem multa dicit de luxu veterum cum margaritis. Cf. etiam Freinshem. ad Curt. VIII, 9, 19. feqq.

12. τέτῳ] Enallage numeri. Praecedit enim pluralis σφᾶς. Vel intelligendus dominus illius pifcatus, five is, qui pifcatui praeeft. *Raph.*

13. χρυσίον τὸ ἄπεφθον] Hoc Suidas interpretatur: faepius coctum, ut fit obryzum, five puriffimum. Salmafius contra in Exercit. Plin. pag. 1124. contendit, per χρυσίον ἄπεφθον non obryzum intelligi, aut faepius coctum, fed quod absque igne perfectum in maffa reperitur, ἄπυρον aliis vocatum, five non coctum. *Blanc.*

ὀρυσσόμενον] Si quidam (ex. c. Arr. Exped. Alex. V, 4, 10.) dicunt, Indos aurum non habere, fufpectum hoc eft; ut jam monet Vinc. pag. 70. Contrarium colligi poteft ex fabula de formicis, aurum effodientibus, atque gryphibus, aurum in montibus cuftodientibus, et quae gentes ad occidentem Indi habitabant, auro tributum Dario pendebant, Herodot. III., quamvis Arrianus has Indis adnumerari non vult. Plin. VI, 22. de monte Indiae loquitur, in quo multum auri argentique Indi fodiant. Idem VI, 19. fertiliffimos auri Dardas effe refert, argenti Setas. cf. Raderus ad Curt. VIII, 9, 18.

IX. Ἐν δὲ τῇ χώρῃ ταύτῃ, ἵνα ἐβασίλευσεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἡρακλέους, τὰς μὲν γυναῖκας ἑπταετεῖς ἐούσας, ἐς ὥρην γάμου ἰέναι, τοὺς δὲ ἄνδρας τεσσαράκοντα ἔτεα τὰ πλεῖστα βιώσκεσθαι. Καὶ ὑπὲρ τούτου λεγόμενον λόγον εἶναι παρ' Ἰνδοῖσιν· Ἡρακλέα, ὀψιγόνου οἱ γενομένης τῆς παιδὸς, ἐπεί τε δὴ ἐγγὺς ἔμαθεν ἑαυτῷ ἐοῦσαν τὴν τελευτὴν, οὐκ ἔχοντα ὅτῳ ἀνδρὶ ἐκδῷ τὴν παῖδα ἑωϋτοῦ ἐπαξίῳ, αὐτὸν μιγῆναι τῇ παιδὶ ἑπταέτεϊ ἐούσῃ, ὡς γένος ἐξ οὗ τε κἀκείνης ὑπολείπεσθαι, Ἰνδῶν βασιλέας. Ποιῆσαι ὦν αὐτὴν Ἡρακλέα ὡραίην γάμου· καὶ ἐκ τοῦδε ἅπαν τὸ γένος τοῦτο ὅτου ἡ Πανδαίη ἐπῆρξε, ταυτὸ τοῦτο γέρας ἔχειν παρὰ Ἡρακλέους. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, εἴπερ ὦν τὰ ἐς τοσόνδε ἄτοπα Ἡρακλέης οἷός τε ἦν ἐξεργάζεσθαι, καὶ αὐτὸν ἀποφῆναι μακροβιώτερον, ὡς ὡραίῃ μιγῆναι τῇ παιδί. Ἀλλὰ γὰρ εἰ ταῦτα ὑπὲρ τῆς ὥρης τῶν ταύτῃ παίδων ἀτρεκέα ἐςὶν,

IX. Ad haec in his regionibus quibus Herculis filia imperitavit, foeminas ubi ad ſeptimum aetatis annum pervenerint, viro maturas nubere: viros XL ſummum annos vivere. Atque hac de re hujuscemodi ſermonem apud Indos jactari: Quum Herculi jam ſeni haec filia nata eſſet, neque procul abeſſe vitae ſuae finem ſuſpicaretur, nec inveniret virum tali ſponſa dignum, ipſum cum filia ſeptem annos nata coiiſſe, ut ſobolem ex ſe et illa relinqueret, reges Indiae. Herculem itaque illam nubilem feciſſe. atque exinde univerſam eam gentem cui Pandaea imperavit idipſum beneficii ab Hercule accepiſſe. Mea vero ſententia eſt: ſi Hercules par erat rei adeo abſurdae perpetrandae, diuturnioris etiam ſe ipſum vitae facere potuiſſet, ut cum filia matura rem habere poſſet. Quod ſi tamen haec de puellarum iſtius loci maturitate vera ſunt, eodem mihi ſpectare viden-

ἐς ταυτὸν φέρειν δοκεῖ ἔμοιγε ἐς ὅ, τι περ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἡλικίης ὅτι τεσσαρακοντοῦτεες ἀποθνήσκουσιν οἱ πρεσβύτατοι αὐτῶν. Οἷς γὰρ τό, τε γῆρας τοσῷδε 6 ταχύτερον ἐπέρχεται, καὶ ὁ θάνατος ὁμοῦ τῷ γήρᾳ, πάντως που καὶ ἡ ἀκμὴ πρὸς λόγον τοῦ τέλεος ταχυτέρη ἐπανθέει· ὥστε τριακοντοῦ- 7 τεες μὲν ὠμογέροντες ἂν που εἶεν αὐτοῖσιν οἱ ἄνδρες, εἴκοσι δὲ ἔτεα γεγονότες οἱ ἔξω ἥβης νεανίσκοι· ἡ δὲ ἀκροτάτη ἥβη, ἀμφὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτεα· καὶ τῇσι γυναιξὶν ὥρη τοῦ γάμου κατὰ λόγον ἂν οὕτω ἐς τὰ ἑπτὰ ἔτεα συμβαίνοι. Καὶ 8 γὰρ τοὺς καρποὺς ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ πεπαίνεσθαί τε ταχύτερον μὲν τῆς ἄλλης, αὐτὸς οὗτος Μεγασθένης ἀνέγραψε, καὶ φθίνειν ταχύτερον. Ἀπὸ μὲν δὴ Διονύσου 9 βασιλέας ἠρίθμεον Ἰνδοὶ ἐς Σανδράκοτταν τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ἔτεα δὲ, δύο καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑξακισχίλια· ἐν δὲ τούτοισι

tur, quo etiam spectat illud de virorum aetate, quod qui quam longissime vivunt quadragesimum annum non excedant. Quibus enim senectus tanto celerius advenit, atque simul cum senectute mors, iis omnino et vigor aetatis, proportione quadam ad finem vitae habita, citius accedat necesse est, ita ut viri triginta annos nati, jam ad primam illam viridem senectam pervenisse dicendi sint: et qui XX, juvenes quidem sint, sed qui pubertatis aetatem excesserint: qui circiter XV, summis pubertatis viribus floreant; et foeminis eadem ratione maturitas ad nuptias septimo anno contingat: quippe et fructus in ea regione citius quam in alia ulla maturescere, citiusque interire idem Megasthenes scribit. A Baccho quidem ad Sandracottam Indi reges numerabant CLIII, annos vero VI M XLII. In his vero ter summam rerum in liberta-

τρὶς τὸ πᾶν εἰς ἐλευθερίην * τὴν δὲ, καὶ ἐς τριακόσια· τὴν δὲ, εἴκοσί τε ἐτέων καὶ ἑκατόν· πρεσβύτερόν τε Διόνυ- 10 σον Ἡρακλέεους δέκα καὶ πέντε γενεῇσιν Ἰνδοὶ λέγουσιν· ἄλλον δὲ οὐδένα ἐμβαλεῖν ἐς γῆν τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ πολέμῳ· οὐδὲ Κῦρον τὸν Καμβύσεω, καίτοι ἐπὶ Σκύθας ἐλάσαντα, καὶ τἄλλα πολυπραγμονέςατον δὴ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίην βασιλέων γενόμενον τὸν Κῦρον. Ἀλλὰ Ἀλέξαν- 11 δρον γὰρ ἐλθεῖν τε καὶ κρατῆσαι πάντων τοῖς ὅπλοις, ὅσους γε δὴ ἐπῆλθε· καὶ ἂν καὶ πάντων κρατῆσαι, εἰ ἡ ςρατιὴ ἤθελεν. Οὐ μὲν δὴ 12 οὐδὲ Ἰνδῶν τινα ἔξω τῆς οἰκείης ςαλῆναι ἐπὶ πολέμῳ, διὰ δικαιότητα.

tem * deinde adeo per annos CCC, denique per annos CXX. Bacchum etiam 10 Indi Hercule antiquiorem eſſe dicunt XV aetatibus: nullumque alium belli inferendi cauſa fines ſuos ingreſſum: neque Cyrum Cambyſis filium, quamvis is adverſus Scythas exercitum duxerit, et alioqui plurima molitus ſit inter reges Aſiae. Alexandrum vero in eas re- 11 giones veniſſe, omnesque armis ſubegiſſe ad quas pervenerit: ac caeteros omnes ſubacturum fuiſſe, niſi exercitus ulterius progredi re- 12 cuſaſſet. Sed neque Indorum quemquam extra patriam profectum eſſe ad bellum, propter juſtitiam.

NOTAE CRITICAE AD CAP. IX.

9. εἰς ἐλευθερίην — Videtur hic aliquid deeſſe, nec a libris, aut ingenio praeſidium. *Blanc.* Secunda hic eſt lacuna, prima fuit in Exped. VII, 13. Deeſt verbum ad ἐλευθερίην, et primus numerus. Gronovium ex Optimo Codice nihil notaſſe miror. Facius locum vertit: „Ex quibus omnibus ſaeculis ab initio CCC annos, iterum C et XX liberi ſuis legibus vixere.„ — Ut vero ſibi conſtet auctor, ſcripſi Σανδράκοττων pro Σανδρόκοτον. cf. not. ad 5, 3.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES AD CAP. IX.

Arg. Brevis aetas hominum et praematurae nuptiae in Pandaea, Hercule auctore. Numerus regum et annorum a Baccho ad Sandracottam. Praeter Bacchum, Herculem et Alexandrum neminem in Indiam expeditionem feciſſe, neque Indos ipſos in alias gentes.

1. ἑπταετεῖς ἐοῦσας] Audiverat Megaſthenes, ut opinor, de maturis deſponſionibus in India. Non raro enim pater filiam vix quatuor annos, plerumque tamen ſeptem annos natam puero deſpondet, cum quo tamen ante pubertatem rem non habet. Pubertas vero, ut fit in regionibus calidioribus, citior adeſt, quam apud nos; in India circiter anno aetatis decimo tertio. Tanto vero citius quoque mulieres parere deſinunt. Aetas Indorum in genere nec brevior nec longior eſt noſtra. Veteres vero multa fabulantur, ſed contraria Arriano. Oneſicritus ex. c. (ap. Strab. p. 482.) Muſicanos et reliquos Indos ad CXXX annos vivere dixit; longius adhuc Seres, et quidem ad ducenteſimum annum, p. 484. Sed debet hoc Oneſicritus Cteſiae, qui in Photii Excerpt. c. 15. Indos ſupra 120 usque ad 200, qui plurimum, annos vivere dicit.

2. τελευτὴν] Diodorum et Arrianum haec de Hercule ex eodem fonte, Megaſthene, hauſiſſe, non dubito. At differunt tamen. Arrianus Herculem mortuum eſſe dicere videtur. Diodori autem verba innuunt, eum miro aliquo modo, ſicut Herculem Graecum, e mortalibus ſummotum et honoribus divinis cultum eſſe. Idem addit: Herculem filiis adultis Indiam univerſam in partes aequales diviſiſſe, quorum ab Hercule conditorum regnorum quaedam Alexandri adhuc adventu floruiſſe, reliquis in democratias immutatis.

Ἰνδῶν βασιλέας] elegans et frequentata ſcriptoribus appoſitio, ut ex ſe et illa genus relinqueretur, nempe reges Indiae. *Gron.*

4. τὰ ἐς τοσόνδε ἄτοπα] *rem adeo abſurdam, adeo incredibilem, adeo miram* dicit de facto illo Herculis, ſeptennes puellas viripotentes reddentis. Argumentatur ex loco parium ita: Si nubiles facere puellas Hercules potuit, etiam vitam ſibi producere potuiſſet. *Raph.*

5. οἱ πρεσβύτατοι αὐτῶν] Eadem ratio eſt maturitatis puellarum et aetatis virorum. Quibus enim tam breve eſt vitae ſpatium, eos ne-

necesse est citius ad vigorem aetatis pervenire. Quod in brutis, maxime insectis videre licet, quorum nonnulla eadem aestate et generantur et ova pariunt, et quasi senio confecta intereunt. *Raph.* Fabula sunt haec de vitae brevitate Indorum.

8. τὰς καρπὰς] Citius in India fruges maturescere, hoc non mirandum est. Sed uno omnes veteres ore laudant Indiae fertilitatem, ex. c. Megasthenes et Eratosthenes ap. Strab. pag. 477, ubi de duplici Indiae messe, Diod. l. II, p. 121. et Plin. VI, 17.

9. ἀπὸ μὲν δὴ Διονύσου] Paulo aliter Plinius lib. VI, 17: Colliguntur a Libero patre ad Alexandrum Magnum reges eorum CLIII, annis quinque Mill. CCCCII. adjiciunt et menses tres. *Raph.*

10. γενεῇσιν] *aetatibus*, ut Curtius loquitur VIII, 6, 6. Aetas autem paulo plus triginta annorum spatio (33⅓) circumscribitur, uti ex Herodoto apparet, qui tribus γενεαῖς compleri dicit centum annos sive saeculum. *Raph.*

ἄλλον δὲ οὐδένα] sc. praeter Bacchum et Herculem, ac denique Alexandrum. Idem jam dixerat supra c. 5.

πολυπραγμονέστατον] Nullum ait Asiae regum plura suscepisse bella, quam Cyrum. Notat autem istud verbum simul nimiam quandam rerum gerendarum cupiditatem, etiam nihil ad se pertinentium. *Raph.* Megasthenes (ap. Strabonem pag. 472.) dixerat, Cyrum, quum in Massagetas duceret, prope accessisse, at Indiam ipsam non intrasse.

12. διὰ δικαιότητα] Propterea, quod justi essent Indi, neque aliena appeterent, bellis externis abstinuerunt, neque cujusquam regionem invaserunt. Particula οὐδὲ respectum habet ad superiora, quod *neque* Indis alii, *neque* aliis Indi bellum intulerint. *Raph.*

X.

X. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, 1 μνημεῖα ὅτι Ἰνδοὶ τοῖς τελευτήσασιν οὐ ποιέουσιν, ἀλλὰ τὰς ἀρετὰς γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἱκανὰς ἐς μνήμην τίθενται τοῖσιν ἀποθανοῦσι, καὶ τὰς ᾠδὰς αἳ αὐτοῖσιν ἐπᾴδονται. Πόλεων δὲ ἀριθμὸν οὐκ εἶναι 2 ἂν ἀτρεκὲς ἀναγράψαι τῶν Ἰνδικῶν, ὑπὸ πλήθεος· ἀλλὰ γὰρ ὅσαι παραποτάμιαι αὐτέων, ἢ παραθαλάσσιαι, ταύτας μὲν ξυλίνας ποιέεσθαι· οὐ γὰρ εἶναι ἐκ πλίνθου ποιεο- 3 μένας διαρκέσαι ἐπὶ χρόνον, τοῦ τε ὕδατος ἕνεκα τοῦ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι οἱ ποταμοὶ αὐτοῖσιν ὑπερβάλλοντες ὑπὲρ τὰς ὄχθας, ἐμπίπλασι τοῦ ὕδατος τὰ πεδία. Ὅσαι δὲ 4 ἐν ὑπερδεξίοις τε καὶ μετεώροις τόποισι, καὶ τούτοισιν ὑψηλοῖσιν, ᾠκισμέναι εἰσὶ, ταύτας δὲ ἐκ πλίνθου τε καὶ πηλοῦ ποιέεσθαι· μεγίστην δὲ 5 πόλιν Ἰνδοῖσιν εἶναι Παλίμβοθρα καλεομένην, ἐν τῇ Πρα-

X. Feruntur etiam haec: Non condere Indos monimenta mortuis; virtutes enim virorum ad perpetuandam post mortem memoriam sufficere existimant, et carmina atque odas, quae in eorum honorem canuntur. Urbium vero Indicarum numerum prae multitudine compertum non esse: eas vero quae juxta flumina aut mare sitae sint, ex lignea materia constructas esse; neque enim, si ex latere confectae essent, longo tempore duraturas, tum propter imbres, tum quod amnes superatis ripis plana loca aqua repleant. Quae vero in superioribus et sublimioribus (quam inundatio) praecipue vero altis locis positae sint, ex lateribus et caemento factas esse. Maximam autem apud Indos urbem esse Palimbo-

NOTAE CRITICAE AD CAP. X.

1. Vocem ἱκανὰς non habet Opt. Quam abjicere tamen nolui. Mox vero in verbis πόλεων δὲ καὶ ἀριθμὸν recte Optimus et Codex August. copulam ignorant, quam abjeci.

σίων γῇ, ἵνα αἱ συμβολαί εἰσι τοῦ τε Ἐραννοβόα ποταμοῦ καὶ τοῦ Γάγγεω· τοῦ μὲν Γάγγεω, τοῦ μεγίστου ποταμῶν· ὁ δὲ Ἐραννοβόας, τρίτος μὲν ἂν εἴη τῶν Ἰνδῶν ποταμῶν, μέζων δὲ τῶν ἄλλῃ καὶ οὗτος· ἀλλὰ ξυγχωρέει αὐτὸς τῷ Γάγγῃ, ἐπειδὰν ἐμβάλῃ ἐς αὐτὸν τὸ ὕδωρ. 6 Καὶ λέγει Μεγασθένης, μῆκος μὲν ἐπέχειν τὴν πόλιν καθ' ἑκατέρην τὴν πλευρὴν, ἵναπερ μακροτάτη αὐτὴ ἑωϋτῆς ᾤκισται, ἐς ὀγδοήκοντα σταδίους· τὸ δὲ πλάτος, ἐς πεντεκαίδεκα· 7 τάφρον δὲ περιβεβλῆσθαι τῇ πόλει τὸ εὖρος ἑξάπλεθρον, τὸ δὲ βάθος τριήκοντα πηχέων· πύργους δὲ ἑβδομήκοντα καὶ πεντακοσίους ἐπέχειν τὸ τεῖχος, καὶ πύλας τέσσαρας καὶ ἑξήκοντα. 8 Εἶναι δὲ καὶ τόδε μέγα ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, πάντας Ἰνδοὺς εἶναι ἐλευθέρους, οὐδέ τινα δοῦλον εἶναι Ἰνδόν· τοῦτο μὲν Λακεδαιμονίοισιν ἐς ταὐτὸ συμβαίνει καὶ Ἰνδοῖσιν. 9 Λακεδαιμονίοις μέν γε οἱ Ἕλωτες

thra in Praſiorum finibus, ad Erannoboae et Gangis fluminum confluentem: ac Gangis quidem maximi omnium fluminum. Erannoboas autem tertius fortaſſe fuerit Indiae fluminum, et major hic quoque aliarum terrarum fluviis, ſed Gangi cedit, quum in eum aquam ſuam immiſit. Ait porro Megaſthenes longitudinem urbis eſſe ab utroque latere, qua longiſſime habitatur, ſtadiorum LXXX, latitudinem XV. foſſamque urbi circumductam, latitudine ſex jugerum, altitudine cubitorum XXX, murum turres habere DLXX, portas LXIV. Hoc etiam eſſe memorabile in India, omnes Indos liberos eſſe, neque ullum omnino Indum ſervum eſſe. qua quidem in re Indis cum Lacedaemoniis convenit. Lacedaemoniis tamen Helotes

5. μέζων δὲ τῶν ἄλλῃ καὶ οὗτος — ex Opt. et alio C. Vulgo τῶν ἄλλων.

δοῦλοί εἰσι, καὶ τὰ δούλων ἐργάζονται· Ἰνδοῖσι δὲ, οὐδὲ ἄλλος δοῦλός ἐστι, μήτοιγε Ἰνδῶν τις.

ſervi ſunt, ſerviliaque munia obeunt. Indis vero neque alius ſervus eſt, nedum Indorum quisquam.

ANIMADVERSIONES AD CAP. X.

Arg. Quomodo Indi mortuos honorant. De urbium Indicarum multitudine, et ratione eas conſtruendi, praecipue de Palimbothris. Nemo in India ſervus.

2. πόλεων δὲ ἀριθμὸν] Graecos divitias potentiam et frequentiam urbium et hominum vero majorem deſcripſiſſe, negari nequit. Eamque autem Alexandri tempore maximam fuiſſe certum eſt. cf. Vincent pag. 69 - 76. et ſupra nota ad c. 7, 1.

3. ἐκ πλίνθου] ex latere, non cocto, ſed crudo, cujus et apud Plinium mentio fit lib. 35. c. 14. init. *Raph.*

5. Παλίμβοθρα] Ex Strabone Arriano addendum eſt, moenia fuiſſe lignea; (ob aquas) atque perforata, ut per foramina ſagittent, et foſſam non tutelae modo gratia, ſed et purgamentorum ex urbe affluentium cauſa fuiſſe. Erat haec urbs caput Praſiorum vel Praeſiorum, gentis potentiſſimae, cujus rex fuit Sandracottas. De magnitudine Palibotrorum loquitur etiam Plin. VI, 19. Herculem Palibothra condidiſſe tradit Diodor. lib. II. In Aſia tanta urbis magnitudo admiranda non eſt, domibus non, ſicut apud nos, ordine deinceps aedificatis, ſed paſſim ac temere. Situs urbis non certus eſt. Supra c. 2, 9. Arrianus ipſe dixerat, paucos de Palimbothris ſcripſiſſe, ut igitur mirum non ſit, ſi et nos de ejus ſitu dubii ſimus. Strabo pag. 483. ex Megaſthene Palibothra ſita eſſe dicit ad confluentem Gangis καὶ τοῦ ἄλλου ποταμοῦ, quod vertunt: *et alius fluminis;* quaſi Strabo non dignum judicaſſet Erannoboam nominari, quod non ſit tantae magnitudinis. Sed non attenderunt verba graeca, aperte corrupta. Si verſio juſta eſſet, legi deberet καὶ ἄλλου ποταμοῦ. At articulus adjectus docet in ἄλλου nomen fluvii latere. Et quia tam Strabo quam Arrianus Megaſthenem ſequuntur, nullus dubito, et Strabonem ſcripſiſſe ſicut Arrianum τοῦ Ἐραννοβόα ποταμοῦ. Si qui putent, του (pro τινὸς) non τοῦ ſcribendum eſſe, tamen

men et huic voculae locus non convenit, ſed legendum eſſet ἄλλα τὰ vel ἀλλάττα, ut in Exped. V, 9, 8. 20, 9. Rennelio auctore pag. 49. ſeqq. non procul a Patnis ruinae veteris urbis repertae ſunt, cui nomen fuerat Patelputer vel Pataliputra, et haec quidem urbs Palimbothra (Palibothra, Palibotra) veterum eſſe videtur. Si veteres dicunt, Palimbothra ab oſtio Gangis abeſſe vel 6000, vel 5000, vel 5100 ſtadiis, etiam hoc illis ruinis convenit, ut docet Mannert pag. 100. ſeqq. et 148. Hoc ſolum obſtat, ab Arriano Erannoboam vocari magnum fluvium, qui ibi non invenitur; ſed errorem in Arriano eſſe arbitratur Mannert l. l. vel eſſe intelligendum fluvium Gundak, qui e regione hujus urbis in Gangem effunditur. cf. ſupra nota ad c. 4, 3. Robertſon de vetere India not. XIII. propter noſtrum locum Erannoboam pro Dſchumna et Palibothra pro Allahabad habet, cujus urbis vetus nomen fuiſſe Praeg vel Piyag, et incolarum regionis Praegi; quod non parum convenire cum veterum Praſiis. Sed recte Mannerto et Sprengelio (in libro: Geſchichte der wicht. geogr. Entdeckungen) Rennelii conjectura praeferenda videtur. Nam Plinius quoque Palibotra longius orientem verſus a confluente Jomanis et Gangis ſita eſſe dicit, quamvis nimius ſit numerus CCCCXV mill. paſſ. quem adſcripſit. Mannert „CCXXV mill.„ legendum cenſet. De alio huc pertinente Plinii loco vide not. ad c. 8, 5.

μέζων δὲ τῶν ἄλλη] Hoc eſt, ut ſit quidem duobus indicis minor, Gange ſcilicet et Indo, tamen omnibus aliis, quae uspiam terrarum ſunt, etiam Nilo, etiam Iſtro, major. *Gron.* Verba καὶ ἔτος alludunt ad comparationem Indi et Gangis cum Nilo Iſtroque, c. 4. extr.

ξυγχωρέει] *cedit Gangi* i. e. nomen ſuum amittit, poſtquam in Gangem ſe immiſit. *Raph.*

8. ἐλευθέρους] Idem habet Diod. II. pag. 124. et Strabo pag. 488. Oneſicritus hoc proprium eſſe dixerat iis, qui Muſicano parebant. — Servilia tractabant mulieres.

XI. Νενέμηνται δὲ οἱ πάντες Ἰνδοὶ ἐς ἑπτὰ μάλιςα γενεάς· ἐν μὲν αὐτοῖσιν οἱ σοφιςαί εἰσι, πλήθει μὲν μείους τῶν ἄλλων, δόξῃ δὲ καὶ τιμῇ γεραρώτατοι. 2 Οὔτε γάρ τι τῷ σώματι ἐργάζεσθαι ἀναγκαίη σφὶν προσκέαται· οὔτέ τι ἀποφέρειν ἀφ᾽ ὅτου πονέουσιν ἐς τὸ κοινόν· οὐδέ τι ἄλλο ἀνάγκης ἁπλῶς ἐπεῖναι τοῖσι σοφιςῇσιν, ὅτι μὴ θύειν τὰς θυσίας τοῖσι θεοῖσιν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἰνδῶν· 3 καὶ ὅςτις δὲ ἰδίᾳ θύει, ἐξηγητὴς αὐτῷ τῆς θυσίης τῶν τις σοφιςῶν τούτων γίνεται, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς θύσαντας. 4 Εἰσὶ δὲ καὶ μαντικῆς οὗτοι μοῦνοι Ἰνδῶν δαήμονες, οὐδὲ ἐφεῖται ἄλλῳ μαντεύεσθαι, ὅτι μὴ σοφῷ ἀνδρί· 5 μαντεύουσι δὲ ὅσα ὑπὲρ τῶν ὥρεων τοῦ ἔτεος, καὶ εἴ τις ἐς τὸ κοινὸν συμφορὴ καταλαμβάνει· τὰ δὲ ἴδια ἑκά-

1 XI. Distinguuntur autem Indi omnes in septem potissimum genera hominum: quorum alii sophistae sive sapientes appellantur, numero quidem reliquis inferiores; sed honore et gloria praestantissimi. 2 Neque enim ad ulla opera quae corpore praestantur adigi possunt: neque quicquam conferunt ad publicum usum ex iis quae labore parant; neque (ut summatim dicam) ullius plane operis necessitas sophistis imposita est, quam ut diis pro communi salute sacrificia faciant. 3 Et siquis privatim sacrificat, aliquis ex his sophistis interpres sacrificiorum ei adjungitur; tanquam aliter accepta diis sacrificia futura non sint. 4 Sunt vero etiam hi soli inter Indos divinandi periti: neque cuiquam divinatio permittitur, nisi sapienti viro. 5 Vaticinantur autem de temporibus anni, aut si quae publica calami-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XI.

5. ὑπὲρ τῶν ὥρεων ex Opt. pro ὡραίων (quod esset de frugibus et annuo proventu). Sed lectionem Optimi veram esse docent Diodorus et Strabo, et Arr. ipse c. 15, 12. Mox ex primis editis et quibusdam MSS. scripsi τὰ δὲ ἴδια pro τὰ ἴδια δὲ. Adversativam cum Optimo et aliis plane omittere, nimis durum videbatur.

ϛοισιν οὔ σφιν μέλει μαντεύεσθαι· ἢ ὡς οὐκ ἐξικνεομένης τῆς μαντικῆς ἐς τὰ μικρότερα, ἢ ὡς οὐκ ἄξιον ἐπὶ τούτοισι πονέεσθαι. 6 Ὅϛτις δὲ ἁμάρτοι ἐς τρεῖς μαντευσάμενος, τούτῳ δὲ ἄλλο μὲν κακὸν γίγνεσθαι οὐδὲν, σιωπᾷν δὲ εἶναι ἐπάναγκες τοῦ λοιποῦ· καὶ οὐκ ἔϛιν ὅϛτις ἐξαναγκάσει τὸν ἄνδρα τοῦτον φωνῆσαι, ὅτου ἡ σιωπὴ κατακέκριται. 7 Οὗτοι γυμνοὶ διαιτῶνται οἱ σοφιϛαὶ, τοῦ μὲν χειμῶνος ὑπαίθριοι ἐν τῷ ἡλίῳ, τοῦ δὲ θέρεος ἐπὴν ὁ ἥλιος κατέχῃ, ἐν τοῖσι λειμῶσι καὶ τοῖσιν ἕλεσιν ὑπὸ δένδρεσι μεγάλοισιν· ὧν τὴν σκιὴν Νέαρχος λέγει ἐς πέντε πλέθρα ἐν κύκλῳ ἐξικνέεσθαι, καὶ ἂν καὶ μυρίους ἀνθρώπους ὑπὸ ἑνὶ δένδρεϊ σκιάζεσθαι· τηλικαῦτα εἶναι ταῦτα τὰ δένδρεα. 8 Σιτέονται δὲ ὡραῖα, καὶ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων, γλυκύν τε ὄντα τὸν φλοιὸν καὶ τρόφιμον, οὐ μεῖον ἤπερ

tas immineat. De rebus privatis non vaticinantur, sive quod divinandi rationem ad res minores pertinere non putent: sive quod indignum credant circa minutiora haec laborare. Quicunque autem ter divinando a vero aberrarit, huic nihil aliud poenae loco infligitur, quam quod ei deinceps silentium agere necesse est: neque est, qui cogeret virum hunc, vocem mittere, cui silentium imperatum fuerit. Hi sophistae nudi degunt. hyeme, sub dio apricantur: aestate quum sol fervet, in pratis et palustribus locis, sub ingentibus arboribus. quarum umbram Nearchus scribit ad quinque jugera in circuitu extendi, facileque dena hominum millia sub unius arboris umbra delitescere; tantae magnitudinis esse eas arbores. Fructibus vero maturis vescuntur, corticibusque arborum, quae et dulces sunt et multi nutrimenti, per-

7. καὶ ἂν καὶ μυρίȣς ἀνθρώπȣς — ex Optimo. Vocem ἀνθρώπȣς etiam omnes MSti et primae editt. habent. Vulgatum erat: καὶ ἂν μυρίȣς ὑπὸ etc.

8. In Opt. desunt voces ȣ̓ μεῖον.

αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων. Δεύτεροι δ᾽ ἐπὶ τούτοισιν οἱ γεωργοί εἰσιν· οὗτοι πλήθει πλεῖστοι Ἰνδῶν ἐόντες· καὶ τούτοισιν οὔτε ὅπλα ἐςὶν ἀρήϊα, οὔτε μέλει τὰ πολέμια ἔργα, ἀλλὰ τὴν χώρην οὗτοι ἐργάζονται· καὶ τοὺς φόρους τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ τῇσι πόλεσιν, ὅσαι αὐτόνομοι, οὗτοι ἀποφέρουσι· 10 καὶ εἰ πόλεμος ἐς ἀλλήλους τοῖσιν Ἰνδοῖσιν τύχοι, τῶν ἐργαζομένων τὴν γῆν οὐ θέμις σφὶν ἅπτεσθαι, οὐδὲ αὐτὴν τὴν γῆν τέμνειν· ἀλλὰ οἱ μὲν πολεμοῦσι καὶ κατακαίνουσιν ἀλλήλους ὅπως τύχοιεν· οἱ δὲ πλησίον αὐτῶν κατ᾽ ἡσυχίην ἀροῦσιν, ἢ τρυγῶσιν, ἢ κλαδοῦσιν, ἢ θερίζουσιν. 11 Τρίτοι δέ εἰσιν Ἰνδοῖσιν οἱ νομέες, οἱ ποιμένες τε καὶ βουκόλοι, καὶ οὗτοι οὔτε κατὰ πόλιας, οὔτε ἐν τῇσι κώμῃσιν οἰκέουσι. νομάδες τέ εἰσι, καὶ ἀνὰ τὰ ὄρεα βιοτεύουσι· φόρον δὲ καὶ οὗτοι ἀπὸ τῶν κτηνέων ἀποφέρουσι· καὶ θηρεύουσιν οὗτοι ἀνὰ τὴν χώρην ὄρνιθάς τε καὶ ἄγρια θηρία.

9 inde atque palmarum fructus. Secundum genus hominum poſt ſophiſtas ſunt Agricolae, quorum quidem inter Indos tribus plurimos continet. Hi neque arma habent, quibus in bello utantur, neque bellicas res curant: ſed agros colunt, et regibus liberisque urbibus tributa pendunt, et ſi in- 10 teſtina inter Indos bella incidant, nec licet militibus, agricolis manus injicere, neque ipſum agrum vaſtare. Sed alii inter ſe bellum gerunt, ſeſeque mutuo interficiunt prout res dat; alii juxta illos tranquille aut arant, aut fruges colligunt, aut poma ab arboribus decutiunt, aut meſſi vacant. 11 Tertium genus Indorum, ſunt Paſtores, ſive opiliones, ſive bubulci, et hi neque urbes neque pagos inhabitant, ſed vagabundi in montibus degunt, tributum vero et hi ex armentis et pecore pendunt, avesque et agreſtes feras venantur.

11. In Opt. legitur: φόρον καὶ αὐτοί.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XI.

Arg. De septem Indorum ordinibus. 1) *De Sophistis,* 2) *de agricolis,* 3) *de pastoribus et venatoribus. Obiter de magnis Indiae arboribus.*

1. ἐς ἑπτὰ μάλιστα γενεὰς] De tribubus, vel ordinibus, (nunc *Casten*) Indorum apud veteres scripserunt praeter Arrianum, Diodorus Sic. lib. II., Strabo lib. XV. pag. 484. seqq. et Plin. VI, 19. Tres priores omnes auctorem habent Megasthenem, ut ferme dubitem alium quem de hac re scripsisse. Strabo et Arrianus ipsi eum auctorem profitentur, et Diodorus, quamvis Megasthenem non nominet, tum eundem tribuum ordinem, easdem res tradit, quae Strabo et Arrianus, quamvis interdum paulo negligentior, tum adeo iisdem interdum verbis utitur, ut dubium non relinquatur. Sic ex. c. Arr. sect. 11, et Diod. II. p. 125. inter ποιμένας et βουκόλους distinguunt. Omnes tres denique post recensum tribuum eadem subnectunt, quae apud nostrum vides c. 12, 8., ut eo magis, omnes ex eodem fonte hausisse, appareat. Omnes tres numerant septem tribus, easque eodem, quo Arrianus, ordine; et longiores sunt de ea re. Plinius solus et brevissimus est, et sex modo tribus numerat, inspectorum ordine neglecto, et omnem ordinem convertit. Sed puto, scripsit nimis negligenter. Nunquam enim verum fuit, Bramanes quintum genus, quintam tribum, fuisse. Hic forte alium auctorem sequutus est, nisi, id quod mihi verosimilius, negligenter et male in Megasthene describendo versatus est. Haec veteres. Nunc vero certum est, nunquam plures quam quatuor tribus fuisse. Macedones quasdam subdivisiones pro integris tribubus habuisse videntur. Accessit quinta nova tribus, ex illegitimo connubio hominum ex diversis tribubus nata. Vivunt quoque in India, praeter tribules, homines nulli tribui adscripti, quorum nihil contemtius, Pariar vel Tschandala vocati. Ad primam tribum pertinent Bramines, sapientes, docti, sacerdotes; ad secundam, reges, principes, milites; ad tertiam, agricolae, mercatores, et qui rebus necessariis parandis operam dant; ad quartam, operarii et qui aliis serviunt, sed extra legem servitutis, qualis fuit apud veteres. De his rebus adeas Robertsonem, pluribus locis; sed praecipue not. 1.

not. 1. ad appendicem; et Sprengelii librum: Geſch. der geogr. Entdeckungen pag. 101.

2. πονεῖν] h. l. labore acquirere. Senſus eſt: nullum vectigal de quaeſtu penſitant; ſi quid acquiſiverint, nihil inde conferunt ad uſum publicum.

3. ὑπὲρ τῶν ὥρεων τȣ̃ ἔτεος] Hanc lectionem defendunt etiam Strabo et Diodorus, ſcribentes: Gymnoſophiſtas in ſolennibus novi anni comitiis ſiccitates et pluvias, ventos ac morbos et alia, quae conducant audientibus, praedicere. Ex Diodoro etiam addendum eſt, ſophiſtas ad defunctorum exſequias adhiberi, ut harum rerum peritiſſimos.

7. ὑπὸ δένδρεσι] Plin. XII, 6. queſtus, Macedones arborum genera majore ex parte ſine nominibus narraſſe, ibidem c. 5. hanc arborem deſcribit: „Ficus (in India) exilia poma habet. Ipſa ſe ſemper ſerens vaſtis diffunditur ramis, quorum imi adeo in terram curvantur, ut annuo ſpatio infigantur, novamque ſibi propaginem faciant circa parentem in orbem, quodam opere topiario. Intra ſepem eam aeſtivant paſtores, opacam pariter et munitam vallo arboris, decora ſpecie ſubter intuenti, procul fornicato ambitu. Superiores ejus rami in excelſum emicant ſylvoſa multitudine, vaſto matris corpore, ut LX p. pleraeque orbe colligant, umbra vero bina ſtadia operiant. Foliorum latitudo peltae effigiem amazonicae habet, ea cauſa fructum integens, creſcere prohibet. Rarusque eſt, nec fabae magnitudinem excedens, ſed per folia ſolibus coctus, praedulci ſapore, dignus miraculo arboris. Gignitur circa Aceſinem maxime arborem.„ Et VII, 2: „Arbores tantae proceritatis traduntur, ut ſagittis ſuperari nequeant. Haec facit ubertas ſoli, temperies coeli, aquarum abundantia, (ſi libeat credere) ut ſub una ficu turmae condantur equitum.„ Ariſtobulus, quem Plinius ſequutus videtur, ejusdem generis arbores vidit ad Aceſinem ejusque et Hydraotis confluentem; (Strabo p. 477.) Sub una, ait, 50 equites meridiari poſſe.— Quidam loquuti erant de arbore trans Hydraotem, meridie umbram quinque ſtadiorum faciente. Oneſicritus (apud Strab. pag. 477.) ramos dicit ad duodenos cubitos creſcere; poſt hos reliquum incrementum terram verſus facere, quaſi flecterentur, donec terram attingerent etc. Talem arborem tabernaculo ſimilem eſſe, multis columnis innitenti.

tenti. Quinque homines stipitem vix complecti posse. Has arbores Musicani in terra viderat Onesicritus ad 400 equites umbra tegentes. Diod. XVII. p. 560. eas arbores ad LXX cubitos in altum editas fuisse addit. — Nunc vocatur haec arbor *Ficus religiosa*, (Pagodeboom, Banianenbaum) et nascitur in universa India, magnitudine vix credibili. Descriptionem ejus diligentissimam vide in Rumphii Herb. Amb. Tom. III. pag. 142. cet. et apud alios recentiorum, quos laudat Sprengel in libro: Gesch. der wicht. geograph. Entd. pag. 104. cf. etiam Freinsh. ad Curt. IX, 1, 10.

8. τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων] „Major alia ficus, pomo et suavitate praecellentior, quo sapientes Indorum vivunt. Folium alas avium imitatur, longitudine trium cubitorum, latitudine duorum. Fructum cortice emittit, admirabilem succi dulcedine, ut uno quaternos satiet. Arbori nomen Palae, pomo arienae. Plurima est in Sydracis, expeditionum Alexandri termino.„ Plin. XII, 6. In Plinio nomen arboris non Pala, sed Tala, scribendum videtur, quo nomine ab Indis omnes arbores fructiferae vocari solent. Deinde idem in descriptione duas arbores, esculentos fructus ferentes, miscet. Quod enim de foliis dicit, id convenit *Musae paradisiacae*, cujus descriptionem diligentissimam vide in Rumphii Herbario Amboinensi. Multos haec gignit fructus eosque delicatos, tam crudos quam tostos; quos vero non ex cortice emittit, sed proveniunt ex crasso pedunculo seu corymbo inter ramos, ex centro seu vertice trunci. Non quatuor solum, sed multi unius arboris fructibus satiari possunt. — Si vero Arrianus dicit, corticem edi, interpretandum hoc est vel de palma aliqua, cujus corticem edi posse et Rennel dixit, vel ex Plinio de fructibus e cortice trunci nascentibus. Arbor nunc vocatur *Averrhoa Carambola* et *Bilimbing*, de quarum fructu quae huc pertinent vide in Bengt Bergii libro: Ueber die Leckereyen, mit Anmerkungen von Forster und K. Sprengel, Halle 1792. pag. 212.

Ceterum Strabo ex Megasthene tradit (p. 489. 490.) duo esse genera philosophorum, alterum et quidem honoratius Brachmanum, alterum Germanum. Germanes Strabonis convenire videntur iis Indorum, qui nobis Fakir vocantur. De duobus Brachmanibus, quorum alter Calanus, eorumque disci-

discipulis, quae Aristobulus narravit, vide apud Strabonem pag. 491. Onesicriti cum sophistis sermonem vide p. 491. 492. et Plut. Vit. Alex. c. 65. Pauca de iisdem habet Curt. VIII, 9, 31. seqq. ubi vide interpretes. Clitarchi de iisdem narrationem, Strabo p. 494. Alexandri cum iis colloquium apud Plut. in Vit. Alex. c. 64. Ex recentioribus vide praecipue Robertsonem de India veterum.

9. φόρȣς] Strabo et Diodorus, uterque addit, privato agros in India possidere non licere, Indiam omnem regis esse; de tributo vero Strabo solus, agricolas tres partes regi dare, quartam mercedis loco accipere; Idem forte Diodorus dicere voluit, scribens, agricolas praeter tributum, etiam quartam partem regi tradere.

10. κλαδȣ̃σιν] κλαδέω *quatio*, hoc loco *poma ramis conquassando decutere. Raph.*

11. ὄρνιθας] Plena est India avibus, sementi agricolarum infestis, quas hi venantur, ut dicunt Diod. et Strabo. Plinius eos semiferos vocat, quibus tradita sit cura elephantorum capiendorum.

XII. Τέταρτον δέ ἐςι τὸ δημιουργικόν τε καὶ καπηλικὸν γένος. Καὶ οὗτοι λειτουργοί εἰσι, καὶ φόρον ἀποφέρουσιν ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σφετέρων, πλήν γε δὴ ὅσοι τὰ ἀρήϊα ὅπλα ποιέουσιν· οὗτοι δὲ καὶ μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ προςλαμβάνουσιν. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ γένει οἵ τε ναυπηγοὶ καὶ οἱ ναῦταί εἰσιν, ὅσοι κατὰ τοὺς ποταμοὺς πλώουσι. 1 Πέμπτον δὲ γένος ἐςὶν Ἰνδοῖσιν, οἱ πολεμιςαί· πλήθει μὲν δεύτερον μετὰ τοὺς γεωρ- 2

XII. Quartum genus est Opificum et Negotiatorum. Et hi corpore laborant, atque ex operibus suis tributa persolvunt, iis exceptis qui arma bellica fabricantur. Ii enim etiam ex publico mercedem accipiunt. In hoc genere sunt fabri navales et nautae quotquot flumina navigant. Quintum genus est Militantium: multitudine quidem secundum post agricolas, sed maxime liberum atque alacre. Hi solum

γοὺς, πλείςῃ δὲ ἐλευθερίῃ τε καὶ εὐθυμίῃ ἐπιχρεόμενον· καὶ οὗτοι ἀσκηταὶ μόνων τῶν πολεμικῶν ἔργων εἰσί. 3 Τὰ δὲ ὅπλα ἄλλοι αὐτοῖς ποιέουσι, καὶ ἵππους ἄλλοι παρέχουσι· καὶ διακονοῦσιν ἐπὶ ςρατοπέδου ἄλλοι, οἳ τούς τε ἵππους αὐτοῖς θεραπεύουσι, καὶ τὰ ὅπλα ἐκκαθαίρουσι, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἄγουσι, καὶ τὰ ἅρματα κοσμέουσί τε καὶ ἡνιοχεύουσιν. 4 Αὐτοὶ δὲ, ἔστ᾽ ἂν μὲν πολεμεῖν δεῖ, πολεμοῦσιν· εἰρήνης δὲ γενομένης, εὐθυμέονται· καί σφιν μισθὸς ἐκ τοῦ κοινοῦ τοσόςδε ἔρχεται, ὡς καὶ ἄλλους τρέφειν ἀπ᾽ αὐτοῦ εὐμαρέως. 5 Ἕκτοι δέ εἰσιν Ἰνδοῖσιν, οἱ ἐπίσκοποι καλεόμενοι. Οὗτοι ἐφορῶσι τὰ γινόμενα κατά τε τὴν χώρην, καὶ κατὰ τὰς πόλιας· καὶ ταῦτα ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ, ἵναπερ βασιλεύονται Ἰνδοί· ἢ τοῖς τέλεσιν, ἵναπερ αὐτόνομοι εἰσί· καὶ τούτοις οὐ θέμις ψεῦδος ἀγγεῖλαι

bellicas res exercent. Arma alii ipsis conficiunt, et equos alii suppeditant, seviuntque his apud castra alii, qui et equos curant, atque arma extergent, et elephantos ducunt, et currus instruunt ac gubernant. Ipsi vero, quum bellandum est, bellant: constituta autem pace jucundam atque alacrem vitam degunt, tantumque stipendii eis ex publico datur, ut ex eo etiam alios commode alere possint. Sextum genus est Episcoporum, sive inquisitorum, ut vocantur. hi quid in urbibus, quid in agris agatur inquirunt, eaque regibus, si per reges gubernentur, aut magistratibus, si liberae civitates sunt, denuntiant. His fas non est falsa pro veris denuntiare: neque Indorum quisquam mendacii unquam accusatus est. Septimum genus est eorum

NOTAE CRITICAE AD CAP. XII.

4. εὐθυμέεσι — MSS. O. εὐθυμέονται, quod haud dubie verum est, quum semper in hoc libello ista forma utatur. *Gron.* Unde restitui.

5. ἀγγεῖλαι ex Opt. pro ἀναγγεῖλαι.

οὐδέν· οὐδέ τις Ἰνδῶν αἰτίην ἔσχε ψεύσασθαι. 6 Ἕβδομοι δέ εἰσιν, οἱ ὑπὲρ τῶν κοινῶν βουλευόμενοι ὁμοῦ τῷ βασιλεῖ, ἢ κατὰ πόλιας ὅσαι αὐτόνομοι, σὺν τῇσιν ἀρχῇσι. 7 Πλήθει μὲν ὀλίγον τὸ γένος τοῦτό ἐστι, σοφίῃ δὲ καὶ δικαιότητι, ἐκ πάντων προκεκριμένον· ἔνθεν οἵ τε ἄρχοντες αὐτοῖσιν ἐπιλέγονται, καὶ ὅσοι νομάρχαι καὶ ὕπαρχοι καὶ θησαυροφύλακές τε καὶ στρατοφύλακες, ναύαρχοί τε καὶ ταμίαι, καὶ τῶν κατὰ γεωργίην ἔργων ἐπιστάται. 8 Γαμέειν δὲ ἐξ ἑτέρου γένεος, οὐ θέμις· οἷον τοῖσι γεωργοῖσιν ἐκ τοῦ δημιουργικοῦ, ἢ ἔμπαλιν· οὐδὲ δύο τέχνας ἐπιτηδεύειν τὸν αὐτὸν, οὐδὲ τοῦτο θέμις· οὐδὲ ἀμείβειν ἐξ ἑτέρου γένεος εἰς ἕτερον· οἷον, γεωργικὸν ἐκ νομέως γενέσθαι, ἢ νομέα ἐκ δημιουργικοῦ. 9 Μοῦνον σφίσιν ἀνεῖται, σοφιστὴν ἐκ παντὸς γένεος γενέσθαι· ὅτι οὐ μαλθακὰ τοῖσι σοφιστῇσιν εἰσὶ τὰ πρήγματα, ἀλλὰ πάντων ταλαιπωρότατα.

qui de rebus ad commune pertinentibus consultant: idque vel cum rege, vel per urbes quae liberae imperium tenent, cum magistratibus. Atque hi quidem numero pauci sunt: sed sapientia ac justitia reliquis praestant. Ex hoc genere, magistratus et regionum praesides et praefecti et quaestores ac copiarum et classium duces, ac dispensatores et rerum rusticarum exactores deliguntur. Conjugia inter hos ordines promiscua fieri nefas est. neque enim licet exempli causa agricolae ex opificum ordine uxorem ducere: nec contra. Neque uni duas artes exercere fas est, neque ex uno genere in aliud transire: utputa agricolam ex pastore, aut pastorem ex opifice fieri. Hoc tantum permittitur, sophistam ex quocunque genere fieri. neque enim mollis est sophistarum vita, sed omnium laboriosissima.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XII.

Arg. 4) *De artificibus, mercatoribus, nautis, naviumque architectis;* 5) *de militibus;* 6) *de inſpectoribus;* 7) *de principibus. Adduntur pauca, has tribus in univerſum ſpectantia.*

1. De his plane cum Arriano conſentit Strabo pag. 486. Diod. vero (II, p. 126.) negligentior fuit in Megaſthene deſcribendo, de omnibus artificibus id dicens, quod Arrianus et Strabo de iis tantum dicunt, qui arma fabricantur. Λειτουργοὶ ſunt qui corpore laborant. cf. Exped. I, 16, 8.

4. De militibus nec Strabo pag. 486. nec Diod. II, 126. diſſentiunt.

5. Inſpectores non novit Plinius, ſex tantum ordines numerans VI, 19. Cum Arriano conſentit Diod. II, p. 126. et Strabo p. 486., ubi eos refert meretrices ſibi adjutrices adhibuiſſe.

7. Res publicas optimi ditiſſimique temperant; judicia reddunt, regibus aſſident. Plin. VI, 19. Ab Arriano non diſſentiunt Strabo et Diodorus. De principum ſubdiviſionibus multa diſſerit Strabo pag. 487.

8. οὐδὲ ἀμείβειν] Nunc quibusdam conditionibus licet Indo ex tribu ſuperiori negotiis inferioris eſſe occupato. Bramines ex. c. interdum militiam exercent. Vide Robertſonem.

9. σοφιστὴν] intelligo hoc de Germanibus Strabonis, i. e. iis qui Fakir hodie vocantur. Interdum hi et Brachmanes apud Strabonem quoque confunduntur. Ex omnibus tribubus, qui vult, Fakir fieri poteſt, qui, ſicut quaedam monachorum apud nos genera, et ſummam ſimulant pietatem, et ſummis cruciatibus, quos ſponte ſua ſuſcipiunt et ſuſtinent, apud Indos ſummae ſanctitatis famam acquirunt. Numerus eorum permagnus eſt. Cauſa, quae homines ad tanta tormenta ſuſcipienda compellere poteſt, eſt vel enthuſiaſmus religioſus, vel cupiditas, inſignes ſe reddendi, et honoris atque auctoritatis, quae Brachmanibus vel Braminibus gentilicia eſt, partem arripiendi.

XIII. Θηρῶσι δὲ Ἰνδοὶ τὰ 1 μὲν ἄλλα ἄγρια θηρία, κατάπερ καὶ Ἕλληνες· ἡ δὲ τῶν ἐλεφάντων σφὶν θήρα οὐδέν τι ἄλλῃ ἔοικεν· ὅτι καὶ ταῦτα τὰ θηρία οὐδαμοῖσιν ἄλλοισι θηρίοις ἐπέοικεν. Ἀλλὰ τό- 2 πον γὰρ ἐπιλεξάμενοι ἄπεδον, καὶ καυματώδεα, ἐν κύκλῳ τάφρον ὀρύσσουσιν, ὅσον μεγάλῳ στρατοπέδῳ ἐπαυλίσασθαι. Τῆς δὲ τάφρου τὸ εὖρος ἐς πέντε ὀργυίας ποιέονται, βάθος τε ἐς τέσσαρας. Τὸν δὲ χοῦν ὅντινα ἐκβάλλου- 3 σιν ἐκ τοῦ ὀρύγματος, ἐπὶ τὰ χείλεα ἑκάτερα τῆς τάφρου ἐπιφορήσαντες, ἀντὶ τείχεος διαχρέονται· αὐτοὶ δὲ ἐπὶ τῷ 4 χώματι τοῦ ἐπιχειλέος τοῦ ἔξω τῆς τάφρου, σκηνάς σφιν ὀρυκτὰς ποιέονται, καὶ διὰ τουτέων ὀπὰς ὑπολείπονται· δι' ὧν φῶς τε αὐτοῖς συνεισέρχεται, καὶ τὰ θηρία προσάγοντα καὶ ἐσελαύνοντα ἐς τὸ ἕρκος σκέπτονται. Ἐνταῦθα 5

XIII. Venantur autem Indi reliquas feras ut Graeci: at elephantorum apud eos venatio nihil prorſus alîi venandi modo ſimilis eſt, ſiquidem et hae ferae nullis aliis ſimiles ſunt. Deligunt venatores locum planum et apricum, magni exercitus capacem, in ejus circuitu foſſam ducunt. Foſſae latitudo ad quinque orgyias habet, altitudo circiter quatuor. Terram, quam fodiendo eruunt, utrinque ad labra foſſae congerunt, eaque pro muro utuntur. Ipſi autem in exterioris labri aggere tentoria ſibi foſſilia faciunt, et foramina in iis, per quae lucem admittant, relinquunt: ipſique ex iis feras appropinquantes atque in ſeptum ingredientes proſpectant. Tunc tres aut quatuor ele-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XIII.

4. ἐπὶ τοῦ χείλεος, τοῦ ἔξω] Primum τοῦ, Optimo et MSS. omnibus atque primis editis exigentibus abjeci. Ex Optimo quoque atque alio Cod. et iisdem editis emendavi ἐσελαύνοντα pro ἐπελαύνοντα.

ἐντὸς τοῦ ἕρκεος κατασήσαντες τῶν τινας θηλέων τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὅσαι μάλιςα τὸν θυμὸν χειροήθεες, μίαν εἴσοδον ἀπολιμπάνουσι κατὰ τὴν τάφρον, γεφυρώσαντες τὴν τάφρον· καὶ ταύτῃ χοῦν τε καὶ πόαν πολλὴν ἐπιφέρουσι, τοῦ μὴ ἀρίδηλον εἶναι τοῖσι θηρίοισι τὴν γέφυραν, μή τινα δόλον οἰσθῶσιν. Αὐτοὶ μὲν 6 οὖν ἐκποδὼν σφᾶς ἔχουσι κα-

phantos foeminei ſexus ex manſuetiſſimis ſepto includentes, unum per foſſam aditum relinquunt, foſſa ponte juncta, quem multa terra et multo ceſpite ſternunt, ne conſpici a feris pons, et dolus ſentiri poſſit. Venatores autem remoti ſeſe in cavernis prope foſſam continent. Nam feri

6. ἐκποδὼν σφᾶς ἔξσι — Quid verbi ſit ἔξσι, fateor me ignorare. Tertiam perſonam pluralis numeri requiri conſtat. Equidem corruptam ſuſpicor eſſe ſcripturam, legendumque ἔχουσι. In quam opinionem inducor Xenophontis loco, in quo idem loquendi genus exſtat, eodem prorſus ſenſu, quem hic ſententia poſtulat, Cyropaed. lib. VI. p. 122. l. 37. οἱ δὲ φίλοι προσιόντες συμβουλεύουσιν ἐκποδὼν ἔχειν ἐμαυτὸν, μή τι καὶ πάθω ὑπὸ σοῦ, ὡς ἠδικηκότος ἐμοῦ μεγάλα. *Amici me convenientes, ut e medio me ſubducam conſulunt, ne quid a te mihi accidat, qui gravi ſis a me adfectus injuria.* Error forſan inde natus, quod litera X ſuperſcripta fuerit, quam librarius hujus locutionis ignarus, pro circumflexo habuit. Polybius dicit pag. 1380. αὐτὸν ἐκποδὼν ἐποίησε, eodem ſenſu. Item pag. 1448. *Raph.* Optimam cenſeo Raphelii conjecturam, eamque recepi. Hoc vero miror, in omnibus editis vulgatam inveniri, nec ullum praeter Raphelium aliquid monuiſſe. Mox in verbis ὑπὸ τῇ τάφρῳ iterum mendum haeret, de quo nemo ſcripſit. Num Arrianus nunc dicere poteſt, cavernas eas fuiſſe *ſub foſſa?* quas ſupra dixerat eſſe in aggere prope foſſam, ut venatores inde conſpicere poſſent elephantos et propius accedentes et ingredientes in ſeptum? Scripſi ex conjectura mea ἐπὶ τῇ τάφρῳ, *prope foſſam.* Deinde ex Optimo ſcripſi οἱ γὰρ ἄγριοι, pro οἱ δὲ ἄγριοι.

τὰ τῶν σκηνέων τῶν ἐπὶ τῇ τάφρῳ δεδυκότες. Οἱ γὰρ ἄγριοι ἐλέφαντες ἡμέρης μὲν οὐ πελάζουσι τοῖσιν οἰκουμένοισι, νύκτωρ δὲ πλανῶνταί τε πάντη, καὶ ἀγεληδὸν νέμονται, τῷ μεγίστῳ καὶ γενναιοτάτῳ σφῶν ἑπόμενοι, κατάπερ αἱ βόες τοῖσι ταύροισιν. 7 Ἔαν ὦν τῷ ἕρκει πελάσωσι, τήν τε φωνὴν ἀκούοντες τῶν θηλέων, καὶ τῇ ὀδμῇ αἰσθανόμενοι, δρόμῳ ἵενται ὡς ἐπὶ τὸν χῶρον τὸν πεφραγμένον· ἐκπεριελθόντες δὲ τῆς τάφρου τὰ χείλεα, εὖτ' ἂν τῇ γεφύρῃ ἐπιτύχωσι, κατὰ ταύτην εἰς τὸ ἕρκος ὠθέονται. 8 Οἱ δὲ ἄνθρωποι αἰσθόμενοι τὴν ἔσοδον τῶν ἐλεφάντων τῶν ἀγρίων, οἱ μὲν αὐτῶν τὴν γέφυραν ὀξέως ἀφεῖλον, οἱ δὲ ἐπὶ τὰς πέλας κώμας ἐπιδραμόντες, ἀγγέλλουσι τοὺς ἐλέφαντας ὅτι ἐν τῷ ἕρκει ἔχονται· 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπιβαίνουσι τῶν κρατίστων τε

elephanti loca habitata interdiu non adeunt: noctu vero paſſim errantes gregatim paſcuntur, eumque ducem ſequuntur qui et maximus eſt et generoſiſſimus: non aliter ac tauros vaccae ſequi cernuntur. Poſtquam ſeptis propiores facti foeminarum vocem audierunt, easque per odoratum cognovere, curſu feruntur ad ſepta, et foſſae labra circumeuntes, quum ad pontem pervenerint, per eum in ſepta ruunt. Venatorum, ubi ingreſſos feros elephantos ſentiunt, alii continuo pontem ſubtrahunt, alii proximos pagos petentes, elephantos ſepto incluſos eſſe nuntiant. Quo cognito, populares confeſtim elephantos animoſiſſimos ac man-

7. ἔαν ὦν et αἰσθανόμενοι, utrumque ex Opt. pro ἐπεὰν ὦν et αἰσθόμενοι.

8. ἐπιδραμόντες, ex Opt. pro ἀποδραμόντες. Hanc praepoſitionis iterationem amat Arrianus.

τὸν θυμὸν καὶ τῶν χειροηθεστάτων ἐλεφάντων· ἐπιβάντες δὲ, ἐλαύνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ ἕρκος· ἐλάσαντες δὲ, οὐκ αὐτίκα μάχης ἅπτονται· ἀλλ᾽ ἐῶσι γὰρ λιμῷ τε ταλαιπωρηθῆναι τοὺς ἀγρίους ἐλέφαντας, καὶ ὑπὸ τῷ δίψει δουλωθῆναι. Εὖτ᾽ ἂν δὲ σφίσι 10 κακῶς ἔχειν δοκέωσι, τηνικαῦτα ἐπιςήσαντες αὖθις τὴν γέφυραν ἐλαύνουσί τε ὡς ἐς τὸ ἕρκος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα μάχη ἵςαται κρατερὴ τοῖσιν ἡμέροισι τῶν ἐλεφάντων πρὸς τοὺς ἑαλωκότας· ἔπειτα κρατέονται μὲν κατὰ τὸ εἰκὸς οἱ

ſuetiſſimos conſcendunt, atque ad ſeptum accedunt. Nec tamen primo ſtatim adventu cum agreſtibus elephantis pugnam aggrediuntur, ſed illos aliquandiu fame macerari ac ſiti domari ſinunt: quumque jam languidiores factos vident, rurſus immiſſo ponte ſepta ingrediuntur. Et primo quidem acre certamen fit inter domitos elephantos et feros captos: tandem ſuperantur, ut par eſt,

9. ταλαιπωρηθῆναι — Opt. ταλαιπωρεῖσθαι. Sed multo magis notabile, quod quum mox ſequatur ὑπό τε τῇ ἀθυμίῃ καὶ τῷ λιμῷ ταλαιπωρέμενοι, poſſit videri mirum, cur deſerat ſitim, quam in praecedente loco appoſuit fami. Satis praevideo ſpretum iri etiam hodie hanc difficultatis ſpeciem, ſicut a tot ſcribis per tot aetates ſpreta eſt, idcirco ſupponentibus vocem λιμῷ et recte ſe egiſſe opinantibus. Sed unus ille Optimus exhibet ὑπό τε τῇ ἀθυμίῃ καὶ τῷ θυμῷ ταλαιπωρέμενοι. Ut de aliis non cenſeo, ita hac elegantiſſimum ſtatuo et merum Arriani, qui ἀθυμίαν ſpectavit in famis et ſitis violentia, θυμὸν in ablata poteſtate ſui vindicandi et agnitione ſervitutis, quam vix capit aut concoquit. Haec *Gronovius*. Ego ταλαιπωρεῖσθαι non recepi, quia non ſequitur δελῶσθαι, ſed etiam δουλωθῆναι. Alterum vero, elephantos ſimul et ἀθυμίᾳ et θυμῷ depreſſos dici, non capio, et Gronovii explicatio nimis longe repetita, nimis ſubtilis eſt.

ἄγριοι, ὑπό τε τῇ ἀθυμίῃ καὶ τῷ λιμῷ ταλαιπωρούμενοι. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων 11 καταβάντες, παρειμένοισιν ἤδη τοῖς τ' ἀγρίοισι τοὺς πόδας ἄκρους συνδέουσιν· ἔπειτα ἐγκελεύονται τοῖσιν ἡμέροισι πληγαῖς σφᾶς κολάζειν πολλαῖς, ἔστ' ἂν ἐκεῖνοι ταλαιπωρούμενοι ἐς γῆν πέσωσι· παραστάντες δὲ, βρόχους περιβάλλουσιν αὐτοῖσι κατὰ τοὺς αὐχένας, καὶ αὐτοὶ ἐπιβαίνουσι κειμένοισι. Τοῦ δὲ μὴ 12 ἀποσείεσθαι τοὺς ἀμβάτας, μηδέ τι ἄλλο ἀτάσθαλον ἐργάζεσθαι, τὸν τράχηλον αὐτοῖσιν, ἐν κύκλῳ, μαχαιρίῳ ὀξεῖ ἐπιτέμνουσι, καὶ τὸν βρόχον κατὰ τὴν τομὴν περιδέουσιν, ὡς ἀτρέμα ἔχειν τὴν κεφαλήν τε καὶ τὸν τράχηλον ὑπὸ τοῦ ἕλκεος. Εἰ γὰρ πε- 13 ριστρέφοιντο ὑπὸ ἀτασθαλίης, τρίβεται αὐτοῖσι τὸ ἕλκος ὑπὸ τῷ κάλῳ· οὕτω μὲν ἀτρέμα ἴσχουσι, καὶ αὐτοὶ γνωσιμαχέοντες ἤδη, ἄγονται κατὰ τὸν δεσμὸν πρὸς τῶν ἡμέρων.

feri, languore et fame pressi. Tum sessores ex elephantis in terram demissi languidis jam feris elephantis summos pedes colligant; dehinc domitis elephantis imperant, ut feros multis plagis excipiant, donec verberibus defatigati in terram procidant, tunc adstantes cervicibus eorum laqueos aptant, et ipsi prostratos inscendunt. Ne vero sessores excutiant, neve aliquid aliud damni inferant, colla acuto gladiolo in circuitum proscindunt, vulnusque laqueo circumligant, ut prae ulcere et collum et caput immotum teneant. Si enim pervicaciter reluctentur, ab fune ulcus teritur. Atque ita tandem quiete se habent, et victos sese agnoscentes ex vinculo ab domitis ducuntur.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES AD CAP. XIII.

Arg. Venatio elephantorum.

1. De elephantorum venatione et natura etiam Strabo pag. 484. Megaſthenem deſcripſit, eaque ferme omnia, quae Arrianus, dicit. In paucis modo accuratior eſt Arriano, ut ex eo quaedam obſcuriora in Arriano explicari poſſint. Diodor. lib. II. pauca modo de elephantis habet, eaque omnia, quae de India habet, ut ſupra jam monui, Megaſtheni debet. Meum hoc loco non eſt, naturam elephanti deſcribere. Inter veteres plurima de eo ſcripſit Plin. Hiſt. nat. lib. VIII. c. 1 - 12., vera et fabuloſa miſcens, et hodie in multis libris de elephantis ab hominibus peritis aeque ac doctis ſcriptum eſt, ad quos curioſos relegare ſatis habeo.

2. ὅσον μεγάλῳ etc.] vel, ut dicit Strabo: χωρίον ψιλὸν, ὅσον τεττάρων ἢ πέντε ςαδίων. De orgyia vide not. ad Exped. II, 18, 5. Maxime convenit ei menſurae genus, quod *Klafter* vocamus.

4. τὸ ἐπιχειλὲς eſt ea terra, quae eſt prope ripam vel foſſae vel fluminis; vel ex qua ipſa ripa conſtat. Χῶμα τοῦ ἐπιχειλέος eſt agger, impoſitus terrae, quae eſt prope ripam, vel ripae ipſi. Interpretor noſtrum locum ſic: Ipſi vero in aggere, ei ripae foſſae impoſito, quae non ab ipſa foſſa includitur, ſed quae extra foſſam eſt, cavernulas ſibi faciunt, etc. In verſione Facium ſecutus ſum.

11. τοῖς τ᾽ ἀγρίοισι] Particula τε hic vacat. Ita apud Polybium p. 709. l. 6. κατέλαβόν τε, quod cum nullo alio verbo conſtruitur. *Raph.*

συνδέουσιν] Periculoſum hoc quomodo praeſtiterint, tradit Strabo: „audaciſſimi clam deſcendentes quisque ſui elephantis uterum ſubeunt, atque hinc ſubito ſilveſtrium uterum ſubeuntes, compedes illis injiciunt etc. Aliam eorum venationem deſcribit Nearchus: a quibusdam venatoribus in tramitum concurſu compedes diſponi, et a manſuetis indomitos in eas agi etc. Strab. p. 485.

13. ἀτρέμα ἴσχουσι] vel repetendum τὴν κεφαλήν τε καὶ τὸν τράχηλον, vel intranſitive interpretandum, *quiete ſe habent, quieſcunt. Raph.*

XIV. Ὅσοι δὲ νήπιοι αὐτῶν, ἢ διὰ κακότητα οὐκ ἄξιοι ἐκτῆσθαι, τούτους ἐῶσιν ἀπαλλάττεσθαι ἐς τὰ σφέτερα ἤθεα. Ἄγοντες δὲ εἰς τὰς κώμας τοὺς ἁλόντας, τοῦ τε χλωροῦ καλάμου καὶ τῆς πόας τὰ πρῶτα ἐμφαγεῖν ἔδοσαν· οἱ δὲ ὑπὸ ἀθυμίης, οὐκ ἐθέλουσιν οὐδὲν σιτέεσθαι, τοὺς δὲ περιϊστάμενοι οἱ Ἰνδοὶ, ᾠδαῖσί τε καὶ τυμπάνοισι καὶ κυμβάλοισιν ἐν κύκλῳ κρουόντές τε καὶ ἐπᾴδοντες, κατευνάζουσι. Θυμόσοφον γὰρ, εἴπερ τι ἄλλο θηρίον, ὁ ἐλέφας· καί τινες ἤδη αὐτῶν τοὺς ἀμβάτας σφῶν ἐν πολέμῳ ἀποθανόντας ἄραντες αὐτοὶ ἐξήνεγκαν ἐς ταφήν· οἱ δὲ καὶ ὑπερήσπισαν κειμένους· οἱ δὲ καὶ πεσόντων προεκινδύνευσαν· ὁ δέ τις πρὸς ὀργὴν ἀποκτείνας τὸν ἀμβάτην, ὑπὸ μετανοίης τε καὶ ἀθυμίης ἀπέθανεν. Εἶδον δὲ ἔγωγε καὶ κυμβαλίζοντα ἤδη ἐλέφαντα, καὶ ἄλλους ὀρχεομένους, κυμβάλοιν τῷ κυμβαλίζοντι πρὸς τοῖν σκελοῖν τοῖν ἔμπροσθεν προσηρτημένοιν, καὶ πρὸς τῇ

1 XIV. Qui vero eorum immaturae aetatis, aut propter malam corporis conſtitutionem digni non ſunt, 2 qui poſſideantur, eos abire in loca ipſis conſueta permittunt. Caeteros captos in pagos ducunt, ac pri- 3 mum eos gramine et viridibus culmis paſcunt. Illi vero prae moerore prorſus veſci nolunt. Indi autem circumſtantes tympanorum ac cymbalorum pulſu cantu- 4 que eos exhilarant ac demulcent. Intelligens enim, ſi quae alia fera, eſt elephas. Et quidem nonnulli rectores ſuos in bello caeſos, ſublatos ad ſepulturam detulerunt: alii jacentes propugnarunt: alii pro ſeſſoribus lapſis neci ſeſe objecerunt; quidam quum per iram rectorem ſuum occi- 5 diſſet, poenitentia et moerore ſe confecit. Vidi ego aliquando elephantum cymbalum pulſantem, aliis ſaltantibus, duobus cymbalis ad anteriora crura appenſis,

προβοσκίδι καλεομένῃ ἄλλο κύμβαλον· ὁ δὲ ἐν μέρει τῇ προβοσκίδι ἔκρουε τὸ κύμβαλον ἐν ῥυθμῷ πρὸς ἑκατέροιν τοῖν σκελοῖν· οἱ δὲ ὀρχεόμενοι ἐν κύκλῳ τε ἐχόρευον, καὶ ἐπαίροντές τε καὶ ἐπικάμπτοντες τὰ ἔμπροσθεν σκέλεα ἐν τῷ μέρει, ἐν ῥυθμῷ καὶ οὗτοι ἔβαινον, καθότι ὁ κυμβαλίζων σφίσιν ὑφηγέετο. 7 Βαίνεται δὲ ἐλέφας ἦρος ὥρῃ, κατάπερ βοῦς ἢ ἵππος, ἐπεὰν τῇσι θηλέεσιν αἱ παρὰ τοῖσι κροτάφοισιν ἀναπνοαὶ ἀνοιχθεῖσαι ἐκπνέωσι· κύει δὲ τοὺς ἐλαχίςους μὲν, ἑκκαίδεκα μῆνας· τοὺς πλείςους δὲ, ὀκτωκαίδεκα· τίκτει δὲ ἓν, κατάπερ ἵππος· καὶ τοῦτο ἐκτρέφει τῷ γάλακτι, ἐς ἔτος ὄγδοον. 8 Ζῶσι δὲ ἐλεφάντων οἱ πλεῖςα ἔτεα ζῶντες, ἐς διηκόσια· πολλοὶ δὲ νόσῳ προτελευτῶσιν· γήρᾳ δὲ ἐς τόσον ἔρχονται. 9 Καί ἐςιν αὐτοῖσι τῶν μὲν ὀφθαλμῶν ἴαμα, τὸ βόειον γάλα ἐγχεό-

alioque ad proboſcidem alligato. 6 Ipſe alternatim proboſcide cymbalum in numerum ad utrumque crus pulſabat: reliqui in gyrum choreas ducebant, et ſublatis flexisque prioribus cruribus viciſſim in numerum etiam procedebant, prout is, qui cymbalum pulſabat, ſono praeibat. 7 Elephas venerem appetit verno tempore, quemadmodum bos aut equa, quùm foeminis ſpiracula quaedam circa tempora adaperta expirant; fertque in utero foetum minimum XVI menſes: ſummum, XVIII. Parit autem elephas unicum, ſicut equa; atque hunc lacte ſuo in octavum usque annum nutrit. 8 Vivunt elephanti, qui plurimum, annos CC; multi vero ante hoc tempus morbo intereunt. 9 Senectute vero ad hanc aetatem pertingunt. Oculorum aegri-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XIV.

8. προτελευτῶσιν αὐτῶν — Ultimam vocem, quia in optimo non eſt, abjeci.

μενον· πρὸς δὲ τὰς ἄλλας νόσους, ὁ μέλας οἶνος πινόμενος· ἐπὶ δὲ τοῖσιν ἕλκεσι, τὰ ὕεια κρέα ὀπτώμενα καὶ καταπασσόμενα. Ταῦτα παρ' Ἰνδοῖσίν ἐστιν αὐτοῖσιν ἰάματα.

tudini remedium iis eſt lac bubulum infuſum: reliquis morbis vinum nigrum epotum prodeſt. Ulceribus autem carnes ſuillae toſtae atque intritae vulneribus. Haec apud Indos morbis eorum remedia ſunt.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XIV.

Arg. De natura elephantorum.

1. διὰ κακότητα] Addit Strabo ſeniores; eosque, qui in ſtabula ducti, pedibus invicem vinctis collisque ad columnam valide infixam, fame adhuc domari etc.

4. θυμόσοφον] Explicat hoc Strabo: φύσει γὰρ διάκεινται πράως καὶ ἡμέρως ὥστε ἐγγὺς εἶναι λογικῷ ζώῳ. Vel ut dicit Plinius VIII, 1. hoc animal eſt „proximum humanis ſenſibus, quippe intellectus illis ſermonis patrii et imperiorum obedientia, officiorumque quae didicere memoria, amoris et gloriae voluptas, immo vero (quae etiam in homine rara) probitas, prudentia, aequitas. „

ἐν πολέμῳ] *in praelio.* Uti et latinis interdum bellum pro praelio dicitur. Ita Curt. III, 10, 3. IV, 12, 22. *Raph.*

6. Nearchus adeo eos manſuefieri dicit, ut lapidem ad ſcopum jacere, armis uti et optime natare ediſcant. De docilitate eorum vide Plin. VIII, 2. 3. Maxime mirum eſt, eos adeo per funes inceſſiſſe.

7. ἀναπνοαὶ] Strabo addit, eos, non feminas ſolum, ſed mares etiam pingue quiddam emittere per ſpiramentum, quod circa tempora eſt. Plin. VIII, 5. „Pudore numquam niſi in abdito coeunt, mas quinquennis, foemina decennis. Initur autem biennio, quinis, ut ferunt, cujusque anni diebus, nec amplius.

ὄγδοον] Strabo et Plinius ſextum dicunt. Oneſicritus apud Strabonem decem annos eos in utero geſtare dixit. Sed quod jam, Ariſtotele juvante, refutat Plinius.

8. διηκόσια] Oneſicritus ad trecenteſimum quoque, paucos vero etiam ad quingenteſimum. Circa ducenteſi-

teſimum eos eſſe robuſtiſſimos, eosque majores eſſe et validiores lybicis. Ultimum hoc etiam Plinius dicit VIII, 9. atque Curt. VIII, 9, 17. et verum eſt.

9. αὐτοῖσιν ἰάματα] *ipſis* ſc. elephantis, uti paulo ante: καί ἐςιν αὐτοῖσι τῶν μὲν ὀφθαλμῶν ἴαμα. *Raph.* Jam veteres dicunt, multis elephantos morbis obnoxios eſſe. De quibus vide Plin. VIII, 10. Vinum nigrum idem eſt, quod rubrum. Dicit ex. c. Plin. XXIII, 1: In hoc genere (vinum) rubrum nigrumve magis conſtringit etc.

XV. Τοῦ δὲ ἐλέφαντος τὸν τίγριν πολλόντι ἀλκιμώτερον Ἰνδοὶ ἄγουσι. Τίγριος δὲ δορὴν μὲν ἰδεῖν λέγει Νέαρχος, αὐτὸν δὲ τίγριν οὐκ ἰδεῖν· ἀλλὰ τοὺς Ἰνδοὺς γὰρ ἀπηγέεσθαι, τίγριν εἶναι μέγεθος μὲν ἡλίκον τὸν μέγιςον ἵππον· τὴν δὲ ὠκύτητα καὶ ἀλκὴν, οἵην οὐδενὶ ἄλλῳ εἰκάσαι· τίγριν γὰρ ἐπεὰν ὁμοῦ ἔλθῃ ἐλέφαντι, ἐπιπηδᾷν τε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλέφαντος, καὶ ἄγχειν εὐπετέως. Ταύτας δὲ ἄςτινας καὶ ἡμεῖς ὁρέομεν καὶ τίγριας καλέομεν, θώας εἶναι αἰόλους καὶ μέζονας ἤπερ τοὺς ἄλλους θώας. Ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ τῶν μυρμήκων λέγει

XV. Tigrim vero Indi elephanto multo fortiorem eſſe cenſent. Ejus pellem ſe vidiſſe ſcribit Nearchus, feram ipſam nequaquam: Indos tamen narrare magnitudine eſſe maximi equi; tanta vero velocitate et robore, ut nulli alii ferae comparari poſſit. Quando cum elephanto congreditur, in caput ejus inſilire, facileque ſtrangulare; caeterum eas quas nos videmus et tigres vocamus, thoes eſſe maculoſas, majores quam ſint reliquae thoes. De formicis etiam ſcribit Nearchus, ſe quidem eas

NOTAE CRITICAE AD CAP. XV.

3. ταύτας δὲ ἄςτινας ex Optimo. Vulgo ταῦτα δὲ ἄςινας.

Νέαρχος, μύρμηκα μὲν αὐτὸς οὐκ ἰδέειν, ὁποῖον δή τινα μετεξέτεροι διέγραψαν γίνεσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ· δορὰς δὲ καὶ τούτων ἰδεῖν πολλὰς, ἐς τὸ ςρατόπεδον κατακομισθείσας τὸ Μακεδονικόν. 5 Μεγασθένης δὲ καὶ ἀτρεκέα εἶναι ὑπὲρ τῶν μυρμήκων τὸν λόγον ἱςορέει, τούτους εἶναι τοὺς τὸν χρυσὸν ὀρύσσοντας, οὐκ αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ ἕνεκα, ἀλλὰ σφίσι γὰρ κατὰ τῆς γῆς ὀρύσσουσιν, ἵνα φωλεύοιεν· κατάπερ οἱ ἡμέτεροι οἱ σμικροὶ μύρμηκες ὀλίγον τῆς γῆς ὀρύσσουσιν· 6 ἐκείνους δὲ, εἶναι γὰρ ἀλωπέκων μέζονας, πρὸς λόγον τοῦ μεγέθεος σφῶν καὶ τὴν γῆν ὀρύσσειν· τὴν δὲ γῆν, χρυσίτιν εἶναι, καὶ ἀπὸ ταύτης γίνεσθαι Ἰνδοῖσι τὸν χρυσόν. 7 Ἀλλὰ Μεγασθένης ἀκοὴν ἀφηγέεται· καὶ ἐγὼ ὅτι οὐδὲν τούτου ἀτρεκέςερον ἀναγράψαι ἔχω, ἀπίημι ἑκὼν τὸν ὑπὲρ τῶν μυρμήκων λόγον. 8 Σιττακοὺς δὲ Νέαρχος μὲν ὡς δή τι θαῦμα ἀφηγέεται, ὅτι

non vidiſſe, cujusmodi nonnulli tradunt in India naſci. pelles tamen earum non paucas abs ſe viſas, in caſtra Macedonum allatas. 5 Megaſthenes certa veraque eſſe quae de formicis ſcribuntur dicit: eas nimirum eſſe quae aurum e terra effodiant, non quidem auri ipſius cauſa, ſed ut ſibi antra in quibus deliteſcant parent: quemadmodum noſtrae etiam formicae exiguae quum ſint, nonnihil terrae eruant. 6 Illas vero (quippe quae ſint vulpibus majores) pro ratione earum magnitudinis quoque terram fodere, quae aurum miſtum habeat, et ex ea Indis aurum fieri; ſed Megaſthenes auditum narrat. 7 Ego vero quum nihil habeam certius quod ea de re ſcribere poſſim, libenter hunc de formicis ſermonem miſſum faciam. 8 Pſittacos autem Nearchus narrat, tan-

5. φωλεύοιεν ex Opt. pro φωλεύσοιεν.
6. εἶναι γὰρ — alteram vocem ex Optimo addidi.

γίγνονται ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, καὶ ὁποῖος ὄρνις ἐςὶν ὁ σιττακὸς, καὶ ὅπως φωνὴν ἵει ἀνθρωπίνην. Ἐγὼ δὲ ὅτι αὐτός τε 9 πολλοὺς ὀπώπεα καὶ ἄλλους ἐπιςαμένους οἶδα τὸν ὄρνιθα, οὐδὲν ὡς ἀτόπου δῆθεν ἀφηγήσομαι· οὐδὲ ὑπὲρ πιθήκων τοῦ μεγέθεος, ἢ ὅτι καλοὶ παρ' Ἰνδοῖς πίθηκοι εἰσὶν, οὐδὲ ὅπως θηρῶνται ἐρέω. Καὶ γὰρ ταῦτα γνώριμα ἐρῶ, πλήν γε δὴ, ὅτι καλοί που πίθηκοι εἰσί. Καὶ ὄφιας δὲ 10 λέγει Νέαρχος θηρευθῆναι αἰόλους μὲν καὶ ταχέας· μέγεθος δὲ, ὃν μὲν λέγει ἑλεῖν Πύθωνα τὸν Ἀντιγένεος, πήχεων ὡς ἑκκαίδεκα· αὐτοὺς δὲ τοὺς Ἰνδοὺς πολὺ μέζονας τούτων λέγειν εἶναι τοὺς μεγίςους ὄφεας. Ὅσοι δὲ ἰη- 11 τροὶ Ἕλληνες, τούτοισιν οὐδὲν ἄκος ἐξεύρητο, ὅςτις ὑπὸ ὄφεως δηχθείη Ἰνδικοῦ· ἀλλ' αὐτοὶ γὰρ οἱ Ἰνδοὶ ἰῶντο τοὺς πληγέντας· καὶ ἐπὶ τῷδε Νέαρχος λέγει· συλλελεγμένους ἀμφ' αὐτὸν εἶχεν Ἀλέξανδρος Ἰνδῶν ὅσοι ἰητρικὴν σοφώτατοι· καὶ κεκήρυκτο

quam rem miram, apud Indos nafci: et cujusmodi avis fit pfittacus defcribit, ac vocem humanam exprimere ait. Ego, quoniam multas ipfe ejus generis aves vidi, et alios fcio noffe hanc avem, nihil de ea tanquam mirum narrabo, neque de fimiarum magnitudine, vel quod pulchrae apud Indos fimiae fint, vel quomodo capiantur, dicam. Nota enim omnibus dixerim: praeterquam fortaffe quod pulchrae fint. Scribit etiam Nearchus ferpentes ibidem capi maculofos, magnaeque velocitatis, et eum quem Python Antigenis F. cepit, fuiffe cubitorum circiter XVI: Indos vero affirmare, multo majores his apud fe nafci eos qui maximi fint. Neminem autem Graecorum medicorum remedium adverfus morfum Indici ferpentis inveniffe: ipfos tamen Indos eos qui morfi effent curaffe. Addit Nearchus Alexandrum Indos quotquot medicinae peritiffimi erant apud fe habuiffe,

ἀνὰ τὸ στρατόπεδον, ὅστις δηχθείη, ἐπὶ τὴν σκηνὴν φοιτᾷν τὴν βασιλέως. Οἱ δὲ 12 αὐτοὶ οὗτοι καὶ τῶν ἄλλων νούσων τε καὶ παθέων ἰητροὶ ἦσαν. Οὐ πολλὰ δὲ ἐν Ἰνδοῖσι πάθεα γίνεται, ὅτι αἱ ὧραι σύμμετροι εἰσὶν αὐτόθι· εἰ δέ τι μεῖζον καταλαμβάνοι, τοῖσι σοφιστῇσιν ἀνεκοινοῦντο· καὶ ἐκεῖνοι οὐκ ἄνευ θεοῦ ἐδόκεον ἰῆσθαι ὅ, τι περ ἰήσιμον.

et per praeconem in castris edictum fuisse, ut quisquis a serpente ictus esset, ad regis tabernaculum veniret. Hi ipsi medici etiam reliquis morbis medebantur. At non multi in India morbi grassantur, quod tempora anni (ad sanitatem) apta iis locis sunt. Si qua vero major vis ingrueret, sophistas consulebant, iique non sine numine, quicquid medicabile est, curare videbantur.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XV.

Arg. De tigride; de formicis aurum effodientibus; de psittacis; de simiis; de serpentibus et de medicis Indorum.

1. τὸν μέγιστον ἵππον] Cogitandum est de equis Tatariae et Indiae septentrionalis, qui inferiores magnitudine sunt nostris, quos verum tigrim interdum magnitudine aequare etiam alibi legi.

3. θῶας εἶναι αἰόλας] θώς, ωὸς, ὁ, Thos: animal lupo simile, teste Hesychio. Ut et Plinius lib. VIII, 34. scribit, thoas esse luporum genus, procerius longitudine, brevitate crurum dissimile, velox saltu, venatu vivens, innocuum homini. Quare Gaza lupum cervarium Latine appellat. Conf. Steph. Thes. *Raph.* Hodie quoque in Africa aliam bestiam ex felium genere tigridem vocant, quae non est verus tigris; hic enim non maculatus est, sed virgatus, et Asiae, quantum scio, proprius. Megasthenes apud Strabonem p. 483. tigrides apud Prasios gigni auctor est, magnitudine duplo majores fere leone, adeoque robustos, ut unus ex mansuetis a quatuor hominibus ductus mulum posteriore pede apprehenderit atque ad se pertraxerit. Cf. etiam Plin. VIII, 18.

4. μετεξέτεροι] Herodotus ex. c. l. III, 102. seqq. haec narrat: A septemtrione reliquorum Indorum habitant ii,

ii, qui ad aurum arceſſendum mittuntur. Eſt ibi deſertum arenoſum, in quo formicae ſunt, canibus minores, vulpibus majores, quae ſicut formicae Graecorum domicilia ſibi ſub arena conſtruentes, arenam effodiunt. Sunt Graecis formicis figura ſimillimae; arena autem effoſſa aurum habet; ad quam auferendam ſinguli Indorum, qui mittuntur, tres camelos jungunt, in medio feminam, quam Indus ipſe conſcendit, diſtractam a pullo; ad hujus latera duos mares, quos fune regit. Camelus vero femina, deſiderio pulli, aeque velox eſt, ac equus. Curant vero ut eo tempore ad aurum perveniant, quo ſol maxime urget, tunc enim formicae ſub arena latent. Impletis fero ſacculis celerrime aufugiunt. Formicae autem odore eos ſentientes, Indos perſequuntur. Sunt vero hae formicae celerrima omnium animalium, et niſi Indi magnum viae ſpatium praeripuiſſent, dum formicae congregantur, neminem eorum rediturum. Servari eos praecipue celeritate camelorum feminarum. Haec a Perſis audiverat Herodotus.

δοϱὰς] Nearchus harum formicarum pelles pardalis pelli perſimiles fuiſſe dixerat. Strabo pag. 485.

6. Megaſthenis narrationem accuratior ſervavit Strabo: Apud Dardas, dixerat, magnam Indiae montanae, orientem verſus, gentem, planitiem in montibus eſſe, circiter ter mille ſtadiorum ambitu; ibi eſſe illas formicas vulpibus non minores, mira celeritate, victum ex venatione comparantes. Fodere eas terram per hiemem, et ad oſtium accumulare, quemadmodum ſolent talpae. Vicini jumentis eam clam rapiunt; aperte enim non poſſunt, prohibentibus formicis, quae et pugnant et fugientes inſectantur, quos quum deprehenderint, una cum jumentis interimunt. Ut vero illas lateant, ferinas carnes per loca plurima diſponunt. Itaque ad praedam diſſipatis formicis, auri ramenta ipſi aſportant, et fuſionis ignari cuicunque mercatori rudia divendunt. Strabo refert etiam, p. 494., quosdam veterum adeo tradidiſſe, nonnullas ex auriferis formicis alatas eſſe.

7. Eos recentiorum, qui magnam formicam albam intelligendam eſſe dicunt, errare, ex ſupra dictis patet. Conſpicuum eſt, formicae nomen huic beſtiae non convenire, ſed eam eſſe rapidum aliquod animal, mihi ignotum. Veteres Geographi Arabici eadem de his for-

formicis tradidere; et Larches narrat, legatum aliquem persicum imperatori Turcarum anno 1559. formicam indicam canis mediocris magnitudine dono attulisse. cf. M. Chr. Sprengel Geschichte der wichtigsten geogr. Entdeckungen pag. 74. Mannert Tom. V. p. 15. omnia pro fabula habet, eamque Persis originem debere, qui magnam auri apud Indos vim modo naturali explicare non potuerint, atque Indos talia Persis narrasse, ne desiderio auri Indiam invaderent. Mihi veri aliquid in hac fabulosa narratione latere videri, non nego, sed nihil certi scio.

9. ἀφηγήσομαι] De Psittaco vide Plinium et Ctesiam in Phot. Ecl. sect. 3. Sed satis nunc cognitus est. Olim vero mirum non est, si Macedones avem mirarentur, quae sermonem humanum imitaretur. cf. Freinshem. ad Curt. VIII, 9, 16.

ὅπως θηρῶνται] De simiis quae habuit Megasthenes, servavit Strabo p. 481. Accidit aliquando Macedonibus, ut, quum in collibus quibusdam apertis multos cercopithecos viderent ordinibus stare instructis, in eos tanquam in hostes contenderint, donec a Taxile certiores de iis facti essent. Propter imitationem hominis vivi capiebantur duobus modis. Venatores sub arboribus quibus insident simiae, aqua oculos sibi abluunt, et visco in catino relicto discedunt. Simiae vero descendentes visco oculos lavant et facile capiuntur. Vel venatores ibidem braccas induunt, et discedentes relinquunt alias interius villosas et visco illitas, quas simiae induentes aufugere nequeunt. Similia de eorum venatione dicit etiam Diodor. l. XVII. p. 560.

10. Etiam de serpentibus veteres fabulabantur. Onesicritus ex. c. apud Ambissarum duos serpentes ali narraverat, alterum longitudine LXXX cubitorum, alterum CXL. Strabo p. 480. Verius Diodorus eorum longitudinem ad XVI cubitos porrectam dicit, libr. XVII. Nearchus (ap. Strab. p. 486.) multa de his habet, permultos eos in India esse, eosque partim ob parvitatem, quia non facile possint evitari, partim ob nimiam magnitudinem et violentiam periculosos esse. Aristobulus (ibid.) se unam modo vidisse ait novem cubitorum et dodrantis. Maxime periculosam esse dicit viperam palmae magnitudine, remedium vero propter indicarum herbarum et medicamentorum vim facile esse. Similia de serpentibus vide

apud Diod. lib. XVII. c. 90. Megaſthenes in India ſerpentes in tantam magnitudinem adoleſcere ſcripſerat, ut ſolidos haurirent cervos taurosque. Plin. VIII, 14. Quod de aliquo genere ſerpentis, qui boa vocatur, verum. cf. Freinshem. ad Curt. IX, 1, 4. Ceterum miror, Arrianum hoc loco nobilium fortiſſimorumque Indiae canum mentionem non feciſſe, de quibus vide Curt. IX, 1, 31. ſeqq. cum interpretibus.

11. καὶ ἐπὶ τῷδε] Annon potius interpretandum *et propterea*, ut Alexander a Nearcho dicatur propterea Indos medicos circa ſe habuiſſe, quod eſſent peritiſſimi. Quamquam hoc ſenſu, fateor, plerumque ſolet ſubjici ὅτι, ut paulo poſt 4. *Raph.*

12. τοῖσι σοφιστῇσιν] Circumvagari dicit Nearchus apud Strab. etiam in India incantatores, qui medicari putentur. Nam propter vitae frugalitatem et vini abſtinentiam aut morbos non eſſe, aut, qui ſunt, a ſophiſtis curari.

XVI. Ἐσθῆτι δὲ Ἰνδοὶ λινέῃ χρέονται, κατάπερ λέγει Νέαρχος, λίνου τοῦ ἀπὸ τῶν δενδρέων, ὑπὲρ ὅτων μοι ἤδη λέλεκται. Τὸ δὲ λίνον τοῦτο ἢ λαμπρότερον τὴν χροιήν ἐστιν ἄλλου λίνου παντός· ἢ μέλανες αὐτοὶ ἐόντες λαμπρότερον τὸ λῖνον φαίνεσθαι ποιέουσιν. 2 Ἔστι δὲ κιθὼν λίνεος αὐτοῖς ἔστε ἐπὶ μέσην τὴν κνήμην· εἷμα δὲ, τὸ μὲν, περὶ τοῖσιν ὤμοισι περιβεβλημένον· τὸ δὲ, περὶ τῇσι κεφαλῇσιν εἰ-

XVI. Linea veſte utuntur Indi, ut ait Nearchus, lino ex arboribus facto, de quibus mihi jam dictum eſt: et hoc quidem linum aut reliquis omnibus linis candidius eſt, aut nigri ipſi quum ſint, faciunt ut candidius id quam eſt eſſe videatur. Eſt autem ipſis ſubucula linea crure medio tenus: amiculum autem partim humeris circumjectum, partim capiti invo-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XVI.

1. ὑπὲρ ὅτων — ſc. δένδρεων ex Opt. pro ὑπὲρ ὅτι.

λιγμένον. Καὶ ἐνώτια Ἰνδοὶ 3 φορέουσιν ἐλέφαντος, ὅσοι κάρτα εὐδαίμονες· οὐ γὰρ πάντες Ἰνδοὶ φορέουσι. Τοὺς 4 δὲ πώγωνας λέγει Νέαρχος ὅτι βάπτονται Ἰνδοὶ, χροιὴν δὲ ἄλλην καὶ ἄλλην· οἱ μὲν, ὡς λευκοὺς φαίνεσθαι, οἵους λευκοτάτους· οἱ δὲ, κυανέους· τοὺς δὲ, φοινικέους εἶναι· τοὺς δὲ, καὶ πορφυρέους· ἄλλους, πρασοειδέας. Καὶ 5 σκιάδια ὅτι προβάλλονται τοῦ θέρεος ὅσοι οὐκ ἠμελημένοι Ἰνδῶν. Ὑποδήματα δὲ λευκοῦ δέρματος φορέουσι, περιττῶς καὶ ταῦτα ἠσκημένα· καὶ τὰ ἴχνη τῶν ὑποδημάτων αὐτοῖσι ποικίλα καὶ ὑψηλὰ, τοῦ μέζονας φαίνεσθαι. Ὁπλίσιος 6 δὲ τῆς Ἰνδῶν, οὐκ ὠϋτὸς εἷς τρόπος· ἀλλ᾽ οἱ μὲν πεζοὶ αὐτοῖσι τόξον τε ἔχουσιν ἰσομήκεες τῷ φορέοντι τὸ τόξον· καὶ τοῦτο κάτω ἐπὶ τὴν γῆν θέντες, καὶ τῷ ποδὶ τῷ ἀριστερῷ ἀντιβάντες, οὕτως ἐκτοξεύουσι, τὴν νευρὴν ἐπὶ μέγα ὀπίσω ἀπαγαγόντες· ὁ γὰρ 7 ὀϊστὸς αὐτοῖσιν ὀλίγον ἀποδέων τριπήχεος· οὐδέ τι ἀντέχει

lutum. Inaures etiam Indi gestant ex ebore, qui admodum locupletes sunt; neque enim vulgus iis utitur. Barbas quoque variis coloribus fucare Indos Nearchus scribit: ut aliis quam maxime alba appareat, aliis fusca, aliis rubra, aliis purpurea, aliis viridis. Umbracula quoque prae se gestare aestate, eos qui alicujus nominis sint. Calceos ex corio albo gestant, eosque accurate atque eleganter confectos; soleae calceorum apud eos variis coloribus distinctae sunt, et calcibus altioribus, quo prociores esse videantur. Armaturae autem Indicae non unus atque idem est modus. Pedites enim Indi arcum habent, ejusdem cum eo qui eum gestat longitudinis: atque hunc quidem ad terram obfirmantes, sinistroque pede (ut eum tendant) contranitentes, nervum longe retro adducunt, et sic sagittant. Sagittis enim utun-

τοξευθὲν πρὸς Ἰνδοῦ ἀνδρὸς τοξικοῦ, οὔτε ἀσπὶς, οὔτε θώρηξ, οὔτε ὅ τι καρτερὸν ἐγένετο. Ἐν δὲ τῇσιν ἀριστε-8ρῇσι πέλται εἰσὶν αὐτοῖσιν ὠμοβόϊνοι, στεινότεραι μὲν ἢ κατὰ τοὺς Φορέοντας, μήκει δὲ οὐ πολλὸν ἀποδέουσαι. Τοῖσι δὲ ἄκοντες ἀντὶ τόξων εἰσί. Μάχαιραν δὲ πάντες 9 Φορέουσι, πλατείην δὲ, καὶ τὸ μῆκος οὐ μέζω τριπήχεος· καὶ ταύτην, ἐπεὰν συστάδην καταστῇ αὐτοῖσιν ἡ μάχη (τὸ δὲ οὐκ εὐμαρέως Ἰνδοῖσιν ἐς ἀλλήλους γίγνεται) ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν καταφέρουσιν ἐς τὴν πληγὴν, τοῦ καρτερὴν τὴν πληγὴν γενέσθαι. Οἱ δὲ ἱπ-10πέες ἀκόντια δύο αὐτοῖσιν ἔχουσιν, οἷα τὰ σαύνια ἀκόντια· καὶ πέλτην [τὴν] μικροτέρην τῶν πεζῶν. Οἱ δὲ ἵπποι αὐτοῖσιν οὐ σεσαγμένοι

tur trium paulo minus cubitorum: nihilque eſt quod non Indici ſagittarii telum penetret: non ſcutum, non thorax, aut aliud armaturae genus quantumvis validum. In ſiniſtra peltas ex crudo corio bubulo, anguſtiores quam ii qui eas geſtant, longitudine propemodum aequales. Quibusdam vero jacula ſunt loco arcuum. Enſem omnes geſtant, et latum, et trium cubitorum, non ultra, longitudine. Hunc, quum cominus pugna miſcetur, (quam quidem non facile Indi inter ſe ineunt) utraque manu demittunt, quo majorem plagam inferant. Equites duobus jaculis utuntur, quae verutis ſunt ſimilia: pelta minore quam pe-

7. οὔτε ὅ τι ex Opt. pro ὅτε εἴ τι.

10. πέλτην τὴν μικροτέρην τῶν πεζῶν — Hoc vertendum eſt: *et peltam minorem peditum.* Sed ſupra non dictum eſt, pedites duas habere peltas, alteram majorem, alteram minorem. Senſus requirit, ut dicatur peltam equitum minorem eſſe, quam peditum. Hunc ſenſum habes ſi ejicis articulum τὴν, qui mihi natus videtur ex mala repetitione ſecundae ſyllabae vocis πέλτην.

εἰσὶν, οὐδὲ χαλινοῦνται τοῖσιν Ἑλληνικοῖσι χαλινοῖσιν ἢ τοῖσι Κελτικοῖσιν ἐμφορέως· ἀλλὰ 11 περὶ ἄκρῳ τῷ ςόματι τοῦ ἵππου ἐν κύκλῳ ἔχουσι δέρμα ὠμοβόϊνον, ῥαπτὸν, περιηρτημένον· καὶ ἐν τούτῳ χάλκεα κέντρα ἢ σιδήρεα, οὐ κάρτα ὀξέα, ἔσω ἐςραμμένα· τοῖσι δὲ πλουσίοισιν ἐλεφάντινα κέντρα ἐςίν· ἐν δὲ τῷ ςόματι σίδηρον αὐτοῖσιν οἱ ἵπποι ἔχουσιν, οἷόν περ ὀβελὸν, ἔνθεν ἐξηρτημένοι εἰσὶν αὐτοῖσιν οἱ ῥυτῆρες· ἐπεὰν ὦν 12 ἐπαγάγωσι τὸν ῥυτῆρα, ὅ, τε ὀβελὸς κρατέει τὸν ἵππον, καὶ τὰ κέντρα, οἷα δὴ ἐξ αὐτοῦ ἠρτημένα, κεντέοντα, οὐκ ἐᾷ ἄλλο τι ἢ πείθεσθαι τῷ ῥυτῆρι.

dites. Equi neque ſellis inſternuntur, neque frenis 11 quae Graecanicis aut Celticis ſimilia ſint cohibentur: ſed extremam faucium equi partem loro, quod ex crudo corio bubulo conſutum eſt, circumvinciunt: ad hujus lori interiorem partem claviculos aeneos aut ferreos non admodum acutos affigunt: locupletiores eburneis utuntur. In ipſis equorum faucibus ferrum eſt, 12 inſtar veru, cui habenae alligantur. Quando igitur adducunt habenas, veru equum cohibet, claviculique illi appenſi, pungentes, habenis morem gerere cogunt.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XVI.

Arg. De veſtitu et armis Indorum; quibus frenis equos regant?

1. ὑπὲρ ὤτων] Supra c. 7, 3. ubi vide notam. Ceterum de veſtitu Indorum vide Curt. VIII, 9, 21. 22. cum notis Freinshemii. Addidit Curtius non pauca de luxuria regum indicorum.

5. Deſcriptionem umbraculorum indicorum vide in Sprengelii Geſchichte der wicht. geogr. Entd. p. 101.

6. τὸ τόξον] Adſcribo de amictu et armis Indorum, quae Herodotus habet VII, 65. Ἰνδοὶ δὲ εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες ἀπὸ ξύλων πεποιημένα, τόξα δὲ καλάμινα εἶχον, καὶ ὀϊςοὺς καλαμίνους· ἐπὶ δὲ, σίδηρον ἦν.

7.

7. *ἐδέ τι ἀντέχει*] Contrarium dicit Curt. VIII, 9, 28: „Binûm cubitorum ſagittae ſunt, quas emittunt majore nixu, quam effectu. Quippe telum, cujus in levitate vis omnis eſt, inhabili pondere oneratur.„ Simile quid repetit VIII, 14, 19.

8. *τοῖσι δὲ*] Particula *δὲ* cohaeret cum ſuperiori *μὲν*, 6. *οἱ μὲν πεζοί*. *Raph.*

10. *τὰ σαύνια*] Saunium eſt jaculi genus; manavit ea vox a barbaris ad Graecos. Heſychius: *Σαυνίον, ἀκόντιον βαρβαρικόν.* Pollux quoque libro X. c. 31. his verbis meminit: *καὶ ξεςὰ δ' εἴποις ἂν, καὶ κάμακας παλτὰ, σαρίσσας, σαύνια.* Exſtat et alio loco apud Strabonem, de Perſis loquentem: *θηρεύουσι δὲ, σαύνια ἀφ' ἵππων βάλλοντες καὶ τοξεύματα καὶ σφενδονῶντες.* Inde eſt *σαυνιάζειν* apud Diodorum libro quinto. *Caſaubonus* ad Strab. pag. 205. Frena Celtarum et Graecorum ſimillima eſſe dixit etiam Herodotus.

XVII. Τὰ δὲ σώματα ἰσχνοί τε εἰσὶν Ἰνδοὶ καὶ εὐμήκεες, καὶ κοῦφοι πολλόν τι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὀχήματα δὲ τοῖς μὲν πολλοῖς Ἰνδῶν, κάμηλοί εἰσιν, καὶ ἵπποι, καὶ ὄνοι· τοῖς δὲ εὐδαίμοσιν, ἐλέφαντες. Βασιλικὸν γὰρ ὄχημα ὁ ἐλέφας παρ' Ἰνδοῖς ἐςι· δεύτερον δὲ τιμῇ ἐπὶ τούτῳ, τὰ τέθριππα· τρίτον δὲ, αἱ κάμηλοι· τὸ δὲ ἐφ' ἑνὸς ἵππου ὀχέεσθαι, ἄτιμον. Αἱ γυναῖκες δὲ αὐτοῖσιν, ὅσαι κάρτα σώφρονες, ἐπὶ μὲν ἄλλῳ μισθῷ οὐκ ἄν τι διαμάρτοιεν· ἐλέ-

XVII. Indi corporibus ſunt graciles, proceri, multoque caeteris mortalibus leviores atque expeditiores. Vehuntur plerique camelis, equis et aſinis: ditiores, elephantis. Regium enim apud Indos eſt elephanto vehi: proximus huic honor, quadrigis: tertius, camelis vehi. uno equi vehi, vile eſt. Mulieres apud eos, quae caſtae admodum ſunt, non ſane ulla mercede alia, quam elephanti, corrumpi ſe patiuntur. Elephantum danti copiam ſui faciunt. neque hoc turpitudini vertitur, ſi elephanti mercede

φαντα δὲ λαβοῦσα γυνὴ μίσγεται τῷ δόντι, οὐδὲ αἰσχρὸν Ἰνδοὶ ἄγουσι, τὸ ἐπὶ ἐλέφαντι μιγῆναι· ἀλλὰ καὶ σεμνὸν δοκέει τῆσι γυναιξὶν, ἀξίην τὸ κάλλος φανῆναι ἐλέφαντος. 4 Γαμέουσι δὲ οὔτέ τι διδόντες, οὔτε λαμβάνοντες· ἀλλὰ ὅσαι ἤδη ὡραῖαι γάμου, ταύτας οἱ πατέρες προάγοντες ἐς τὸ ἐμφανὲς καθιςῶσιν ἐκλέξασθαι τῷ νικήσαντι πάλην ἢ πὺξ ἢ δρόμον, ἢ κατ᾽ ἄλλην τινὰ ἀνδρίαν προκριθέντι. 5 Σιτοφάγοι δὲ καὶ ἀροτῆρες Ἰνδοί εἰσιν, ὅσοι γε μὴ ὄρειοι αὐτῶν· οὗτοι δὲ τὰ θήρεια κρέα σιτέονται. 6 Ταῦτά μοι ἀπόχρη δεδηλῶσθαι ὑπὲρ Ἰνδῶν, ὅσα γνωριμώτατα Νέαρχός τε καὶ Μεγασθένης δοκίμω ἄνδρε ἀνεγραψάτην· 7 ἐπεὶ δὲ οὐδὲ ἡ ὑπόθεσίς μοι τῆσδε τῆς συγγραφῆς τὰ Ἰνδῶν νόμιμα ἀναγράψαι ἦν, ἀλλ᾽ ὅπως γὰρ παρεκομίσθη Ἀλεξάνδρῳ ἐς Πέρσας ἐξ Ἰνδῶν ὁ ςόλος, ταῦτα δή μοι ἐκβολὴ ἔςω τοῦ λόγου.

adducta mulier consuetudinem cum quoquam habeat: quin potius honorificum sibi ducunt, formae suae pulchritudinem elephanto dignam haberi. 4 Uxores ducunt nihil vel dantes vel accipientes: sed quotquot jam maturae viro fuerint, adducuntur a parentibus in publicum, ut is qui lucta vicerit aut pugillatu aut cursu, vel alia quapiam virtute reliquis antecelluerit, eam sibi quam volet deligat. 5 Plerique vero Indi arationem exercent, et frumento vescuntur, exceptis montanis qui ferinas carnes edunt. 6 Atque haec quidem mihi de Indis exposuisse sufficiat, quae tanquam praecipua Nearchus et Megasthenes viri graves de iis conscripserunt. 7 Quum enim mihi hoc opere propositum non fuerit Indorum mores atque instituta describere, sed quo pacto Alexandro ex Indis in Persas classis praetervexerit, haec mihi sint loco excursus in narrando.

NOTAE CRITICAE AD CAP. XVII.

5. Ἰνδοί εἰσιν — Optimus omittit verbum, quod tamen abjicere dubitavi.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XVII.

Arg. De corporibus Indorum; quibus animalibus Indi vehi ſoleant; elephantus pretium concubitus; de nuptiis; quo cibo veſcantur Indi; transitus ad expeditionem navalem.

1. εὐμήκεες] hoc Diodorus XVII. praecipue refert de Cathaeis. cf. Arr. Exped. V, 4, 11. ubi plerique Indorum proceritatem quinque cubitorum habere dicuntur. Ibidem etiam nigriores eos eſſe reliquis hominibus dicit, praeter Aethiopes, atque, Alexandri tempore omnium Aſianorum fortiſſimos.

4. ἔτέ τι διδόντες] Non eadem fuit omnium gentium in contrahendo matrimonio conſuetudo. Nam noſtris quidem moribus viri dotem a mulieribus accipiunt [qui mos poſt expeditiones adverſus hoſtes religionis chriſtianae natus eſt, tot millibus virorum et abſentibus et occiſis]. Contra apud vetuſtiſſimos populos, vel pretio ſibi viri uxores parabant, ut Sichem Dinam, Gen. XXXIV, 12. et David Michalem 1 Reg. XVIII, 25. vel opere et ſervitio, ut Jacob Rachelem et Leam, Gen. XXIX. et XXXI, 15. *Raph.* Sed etiam apud Indos non ubicunque idem mos erat matrimonia contrahendi. De alia gente intelligendus eſt Arrianus; de alia Strabo p. 488: „Multas, ſcribens, nuptas habent, quas a parentibus accipiunt, pari boum emtas, alias obſequii, alias prolis ac voluptatis cauſa, et niſi caſtas eſſe cogant ſcortari licet.„ Idem pag. 491. Taxilorum incolas, dicit, qui filias prae inopia locare non poſſint, in ipſo aetatis flore in forum eas producere cum tuba et claſſicis, quibus bello ſignum dari ſolet. Tum multitudine convocata, ſi quis accedit, primum puellae poſteriora humero tenus detegi, poſtea vero anteriora; et ubi placuerit certis conditionibus approbatis matrimonium contrahi. Apud Cathaeos Diodorus XVII. dicit in matrimoniis, poſthabita dote reliquoque apparatu pretioſo ad pulcritudinem ſolummodo et proceritatem corporis reſpici. Idem hoc ex eodem deſcripſit Curt. IX, 1, 26.

XVIII.

XVIII. Ἀλέξανδρος γὰρ, ἐπειδή οἱ παρεσκεύαστο τὸ ναυτικὸν ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπεω τῇσιν ὄχθῃσιν, ἐπιλεγόμενος ὅσοι τε Φοινίκων, καὶ ὅσοι Κύπριοι ἢ Αἰγύπτιοι εἵποντο ἐν τῇ ἄνω στρατηλασίῃ, ἐκ τούτων ἐπλήρου τὰς νέας, ὑπηρεσίας τε αὐτῇσι καὶ ἐρέτας ἐπιλεγόμενος, ὅσοι τῶν θαλασσίων ἔργων δαήμονες. 2 Ἦσαν δὲ καὶ νησιῶται ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι ἐν τῇ στρατιῇ, οἷς ταῦτα ἔμελε, καὶ Ἴωνες, καὶ Ἑλλησπόντιοι. 3 Τριήραρχοι δὲ αὐτῷ ἐπεστάθησαν, ἐκ Μακεδόνων μὲν Ἡφαιστίων τε Ἀμύντορος, καὶ Λεοννάτος ὁ Εὔνου, καὶ Λυσίμαχος ὁ Ἀγαθοκλέους, καὶ Ἀσκληπιόδωρος ὁ Τιμάνδρου, καὶ Ἄρχων ὁ Κλεινίου, καὶ Δημόνικος ὁ Ἀθηναίου, καὶ Ἀρχίας ὁ Ἀναξιδότου, καὶ Ὀφέλλας Σειλήνου, καὶ Τιμάνθης Παντιάδου· οὗτοι μὲν Πελλαῖοι. 4 Ἐκ δὲ Ἀμφιπόλεως ἦγον οἵδε· [ἐκ Κρήτης]

1 XVIII. Alexander enim parata jam ad Hydaſpis ripas claſſe, collectis omnibus Phoenicibus et Cypriis aut Aegyptiis qui in expeditione verſus orientem ſecuti fuerant, ex iis naves implevit; delectis miniſtris ac remigibus, qui rerum navalium peritiſſimi eſſent. 2 Erant vero etiam in exercitu inſulares non pauci iis in rebus bene verſati, Ionesque ac Helleſpontii. 3 Triearchos vero conſtituit: ex Macedonibus quidem Hephaeſtionem Amyntoris filium, Leonnatum Euni, Lyſimachum Agathoclis, Aſclepiodorum Timandri, Archontem Cliniae, Demonicum Athenaei, Archiam Anaxidoti, Ophellam Sileni, Timanthem Pantiadae; hi Pellaei erant. 4 Ex Amphipoli hi duces fuerunt: Nearchus Androtimi filius,

NOTAE CRITICAE AD CAP. XVIII.

3. Λεοννάτος ὁ Εὔνου] cf. nota ad Exped. III, 5, 7.

4. ἐκ Κρήτης — has voces uncis incluſi, tanquam ſuſpectas, nec ullum Graecum nedum Arrianum ſic ſcribere

Νέαρχος Ἀνδροτίμου, ὃς τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλῳ ἀνέγραψε· καὶ Λαομέδων ὁ Λαρίχου, καὶ Ἀνδροσθένης Καλλιστράτου· ἐκ δὲ Ὀρεστίδος, Κρατερός τε 5 ὁ Ἀλεξάνδρου, καὶ Περδίκκας ὁ Ὀρώντεω. Ἑορδαῖοί τε, Πτολεμαῖός τε ὁ Λάγου, καὶ Ἀριστόνους ὁ Πεισαίου. Ἐκ Πύδνης τε, Μήτρων τε ὁ Ἐπιχάρμου, καὶ Νικαρχίδης ὁ Σίμου. Ἐπὶ δὲ Ἄτταλός τε ὁ 6 Ἀνδρομένεω, Στυμφαῖος· καὶ Πευκέστας Ἀλεξάνδρου, Μιεζεύς· καὶ Πείθων Κρατεᾶ,

qui Paraplum conscripsit: Laomedon Larichi F., Androsthenes, Callistrati. Ex Orestide, Craterus Alexan- 5 dri filius, Perdiccas Orontis. Eordaei, Ptolemaeus Lagi F. Aristonus Pisaeae. Ex Pydna, Metron Epicharmi F. et Nicarchides Simi. Praeterea Attalus Andromenis F. Stymphaeus: 6 et Peucestas Alexandri, Miezeus: Pithon Crateae, Alcómeneus: et Leonnatus Antipatri, Aegaeus:

bere posse puto, ut hic legitur. Videtur librarius ex sect. 10. didicisse, Nearchum esse Cretensem, non Amphipoliten; ideoque adscripsisse has voces, postea in contextum receptas. Henr. Valesius (ad Harpocrat. in λιτή) legendum censet ἐκ Λήτης, adstipulante Stephano in Λητή, quod nomen habuit urbs macedonica; sed obstat noster sect. 10. et parum interest, utrum Nearchus fuerit Letaeus an Cretensis.

Λαμπέδων — Emendo Λαομέδων, ut scribitur hoc nomen in Expedit. III, 6, 8. 9. et apud Diodorum, ubi l. XIIX. post Alexandri mortem Syriae praefectus fuisse narratur.

5. ὁ Πεισαίου — Sic scribitur etiam in Exped. VI, 28, 6. et apud Photium. Nostro vero loco Gronovius testatur, omnes MSS. legere Νεισαίω. In Expeditione vero Aristonus non Eordaeis, sed Pellaeis adnumeratur. Nicarchidem Curt. V, 6, 11. vocare videtur Nicarthidem.

6. Pithon, Crateae fil., in expeditione, l. l. adnumeratur Eordaeis.

Ἀλκομενεύς· καὶ Λεοννάτος Ἀντιπάτρου, Αἰγαῖος· καὶ Πάνταυχος Νικολάου, Ἀλωρίτης· καὶ Μυλλέας Ζωΐλου, Βεροιαῖος· οὗτοι μὲν οἱ ξύμπαντες Μακεδόνες. 7 Ἑλλήνων δὲ, Μήδιος μὲν Ὀξυνθέμιδος, Λαρισσαῖος, Εὐμενὴς δὲ Ἱερωνύμου, ἐκ Καρδίης, Κριτόβουλος δὲ Πλάτωνος, Κῷος, καὶ Θόας Μηνοδώρου, καὶ Μαίανδρος Μανδρογένεος, Μάγνητες. 8 Ἄνδρων δὲ Καβήλεω, Τήϊος. Κυπρίων δὲ, Νικοκλέης Πασικράτεος, Σόλιος· καὶ Νιθάφων Πνυταγόρεω, Σαλαμίνιος. Ἦν δὲ δὴ καὶ Πέρσης αὐτῷ τριήραρχος, Βαγώας ὁ Φαρνουχέως· 9 τῆς δὲ αὐτοῦ

et Pantauchus Nicolai, Alorites: et Mylleas Zoili, Beroeensis: hi quidem omnes Macedones. Ex Graecis vero Medius Oxynthemidis F. Larissaeus: Eumenes Hieronymi, Cardianus: Critobulus Platonis, Cous: Thoas Menodori F. et Maeander Mandrogenis, Magnesii: Andron Cabelei, Teius: ex Cypriis, Nicocles Pasicratis F. Solius: et Nithadon Pnytagorae, Salaminius. Erat autem etiam Persa quidam triremi praefectus Bagoas Pharnuchae F. Ipsius vero Alexandri triremis gubernator erat One-

7. Θόας Μηνοδώρꙋ — In Expeditione VI, 23, 3. vocatur ὁ Μανδροδώρꙋ; et ad nomen: *Μαίανδρος Μανδρογένεος* notavit Blancardus: „*video velut per nebulas, corrigi debere* Μένανδρος Ἀνδρογένεος.„ Hoc certum est, locum laborare.

8. Νιθάφων — ex MSS. omnibus et primis editis pro Νιθάδων. Apud Plut. in Vita Alex. c. 29. vocatur *Nicocreon*.

Μαγώας ὁ Φαρνουχέως — MS. Opt. Βαγώας, quod certe novimus nomen Persicum esse, et eo vocabulo Plutarchus in Bacchico luxu Alexandri vocat τὸν ἐρώμενον Βαγώαν alium quendam. Unde etiam Heliodorus lib. 8. pag. 360. fingit Βαγώαν τινὰ τῶν πεπιστευμένων εὐνούχων. Est idem nomen, quod ante haec tempora lib. 1. vel 3. Esdrae c. 5. vers. 14. dicitur Βαγοΐ. Immo jam supra

Ἀλεξάνδρου νεὼς κυβερνήτης ἦν Ὀνησίκριτος Ἀστυπαλαιεύς· γραμματεὺς δὲ τοῦ στόλου παντὸς, Εὐαγόρας Εὐκλέωνος, Κορίνθιος. 10 Ναύαρχος δὲ αὐτοῖσιν ἐπεστάθη Νέαρχος Ἀνδροτίμου, τὸ γένος μὲν Κρὴς, ὁ Νέαρχος· ὤκει δὲ ἐν Ἀμφιπόλει τῇ ἐπὶ Στρυμόνι. 11 Ὡς δὲ ταῦτα ἐκεκόσμητο Ἀλεξάνδρῳ, ἔθυε τοῖς θεοῖσιν ὅσοι τε πάτριοι ἢ μαντευτοὶ αὐτῷ, καὶ Ποσειδῶνι, καὶ Ἀμφιτρίτῃ, καὶ Νηρηΐσι, καὶ αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ τῷ Ὑδάσπῃ ποταμῷ, ἀπὸ τοῦ ὡρμᾶτο· καὶ τῷ Ἀκεσίνῃ, ἐς ὅντινα ἐκδιδοῖ Ὑδάσπης· καὶ τῷ Ἰνδῷ, ἐς ὅντινα ἄμφω ἐκδιδοῦσιν· 12 ἀγῶνές τε αὐτῷ μουσικοὶ καὶ γυμνικοὶ ἐποιοῦντο, καὶ ἱερεῖα τῇ στρατιῇ πάσῃ κατὰ τέλεα ἐδίδοτο.

ſicritus Aſtypalaeenſis. Scriba totius claſſis Euagoras Eucleonis F. Corinthius. Navarchum eis conſtituit Nearchum Androtimi F. Erat hic Nearchus Cres genere: habitabat autem Amphipoli quae ad Strymonem fluvium ſita eſt. His rebus ita conſtitutis, Alexander diis patriis, et quibus vates monebant, ſacrum fecit: Neptuno etiam, et Amphitritae, ac Nereïdibus, ipſique Oceano. Hydaſpi quoque, unde ſolvebat: Aceſini praeterea, in quem Hydaſpes influit: Indo, in quem uterque fertur. Certamina quoque muſica et gymnica agebantur, et victimae per ſingula agmina et turmas diſtribuebantur.

II, 14, 10. nominare id nomen in epiſtola dignatus fuit Alexander. *Gron.* Bagoas quidam amatus fuit ab Alexandro, teſte Plutarcho Vit. Alex. c. 67. Quod ſi verum, alius hic eſt, quam ille celebrior Bagoas, quem Darius occiderat; utrumque enim ſcriptores interdum confundere videntur. In Expeditione IV, 3, 16. ſaepius nominatur Pharnuches quidam, Lycius, cujus forte filius fuit hic Bagoas.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES AD CAP. XVIII.

Arg. Quibus hominibus ministeria in navibus tributa; trierarchi et praefecti classis; sacra et certamina, antequam solveret Alexander.

1. ἢ Αἰγύπτιοι] addit *Cares* in Exped. VI, 1, 8. At propter multitudinem navium verosimile est, multos etiam Indos remiges fuisse. Apud Graecos saltem remiges fuerunt servi.

ἐν τῇ ἄνω στρατηλασίῃ] i. e. ἐν τῇ ἀναβάσει, *in expeditione versus orientem.* Ita III, 6, 13. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄνω. Tunc enim, cum classem emitteret, non jam amplius progrediebatur, sed regrediebatur, repetens quae emensus erat, ut Curtius loquitur IX, 3, 20., quae κατάβασις vocatur. Xenophon de exped. Cyri lib. VII. extremo: χρόνου πλῆθος τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, ἐνιαυτὸς καὶ τρεῖς μῆνες; *temporis intervallum, quo et adscendimus et descendimus* (i. e. quo et in bellum contra Artaxerxem profecti, et ex eo domum reversi sumus) *annus unus ac tres menses. Raph.*

3. τριήραρχοι] Hoc nomen vertunt: *triremium ductores.* Constituti vero sunt, antequam classis in Hydaspe solveretur. Debuissent igitur ii, qui hîc nominantur, saltem, dum in Indo classis veheretur, singuli navibus praeesse. Quod non est. Nam, praeter alios paucos, de Hephaestione et Cratero certissimum est, eos navem non conscendisse, nisi ubi fluvius erat transmittendus. Uterque enim exercitum in ripa utraque ejus fluvii ducebat, in quo classis navigabat. Si vero hos trierarchas navium in itinere maritimo ductores fuisse putas, multo minus hoc verum est. Nam praeter jam commemoratos de Leonnato quoque aliisque multis certissimum est, eos apud Alexandrum, non in navibus fuisse. In expeditione maritima praeter Nearchum nominantur modo Onesicritus et Archias; reliqui vero vel honoris causa triremium ductores appellati sunt, vel tam diu modo in navibus fuere, quam Alexander, i. e. usque ad Indi ostia; ut Nearchus ob vanitatem aliquam eos tantummodo navium ductorum nominaverit, qui jam celebres fuere, et aliquamdiu singulis navibus praeerant. Talis vero nominum recensus nulli usui est. Nominandi erant, qui in itinere maritimo ac periculoso navibus ipsi praeerant. Diligenter describendus erat numerus earum navium,

vium, quae Nearchum comitabantur; quem magnum fuiſſe veroſimile non eſt, partim quia multos rei navalis peritos in Alexandri exercitu fuiſſe, credi non poteſt, partim, quia parum auxilii ex eo littore ſperandum erat, partim quia aperte periculoſa erat expeditio et a paucis idem obſervari poterat, quod a multis. Quid vero vetat, ut vocem τριήραρχοι ea ſignificatione accipiamus, quae apud Athenienſes obtinuit. Athenis enim onus erat civium ditiſſimorum, ut ad bella maritima ſuo ſumtu triremes vel aedificarent, vel ſaltem omni apparatu inſtruerent; iique vocabantur trierarchae. Alexander naves jam habuiſſe videtur. Naves vero non fuerunt triremes, ſed τριηκόντοροι. Juſſit igitur, ut, qui hîc nominantur, naves inſtruerent, vel impenſis Alexandri ipſius, et tunc cura modo rei eis tradita erat, vel, quod mihi veroſimilius, ſuo quisque ſumtu. Tunc mirum non eſt, ſi nomina eorum, quorum ſumtibus et cura naves inſtruerentur, poſteritati traderentur. Simili modo, ut Athenis, ad certamina ſcenica non Alexander ſumtus praebebat, ſed alii et quidem ditiores ſubditorum. Cujus rei exemplum vide in Plutarchi Vita Alex. c. 29. De celebrioribus virorum nominatorum vide indicem nominum propriorum in editione Expeditionis. Diod. XVII. p. 571 Nearcho et paucis modo ex amicis claſſem ab Alexandro traditam dicit.

4. τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλῳ] *quae in illa praeternavigatione acciderunt*, ſive qui de illa praeternavigatione ſcripſit. *Raph.* Androſthenes hic et Archias iidem eſſe videntur, qui in Exped. VII, 20, 13. miſſi narrantur ad ſinum perſicum et littora Arabiae exploranda.

6. Στυμφαῖος] Stymphaeus eſſet ab oppido Stympha, quod quidem nusquam reperio, nec mirum. Id enim haud dubie pluribus potentioribusque accidit, ut ignorentur: eſt tamen haud levis conjectura, fuiſſe in eo tractu, quem Arrianus deſcribit in Exped. I, 7, 6. [ubi pro Στυμφαίας nunc legitur Τυμφαίας ex optima Grentemesnilii conjectura.] Certe circum ea loca collocatur Stympha mons a Strabone l. VII. et a Ptolemaeo regio Stymphalia, quae Stymphalis eſt Livio XLV, 30, 6. *Freinsh.* ad Curt. III, 13, 1.

Μιεζεὺς] ab urbe Mieza, Stephano Μίεζα; unde τὸ ἐθνικὸν, Μιεζεὺς καὶ Μιεζαῖος. meminit ejus et Plinius IV, 10,

10, 5. et 31, 2. Nam Ptolemaeo III, 13. est Μύεζα. Plut. Alex. c. 11. narrat regem illum praeceptori suo Aristoteli eam apud urbem scholam destinavisse. *Freinsh.* ibidem.

Ἀλκομενεὺς] ab urbe Ἀλκομέναι, quo nomine fuit in Ithaca insula urbs; fuit et in Illyriis, quae fortassis Pithonis patria fuerit, Illyriis jam Macedoniae contributis, potest tamen ut in ipsa quoque Macedonia urbs eo nomine fuerit. *Aegaeus* ab Αἰγαὶ, quae urbs fuit Macedoniae teste Stephano. *Alorites* ab urbe Ἄλωρος, quae itidem in Macedonia, unde Ptolemaeus Alorites, qui fratrem Alexandrum Macedoniae regem interfecit, apud Diod. XV, 71. Cognomentum habuit et Κνωπίας Ἀλωρίτης apud Polyb. V, 65. *Freinsh.* ibid. De reliquis urbinm et regionum Macedonicarum nominibus ut aliquid adjiciam, quia notissima sunt, necesse non est.

7. Καρδίης] Cardia urbs fuit in Chersoneso thracica; Magnesia, hoc loco, regio Thessaliae.

8. Σόλιος] a Σόλοι, Cypri urbe. Pasicrates et Pnytagoras erant reges Cyprii.

9. Ἀστυπαλαιεύς] Astypalaea fuit, Stephano teste, oppidum Coi, insulae. Idem nomen habebat insula maris Carpathii, cum urbe ejusdem nominis, unde Onesicritus fuisse videtur. Quanta vero dignitate Scribae fuerint apud Macedones, vide in Corn. Nep. Eumene, cap. 1, 5.

11. Eadem ferme narrantur supra in Exped. VI, 3, 1-3.

12. De certaminibus musicis et gymnicis vide notam ad Exped. II, 5, 10.

XIX. Ὡς δὲ πάντα ἐξήρτυτο αὐτῷ ἐς ἀναγωγὴν, Κρατερὸν μὲν τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ Ὑδάσπεω ἰέναι σὺν τῇ στρατιῇ ἐκέλευσε πεζικῇ τε καὶ ἱππικῇ· ἐς τὸ ἐπὶ θάτερα δὲ 1

XIX. Omnibus itaque rebus ad navigandum paratis, Craterum ad alteram Hydaspis ripam cum exercitu equestri ac pedestri iter facere jubet. Ab altera vero

NOTAE CRITICAE AD CAP. XIX.

1. σὺν τῇ στρατιῇ — In Optimo et duobus aliis additur πεζῇ. Male.

Ἡφαιςίων αὐτῷ παρεπορεύετο, σὺν ἄλλῃ ςρατιῇ πλείονι ἔτι τῆς τῷ Κρατερῷ συντεταγμένης. Καὶ τοὺς ἐλέφαντας Ἡφαιςίων αὐτῷ ἦγεν, ὄντας ἐς διηκοσίους. Αὐτὸς δὲ 2 τοὺς ὑπασπιςὰς καλεομένους ἅμα οἱ ἦγε, καὶ τοὺς τοξότας πάντας, καὶ τῶν ἱππέων τὲς ἑταίρες καλεομένους· τὲς πάντας ἐς ὀκτακισχιλίους. Τοῖσι μὲν δὴ ἀμφὶ Κρατερὸν 3 καὶ Ἡφαιςίωνα ἐτέτακτο, ἵνα προπορευθέντες ὑπομένοιεν τὸν ςόλον. Φίλιππον δὲ, ὃς 4 αὐτῷ σατράπης τῆς χώρης ταύτης ἦν, ἐπὶ τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ τὰς ὄχθας πέμπει, ἅμα ςρατιῇ πολλῇ καὶ τἔτον· ἤδη γὰρ καὶ δώδεκα μυριάδες 5 αὐτῷ μάχιμοι εἵποντο, (σὺν οἷς ἀπὸ θαλάσσης τε αὐτὸς ἀνήγαγε, καὶ αὖθις οἱ ἐπὶ συλλογὴν αὐτῷ ςρατιᾶς πεμφθέντες ἧκον ἔχοντες) παντοῖα ἔθνεα βαρβαρικὰ ἅμα οἱ

parte Hephaeſtion cum alio majore adhuc quam Craterus exercitu proceſſerat. Elephantos etiam ducebat Hephaeſtion, numero CC. Ipſe ſcutatos dictos ſecum ducebat, et ſagittarios omnes, et equites, quos amicos vocant; omnes erant ad VIII millia. Atqui Cratero et Hephaeſtioni aſſignatum erat, ubi profecti claſſem praeſtolarentur. Philippum vero, quem in ea regione praeſidem conſtituerat, ad Aceſinis fluvii ripas mittit, magnas etiam hunc copias ducentem. Jam enim CXX M. militum eum ſequebantur, (cum iis quos ex maritimis oris ipſe adduxerat, et quos ii adduxerant, qui ad colligendum exercitum miſſi fuerant) barbaras omnis generis nationes ſecum ducentem, easque cu-

3. προπορευθέντες — Optimus habet πορευθέντες, quod vero ob ſequens verbum ὑπομένοιεν non recepi. Ceterum primo tantum itinere Hephaeſtion et Craterus priores ad locum deſtinatum veniſſe videntur quam claſſis, VI, 4, 1. ſtatim in ſecundo claſſis prior advenerat VI, 5, 10.

ἄγοντι, καὶ πᾶσαν ἰδέην ὡπλισμένα. Αὐτὸς δὲ ἄρας ταῖς 6 ναυσὶ, κατέπλει κατὰ τὸν Ὑδάσπεα ἔςτε ἐπὶ τοῦ Ἀκεσίνου τε καὶ τοῦ Ὑδάσπεω τὰς συμβολάς. Νῆες δὲ αἱ 7 σύμπασαι αὐτῷ ὀκτακόσιαι ἦσαν, αἵτε μακραὶ καὶ ὅσα ϛρογγύλα πλοῖα, καὶ ἄλλα ἱππαγωγὰ, καὶ σιτία ἅμα τῇ ϛρατιῇ ἄγουσαι. Ὅπως μὲν 8 δὴ κατὰ τοὺς ποταμοὺς κατέπλευσεν αὐτῷ ὁ ϛόλος, καὶ ὅσα ἐν τῷ παράπλῳ ἔθνεα κατεϛρέψατο, καὶ ὅπως διὰ κινδύνου αὐτὸς ἐν Μαλλοῖς ἦκε· καὶ τὸ τρῶμα ὃ ἐτρώθη ἐν Μαλλοῖς, καὶ Πευκέϛας τε

jusvis generis armis instructas. Ipse navibus solvens per Hydaspem ad Acesinis et Hydaspis confluentes navigavit. Erant ei in universum naves DCCC, simul longae, simul onerariae, aliaeque vehendis equis et commeatui exercitus idoneae. Quonam vero pacto classis per flumina navigarit, et quot in ea navigatione gentes subjugarit, quodque periculum in Mallis incurrerit, et quomodo ibidem vulnus acceperit, quomodo etiam Peucestas et Leonnatus eum prostratum

5. ἄγοντι recepit jam Gronovius ex Cod. Opt. Veneta et Basileensis legunt ἄγοντα, Vulcanius et Blancardus ἄγοντες.

7. ὀκτακόσιαι — Arrianus supra VI, 2, 7. 8. „in classe, ait, Ptolemaeo Lagi fil. auctore, erant octoginta naves triginta remorum; omnia vero navigia erant cum iis, quae equos vehebant, et cercuris et aliis fluvialibus, quae vel jam dudum in fluviis illis fuerant, vel tum temporis constructae erant, prope M M." Unde forte hoc loco scribendum est χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι. Sed nihil mutavi, quia forte Nearchus plures non numerabat naves, quam octingentas. Diversa auctores scripsisse apparet jam ex Diodoro, quo auctore classis in Indo constabat ex ducentis navibus ἀφράκτοις, et octingentis navibus onerariis; lib. XVII, 95. Curtius IX, 3, 22. simpliciter numerat naves mille, Diodorum sequutus.

καὶ Λεοννάτος ὅπως ὑπερήσπισαν αὐτὸν πεσόντα· πάντα ταῦτα λέλεκταί μοι ἤδη ἐν τῇ ἄλλῃ τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ. 9 Ὁ δὲ λόγος ὅδε τοῦ παράπλου μοι ἀφήγησις ἐςίν, ὃν Νέαρχος σὺν τῷ ςόλῳ παρέπλευσεν, ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ τῶν ἐκβολέων ὁρμηθεὶς, κατὰ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην ἔςτε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν Περσικὸν, ἣν δὴ ἐρυθρὴν θάλασσαν μετεξέτεροι καλέουσι.

scutis suis protexerint: omnia haec a nobis in alia historia, quam Attica lingua conscripsimus, commemorata sunt. In hoc autem libro id tantum narro: quomodo Nearchus, ab Indi ostiis solvens, per oceanum magnum in sinum Persicum navigarit, quem quidem nonnulli mare rubrum appellant.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XIX.

Arg. De numero militum et navium Alexandri, et pauca de navigatione in Indo.

1. Craterus in dextra Hydaspis ripa, Hephaestion in sinistra ibat. cf. Exped. VI, 2, 4. 15, 7.

2. *ἅμα οἱ ἦγε*] in navibus, quas ipse Alexander conscenderat. cf. Exped. VI, 2, 3. ubi vero loco omnium amicorum equitum *agema* modo nominatur, et *Agrianes* adduntur; apparet igitur, vel hic vel supra negligentem fuisse Arrianum. Post bellum cum Mallis plures adhuc navibus impositi sunt, nempe equites amici, numero 1700, peditum 10,000 et velitum totidem ut antea. Exp. VI, 14, 7. De nominibus agminum in exercitu Alexandri vide notam ad Exped. I, 11, 4.

4. *Φίλιππον*] cf. VI, 2, 5. 4, 2. 5, 11.

5. *δώδεκα μυριάδες*] Sic Curt. VIII, 5, 4. sic etiam Plutarchus in Vita Alex. c. 66. Alexandrum ex India redeuntem peditum 120,000, equitum 15,000 habuisse tradit. Ceterum in hujus loci interpunctione et interpretatione Raphelium sequutus sum; *σὺν οἷς ἀνήγαγε* est per graecismum pro *σὺν ἐκείνοις, οὓς ἀνήγαγε*· ad *καὶ αὖθις* iterum supplendum est *ἐς*· verba *ἧκον ἔχοντες*, ut saepe, per pleonasmum cohaerent, ex. c. in Xenoph.

Xenoph. Cyrop. lib. V. pag. 111. ἐν ᾧ χρόνῳ πολὺ μείονα ἔχων στρατιὰν ἦλθον· ibidem lib. III. p. 61. στράτευμα ὅσον τε ἦλθον ἔχων· lib. IV. p. 72. ἢν δέ τι ἢ ἀπεσχισμένον τοῦ στρατεύματος λάβωμεν ἤ τι ὑπολειπόμενον, ἥξομεν πρός σε ἄγοντες, et Arr. Exped. III, 16, 13. ὅσα Ξέρξης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἄγων ἦλθε. Participium ἄγοντι cohaeret cum superiori αὐτῷ.

7. Si ex duobus prope millibus, et multo minus si ex octingentis modo navibus classem constitisse putas, incredibile non est, Alexandrum tam brevi tempore tantam classem comparasse. Tot flumina ejus regionis navigabilia multas naves jam exstructas offerebant, quibus incolae commercia agebant. Multas vero etiam Alexander aedificaverat. Strabo lib. XV. pag. 480. Alexandrum, ait, in sylva montium Emodorum multam abietem, pinum, cedrumque, aliasque arbores navibus compingendis idoneas, caedi jussisse atque in Hydaspem deduxisse, e quibus classis constructa sit. Arrianus quoque IV, 30, 16. dicit, Alexandrum ad Indum sylvam caeduam invenisse, eamque ab exercitu caedi jussisse. Ex ea vero naves factas atque ad pontem in Indo vectas esse. Deinde V, 8, 8. et 13, 6. navigia illa dissecta per terram ab Indo ad Hydaspem advecta esse narratur, ibique in iisdem iterum compactis Alexandrum Hydaspem transiisse. — Ad hanc primam classem bis aliae multae novae naves accessere, vide Exped. VI, 14, 7. et 15, 2. Exempla ingentis in Indo navium numeri recentioribus quoque temporibus vide apud Robertsonem de India not. V.

8. τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ] De ordine, quo vehebatur classis vide VI, 3, 4. De strepitu magno tot navium remis vectarum, de Indis rem mirantibus et classem comitantibus 3, 5 - 9. Primis diebus itineris nihil magni momenti acciderat (4, 1 - 4.) donec perveniretur ad confluentem Acesinis et Hydaspis, ubi vehementia undarum utriusque fluvii collisarum, classis magno periculo obnoxia erat. (4, 5 - c. 5, 1 - 9.) Sequitur bellum cum Mallis, quos Alexander celeritate et vi opprimebat. Ibi quum Alexander oppidum aliquod oppugnaret, e muro solus in arcem desiliens, maximis periculis sese objecit, ut vix mortem effugeret. Descriptum est hoc bellum in Expedit. VI, 5, 13. usque ad c. 14, 6. Postea dederunt se Alexandro Abastani, Xathri, Ossadii, gentes ignotae; Satrapa Indiae

 usque

usque ad Indi et Acesinis confluentem, ubi urbs conditur, constituitur Philippus c. 15, 1-5. Ad Sogdos deinde classe pervenitur, ubi iterum urbs condita; Satrapae Indiae ab Acesinis ostio usque ad mare fiunt Oxyartes et Python 15, 7-9. Deinde in potestatem redigitur Musicani, Oxycani et Sambi regio c. 15, 10-17, 8. Cum parte exercitus per mediterranea remittitur Craterus c. 17, 6. Pervenitur ad Pattala, quae occupantur, c. 17, 4-18, 4. Navigatio Alexandri per brachium dextrum Indi in mare c. 18, 5-19, 11. per brachium sinistrum c. 20. Sequitur iter terrestre Alexandri ab Indo retrorsus in Persidem. Principium navigationis in Indo fixit Vincent in XXIIImo Oct. 327. ante Chr. pag. 34.

XX. Νεάρχῳ δὲ λέλεκται ὑπὲρ τούτων ὅδε ὁ λόγος· πόθον μὲν εἶναι Ἀλεξάνδρῳ ἐκπεριπλῶσαι τὴν θάλασσαν τὴν ἀπὸ Ἰνδῶν ἔςτε ἐπὶ τὴν Περσικήν· ὀκνέειν δὲ αὐτὸν τοῦ τε πλόου τὸ μῆκος, καὶ μή τινι ἄρα χώρῃ ἐρήμῳ ἐγκύρσαντες, ἢ ὅρμῳ ἀπόρῳ, ἢ οὐ ξυμμέτρως ἐχούσῃ τῶν ὡραίων, οὕτω δὴ διαφθαρῇ αὐτῷ ὁ ςόλος· καὶ οὐ φαύλη κηλὶς αὕτη τοῖς ἔργοισιν αὐτοῦ τοῖς μεγάλοισιν ἐπιγενομένη, τὴν πᾶσαν εὐτυχίην αὐτῷ ἀφανίσοι· ἀλλὰ ἐκνικῆσαι γὰρ αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ καινόν τι αἰεὶ καὶ ἄτοπον ἐργάζεσθαι. Ἀπόρως δὲ ἔχειν, ὅντινα οὐκ ἀδύνα-

1 XX. Nearchus de hac re ita scribit: Alexandri desiderium fuisse mare, quod ab Indis in Persiam usque patet, enavigare: Caeterum il- 2 lum navigationis longinquitate deterritum fuisse, simulque veritum, ne in aliquam desertam regionem aut portus difficiles frugibusque carentes delatam classem amitteret, ingensque haec macula rebus praeclare abs se gestis offusa omnem felicitatis gloriam obliteraret: vicisse tamen inusitatae alicujus ac magnae rei gerendae cupiditatem. Dubitasse 3 autem quem perficiendis cogitationibus suis parem de-

τόν τε ἐς τὰ ἐπινοούμενα ἐπιλέξαιτο· καὶ ἅμα τῶν ἐν νηῒ ἀνδρῶν, ὡς καὶ τῶν τοιοῦτον στόλον στελλομένων ἀφελεῖν τὸ δεῖμα, τοῦ δὴ ἠμελημένως αὐτοὺς ἐς προῦπτον κίνδυνον ἐκπέμπεσθαι. Λέγει δὴ ὁ Νέαρχος, ἑωϋτῷ κοινοῦσθαι τὸν Ἀλέξανδρον, ὅντινα προχειρίσηται ἐξηγέεσθαι τοῦ στόλου· ὡς δὲ ἄλλου καὶ ἄλλου ἐς μνήμην ἰόντα, τοὺς μὲν ὡς οὐκ ἐθέλοντας κινδυνεύειν ὑπὲρ οὗ ἀπολέγειν, τοὺς δὲ ὡς μαλακοὺς τὸν θυμὸν, τοὺς δὲ ὡς πόθῳ τῆς οἰκηΐης κατεχομένους· τοῖς δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο ἐπικαλέοντα. Τότε δὴ αὐτὸν ὑποστάντα εἰπεῖν, ὅτι Ὦ βασιλεῦ, ἐγώ τοι ὑποδέκομαι ἐξηγήσασθαι τοῦ στόλου, καὶ (εἰ τὰ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ξυνεπιλαμβάνοι) περιάξω τοι σώας τὰς νέας καὶ τοὺς ἀνθρώπους,

ligeret: ſimulque claſſiariorum cauſa, ut iis tam longinquam expeditionem facturis metum adimeret, ſeſe neglectos in manifeſtum periculum mitti. Nearchus autor eſt Alexandrum 4 ſecum communicaſſe, quem potius claſſis ducem ac praefectum deſignaret: quumque diverſorum meminiſſet, alios tanquam pro ſe periclitari nolentes, alios prae mollitie animi, alios tanquam patriae deſiderio occupatos, recuſaſſe, in aliis vero aliud reprehendiſſe. Tum ſe operam ſuam pollicitum 5 dixiſſe, Ego, o rex, claſſis gubernationem ſuſcipiam, et (ſi deus coepta ſecundarit) claſſem ſimul et militem ſoſpites in Perſidem ducam, ſi omnino ejus re-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XX.

4. κοινοῦσθαι — ex Opt. pro vulgato ξυνοῦσθαι. Eodem vocabulo utitur auctor in Exped. II, 3, 3. I, 25, 11. IV, 5, 11. Ind. 15, 12. Mox ex Veneta et Baſil. revocavi οἰκηΐης pro οἰκίης, qui error Vulcanianae per omnes editiones repetitus eſt.

5. τότε δὴ αὐτὸν — Opt. habet αὐτὸν δὲ δὴ ταύτῃ δὴ, quod non placet.

ἔςτε ἐπὶ τὴν Περσίδα γῆν, εἰ δὴ πλωτός τε ἐςὶν ὁ ταύτῃ πόντος, καὶ τὸ ἔργον οὐκ ἄπορον γνώμῃ ἀνθρωπίνῃ. 6 Ἀλέξανδρον δὲ λόγῳ μὲν οὐ φάναι ἐθέλειν ἐς τοσήνδε ταλαιπωρίην καὶ τοσόνδε κίνδυνον τῶν τινα ἑαυτοῦ φίλων ἐμβάλλειν· αὐτὸν δὲ ταύτῃ δὴ καὶ μᾶλλον οὐκ ἀνιέναι, ἀλλὰ λιπαρεῖν· 7 οὕτω δὴ ἀγαπῆσαί τε Ἀλέξανδρον τοῦ Νεάρχου τὴν προθυμίην, καὶ ἐπιςῆσαι αὐτὸν ἄρχειν τοῦ ςόλου παντός· 8 καὶ τότε δὴ ἔτι μᾶλλον τῆς ςρατιῆς ὅ,τι περ ἐν τῷ παράπλῳ τῷδε ἐτάσσετο, καὶ τὰς ὑπηρεσίας ἵλεω ἔχειν τὴν γνώμην, ὅτι δὴ Νέαρχόν γε οὔποτε ἂν

gionis mare navigabile fuerit, aut si id ulla ratione ab humano ingenio praestari possit. 6 Alexandrum vero verbo negasse velle se in tantos labores tantaque pericula aliquem amicorum suorum conjicere: se vero propterea etiam magis non remisisse, sed obnixe orasse; 7 ac tum demum Alexandrum Nearchi animum adeo promptum atque alacrem libenter amplexum esse, eumque universae classi praefecisse: 8 ac tunc quidem magis jam exercitum qui ad hanc navigationem destinatus erat et nautas quieto animo fuisse, quod persuasum haberent

ὁ ταύτης πόντος — Vertit Vulcanius: *ejus regionis mare;* sed ad ταύτης non potest suppleri χώρας, quia de mari sermo est, et omnino Graeci sic loqui non solent. Emendavi ὁ ταύτῃ πόντος. Simile vitium fuit mox in verbis αὐτὸν δὲ ταύτῃ δή, ut edidit Vulcanius, ubi primae editiones habent αὐτὸν δὲ ταύτην δή. Similiter emendavi in Exped. V, 26, 4.

8. ἐπὶ τῷ παράπλῳ — Ex Optimo scripsi ἐν τῷ παράπλῳ, quod est per graecismum notissimum, cujus etiam in Expeditione plura exstant exempla, (ex. c. VI, 20, 9.) pro εἰς τὸν παράπλουν. Mox etiam ex Optimo recepi εἰ μή σφι pro εἰ μὴ καί σφι. Veneta habet εἰ καὶ μὴ σφίν. Dativus σφι pertinet ad ἔμελλον. Sic in Homero saepius Διΐ μέλλει — εἶναι.

Ἀλέξανδρος προήκατο ἐς κίνδυνον καταφανέα, εἰ μή σφι σωθήσεσθαι ἔμελλον· 9 λαμπρότης τε πολλὴ τῇ παρασκευῇ ἐποῦσα, καὶ κόσμος τῶν νεῶν, καὶ σπουδαὶ τῶν τριηράρχων ἀμφὶ τὰς ὑπηρεσίας τε καὶ τὰ πληρώματα ἐκπρεπέες, καὶ τοὺς πάντη δὴ πάλαι κατοκνέοντας ἐς ῥώμην ἅμα καὶ ἐλπίδας χρηστοτέρας ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἔργου ἐπηρκότα ἦν· 10 πολὺ δὲ δὴ συνεπιλαβέσθαι ἐς εὐθυμίην τῇ στρατιῇ, τὸ δὴ αὐτὸν Ἀλέξανδρον ὁρμηθέντα κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ τὰ στόματα ἀμφότερα ἐκπλῶσαι ἐς τὸν πόντον, σφάγιά τε τῷ Ποσειδῶνι ἐντεμεῖν, καὶ ὅσοι ἄλλοι θεοὶ θαλάσσιοι, καὶ δῶρα μεγαλοπρεπέα τῇ θαλάσσῃ χαρίσασθαι. 11 Τῇ τε ἄλλῃ τῇ Ἀλεξάνδρου παραλόγῳ εὐτυχίῃ πεποιθότας, οὐδὲν ὅ,τι οὐ τολμητόν τε ἐκείνῳ καὶ ἐρκτὸν ἐξηγέεσθαι.

Alexandrum nulla ratione ad manifeſta pericula Nearchum miſſurum, niſi ipſi ſervandi eſſent. Summa vero apparatus magnificentia, et navium ornatus, ſtudiaque trierarchorum egregia circa miniſteria (in navibus) et ſocios navales, omnium qui antea metu debilitati fractique erant, animos ad robur melioremque ſpem de omni conatu attollebant. Multum praeterea de metu ipſorum adimebat, quod Alexander ipſe per utraque Indi oſtia in mare navigaſſet: quod Neptuno caeteriſque diis marinis hoſtias mactaſſet, eximiaque dona mari dediſſet. Cetera quoque et inuſitata Alexandri felicitate confiſi, nihil eſſe dicebant, quod illi non ſit audendum et perficiendum.

9. ἐποῦσα — Hoc revocavi ex primis editis pro vulgato ἐπουσα, qui error ex Blancardiana manavit.

καὶ τὰ ἐκπληρώματα — Opt. τὰ πληρώματα, idque ſufficit. Nec enim aliter dicunt vel Graeci vel ipſe Arrianus, atque etiam notavit ex V. C. Vulcanius. *Gron.* Reſtitui.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XX.

Arg. Alexandri desiderium navigationis per mare indicum in Persiam usque; ejusdem aestus de praefecto, quem lenit Nearchus. Cura classis ab Nearcho suscepta, unde communis laetitia.

2. τȣ̃ καινόν τι cet.] Alexandri desiderium navigationis ab Indo ad Euphratem usque, non, ut Nearchus, studio ridiculoso nova et reliquis hominibus insita gerendi tribuo; sed duae rationes erant magni momenti, quae navigationem suadebant; prima, ut cognosceret fines imperii sui austrum versus; fines enim septemtrionales percurrerat ipse cum exercitu; fines orientem versus viderat ipse, dum per flumina navigaret; media inter fines septentrionales et meridionales ut cognosceret, misit Craterum ab Indo, ut per Asiam superiorem exercitum in Carmaniam duceret; fines meridionales, et litora Oceani indici cognoscenda restabant. Redibat igitur ab Indo itinere terrestri, non longe a littore, sed ea via ob deserta arenosa periculosissima erat, quam ob causam et propter gentes earum regionum indomitas praeviderat, sibi a terra littora cognoscendi occasionem non futuram, quod tamen commercii causa magni erat momenti. Misit ergo classem, ut littoris conditionem diligentissime perscrutaretur. Altera vero ratio expeditionis hujus navalis erat, ut commercio inter orientem et occidentem viam inveniret. Viderat Alexander, dum Tyrum oppugnaret, quantas opes suppeditaret commercium indicum. Condiderat deinde Alexandriam in Aegypto, primum quidem praesidii regionis causa; deinde vero quum Indiam intraret ejusque divitias miraretur, operae pretium ei visum videtur, ut sibi commercium indicum acquireret. Videbat vero, quam difficiles sint merces indicae itinere terrestri in occidentem transportatu; videbat sua experientia, non difficulter eas per Indum ad mare deferri posse. Intererat nunc scire, utrum etiam per mare in Persiam et Euphratem portari possent. Quod igitur ut disceret, misit Nearchum. Qui vero quum docuisset, invium non esse mare indicum, voluit Alexander ipse circum Arabiam in sinum arabicum navigare, partim ut Arabiam subigeret, partim ut videret, utrum naves statim ex Aegypto in Indiam pervenire

nire poſſent. Sed mors citior conſilia ejus interrupit. Si diutius vixiſſet, ipſe forte Alexander Alexandriam ſuam commercio indico ditiſſimam factam vidiſſet.

3. τὰ ἐπινοούμενα ſunt, ut omne littus diligenter perſcrutaretur et deſcriberet. Καὶ ἅμα ſc. ὅντινα ἐπιλέξαιτο ἕνεκα τῶν ἐν νηῒ ἀνδρῶν, *et ſimul dubius erat, quem deligeret, claſſiariorum cauſa*, ut iis, ad tantum iter miſſis, metum adimeret, ſe in manifeſta pericula mitti. „Id vero aſſecutus eſt Alexander, ut notat Raphelius, Nearcho claſſi praepoſito, quod et exercitus et nautae perſuaſum haberent, Alexandrum nequaquam ad manifeſta pericula Nearchum [qui erat ex amiciſſimis] miſſurum, niſi et ipſi quoque ſervandi eſſent, ceu dicitur ſect. 8.„

4. τοῖς δὲ ἄλλο] Non ſolum ignaviam, patriaeque deſiderium, ſed alias quoque varias cauſas referebat, cur hunc illumve claſſis ducem conſtitui nollet. *Raph.*

7. ἀγαπῆσαι] ἀγαπᾷν dicimur id, quod libenter amplectimur, gratumque nobis et acceptum eſt. *Raph.*

τοῦ στόλου παντὸς] Vincent pag. 101. n. 96. hunc Nearchi cum Alexandro ſermonem non ad Indi oſtia, ſed jam in Hydaſpe habitum cenſet, quia Nearchus claſſi jam per navigationem in Indo praeerat. — Haec opinio primo adſpectu veroſimilis eſſe poteſt, ſed ordo rerum, quem habet Arrianus et omnis ejus narratio repugnat, nec mihi veroſimile eſt, Alexandrum jam in Hydaſpe de navigatione in mari cogitaſſe, quod eſſe tunc temporis primum audivit, quum in India Nili fontes inveniſſe ſomniaret. cf. Exped. VI, 1, 2. ſeqq.

9. τῶν τριηράρχων] Hoc vocabulum iterum non intelligo de praefectis navium, ſed de iis, qui curam ſortiti ſunt navium omni apparatu inſtruendarum, ut c. 18, 3.

10. Locus Expeditionis huc pertinens eſt VI, 19, 8. ſeqq. „Tum ad inſulam in flumine redibat, atque ad ejus promontoria appulſus, diis Alexander, quibus ab Hammone ſe ſacrificare juſſum eſſe dicebat, ſacrum facit. Poſtero die ad illam alteram in Oceano ſitam inſulam navigat, ubi appulſus aliis hoſtiis, aliis etiam diis, alio quoque modo ſacrificat, id quoque ex Hammonis oraculo facere ſe praedicans. Ipſe oſtium Indi evectus in mare proceſſit, exploraturus, ut quidem dicebat, an aliqua regio vicina in mari appareret, meo vero judicio, praecipue ut in mari magno

magno externo Indorum navigasse diceretur. Ibi tauros Neptuno caesos in mare projecit, libationeque sacrificio superaddita et phialam illam, quae aurea erat, et crateras aureos gratias agens in undas immisit, precatus, ut exercitum navalem, quem cum Nearcho in sinum persicum atque ostia Euphratis et Tigris mittere statuerat, salvum et incolumem traducat."

11. τῆτε ἄλλῃ cet.] sc. λέγει Νέαρχος.

ἐρκτὸν] in Lexicis non reperitur. Videtur autem derivandum ab ἔργον, ut sit: *quod perficitur.* Raph. Melius, *quod est perficiendum.* ἐξηγέεσθαι, narrabant, dicebant.

XXI. Ὡς δὲ τὰ ἐτήσια 1 πνεύματα ἐκοιμήθη, (ἃ δὴ τοῦ θέρεος τὴν ὥρην πᾶσαν κατέχει ἐκ τοῦ πελάγεος ἐπιπνέοντα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ταύτῃ ἄπορον τὸν πλοῦν ποιέοντα) τότε δὴ ὥρμηντο, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνῃσι Κηφισοδώρου, εἰκάδι τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, καθότι Ἀθηναῖοι ἄγουσιν· ὡς δὲ Μακεδόνες τε καὶ Ἀσιανοὶ ἦγον, τὸ ἑνδέκατον βασιλεύοντος Ἀλεξάνδρου.

XXI. Quo igitur tempore etesiae spirare desierant, (qui quidem per integram aestatem ex mari in terram flantes navigationem impediunt) naves solverunt, archonte Athenis Cephisodoro, xx die Boedromionis, quemadmodum Athenienses computant: ut vero Macedones et Asiatici, undecimo ex quo Alexander regnabat anno. Sacrifica-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXI.

1. ὡς δὲ Μακεδόνες τε καὶ Ἀσιανοὶ ἦγον τὸ ἑνδέκατον βασιλ. — Dolendum est, ita corripi hunc locum potuisse, ut deleretur et nomen mensis et numerus diei ex ratione Macedonica et Asiana. Non enim sufficit notatio de anno regni Alexandri. Hunc undecimum esse perinde Athenienses computabant ac Macedones et Asiani; nec enim poterant aliter. Itaque certe excidit, quod

Θύει δὲ καὶ Νέαρχος πρὸ τῆς ἀναγωγῆς Διῒ Σωτῆρι, καὶ ἀγῶνα ποιέει γυμνικὸν καὶ οὗτος. 2 Ἄραντες δὲ ἀπὸ τοῦ ναυςάθμου τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὸν Ἰνδὸν ὁρμίζονται ποταμὸν πρὸς διώρυχι μεγάλῃ, καὶ μένουσιν αὐτοῦ δύο ἡμέρας· Στουρὰ δὲ ὄνομα ἦν τῷ χώρῳ· ςάδιοι ἀπὸ τοῦ ναυςάθμου ἐς ἑκατόν. 3 Τῇ τρίτῃ δὲ ἄραντες, ἔπλεον ἔςτε ἐπὶ διώρυχα ἄλλην ςαδίους τριάκοντα, ἁλμυρὴν ἤδη ταύτην τὴν διώρυχα· ἀνήει γὰρ ἡ θάλασσα ἐς αὐτὴν, μάλιςα μὲν ἐν τῇσι πλημμυρίῃσιν·

2 vit autem et Nearchus antequam navigationem susciperet Jovi Servatori, ludosque gymnicos etiam is edidit. Primo itaque die quum e statione solvissent, in Indo fluvio ad amplum quendam alveum appulerunt (loco Stura nomen est) distantem a statione stadiis circiter c. biduoque ibi commorati sunt. 3 Tertio die inde moventes, ad alium alveum xxx stadiis inde remotum pervenerunt, cujus aqua salsedinem maris referebat: mare enim in eam acce-

quod dico. Unde accuratissimus Usserius in capite I. de *solari anno Macedonum* citans hunc locum, verbum ἦγον omittens, asteriscos interponit duos, statuens Arrianum scripsisse τῆ Α' μηνὸς ὀγδόῃ ἱςαμένη. Quod quum librarius non adsequeretur, haesitans Apellaeusne an Audynaeus aut Artemisius designari deberet, totum hoc comma neglexit. Conatus egregius, sed ambigo an felix. Nam si statui debet Arrianus ita scripsisse, statui similiter potest, etiam alios scripsisse; id quod eo verget ac procedet, ut nuspiam nomen istius mensis integre explanatum scribendo extiterit, et fere ipsum totum sic ex libris antiquis deleatur. Sed quum et aliis in libris exstet, sane et scriba Arriani posuisset, siquidem a principio scripsisset ipse auctor; cui sane suffecisse videtur, nomen mensis universe per Graeciam satis cogniti apposuisse, ut inde non necessarium duxerit, etiam Macedonice appellatum mensem addere. *Gron.*

ὑπέμενε δὲ καὶ ἐν τῇσιν ἀμπώτεσι τὸ ὕδωρ μεμιγμένον τῷ ποταμῷ· Καύμαρα δὲ ὄνομα ἦν τῷ χώρῳ. 4 Ἔνθεν δὲ εἴκοσι ϛαδίους καταπλώσαντες, ἐς Κορέεϛιν ὁρμίζονται, ἔτι κατὰ τὸν ποταμόν. 5 Ἔνθεν δὲ ὁρμηθέντες, ἔπλεον οὐκ ἐπὶ πολλόν· ἕρμα γὰρ ἐφάνη αὐτοῖσι κατὰ τὴν ἐκβολὴν τὴν ταύτῃ τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ τὰ κύματα ἐῤῥόχθει πρὸς τῇ ἠϊόνι, καὶ ἡ ἠϊὼν αὕτη τρηχεῖα ἦν. 6 Ἀλλὰ ἵναπερ μαλθακὸν ἦν τοῦ ἕρματος, ταύτῃ διώρυχα ποιήσαντες ἐπὶ ϛαδίους πέντε, διῆγον τὰς νέας, ἐπειδὴ ἡ πλημμύρα ἐπῆλθεν ἡ ἐκ τοῦ πόντου. 7 Ἐκπεριπλώσαντες δὲ ϛαδίους πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ὁρμίζονται ἐς Κρώκελα

dente aeſtu ſe ingerit, aquaque flumini permiſta etiam recedente aeſtu manebat. 4 Caumara is locus dicitur. Inde XX ſtadia provecti ad Coreeſtim etiamnum in flumine pervenerunt. 5 Hinc rurſum moventes non multum navigarunt, ſcopulum conſpicati ea parte qua Indus illic in mare fertur, et fluctus littori illidebantur cum truci et immani ſtrepitu, littusque ipſum aſperum erat. 6 Caeterum qua ſcopulus mollior videbatur, foſſa quinque ſtadiorum perducta, naves traduxerunt aeſtu marino accedente. 7 Inde ſtadia CL circumnavigando emenſi in Crocela

3. *ἐν τῇ ἀμπώτει* — Cauſa non fuit, ut haec ſingulari numero efferret, cum paulo ante *τῇσι πλημμυρίῃσιν* dixerit. Quin etiam MS. optimus plane habebat *τοῖσιν ἀμπώτεσι*, ut levi mutatione ſcribendum ſit *τῇσιν ἀμπώτεσι*. In uno erat *ταῖς ἀμπώτεσι*. *Gron.* Gronovii emendationem recepi. Ex eodem Optimo ſcripſi Καύμαρα pro Καύμανα et Κορέεϛιν pro Κορέατιν. MS. Bodl. habet Κορακεάτην. Cenſeo vero, in nominibus obſcuris harum regionum et ab aliis ſcriptoribus ne nominatis quidem me ſolummodo codicem optimum ſequi debere.

7. Κρώκελα et ſect. 9. Κρωκέλων, ex Opt. pro Κρόκαλα et Κροκάλων; quamvis Plin. VI, 21. nomen Crocala retineat.

νῆσον ἀμμώδεα, καὶ μένουσιν αὐτοῦ τὴν ἄλλην ἡμέραν· προσοικέει δὲ ταύτῃ ἔθνος Ἰνδικὸν, οἱ Ἀράβιες καλεόμενοι, ὧν καὶ ἐν τῇ μέζονι ξυγγραφῇ μνήμην ἔσχον· καὶ ὅτι εἰσὶν ἐπώνυμοι ποταμοῦ Ἀράβιος, ὃς διὰ τῆς γῆς αὐτῶν ῥέων, ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν, ὁρίζων τούτων τε τὴν χώρην καὶ τῶν Ὠρειτέων. Ἐκ δὲ Κρωκέλων ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες ὄρος τὸ καλεόμενον αὐτοῖσιν Εἶρον, ἐν ἀριςερᾷ δὲ νῆσον ἁλιτενέα ἔπλεον· ἡ δὲ νῆσος παρατεταμένη τῇ ἠιόνι, κόλπον ςενὸν ποιέει. Διεκπλεύσαντες δὲ ταύτην, ὁρμίζονται ἐν λιμένι εὐόρμῳ· ὅτι δὲ μέγας τε καὶ καλὸς ὁ λιμὴν Νεάρχῳ ἔδοξεν, ἐπονομάζει αὐτὸν Ἀλεξάνδρου λιμένα. Νῆσος δὲ ἐςὶν ἐπὶ τῷ ςόματι τοῦ λιμένος ὅσον ςαδίους δύο ἀπέχουσα· Βίβακτα ὄνομα τῇ νήσῳ· ὁ δὲ χῶρος ἅπας Σάγγαδα· ἡ δὲ νῆσος καὶ τὸν λιμένα, προκειμένη πρὸ τοῦ πελάγεος, αὐτὴ ἐποίησεν. Ἐνταῦθα πνεύματα μεγάλα ἐκ

arenosam insulam pervenerunt, ibique alterum diem commorati sunt. 8 Vicina huic insulae loca incolunt Arabies Indica gens, quorum etiam in majori opere mentionem feci: quodque id nominis a fluvio Arabi acceperint, qui per ipsorum regionem fluens in mare fertur, eorumque fines ab Oritarum finibus dividit. 9 Ex Crocelis, ad dextram habentes montem, Irum ab iis vocatum; ad sinistram vero insulam vadosam, ulterius navigarunt: 10 haec insula ad littus extenta, angustum sinum efficit. Hunc emensi in portu commodam navibus stationem praebentem appellunt. qui quod amplus simul et pulcher Nearcho videretur, Alexandri portum eum appellavit. 11 In portus faucibus insula adjacet, circiter duo inde stadia distans, cui Bibacta nomen est: omnis vero adjacens regio Sangada dici- 12

9. ἐπονομάζει — ex Opt. et Bodl. pro infinitivo.

τοῦ πόντου ἔπνεε καὶ συνεχέα, καὶ Νέαρχος δείσας τῶν βαρβάρων μή τινες συνταχθέντες ἐφ' ἁρπαγὴν τοῦ στρατοπέδου τραποίατο, ἐκτειχίζει τὸν χῶρον λιθίνῳ τείχει. Τέσσαρες 13 δὲ καὶ εἴκοσιν ἡμέραι τῇ μονῇ ἐγένοντο· καὶ λέγει, ὅτι μύας τε ἐθήρων τοὺς θαλασσίους οἱ στρατιῶται, καὶ ὄστρεα καὶ τοὺς σωλῆνας καλεομένους, ἄτοπα τὸ μέγεθος, ὡς τοῖσιν ἐν τῇδε τῇ ἡμετέρῃ θαλάσσῃ συμβαλέειν· καὶ ὕδωρ ὅτι ἁλμυρὸν ἐπίνετο.

tur. haec insula mari opposita suapte natura portum efficit; hîc ingentes continuique venti a mari spirabant. Nearchus veritus ne qua barbarorum manus collecta castra diriperet, lapideo muro locum cingit, et XXIIII dies ibi moratus est: dicitque milites per id tempus myes marinos cepisse, et ostrea, et solenes, qui vocantur, inusitatae magnitudinis, si cum nostri maris testaceis conferantur. Aquam etiam salsam potasse narrat.

13. καὶ τὰς σωλῆνας — ex Opt. pro vulgato δὲ τοὺς σωλῆνας.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXI.

Arg. Tempus quo Nearchus solvebat; Initium navigationis. Stura. Caumara. Coreestis. Crocela. Arabies. Irus. Portus Alexandri. Bibacta. Sangala. Mora Nearchi per dies XXIV.

1. τὰ ἐτήσια πνεύματα] Qui venti a Graecis in mari mediterraneo Etesiae vocari solebant, jam supra dictum est ad c. 6, 7. Hoc loco sub etesiis intelligit Arrianus ventum adversum, a mari ad terram spirantem. Se ipse explicat Exped. VI, 21, 1. seqq., ubi dicit: „Erat vero id anni tempus ad navigandum ineptum. Etesiae enim spirabant, qui quidem ea anni parte [aestate] non a septentrione, ut apud nos, sed a magno mari ex austro potissimum exsurgunt. At ab hiemis initio, prorsus per id tempus, quod est ab occasu Plejadum ad aequinoctium [sic vertendum est τροπή, non solstitium] hibernum [vel vernum] navigabilem iis in locis Oceanum esse narrabant. Tunc enim a terra magis, utpote multis

tis pluviis madida, auras exiſtere lenes, et ad navigationem tam remis quam velis faciendam accommodatas. Nearchus itaque claſſis praefectus tempus ad navigandum opportunum expectabat. „ Intelligendus eſt ventus, quem Angli vocant *the Monſoon*, Galli *le Mouſſon*. Sex menſes aeſtivos in Oceano indico inter Javoniam usque ad inſulam Madagaſcar, ſpirat ſicut Africus veterum, ex plaga media inter meridiem et occaſum; ſex hibernos ſicut Boreas, h. e. ex plaga media inter ſeptentrionem et orientem. Ab hac via diſcedit interdum vel monte vel promontorio vel ſinu coactus, et proxime littora plerumque ventis, quae vel a terra, vel a mari quovis die per vices ſpirant, ſpatium relinquit. Brevitatis cauſa liceat mihi alterum vocare *Boream indicum*, alterum, *Africum indicum*. Boreas indicus in ea regione incipit cum fluctuatione aliqua Octobri, ſed firmus fit Novembri per quatuor menſes. Tum iterum fluctuare incipit Martio, et firmus fit Africus Aprili vel Majo. Praeter littora Gadroſiae vero Novembri, Decembri et Januario Boreas indicus ſpirat firmiter ab oriente occaſum verſus. In eodem littore, ſed propius terram inter finem Octobris et medium Novembrem incipiunt venti, per vices vel a terra vel a mari quotidie ſpirantes, et continuantur per quatuor menſes. Ventus a mari ſiat a meridie usque ad mediam noctem; ventus a terra a media nocte usque ad meridiem, tempeſtate plerumque ſerena. Omnia haec conſpirabant ad fauſtam reddendam Nearchi navigationem. Quum enim Octobri navigare incepiſſet, poſt navigationem paucorum dierum coactus fuit, prope promontorium Irum viginti quatuor dies manere, donec Boreas indicus firmior redderetur. Tunc vero in alto juxta littora, firmiter ab oriente occaſum verſus ſpirante Borea navigare poterat, et ſi ad terram appelleret, ventus a terra quotidie ei ſine periculo viam aperiebat in altum, et tempeſtas erat ſerena. Navigare ibi poterat Nearchus, ſi modo uteretur occaſione. Sed credi poteſt eum ab incolis quoque certiora audiviſſe. cf. Vincent pag. 36. ſeqq.

ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησι Κηφισοδώρου] Diodorus XVIII, 1., Dionyſ. Hal. in Dinarcho pag. 116. et Epiſt. ad Amm. p. 121. Cephiſodorum archontem fuiſſe dicunt Ol. CXIV, 1. i. e. primo poſt Alexandri mortem anno. Undecimus vero regni Alexandri

xandri annus congruit cum Ol. 113, 3. ante Chr. 326. quo tempore Anticles archon fuiſſe narratur. Ordo rerum geſtarum prorſus vetat, ut navigationis principium in alio anno collocemus. Nihil igitur reſtat, quam ut vel dicamus Arrianum erraſſe, vel cum doctiſſimo chronologo (P. Corſini Faſti attici diſſ. IX. T. II. p. 30. 31. Tom. IV. p. 52.) ponamus, Cephiſodorum ſuffectum fuiſſe Anticli, vel mortuo, dum magiſtratum gereret, vel alio quo caſu magiſtratu ſe abdicare coacto. Hoc modo nodum caedendo ſolvi non nego. cf. Weſſ. ad Diod. 18, 1. et St. Croix pag. 259.

εἰκάδι τȣ̃ Βοηδρομιῶνος] Boedromion Atticorum reſpondet Septembri, non Auguſto, ut vulgo vertunt. Vid. Faſt. Att. P. Corſ. Principium vero anni attici pendebat a plenilunio primo poſt ſolſtitium aeſtivum; igitur variabile erat, ſicut apud nos feſtum paſchale. Annus vero Ol. 113, 3. (cf. Dodwell. de Vet. Cyclis p. 721.) incipiebat XVI^{mo} Julii. Boedromion igitur, tertius menſis, XIII^{mo} Septembris. Vigeſimus vero Boedromionis reſpondet ſecundo Octobris. Incepit igitur navigatio Nearchi Ol. 113, 3. ante Chriſt. 326. die II Oct. Strabo pauliſper diſfert ab Arriano, de quo videatur Vincent p. 35., quem hic ſecutus ſum.

2. *Ἄραντες δὲ ἀπὸ τȣ̃ ναυστάθμȣ*] Strabo XV. p. 496. Alexander „claſſem tradidit Nearcho et Oneſicrito, primo gubernatorum, jubens compoſite (*οἰκείας στάσεως ἐπιλαμβανομένȣς*) ſequi et ipſius iter a latere comitari. Et quidem Nearchus refert, jam rege iter peragente, ipſum in autumno ſub veſpertinum exortum Vergiliarum navigationem coepiſſe, quum nondum venti eſſent ſecundi, barbaris ipſos adorientibus atque expellentibus. Quum enim rediiſſet rex, animos eos recepiſſe, et libertatem affectaſſe.„ Vides hic rationem, cur Nearchus ſolveret, Borea indico nondum ſpirante; quam cur Arrianus, eundem Nearchum ſequutus, non tradiderit, miror. Auctor defectionis fuit forte Pattalorum regulus (a Curtio IX, 8, 28. Moeris vocatus) qui prius quidem regionem ſuam Alexandro dederat; rege vero appropinquante, cum plurimis ſubditorum in deſerta fugerat; (Exped. VI, 17, 4. 9.) de cujus reditu nulla mentio. Fugerat forte in deſertum ab oriente Indi, et redierat forte in regnum ſuum poſt Alexandri diſceſſum. Tantum abeſt, ut Arrianus de

hac

hac re loquatur, ut adeo facrorum et certaminum mentionem faciat, quafi feftinationi non fuiffet locus. Sed vera res fuiffe videtur, quia Arrianus non defcripfit difceffum claffis a Pattalis, fed a ftatione quadam, propiore oftio Indi, fortaffe infula Killuta, (de qua vide Exped. VI, 19, 6. et Plut. Vit. Alex. c. 66., ubi eam ab Alexandro ipfo Skilluftin, ab aliis Pfiltukin nominatam tradidit) faltem ab loco, qui folummodo 150 ftadia ab oftio diftabat. A Plinio is locus vocatur Xylenopolis lib. VI, 23. Vinc. pag. 168. feqq.

τὸν Ἰνδὸν] Brachium dextrum Indi a Ptolemaeo vocatur Sagapa.

Στȣρὰ] Stura, Caumara, Coreeftis, tria haec nomina videntur effe foffarum, de quibus nunc nihil fcitur, factarum vel agriculturae, vel communicationis caufa, vel (cf. Freinsh. ad Curt. IX, 9, 9. 20.) propter tempeftates ejus regionis, ut naves in iis fervari poffent. Vinc. p. 171. not. 11.

5. ἕρμα] Sunt ἕρματα, ὕφαλοι πέτραι, ut Hefychius interpretatur. *Blanc.*

ἐῤῥόχθει] alludit ad τὴν ἤχȣς τραχύτητα, quam in verbo ῥοχθεῖν exprimi fatentur Graeci Grammatici. *Gron.*

6. μαλθακὸν ἦν τȣ̃ ἕρματος] cujus forte maxima pars ex arena conftabat.

διώρυχα ποιήσαντες] Fecerunt igitur id ipfum, quod aliquis eorum intellexerat feciffe Xerxem in monte Atho, ne cogeretur eum circumnavigare. [Prior enim claffis perfica circa Athon montem tempeftate correpta maximam partem perierat. De foffa poft Athon ducta vide Herodotum VII, 21-24. et 122. *S.*] Ita, quum animadverterent nunc Macedones non fine periculo fore, fi flectere et fuperare cogerentur illud ἕρμα, intus cenfuere commodius fore, fi transitum effoderent, quo fecure ad ulterius littus naves traducerentur, illo faxo ad laevam relicto. *Gron.*

7. Κρώκαλα] nunc finus Crotchey vel Carantchy, primus portus, quem Europaei in India viderunt, in quo eft infula arenofa, quae in Arriano intelligenda videtur, decem nautarum milliaria diftans a Sagapa (Laribundar) quae menfura cum ftadiis ab Arriano numeratis congruit. Vinc. p. 172.

8. μνήμην ἔσχον] VI, 21, 7. Erant ἔθνος αὐτόνομον: Alexandro adventante aufugerant, quum nec fatis virium haberent ad refiftendum, nec fefe fubjicere vellent. Nec fubacti funt; nam trans-

iit Alexander tantum per eorum fines ad Oritas. De diverso nominis Arabitarum scriptura vide Blancardum p. 417. Fluvius Arabius angustus erat et modicae altitudinis, Exp. VI, 21, 8. De nominis Oritarum diversa scriptura vide Freinshem. ad Curt. IX, 10, 6. et Blancardum pag. 418. de gente ipsa Exped. VI, 21, 6. seqq. et Ind. 23, 5. seqq. Quum nullum amicitiae signum in Alexandrum edidissent, festinanter rex transiit fines Arabitarum, atque Oritarum fines ingressus et percurrens celeritate eos et vi subegit. Discedebat Leonnato relicto ad urbem in praesidium regionis muniendam, atque ut classem maneret. At post Alexandri discessum deficiebant Oritae; magno vero praelio ab Leonnato vincebantur.

9. Εἶρον] nunc promontorium Monze. Vinc. p. 175. Insula vadosa Arriani est scamnum arenaceum, promontorio adjacens.

10. *Portus Alexandri* hodie accuratius non cognitus est. Neglexit vero Arrianus numerum stadiorum a Crocelis usque ad hunc portum. Si Plinius VI, 23, oppidum a Nearcho conditum dicit in ea navigatione, intelligendum forte hoc est de hoc portu, cui Nearchus nomen Alexandri dederat.

11. Βίβακτα] hodie insula Chilney. Sita est post promontorium Monze, ea directione et altitudine, ut naves Nearchi ab Africo indico defendere potuerit. Longitudinem habet ferme unius milliaris. Vinc. p. 176. Apud Plinium VI, 21. vocatur Bibaga, ostreis et conchyliis referta.

Σάγγαδα] In hoc nomine, vel in nomine Saranga (c. 22, 3.) d'Anville inveniri vult hodiernos Sangadianos vel Sangarianos, famosos piratas. Habitant vero hi ad sinum Cutch. At sive hic sive alibi sedes suas habeant, potuerunt tamen omni aetate totum littus frequentare, et potuerunt quaedam loca nomen ab iis habere. Piratae in littoribus post promontoria sese abscondere solent, quo facilius naves circumvenientes opprimere possint. Ad tales insidias, navibus ab oriente venientibus faciendas, aptus saltem locus est portus Alexandri, promontorio Iro obtectus. Piratae Sangadiani vero aeque vetusti esse possunt ac piratae a Severndroog (in littore malabarico), quorum mentionem jam fecit Strabo et auctor Peripli maris Erythraei. Vinc. pag. 178.

12. ἐνταῦθα] Inter promontorium Irum et Arabium fluvium sinus est, in cujus

cujus littoris parte castra Nearchi erant. Stationes classis inter utrumque certo definiri nequeunt, quia Arrianus nuda modo nomina servavit. In castris vero Nearchum manere oportuit, donec Africus indicus cessaret, usque ad d. 3um Nov. Africus vero mutatur in Boream indicum circiter medio Novembri. Est vero aliqua fluctuatio ventorum sub finem prioris et principium alterius. Talis fluctuatio incipere potest post d. 3um Nov. Inde explicari potest brevitas itinerum classis diebus seqq. inde nimia adhaesio classis in littore. Plerumque enim ventus adversus erat, subinde modo remittebat. Inde explicari potest, cur proximis diebus ante mensem medium itinera longiora fierent, et quod non nisi proxime ad principium Decembris firmo et perfecto Borea indico uti poterant. Sed omnia haec probant et veritatem itineris ac descriptionis, et veritatem defectionis Indorum, quae Nearchum movere potuit, ut tot periculis sese objiceret, quod sine dubio non fecit nisi coactus. Vinc. pag. 177.

13. μύας] οἱ μῦες [a μύειν nictere] sive μύακες in concharum genere sunt ex parte hiantium, de quibus vide Salmasium in Plinianis pag. 1129. vel Blancardum pag. 552., qui Salmasium exscripsit.

τὰς σωλῆνας] ostrea sunt sui generis et solenes, licet testam habeant vel tubum, etiam ipsi sui generis, quod satis notum est; et ἄτοπα referri potest ad omnia tria. *Gron.* Conjunguntur ab Arriano tres species testaceorum. Vincent pag. 175. σωλῆνας idem esse putat, quod Angli vocant *the Kima cockle*. A Gesnero sic describuntur: Solenes pisces sunt, qui et Dactyli et ungues dicuntur; ex concharum genere. Id est, canales (tubi) quorum similitudinem referunt. Pisces sunt Anglis et Gallis noti.

XXII. Ἅμα τε ὁ ἄνεμος 1 ἐπαύσατο, καὶ οἱ ἀνήγοντο· καὶ περαιωθέντες ςαδίους ἐς ἑξήκοντα, ὁρμίζονται πρὸς αἰ-

XXII. Sedato autem vento, vela fecerunt, ac stadia circiter LX progressi, in sabulosum littus appulerunt.

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXII.

1. ἐς ἑξήκοντα — in MS. Bodl. ὡς ἑξήκοντα. *Hudf.*

γιαλῷ ψαμμώδει· νῆσος δὲ ἐπῆν τῷ αἰγιαλῷ ἐρήμη. Ταύτην δὲ πρόβλημα ποιησάμενοι ὡρμίσθησαν· 2 Δόμαι οὔνομα τῇ νήσῳ· ὕδωρ δὲ οὐκ ἦν ἐν τῷ αἰγιαλῷ· ἀλλὰ προελθόντες ἐπὶ τὴν μεσογαίην ὅσον εἴκοσι ϛαδίους, ἐπιτυγχάνουσιν ὕδατι καλῷ· 3 τῇ δὲ ὑϛεραίῃ ἐς νύκτα αὐτοῖς ὁ πλόος ἐγίνετο ἐς Σάραγγα ϛαδίους τριηκοσίους, καὶ ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ, καὶ ὕδωρ ἦν ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ὅσον ὀκτὼ ϛαδίους. 4 Ἔνθεν δὲ πλώσαντες, ὁρμίζονται ἐν Σακάλοισι, τόπῳ ἐρήμῳ· καὶ διεκπλώσαντες σκοπέλους δύο, οὕτω τι ἀλλήλοις πελάζοντας, ὥϛε τοὺς ταρσοὺς τῶν νεῶν ἅπτεσθαι ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν πετρέων, καθορμίζονται ἐν Μο-

Inſula adjacebat littori deſerta. Hac autem pro munimento (tegmine adverſus fluctus) uſi ſubſtiterunt. Domae nomen inſulae erat. Quumque in littore aquam non haberent, loca mediterranea verſus ad viginti circiter ſtadia progreſſi dulcem aquam repererunt. Poſtridie quum ad noctem usque navigaſſent, Sarangis, ccc inde ſtadia, ad littus appulerunt. Ibi aqua octo ferme a littore ſtadia aberat. Illinc repetita navigatione, ad Sacala locum deſertum appulſi ſunt. Inde ſuperatis duobus ſcopulis adeo inter ſe propinquis ut palmulae remorum utrinque cautes ſtringerent, emenſi

2. ἐπὶ τὴν μεσογαίην — ex Opt. pro ἐς τὴν μεσογ.

4. καὶ δὴ ἐκπλώσαντες σκοπέλȣς δύο — Sic habent editiones omnes, et lectionem variantem ex Codd. notatam non invenio. Locus vero laborat. Conjicio et ſcribo: διεκπλώσαντες, ut accuſativus σκοπέλȣς δύο regatur a praepoſitione διὰ verbo praepoſita. Alias omnino non video, quomodo is accuſativus conſtruendus ſit. Verbo διεκπλέω mox ſect. 6. iterum utitur auctor, ſed alia conſtructione. Non addit τȣ̀ς σκοπέλȣς, ſed denuo addita praepoſitione διὰ τῶν σκοπέλων. — Mox ex Opt. recepi Μοροντοβαρβάροις, pro vulgato Μοροντοβάροις.

ροντοβαρβάροις, ϛαδίους διελθόντες ἐς τριηκοσίους· ὁ δὲ 5 λιμὴν μέγας, καὶ εὔκυκλος, καὶ βαθὺς, καὶ ἄκλυϛος· ὁ δὲ ἔσπλους ἐς αὐτὸν ϛεινός· τοῦτον τῇ γλώσσῃ τῇ ἐπιχωρίῃ Γυναικῶν λιμένα ἐκάλεον, ὅτι γυνὴ τοῦ χώρου τούτου πρώτη ἐπῆρξεν. Ὡς δὲ διὰ 6 τῶν σκοπέλων διεξέπλεον, κύμασί τε μεγάλοισιν ἐνέκυρσαν, καὶ τῇ θαλάσσῃ ῥοώδει· ἀλλὰ ἐκπεριπλῶσαι γὰρ ὑπὲρ τοὺς σκοπέλους, μέγα ἔργον ἐφαίνετο. Ἐς δὲ τὴν ὑϛεραίην ἔπλεον, νῆσον ἐς ἀριϛερὰ 7 ἔχοντες πρὸ τοῦ πελάγεος, οὕτω τι τῷ αἰγιαλῷ συναφέα, ὥϛε εἰκάσαι ἂν διώρυχα εἶναι τὸ μέσον τοῦ τε αἰγιαλοῦ καὶ τῆς νήσου· ϛάδιοι οἱ πάντες ἑβδομήκοντα τοῦ διέκπλου· καὶ ἐπί τε τοῦ αἰγιαλοῦ δένδρεα ἦν πολλὰ καὶ δασέα, καὶ ἡ νῆσος ὕλῃ παντοίῃ σύσκιος. Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἔπλεον ἔξω 8 τῆς νήσου, κατὰ ῥηχείην ϛενήν· ἔτι γὰρ ἀνάπωτις κατεῖχε. Πλώσαντες δὲ ἐς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ϛαδίους, ὁρμίζονται ἐν τῷ ϛόματι τοῦ Ἀρά-

ſtadia ccc in Morontobarbaris conſtiterunt. Ibi portus eſt ampliſſimus, undique ſeptus, ac profundus, minimeque procelloſus. Caeterum fauces ejus anguſtae; hunc patria lingua Portum foeminarum vocabant: quod mulier quaedam prima illi loco imperarit. Trajectis (iterum) ſcopulis, magnis fluctibus inciderunt, et mari fluctuoſo, et ſcopulos transiſſe res magna videbatur. Poſtero vero die navigarunt, inſulam quandam a ſiniſtra pelago objectam habentes, quae quidem ita propinqua littori erat, ut medius alveus inter inſulam et littus eſſe effoſſus videretur; LXX in univerſum ſtadiorum ea navigatio (in foſſa) fuerat. Multae erant denſaeque in littore arbores, inſulaque ipſa variis ſylvis umbroſa. Sub lucem per anguſtum et aeſtuoſum locum extra inſulam navigarunt; adhuc enim receſſus maris obtinebat: continuataque navigatione ad CXX ſtadia, apud fauces Arabis

βιος ποταμοῦ· καὶ λιμὴν μέγας καὶ καλὸς πρὸς τῷ στόματι· ὕδωρ δὲ οὐκ ἦν πότιμον· τοῦ γὰρ Ἀράβιος αἱ ἐκβολαὶ ἀναμεμιγμέναι τῷ πόντῳ ἦσαν· ἀλλὰ τεσσαράκοντα σταδίους ἐς τὸ ἄνω προχωρήσαντες, λάκκῳ ἐπιτυγχάνουσι· καὶ ἔνθεν ὑδρευσάμενοι, ὀπίσω ἀπενόστησαν. Νῆσος δὲ ἐπὶ τῷ λιμένι ὑψηλὴ καὶ ἔρημος· καὶ περὶ ταύτην ὀστρέων τε καὶ ἰχθύων παντοδαπῶν θήρα. Μέχρι μὲν τοῦδε Ἀράβιες, ἔσχατοι Ἰνδῶν, ταύτῃ ᾠκισμένοι· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε Ὠρεῖται ἐπεῖχον.

amnis conſtiterunt: et portum quidem ibi amplum et commodum nacti ſunt: aquam vero potui ineptam, quod per Arabis oſtia mare ſe ingerat. 9 Itaque XL ſtadia adverſo amne profecti ad lacum devenerunt: atque inde aſſumta aqua reverſi ſunt. 10 Inſula apud portum eſt eminens ac deſerta; circa hanc oſtreorum atque omnis generis piſcium piſcatus erat. Huc usque pertinent Arabies, ultimi Indorum, hac in parte habitantium; ulteriora Oritae tenent.

10. ταύτῃ ᾠκισμένοι — ex Optimo pro vulgato ταύτην ᾠκισάμενοι, quod nullius eſt pretii.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXII.

Arg. Vento adverſo remittente iterum claſſis progrediebatur. Domae, inſula. Saranga. Sacala. Morontobarbara. Feminarum portus. Oſtium Arabis, amnis.

1. ἀνήγοντο] die III Nov. praeter littora navigantes.

προβλημα] Hoc verbum eodem fere ſenſu extat in Arr. Tact. c. 13. εἰ πρόβλημα εἴη τοῦ ἑτέρου κέρως ποταμὸς ἢ τάφρος ἢ θάλασσα. *Raph.*

2. Δόμαι] Eſt ibi, poſt Bibacta, alia inſula parva, quae forte eſt Domae Nearchi. Vinc. pag. 178.

3. *Saranga*, locum nunc incertum, attigerunt d. V^to^ Nov. 34to navigationis.

4. τόπῳ ἐρήμῳ] quam ob rem videntur eodem die ulterius navigaſſe. Vincent p. 179.

καὶ διεκπλώσαντες σκοπέλους δύο] Si Arrianum recte intelligo, hi ſcopuli ſunt in faucibus portus feminarum. Ver-

Verbum διεκπλώσαντες conjungendum eſt cum καθορμίζονται ἐν Μοροντοβαρβάροις, et vertendum: per eos ſcopulos navigatione facta appulerunt in portu. Inde ſect. 5. fauces portus vocantur anguſtae. Inde veniſſe videtur, ut hodie hic portus ignotus ſit, navigatoribus vel propter anguſtas fauces portum non videntibus, vel propter ſcopulos conſpectos propius non accedentibus. Vincent (pag. 179.) Sacala et rupes illas parum a Sarangis diſtare putat; conſpectis enim rupibus claſſem Nearchi in ancoris commoratam eſſe. Aliter ſentio. Sacalis Nearchus claſſem in ancoris non tenuiſſet, ſi parvum modo iter feciſſet. Sed quia locus deſertus erat, longius progredi coactus videtur. Scopulos vero tunc demum vidit, quum portum feminarum videret, eumque intraret.

ἐς τριηκοσίους] ſc. a Sarangis usque ad Morontobarbara. Putandi ſunt a prima luce usque ad noctem navigaſſe. Sic etiam a Domis usque ad noctem navigantibus CCC ſtadiorum iter factum erat.

5. εὔκυκλος καὶ βαθὺς] Vinc. p. 180. nota 44. εὔκυκλος vertit *tutus*, bene ab omni parte contra ventos tectus; βαθὺς, *longius in terram porrectus*. Sed hoc poeticum. Dubito adeo, an homericum βαθύκολπος hoc ſignificare poſſit. Verto ſimpliciter *aquis profundis*, qua in re non minima portuum virtus conſiſtit. Ceterum ſolum nomen Morontobarbarorum retinuerunt Ptolemaeus et Marcianus Heracl. A Ptolemaeo autem nimis occidentem verſus ponitur, ubi forte poſteriores nautae bonum portum invenerunt, cui hoc nomen additum, ut putat Mannert T. V. P. II. p. 14.

6. Verba: ὡς δὲ διὰ τῶν σκοπέλων διεξέπλεον intelligenda ſunt de exitu ex portu feminarum; et in verbo ἐκπεριπλῶσαι neutra praepoſitio vacat. Primum per ſcopulos *e portu enavigandum* erat; deinde, quia Nearchus littora legebat, ſcopulorum alter et forte plures annexi *circumnavigandi* erant, et a dextra relinquendi. Idque, quod adverſus ventus ſpirabat (ut docent verba ſequentia) non immerito magna res Graecis videbatur, alioquin ſcopulos nimium metuentibus. Mihi dubium non eſt, unam illam rupem, quam noſtris temporibus decem milliaribus diſtantem a promontorio Monze invenerunt, et multo minus inſulam illam, quam pro Domis Arriani haberi oportet, non convenire cum duobus Arria-

Arriani ſcopulis. Aliter ſentit Vincent pag. 179.

7. διώρυχα] Vincent pag. 180. hanc foſſam fortaſſe ex Arabi fluvio derivatam putat, quod concedere nequeo. Superato enim freto per 120 adhuc ſtadia navigandum erat, donec ad oſtium Arabis fluvii pervenirent (ſect. 8.), et fluvius ipſe parum habebat aquae. VI, 21, 8. Inſula ignota eſt; foſſa forte nunc repleta eſt.

8. κατὰ ῥηχείην στενήν·] Facius vertit: *per anguſtias quasdam*. Vulcanius: *per anguſta quaedam loca*. Gronovius: *per alveum non valde profundum et arctum*. Vincent p. 181. not. 48. per: *aeſtum maris*, (Brandung, angl. ſurf) vel per *brevia*, *locum vadoſum*, qui aeſtum cauſat, cui multa pars littoris indici obnoxia eſt; vel ſaltem per *repercuſſionem aquarum* propter fretum vel anguſtiam loci. Significat ſaepe in Arriano aeſtum maris ſine reſpectu ad rupes.

τοῦ Ἀράβιος ποταμοῦ] Claud. Salmaſius in Exercit. Plin. ad Sol. p. 1177. (et cum eo Blancardus loco ſupra 21, 8. laudato) nomen fluvii *Arbis* ſcribendum cenſent. At promontorium Arrubah vel Arraba vel Arraback (non longe diſtans ab hoc fluvio) contrarium probare videtur. Vinc. p. 181. not. 46. Auctoribus d'Anville et de la Rochette retinet fluvius adhuc nomen Araba. Alterum nomen Il Mend a Perſis habere poteſt. Id. pag. 182. cf. etiam Mannert T. V. Pars II. p. 15. ſeqq. Oſtium Arabis a Rennelio ponitur in 65° 34′ longit. a Greenwich, 25° 26′ latit. et circiter 44′ occidentem verſus ab oſtio Indi occidentali. De portu vero in oſtio Arabis hodie nihil ſciunt. Vinc. p. 184. Ibidem videas ea pauca, quae Marcianus, Ptolemaeum ſequutus, de littore inter Indum et Arabim habet. Sed omnia nomina alia ſunt, quam in Arriano, et ſterilis eſt omnis ejus narratio. Flumen Nabrum, quod Plinius VI, 23. nominat, idem eſſe videtur cum Arabi, ſed corrupte ſcriptum.

9. ὑδρευσάμενοι] Eſt nunc ad oſtium Arabis parvum oppidum, Sommeany vocatum, de cujus penuria aquae etiam noſtri navigatores teſtantur. Vinc. pag. 184.

10. ὑψηλὴ καὶ ἔρημος] Inſulam excelſam noſtri navigatores non viderunt. Invenerunt arenam longe in mare porrectam, quae quibusdam locis ſiccatur, ſi undae inferiores ſunt. Vinc. p. 184.

Ὠρεῖται] Non igitur Oritae Indis adnumerandi? Subjectus locus e libro ſexto

mani-

manifeste adstruit, pari eos jure sic dici, quo illorum accolae, quos Arbitae vocant, Indi nominantur, (VI, 21, 6.) καὶ ἅμα ὡς τοῖς Ὠρείταις, τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς αὐτονόμοις ἐκ πολλῶ ὄσιν, ἄφνω ἐπιπεσεῖν. Sed verba suspecta sunt Salmasio, et legendum conjicit Ὠρίταις καὶ τοῖς etc. ut Arbies intelligat Oritis vicinos. Mihi verisimilius videbatur, fuisse Arriani ἁμάρτημα μνημονικὸν, aut expuncta voce scribendum τοῖς Ὠρείταις, τοῖς ταύτῃ αὐτονόμοις etc. *Blanc.* cf. 25, 2-4., ubi Arabitae et Oritae Indis adnumerantur, et Mannert l. l. p. 17. et nota ad Exped. VI, 21, 6.

XXIII. Ὁρμηθέντες δὲ ἐκ [1] τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀράβιος, παρέπλεον τῶν Ὠρειτέων τὴν χώρην· καὶ ὁρμίζονται ἐν Παγάλοισι, πλώσαντες σαδίους ἐς διηκοσίους, πρὸς ῥηχείῃ· ἀλλὰ ἀγκύρῃσι γὰρ ἐπίβολος ἦν ὁ χῶρος· τὰ οὖν πληρώματα ἀπεσάλευον ἐν τῇσι νηυσίν· οἱ δὲ ἐφ' ὕδωρ ἐκβάντες, ὑδρεύοντο. Τῇ δ' ὑσεραίῃ [2] ἀναχθέντες ἅμα ἡμέρῃ, καὶ πλώσαντες σαδίους ἐς τριήκοντα καὶ τετρακοσίας, κατά-

XXIII. Ab ostio itaque Arabis digressi, Oritarum regionem praeternavigantes, ad Pagala cc circiter stadia emensi stationem habuere, ad locum aestuosum quidem, sed ancoris jaciendis idoneum. Remiges igitur in navibus manebant; quidam vero aquatum egressi aquam attulerunt. Postridie inde cum luce digressi, et circiter ccccxxx stadia emensi sub vesperum in Ca-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXIII.

1. ἐκ τῆς ἐκβολῆς — ex Opt. pro vulgato ἐκ τῶν ἐκβολῶν. Nusquam enim auctor de pluribus quam uno Arabis ostio loquitur. Ex eodem mox edidi τὰ οὖν pro τὰ μὲν οὖν πληρ.

2. ἐς τριήκοντα καὶ τετρακοσίας — ex Opt. pro vulgato ἐς τριηκοσίας. Sed non inconcinna est conjectura Conr. Arn. Schmidii (in versione germanica Indicorum pag. 58.) lectionem optimi inde natam censentis, quod librarius

γονται ἑσπέριοι ἐς Κάβανα, καὶ ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ ἐρήμῳ· καὶ ἐνταῦθα ῥηχείη τραχείη ἦν, καὶ ἐπὶ τῷδε μετεώρους τὰς νέας ὡρμίσαντο. Κατὰ τοῦτον τὸν πλόον 3 πνεῦμα ὑπολαμβάνει τὰς νέας μέγα ἐκ πόντου, καὶ νέες δύο μακραὶ διαφθείρονται ἐν τῷ πλόῳ, καὶ κέρκουρος· οἱ δὲ ἄνθρωποι σώζονται ἀπονηξάμενοι, ὅτι οὐ πόῤῥω τῆς γῆς ὁ πλόος ἐγίνετο. Ἀμφὶ δὲ 4 μέσας νύκτας ἀναχθέντες πλέουσιν ἔςτε ἐπὶ Κώκαλα· ἃ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἔνθεν ὡρμήθησαν, ἀπεῖχε ςαδίους διηκοσίους· καὶ αἱ μὲν νῆες σα-

bana perveniunt, classemque ad littus desertum locant; ibi aestus maris violentus erat, quam ob rem in alto naves stationem tenuerunt. 3 In hac navigatione quum ingens ventorum vis classi a mari incumberet, duae naves longae et cercurus perierunt: viri natatu evaserunt; quia navigatio non procul a terra fiebat. 4 Sub mediam vero noctem provecti navigant usque ad Cocala, quae a littore, unde digressi erant, ducentis stadiis aberant; ac naves quidem in salo ancoris

rius in alio codice videret corruptam lectionem τριηκοσίες, in alio τετρακοσίες, indeque scribendum censuerit, ut habet Optimus. Capite 25, 3. enim omnia stadia praeter littora Oritarum numerantur ad MDC. Si retines igitur nostro loco vulgatam, desunt C stadia; recepta vero lectione Optimi supersunt XXX. At Optimum tamen sequi malui, et Arrianum l. l. numerum rotundum scripsisse puto, XXX illa stadia non curantem.

4. ἔςτε ἐπὶ Κώκαλα· τῦ αἰγιαλῦ — ἀπεῖχε etc. Haec laborant. Emendo ex conjectura mea ἃ τῦ αἰγιαλῦ etc. Relativum absorptum videtur a terminatione nominis praecedentis. Similiter construitur I, 4, 5. et alibi in Expeditione. In vulgata vero consentiunt editiones omnes. Deinde semel hoc loco moneo, saepe in hoc libello pro ὡρμήθησαν in primis editis et MStis vilioribus legi ὡρμίσθησαν.

λεύουσαι ὥρμεον· τὰ πληρώματα δὲ ἐκβιβάσας Νέαρχος πρὸς τῇ γῇ ηὐλίσθη· ὅτι ἐπὶ πολλὸν τεταλαιπωρηκότες ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀναπαύσασθαι ἐπόθεον· στρατόπεδον δὲ περιεβάλλετο, τῶν βαρβάρων τῆς φυλακῆς ἕνεκα. 5 Ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ Λεοννάτος, ὅτῳ τὰ Ὠρειτῶν ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπετέτραπτο, μάχῃ μεγάλῃ νικᾷ Ὠρείτας τε καὶ ὅσοι Ὠρείταις συνεπέλαβον τοῦ ἔργου· καὶ κτείνει αὐτῶν ἑξακισχιλίους, καὶ τοὺς ἡγεμόνας πάντας· τῶν δὲ σὺν Λεοννάτῳ ἱππεῖς μὲν ἀποθνήσκουσι πεντεκαίδεκα· τῶν δὲ πεζῶν ἄλλοι τε οὐ πολλοὶ καὶ Ἀπολλοφάνης ὁ Γαδρωσίων σατράπης. 6 Ταῦτα μὲν δὴ ἐν τῇ ἄλλῃ ξυγγραφῇ ἀναγέγραπται· καὶ ὅπως Λεοννάτος ἐπὶ τῷδε ἐστεφανώθη πρὸς Ἀλεξάνδρου χρυσῷ στεφάνῳ ἐν Μακεδόσιν. 7 Ἐνταῦθα σῖτος ἦν νενεμημένος κατὰ πρόσταγμα Ἀλεξάνδρου, ἐς ἐπισιτισμὸν τῷ στρατῷ· καὶ ἐμ-

nitebantur. Nearchus autem ſociis navalibus in terram expoſitis ibi caſtra poſuit: ſiquidem multo navigationis labore defatigati, reſici deſiderabant. Caſtra vallo adverſus barbarorum incurſum munit. 5 Hoc in loco Leonnatus, cui Oritarum res Alexander commiſerat, magno praelio Oritas vicit, et quotquot ſeſe Oritis conjunxerant: caeſis VI. M, ducibusque eorum omnibus; a Leonnati partibus, equitibus XV, peditibus non multis, et Apollophane Gadroſiorum ſatrapa, deſideratis. Sed haec in altera hiſtoria a nobis 6 conſcripta ſunt; eaque de cauſa Leonnatum aurea corona ab Alexandro inter Macedones coronatum fuiſſe. Eo etiam loci frumentum 7 ab Alexandro in commeatum exercitus procuratum erat. In decem itaque dies frumentum in naves inve-

5. συνεπέλαβον — ex MSto Bodl. pro συνεπελάβοντο, cujus ſyllaba ultima nata videtur ex repetito articulo τοῦ.

βάλλονται σιτία ἡμερέων δέκα ἐς τὰς νέας· καὶ τῶν νεῶν 8 ὅσαι πεπονήκεσαν κατὰ τὸν πλόον μέχρι τοῦδε, ἐπεσκεύασαν· καὶ τῶν ναυτέων ὅσοι ἐν τῷ ἔργῳ βλακεύειν ἐφαίνοντο Νεάρχῳ, τούτους μὲν πεζῇ ἄγειν Λεοννάτῳ ἔδωκεν· αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν σὺν Λεοννάτῳ στρατιωτῶν συμπληροῖ τὸ ναυτικόν.

hunt. Naves in navigatione huc usque quaſſatas reficiunt; ex nautis qui ſegniores Nearcho in opere eſſe videbantur, hos quidem terreſtri itinere ducendos Leonnato dedit; ipſe vero milites in nautarum ſupplementum ex Leonnati copiis delegit.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXIII.

Arg. Navigatio praeter littora Oritarum. Pagala. Cabana. Cocala; ibi caſtra Nearchi. Leonnati praelium cum Oritis deficientibus. Remiſſio ſegniorum ex nautis.

1. πρὸς ῥηχείῃ] Hoc iterum de aeſtu maris intelligendum. Unde propter difficultatem egrediendi non niſi pauci ad aquam petendam deſcendebant. Sic etiam mox voces ῥηχείῃ τραχείῃ de violento aeſtu intelligendae ſunt, cujus cauſa naves adeo in alto ſtationem habere oportuit.

2. Cabana, ſicut Pagala et Cokela, incerta ſunt. Cabana reſpondet forte nomini Kingalah vel Hinglah, et Cokela forte nomini Kudjerah (Cotſcherah), quae nomina a recentioribus ibi inveniuntur. Circa haec loca vero quaerendus videtur locus Argenus, portu ſalubri, cujus mentionem fecit Plin. VI, 23. Hudſon notavit Cabana forſan eſſe Κανάνα Ptolemaei.

3. πνεῦμα ἐκ πόντε] Africus indicus. Erat tunc dies 10mus Nov. cum fluctuarent adhuc venti. Poſtea ſimilis calamitas non occurrit. Vinc. p. 186.

καὶ κέρκουρος] Ex hoc loco videmus, non triacontoros ſolum, ſed onerarias etiam naves Nearchum habuiſſe. Omnium vero numerus, ut ſupra jam monui, non conſtat. Non omnes autem naves per mare miſſas eſſe, quibus in Indo uſus fuerat Alexander, docet Curt. IX, 10, 3. „Nearcho atque Oneſicrito

ſicrito nauticae rei peritis imperavit, ut *validiſſimas navium* deducerent in Oceanum„ et paulo poſt: „Jamque mitigata hieme, et *navibus quae inutiles videbantur crematis* terra ducebat exercitum.„ Naves inutiles ab Alexandro combuſtas eſſe dicit etiam Diod. XVII. pag. 571. cf. nota ad 18, 3.

4. σαλεύεσαι] Littus hoc tunc, fortaſſe propter aeſtum, ejus conditionis fuiſſe videtur, ut naves in terram protrahi nequirent. Claſſiarii vero praecipue ea re affecti fuiſſe videntur, quod per duas noctes in navibus manſerant. Nam parvae naves graecae commoditatem quieti non praebebant. Deinde vero per tres hos dies navigationis ab Arabi commeatum accepiſſe claſſem non audimus, ſolummodo aquam. Nullus locorum, ubi in ancoris ſteterunt, habitatus fuiſſe videtur; frumenti copia, quam ante navigationem ex Indo receperant, conſumta videtur per navigationem quadraginta dierum; nihil in littore invenerunt praeter teſtacea. Vinc. p. 186. Acceſſit continuus contra ventos labor; acceſſit naufragium trium navigiorum, quibus omnibus animus claſſiariorum fractus eſſe potuit.

5. Λεοννάτος] Exped. VI, 22, 4. „Alexander Oritis ſubjectis ſatrapam praeſecit Apollophanem, et cum hoc in Oris reliquit Leonnatum cum Agrianibus omnibus, aliquibus ſagittariis, equitibus, aliisque peditibus atque equitibus mercenariis graecis, ut maneret, donec claſſis littus praeternavigaret.„ Ibidem VII, 5, 8. „Leonnatum coronavit Alexander praeter alia et ob victoriam in Oris partam, quod cum relicta ſibi manu in aciem progreſſus Oritarum iisque finitimorum populorum motus defectionemque compeſcuiſſet et praelio ſuperaſſet, ac reliqua quoque in Oris bene geſſiſſe videretur.„ Hoc ultimum ad claſſem Nearchi reſpicere videtur. Curt. IX, 10, 19. Alexandrum tradit „Leonnati litteras accepiſſe, conflixiſſe ipſum cum octo millibus peditum et quingentis equitibus Horitarum, proſpero eventu.„ Quod ſi verum, quarta circiter pars eorum mortem effugit. Diodorus autem XVII, 105. de praelio cum Oritis ita loquitur, quaſi inferior diſceſſiſſet Leonnatus. Plinius VI, 23. a Leonnato in finibus gentis juſſu Alexandri urbem Alexandriam conditam tradit.

πεντεκαίδεκα] Hos quindecim Vincent ſolummodo

Macedonum fuiſſe putat. Nam numeratos non fuiſſe caeſos Aſianos, qui forte ſub Leonnato pugnarent. At neceſſe hoc non eſt. Etiam recentiorum temporum hiſtoria docet, ſi confligeretur inter bene armatos et rei militaris peritos cum barbaris et gentibus rudibus, multo plures horum quam illorum caeſos eſſe. Eadem etiam proportio invenitur in praeliis Alexandri cum Perſis ante quam in Alexandri exercitu Aſiani militarent. Optime regi reſtitere Indi. Sic ex. c. cum Sangala oppugnarentur, caeſi ſunt Macedonum ferme centum, vulnerati vero ſupra mille et ducenti. Exped. V, 24, 8.

Ἀπολλοφάνης] Non tunc amplius erat Satrapa, cum occumberet, ſed quondam fuerat. *Conſtituerat* namque eum Alexander *Satrapam* VI, 22, 4. ſed eundem deinde, *quod nihil eorum quae imperata ei fuerant, perfeciſſet, ſatrapatu depoſuit*, VI, 27, 1. *Raph.* Arrianus hîc Nearchum, ſupra Ptolemaeum et Ariſtobulum ſequi videtur. Et poteſt utrumque verum eſſe, ſi praelium cum Oritis commiſſum eſt, antequam Apollophani nuncius allatus eſſet, ſe Satrapatu privatum eſſe. Vel, ut opinatur Gronovius, cepit hanc occaſionem, ut virtutem ſuam probaret.

6. ἐν τῇ ἄλλῃ συγγραφῇ] obiter VII, 5, 8.

8. ἐπεσκεύασαν] Hoc tempeſtatem meliorem factam probat. Primo enim Nearchi adventu naves ad terram trahi non poterant, quod tamen factum videmus. — Morae in hoc loco tribuit Vincent p. 188. decem dies, quo tempore ventus reddebatur ſecundus.

ϛρατιωτῶν] Commeatus nunc receptus, conſpectus Macedonum poſt ſex hebdomades periculoſas, ſpes venti in poſterum ſecundi, cura Alexandri ad ſervandam claſſem conſpecta, victoria Leonnati, quae barbaris nondum viſis, ſed videndis adhuc, Macedonum nomen formidabile reddere poterat, certa ſpes auxilii et in poſterum ab Alexandro futuri, omnia haec claſſiarios alacriores nunc feciſſe videntur, quam fuerant ante. Vinc. p. 189.

XXIV.

XXIV. Ἐνθένδε ὁρμηθέντες ἔπλεον ἀκραεί· καὶ διελθόντες ςαδίους ἐς πεντακοσίους, ὡρμίζοντο πρὸς ποταμῷ χειμάῤῥῳ· Τόμηρος ὄνομα ἦν τῷ ποταμῷ, καὶ λίμνη ἦν ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ· τὰ δὲ βράχεα τὰ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ ἐπῴκεον ἄνθρωποι ἐν καλύβαις πνιγηραῖς· καὶ οὗτοι ὡς προσπλέοντας εἶδον, ἐθάμβησάν τε, καὶ παρατείναντες σφᾶς παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, ἐτάχθησαν ὡς ἀπομαχούμενοι πρὸς τοὺς ἐκβαίνοντας· λόγχας δὲ ἐφόρεον παχέας, μέγεθος, ὡς ἑξαπήχεας· ἀκωκὴ δὲ οὐκ ἐπῆν σιδηρέη, ἀλλὰ τὸ ὀξὺ αὐτῇσι πεπυρακτωμένον τὸ αὐτὸ ἐποίεε· πλῆθος δὲ ἦσαν ὡς ἑξακόσιοι· καὶ τούτους Νέαρχος ὡς ὑπομένοντάς τε καὶ παρατεταγμένους κατεῖδε, τὰς μὲν νέας ἀνακωχεύειν κελεύει ἐντὸς βέλους, ὡς τὰ τοξεύματα ἐς τὴν γῆν ἀπ᾽ αὐτῶν ἐξικνεῖσθαι· αἱ γὰρ τῶν βαρβάρων λόγχαι παχέαι

1 XXIV. Inde ſecundo vento delati per quingenta ſtadia, ad fluvium quendam torrentem pervenerunt: Tomerus fluvio nomen eſt. 2 Ad ejus exitum ſtagnum erat, et circa vada littori propinqua homines anguſta quaedam tuguria incolebant: qui ut claſſem appellentem viderunt, attoniti, ſeſe ad littus extenderunt, et aciem inſtruebant, veluti pugnam cum exſcenſuris commiſſuri. 3 Lanceas gerebant craſſas, VI cubitos longas. Cuſpis ferrea non erat, ſed igne toſta atque acuta eandem vim et efficaciam exſerebat. Erant hi circiter DC: 4 quos ut Nearchus ſubſiſtere inſtructa acie vidit, claſſem intra teli jactum in alto ſtare imperat, ita ut tela e navibus in terram pervenire poſſent. Craſſae enim barbarorum lanceae ad pugnam cominus conſerendam aptae

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXIV.

3. τὸ αὐτὸ — in MS. Bodl. ταυτὸ, et ſic paulo infra. *Hudſ.*

φαινόμεναι, ἀγχέμαχοι μὲν, ἄφοβοι δὲ ἐς τὸ ἀκοντίζεσθαι ἦσαν. 5 Αὐτὸς δὲ τῶν στρατιωτῶν ὅσοι αὐτοί τε κουφότατοι καὶ κουφότατα ὡπλισμένοι, τοῦ τε νεῖν δαημονέστατοι, τούτους δὲ ἐκνήξασθαι κελεύει ἀπὸ ξυνθήματος· 6 πρόσταγμα δὲ σφίσιν ἦν, ὅπως τις ἐκνηξάμενος σταίη ἐν τῷ ὕδατι, προσμένειν τὸν παραστάτην οἱ ἐσόμενον· μηδὲ βάλλειν πρόσθεν πρὸς τοὺς βαρβάρους, πρὶν ἐπὶ τριῶν ἐς βάθος ταχθῆναι τὴν φάλαγγα· τότε δὲ δρόμῳ ἤδη ἰέναι ἐπαλαλάξαντας· 7 Ἅμα δὲ ἐῤῥίπτουν ἑωϋτοὺς οἱ ἐπὶ τῷδε τεταγμένοι ἐκ τῶν νεῶν ἐς τὸν πόντον, καὶ ἐνήχοντο ὀξέως, καὶ ἵσταντο ἐν κόσμῳ, καὶ φάλαγγα ἐκ σφῶν ποιησάμενοι, δρόμῳ ἐπῄεσαν αὐτοί τε ἀλαλάζοντες τῷ Ἐνυαλίῳ, καὶ οἱ

erant, eminus vero parum metuendae videbantur. Tum ex militibus qui expeditissimi levissimeque armati essent, et nandi peritissimi, signo dato enatare jubet: mandatis additis, ut, prout quisque enatarit, in aqua subsistens socium exspectet: neque prius in hostem tela jaciant, quam triplici ordine acies instructa sit; tum cursim, clamoreque sublato in eos ferantur. Confestim itaque qui ad hoc designati erant, sese e navibus in mare conjiciunt, celeriterque enatant. Deinde in ordinem redacti, instructa phalange, magnis clamoribus editis cursim barbaros petunt, et qui in navibus erant etiam

6. σταίη ἐν τῷ ὕδατι — Hae quatuor voces absunt ab Optimo libro, et sane quo magis eas conspicio, eo plus videntur sordere. In uno legi σταίην. *Gron.* Nihil vero mutavi, ne constructio imperfecta fiat, et propter sequentia καὶ ἵσταντο ἐν κόσμῳ. At pro μηδὲ βάλλειν, quod de telis intelligunt, legendum forte est μηδ᾽ ἐμβάλλειν πρόσθεν πρὸς vel ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἐμβάλλειν saepe numero in Expedit. significat *invadere.* Facius quoque vertit: *neque prius in barbaros impetum faciat.* Sed editiones omnes consentiunt.

ἐπὶ τῶν νεῶν ξυνεπηχέοντες· τοξεύματά τε καὶ ἀπὸ μηχανῶν βέλεα ἐφέροντο ἐς τοὺς βαρβάρους· οἱ δὲ τήν τε λαμ- 8 πρότητα τῶν ὅπλων ἐκπλαγέντες, καὶ τῆς ἐφόδου τὴν ὀξύτητα, καὶ πρὸς τῶν τοξευμάτων τε καὶ τῶν ἄλλων βελῶν βαλλόμενοι, οἷα δὴ ἡμίγυμνοι ἄνθρωποι, οὐδὲ ὀλίγον ἐς ἀλκὴν τραπέντες ἐγκλίνεσι· καὶ οἱ μὲν αὐτοῦ φεύγοντες ἀποθνήσκουσιν, οἱ δὲ καὶ ἁλίσκονται· ἔςι δὲ οἳ καὶ διέφυγον ἐς τὰ ὄρεα. Ἦσαν δὲ οἱ 9 ἁλόντες τά τε ἄλλα σώματα δασέες, καὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ τοὺς ὄνυχας θηριώδεες· τοῖς γὰρ δὴ ὄνυξιν ὅσα σιδήρῳ διαχρᾶσθαι ἐλέγοντο, καὶ τοὺς ἰχθύας τούτοισι παρασχίζοντες κατεργάζεσθαι, καὶ τῶν ξύλων ὅσα μαλακώτερα· τὰ δὲ ἄλλα τοῖς λίθοισι τοῖσιν ὀξέσιν ἔκοπτον· σίδηρος γὰρ αὐτοῖσιν οὐκ ἦν. Ἐσθῆτα δὲ 10 ἐφόρεον δέρματα θήρεια· οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν μεγάλων τὰ παχέα.

acclamabant; telaque et e machinis jacula mittebantur. Barbari armorum 8 splendore, et insultus celeritate attoniti, quum sagittis aliisque telis undique peterentur, utpote seminudi, confestim non exspectato conflictu in fugam vertuntur. Alii in ea fuga caesi, alii capti: nonnulli in montes fugerunt. Erant 9 vero captivi tum reliquo corpore, tum etiam capite hirti; unguibus autem quasi ferinis: siquidem unguibus loco ferri uti dicebantur, piscesque iis discindentes interficere; ligna etiam molliora iis secabant: ad duriora saxis acutis utebantur: ferrum enim apud eos non erat. Ferarum, 10 et quidam etiam crassioribus grandium piscium pellibus sese vestiebant.

8. Pro τήν τε λαμπρότητα — habet Optimus τό τε λαμπρότατον, quod etiam mihi non placet.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXIV.

Arg. Tomerus fluvius; deſcriptio accolarum ejus, et pugnae cum iis.

1. Τόμηρος] Tomerus, a Plinio VI, 23. Tuberus, a Mela III, 8. Tubero vocatus, ſine dubio idem eſt, qui alias vocatur Hor, in cujus ripa in mediterraneis urbs Haor vel Hor ſita fuiſſe narratur, quae forte eſt Rhambacia, quem locum munire juſſerat Alexander. Mannert Tom. V. Part. II. p. 21. D'Anville Eclairciſſemens pag. 42. Antiquit. pag. 44. Tomerus etiam is fluvius eſſe videtur, quem in mediterraneis invenerat Alexander, ubi poſt perſecutionem Oritarum caſtra habuit, Exped. VI, 21, 11. Videtur a montibus illis fluere, qui totam hanc regionem a ſeptemtrione cingunt. Hi montes, ut Arrianus ait VI, 25, 9. flante Africo imbres habent, non vero plana. Nubes a ventis montibus impinguntur ac refunduntur, montium cacumina non excedentes. Rem ſimiliter ſe habere in India ipſa et Aegypto, ſupra jam dixi. De humilitate littoris et montibus in mediterraneis teſtantur etiam recentiores navigatores. Vincent pag. 191.

2. ἀπομαχόμενοι] fortaſſe quia claſſem piratarum eſſe putabant, non ignorantes Sanganianorum expeditiones, ut putat Vinc. p. 191.

3. σιδηρέη] Ferrum Ichthyophagos non habuiſſe, teſtatur Strabo XV. pag. 496, ſed lapidibus ſagittas et miſſilia exacuebant. — De vicinis idem credendum eſt.

7. τῷ Ἐνυαλίῳ] vide notam ad Exped. I, 14, 10.

9. σώματα δασέες] Vulgo vertunt: *Erant vero captivi craſſis corporibus, capite et unguibus ferinis.* At graeca vox δασὺς heic non valet idem, quod craſſus aut denſus, quomodo alibi dicit ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ fuiſſe δένδρεα πολλὰ καὶ δασέα, ſed mutanda verbo *hirtus*, cui a Graecis opponitur λεῖος. Dioſcorides lib. II. cap. CLIII. de arnogloſſo: ῥίζαι δὲ ὕπεισιν ἁπαλαὶ, δασεῖαι, λευκαὶ, πάχος δακτύλου. Clarius Ariſtoteles: ἔστι δὲ τῶν ἄλλων ζώων τῶν ἐχόντων τρίχας τὰ πρανῆ δασύτερα, τὰ δὲ ὕπτια λεῖα. Clariſſime Curtius libro IX. cap. 10, 9. „*Ipſa ſolitudo naturâ quoque immitia efferavit ingenia: prominent ungues nunquam reciſi; comae hirſutae et intonſae ſunt.*" Igitur captivi capite etiam hirſuti, quod de chelonophagis negat Plinius VI, 24. *Praeter capita toto corpore hirti, coriisque piſcium veſtiti.* Ex quibus Salmaſius Arria-

Arriani lectionem emendat ἐκτὸς κεφαλῆς, et de facie intelligit. Sed ſuos haec habeant auctores; vulgatam enim ſcripturam cum libris omnibus retinemus, et cum Curtio de coma interpretamur. Diodorus in libro XVII: καὶ κατήντησεν εἰς ἔθνος ἄξενον καὶ παντελῶς θηριῶδες· τοὺς τε γὰρ ὄνυχας οἱ τῇδε κατοικοῦντες ἐκ γενετῆς αὔξουσι μέχρι γήρως, καὶ τρίχωμα πεπιλωμένον ἔχουσι, τὸ δὲ χρῶμα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου θερμότητα κατακεκαυμένον ἔχουσι, καὶ δορὰς περιβέβληνται. *Blanc.* et *Freinsh.* ad Curt. IX, 10, 8.

κατεργάζεσθαι] *interficere.* Ita Xenoph. Cyrop. IV. κατειργάσατο τὸν λέοντα, *interfecit leonem.* Raph.

XXV. Ἐνταῦθα νεωλκοῦσι τὰς νέας, καὶ ὅσαι πεπονηκυῖαι αὐτῶν ἐπισκευάζουσι. Τῇ δὲ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἐξέλλοντο· καὶ πλώσαντες ςαδίους ἐς τριηκοσίους, ἀφικνέονται ἐς χῶρον, ὃς δὴ ἔσχατος ἦν τῆς Ὠρειτῶν γῆς· Μάλανα τῷ χώρῳ ὄνομα. 2 Ὠρεῖται δὲ ὅσοι ἄνω ἀπὸ θαλάσσης οἰκέουσιν, ἐςαλμένοι μὲν κατάπερ Ἰνδοὶ εἰσὶ, καὶ τὰ ἐς πόλεμον ὡσαύτως παραρτέονται· γλῶσσα δὲ ἄλλη αὐτοῖσι καὶ ἄλλα νόμαια. 3 Μῆκος τοῦ παράπλου, παρὰ μὲν χώρην τὴν Ἀραβίων, ἐς χιλίους μάλιςα ςαδίους, ἔνθενπερ ὡρμήθησαν· παρὰ δὲ τὴν Ὠρει-

XXV. Nearchus hîc naves in littus ſubduci, quaſſatasque refici jubet. Sexto die navigationem repetunt: trecentisque ſtadiis emenſis in locum quendam perveniunt, qui Oritarum regionis eſt ultimus: Malana eum locum vocant. Atqui Oritae qui mediterranea loca incolunt, eodem habitu quo Indi utuntur, eodemque modo armantur: lingua tamen atque inſtitutis differunt. Longitudo hujus navigationis, praeter Arabium oram, eſt ſtadiorum mille ab eo loco unde ſolverant: ſecus Oritarum regionem

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXV.

1. Μάλανα — MS. Bodl. Μάλαινα.

τῶν γῆν, ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι. Παραπλεόντων δὲ τὴν Ἰνδῶν γῆν (τὸ ἐντεῦθεν γὰρ οὐκέτι Ἰνδοί εἰσι) λέγει Νέαρχος ὅτι αἱ σκιαὶ αὐτοῖσιν οὐ ταυτὸ ἐποίεον· ἀλλὰ ὅπου μὲν ἐπὶ πολὺ τοῦ πόντου ὡς πρὸς μεσημβρίην προχωρήσειαν, αἵδε καὶ αὐταὶ αἱ σκιαὶ πρὸς μεσημβρίην τετραμμέναι ἐφαίνοντο· ὁπότε δὲ τὸ μέσον τῆς ἡμέρης ἐπέχοι ὁ ἥλιος, ἤδη δὲ καὶ ἔρημα σκιῆς πάντα ὤφθη αὐτοῖσι· τῶν τε ἀστέρων ὅσους πρόσθεν μετεώρους κατεώρων, οἱ μὲν ἀφανέες πάντη ἦσαν· οἱ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ ἐφαίνοντο· καταδύνοντές τε καὶ αὐτίκα ἀνατέλλοντες, οἱ πάλαι ἀειφανέες ἐόντες. Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπεικότα δοκέει μοι ἀναγράψαι Νέαρχος· ἐπεὶ καὶ ἐν Συήνῃ τῇ Αἰγυπτίῃ, ἐπεὰν τροπὰς ἄγῃ θέρεος ὥρης ὁ ἥλιος, φρέαρ ἀποδεδειγμένον ἐστὶ, καὶ τοῦτο ἄσκιον ἐν μεσημβρίῃ φαίνε-

MDC. Praeternavigantibus 4 iis Indorum regionem (ab hoc enim loco non amplius Indi ſunt) Nearcho autore umbrae non eodem modo 5 fiebant: ſed ubi longe in mare meridiem verſus procedebant, ibi ipſae etiam umbrae in meridiem vergebant: quum vero ſol medium diei ſpatium occupat, nullae iis in locis umbrae conſpiciuntur. Aſtra quo- 6 que, quae antea ſublimia cernebantur, aut jam plane non apparebant, aut depreſſa ad terram conſpiciebantur; occidebant et ſtatim oriebantur, quae antea ſemper conſpicua fuerant. Et 7 quidem haec non diſſentanea vero mihi videntur, quae Nearchus ſcripſit. Siquidem in Syene Aegyptia tempore ſolſtitii aeſtivi puteus quidam oſtenditur, qui meridie nullam umbram facit.

5. αἵδε καὶ αὐταὶ — ex Optimo pro ὧδε καὶ αὐταὶ.

6. ἀειφανέες ἐόντες — ſecundam ex Optimo nunc adjeci.

7. θέρεος ὥρης pro θέρεος ὥρῃ ex omnibus MSS. Flor. et primis editis.

ται· ἐν Μερόῃ δὲ πάντα ἄσκια τῇ αὐτῇ ὥρῃ· εἰκὸς ὦν καὶ ἐν Ἰνδοῖσιν, ἅτε πρὸς μεσημβρίην ᾠκισμένοις, τὰ αὐτὰ δὴ πάθεα ἐπέχειν, καὶ μάλιςα δὴ κατὰ τὸν πόντον τὸν Ἰνδικὸν, ὅσῳ μᾶλλον αὐτοῖσιν ἡ θάλασσα πρὸς μεσημβρίην κέκλιται. Ταῦτα μὲν δὴ ὧδε ἐχέτω.

In Meroë quoque eodem anni tempore nullae umbrae fiunt. Consentaneum igitur est, etiam Indis quia meridianam partem habitant idem accidere: praecipue vero in mari indico, quo magis id mare ad meridiem vergit. Atque haec quidem hactenus.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXV.

Arg. Malana; Oritarum descriptio; Longitudo navigationis praeter regionem Arabitarum et Oritarum; memorabilia de umbra et astris in iis regionibus.

1. Μάλανα] nunc promontorium Malan aut Moran; a quo, occidentem versus circiter XXX mill. angl. est promontorium Arrubah. Vinc. p. 194. Fines vero Oritarum sunt ab oriente Arabis fluvius; a septentrione montes, et ab occidente promontorium Malana, quod annexum est cum jugis interioribus.

2. De lingua Oritarum idem testatur Plinius VI, 23. de sepultura eorum vide Diodorum XVII. p. 571. In reliquis idem eos reliquis Indis similes esse dicit.

3. ἐς χιλίυς μάλιςα ςαδίυς] Erant enim

a Naustathmo ad Stura — — —	100 stad.
a Sturis ad Caumara — — —	30 „
a Caumaris ad Coreatin — — —	20 „
a Coreati ad Crocela — — —	150 „
a Crocelis ad portum Alexandri — hîc deest numerus.	
a port. Alex. ad Domas — — —	60 „
a Domis Saranga usque — — —	300 „
a Sarangis ad Morontobarbara — —	300 „
navigatio per fossam — — —	70 „
a fossa ad ostium Arabis — — —	120 „
Summa	1150 stad.

Ab

Ab hoc numero detrahenda ſunt 150 ſtadia a nauſtathmo in Indo usque ad Coreatin, qui locus erat proxime oſtium Indi. Manent igitur 1000 ſtadia. Eundem ſtadiorum numerum ex Nearcho deſcripſit Strabo XV. p. 495.

ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι] Diſtantia inter oſtium Arabis et promontorium Malan, ex menſione recentiorum accurata, eſt circiter 100 mill. angl. Hoc ſi comparas cum 1600 ſtadiis Arriani, utrumque numerum optime congruere vides. Nam 16 ſtadia ejus longitudinis, quam d'Anville ſtadiis Arriani tribuit, aequales ſunt uni milliari anglico. Vinc. p. 193. Numerantur vero

ab Arabi ad Pagala — — —	200 ſtad.
a Pagalis ad Cabana — — —	430 ſ
a Cabanis ad Cocala — — —	200 ſ
a Cocalis ad Tomerum — — —	560 ſ
a Tomero ad Malana — — —	300 ſ
	1630 ſtad.

Pro his ſcripſit Arrianus numerum rotundum, fractionem non curans. cf. not. crit. ad 23, 2. Strabo l. XV. pag. 495. praeternavigationem praeter littora Oritarum 1800 ſtadiorum fuiſſe tradit. Quia vero Strabo ſine dubio etiam Nearchum ſequitur, haec differentia forte librario tribuenda eſt. Arriani numerus facit prope 102, Strabonis 113 mill. angl. et *Robinſon* tribuit huic littori paululum ſupra 100 mill. angl. Differentia igitur non eſt magni momenti. Vinc. p. 197.

5. Diod. II, 35. Nearchum forte ſequutus, haec dicit: „in multis remotioris Indiae regionibus nullam a gnomonibus umbram ſpargi, noctuque arctos videri non poſſe; neque apud extremos Indos ipſum arcturum conſpici, eaque ratione umbras etiam ad auſtrum cadere dici.„ cf. etiam Luc. III, 250. Vera haec ſunt; vera etiam ſunt, quae dicit Arrianus, niſi ea de littore Arabitarum et Oritarum intellexiſſet. Male vero intellexit interdum Arrianus auctores ſuos, ut jam ad Exped. notavi, ex. c. I, 14, 5. Sic etiam hoc loco quae Nearchus de India in genere dixerat, ab Arriano de Arabitis et Oritis intelligebantur, et inde omnia falſa fiunt. Si ejicis parentheſin τὸ ἐντεῦθεν etc. quam Arrianus addidit verbis Nearchi, et ſi conſtructionem ita mutas, ut forte fuerit Nearchi, reliqua ſic interpretanda

tanda ſunt, ut dixerit Nearchus: *Iis* ſc. Indorum, *qui praeter littora Indiae* (intelligas Cherſoneſum cis Gangem, non littora, praeter quae navigavit Nearchus. Nam verba τὴν Ἰνδῶν γῆν male intellexit Arrianus, atque ut lector eadem cum Arriano intelligeret, addidit verba: τὸ ἐντεῦθεν γὰρ οὐκέτι Ἰνδοί εἰσι, quibus Ichthyophagos dicit et reliquos.) *navigarent*, *umbras non eodem modo fieri; ſed quo magis meridiem verſus in mari progrederentur*, (ſc. aeſtate, quum ſol cis lineam aequinoctialem verſatur. Hieme enim, ſi ibi navigatur, praeter omnia Indiae littora umbra ſeptemtrionem verſus conſpicitur.) *eo magis etiam umbras meridiem verſus conſpici*, ſc. ſi proximus eſt ſol tropico cancri. *Meridie vero interdum nullam umbram conſpici poſſe.* Haec forte ab Indis relata referebat Nearchus. Stupidiſſimus vero fuiſſet, ſi haec omnia de ſua navigatione dixiſſet, quum eum plura millia commilitonum ſuorum falſitatis arguere potuiſſent. Primum enim navigabat hieme, ubi in omni India umbra ſeptemtrionem verſus eſt, deinde vero ſi etiam aeſtate navigaſſet, ne venit quidem intra tropicum cancri, ita ut nunquam umbram meridiem verſus conſpicere potuerit, numquam umbram deficientem. Neque de aſtris, arctis et arcturo verum hoc eſt in his regionibus, quas vidit Nearchus, ſed multo longius meridiem verſus, prope et trans aequatorem. — Haec vero de umbra adnotaſſe videtur Nearchus, quum de Malanis ſcripſiſſet. Hinc error Arriani. Melius jam Plinius II, 73. Nearchum intellexit: „*In Indiae gente Oretum* (Oritarum Arriani) *mons eſt Maleus nomine* (promontorium Malana Arriani) *juxta quem* (non dicit: ubi. Sed intelligit loca meridiem inde verſus.) *umbrae aeſtate* (non igitur hieme, quum Nearchus ibi navigaret,) *in Auſtrum, hieme in ſeptentrionem jaciuntur. Quindecim tantum noctibus ibi apparet ſeptemtrio.* Subnectuntur quaedam fabuloſa ex Oneſicrito, et alia de ſimili aliorum locorum natura. Vincent pag. 199. ſqq. Malana dicit ſita eſſe 25° 16′ ab aequatore ſeptemtr. verſus; eum vero locum, qui maxime meridiem verſus vergeret ex iis, quos Macedones viderint, eſſe orientale oſtium Indi, quod a tropico cancri prope abeſt. Sed ne ibi quidem de umbra tale quid a Macedonibus obſervari potuiſſe, praecipue quum jam ſol rediret a tropico, quum Macedones ibi eſſent, circiter ad

ad finem Julii; neque ullam navem tam longinque in mare delatam esse, ut hoc videri potuisset. Ceterum errorem non tribuit Arriano, quod mihi quidem absque dubio est, sed Nearcho ipsi, quem aliis similibus veterum erroribus excusare studet. Sed non errasset Nearchus, sicut alii, qui relata referebant, sed contra conscientiam suam alia, quam quae suis ipse oculis viderat, mentitus esset.

7. *Syene*, ultima urbs Aegypti, sub ipso ferme tropico cancri sita, et *Meroë* magna insula Nili, trans tropicum, ubi veteres observationes astronomicas instituerunt. Vid. Plin. Hist. nat. II, 73. „Simili modo tradunt, in Syene oppido, quod est supra Alexandriam quinque millibus stadiorum solstitii die medio nullam umbram jaci, puteumque ejus experimenti gratia factum totum illuminari. Ex quo apparere, tum solem illi loco supra verticem esse. — Rursus in Meroë insula, quae est caput Aethiopum et quinque millibus stadiorum in amne Nilo habitatur, bis anno absumi umbras, sole duodevicesimam Tauri partem et quartam decimam Leonis obtinente.„

XXVI. Ἐπὶ δὲ Ὠρείτῃσι κατὰ μὲν μεσογαίην Γαδρώσιοι ἐπεῖχον· ὧν τὴν χώρην χαλεπῶς διεξῆλθεν ἅμα τῇ στρατιῇ Ἀλέξανδρος, καὶ κακὰ τόσαυτα ἔπαθεν, ὅσα οὐδὲ τὰ σύμπαντα τῆς συμπάσης στρατηλασίης· ταῦτά μοι ἐν τῇ μέζονι συγγραφῇ ἀναγέγραπται. 2 Κάτω δὲ Γαδρωσίων παρὰ τὴν θάλασσαν αὐτὴν οἱ Ἰχθυοφάγοι καλεόμε-

XXVI. Post Oritas, versus mediterraneam regionem, Gadrosii habitant: quorum fines difficulter cum exercitu Alexander transiit, pluraque incommoda et damna accepit, quam in tota reliqua expeditione. Ea in majori opere a me conscripta sunt. Infra Gadrosios loca maritima accolunt ii quos Ichthyophagos vo-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXVI.

1. *καὶ ταῦτά μοι* — Copulam in Optimo deficientem abjeci.

νοι οἰκοῦσι· παρὰ τούτων τὴν γῆν ἔπλεον· τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρῃ περὶ τὴν δευτέρην φυλακὴν ἀναχθέντες, καταίρουσιν ἐς Βαγίσαρα· ςάδιοι τοῦ παράπλου ἑξακόσιοι· Λιμήν τε ἔνι αὐτόθι εὔορμος, καὶ κώμη Πασιρὰ, ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης ἑξήκοντα ςαδίους· καὶ οἱ πρόσοικοι αὐτῆς Πασιρέες. Ἐς δὲ τὴν ὑςεραίαν πρωΐτερον τῆς ὥρης ἀναχθέντες, περιπλέουσιν ἄκρην ἐπὶ πολύ τε ἀνέχουσαν ἐς τὸν πόντον, καὶ αὐτὴν ὑψηλὴν καὶ κρημνώδεα· Φρέατα δὲ ὀρύξαντες, ὕδωρ οὐκ ὀλίγον καὶ πονηρὸν ἀρυσάμενοι, ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρῃ ἐπὶ ἀγκυρέων ὥρμων, ὅτι ῥηχείη κατὰ τὸν αἰγιαλὸν ἀνεῖχεν. Ἐς δὲ τὴν ὑςεραίην καταίρουσιν ἐς Κόλτα, ςαδίους ἐλθόντες διηκοσίους. Ἔνθεν δὲ ἕωθεν πλεύσαντες ςαδίους ἑξακοσίους, ἐν Καλύβοισιν ὁρμίζονται· κώ-

cant; eorum oras praeternavigarunt; quumque primo die ad ſecundam vigiliam ſolviſſent, DC inde ſtadiis ad Bagiſara delati ſunt. 3 Portus iis in locis erat ad receptum claſſis commodus, pagusque Paſira, LX ſtadiis a mari diſtans: accolae ejus Paſireenſes. Poſtridie quum 4 maturius ſolviſſent, promontorium aliquod longe in mari prominens, altumque ac praeruptum circumnavigant: defoſſisque pu- 5 teis aquam quidem multam ſed ſalſam nacti, illum quidem diem in ancoris ſubſtiterunt, quod littus aeſtuoſum erat. Poſtridie vero 6 in Colta venerunt, CC ſtadiis emenſis. Inde rurſum ſub lucem mota claſſe, DC ſtadia progreſſi ad Calyba appellunt: pagus in littore erat, et circa eum paucae

2. Βαγίσαρα — Legitur etiam Βαγγίσαρα. *Blanc.*

5. ὕδωρ ἐκ ὀλίγον καὶ πονηρὸν — Hic locus mihi non videtur ſanus. Vel legendum cenſeo ὕδωρ ὀλίγον καὶ πονηρὸν, vel ὕδωρ ἐκ ὀλίγον, ἀλλὰ πονηρόν.

6. Καλύβοισιν ex Opt. pro Καλάμοισιν. Alludunt Veneta, Baſi-

μὴ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ, φοίνικες δὲ περὶ αὐτὴν ὀλίγοι πεφύκεσαν, καὶ βάλανοι ἐπ᾽ αὐτοῖσι χλωραὶ ἐπῆσαν· καὶ νῆσος ὡς ἑκατὸν ςαδίους ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀπέχουσα, Κανίνη ὄνομα. 7 Ἐνταῦθα ξένια Νεάρχῳ προσφέρουσιν οἱ κωμῆται, πρόβατα καὶ ἰχθύας· καὶ τῶν προβάτων τὰ κρέα λέγει ὅτι ἦν ἰχθυώδεα, ὡς τὰ τῶν ὀρνίθων τῶν πελαγίων, ὅτι καὶ αὐτὰ ἰχθύων σιτέεται· πόα γὰρ οὐκ ἔνι ἐν τῇ χώρῃ. 8 Ἀλλὰ τῇ ὑςεραίῃ πλεύσαντες ἐς ςαδίους διηκοσίους, ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ καὶ κώμῃ ἀπὸ θαλάσσης ἐς ςαδίους τριήκοντα ἀπεχούσῃ· ἡ μὲν κώμη Κίσσα ἐκαλέετο· Καρβὶς δὲ τῷ αἰγιαλῷ ὄνομα ἦν. 9 Ἐνταῦθα πλοίοισιν ἐπιτυγχάνουσι σμικροῖσιν, οἷα ἁλιέων εἶναι πλοῖα οὐκ εὐδαιμόνων· αὐτοὺς δὲ οὐ καταλαμβάνουσιν· ἀλλ᾽ ἔφυγον

palmae, in quibus fructus erant virides. Erat ibi etiam insula centum a littore stadiis distans, Canine dicta. 7 Ibi Nearcho pagi illius incolae hospitalitia munera offerunt, oves et pisces. Ovium illarum carnes ait piscosas fuisse, quemadmodum sunt avium marinarum, quod et ipsae oves piscibus alerentur. Gramen enim ea regio non habet. 8 At postridie cc stadia emensi ad littus appulerunt, pagumque repererunt xxx stadiis a mari distantem; pago Cissa nomen erat: littori Carbis. 9 Hoc loco parvulae quaedam cymbae repertae sunt, quales esse solent piscatorum minime opulentorum; piscatores ipsos non repererunt; fugerant enim simulac naves appellentes vi-

Basileensis et MS. Bodl., scribentes Καλίμοισιν. Mox ex Optimo recepi Κανίνη pro Καρνίνη.

7. ἰχθύων σιτέεται ex MStis et primis editis, pro vulgato ἰχθύας. Iidem vero libri habebant etiam ὡς τοῖς τῶν ὀρνίθων, quod minus rectum.

8. Κίσσα, pro vulgato Κύσα, ex Opt.

γὰρ καθορμιζομένας κατιδόντες τὰς νέας. Σιτός τε αὐθόθι οὐκ ἐνῆν, καὶ ὑπολελοίπει τὴν ϛρατιὴν ὁ πολλός· ἀλλὰ αἶγας ἐμβαλλόμενοι ἐς τὰς νέας, οὕτω δὴ ἀπέπλεον. Καὶ 10 περιπλώσαντες ἄκρην ὑψηλὴν, ὅσον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ϛαδίους ἀνέχουσαν ἐς τὸν πόντον, κατάγονται ἐν λιμένι ἀκλύϛῳ· καὶ ὕδωρ αὐτόθι ἦν, καὶ ἁλιέες ᾤκεον· Μοσαρνὰ ὄνομα ἦν τῷ λιμένι.

derant. Frumentum ibi nullum erat, cujus tamen maxima pars ab exercitu consumta erat. Igitur capris in naves abductis recesserunt. Inde promontorium quoddam altum ad CL stadia in mare porrectum circumvecti, in portum minime procellosum venerunt. Ibi et aqua erat, et piscatores habitabant: Mosarna portui nomen erat.

9. κατιδόντες, ex Optimo, aliis duobus ac Bodl. et primis editis pro ἰδόντες.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXVI.

Arg. Gadrosii; Ichthyophagi; Bagisara; Pasira; Colta; Calyba; Canine; Cissa; Carbis; Mosarna.

1. συγγραφῇ] Iter Alexandri per Gadrosiam descripsit Arrianus in Exped. VI, 22, 6 - 27, 2. quo in itinere, ob deserta, summa Alexandrum mala pertulisse omnes narrarunt. De caussis, cur Alexander hoc iter susciperet, loquutus sum ad c. 20, 2.

2. Ἰχθυοφάγοι] h. e. piscibus vescentes. Acceperunt hoc nomen a Nearcho vel Graecis praeternavigantibus. Nam totum fere littus et maxima pars regionis interioris arena obtinetur, unde incolis praeter pisces et conchas nihil ferme alimenti relinquitur. Extenduntur Ichthyophagi a Malanis usque ad promontorium Jask.

Βαγίσαρα] Bagisara respondent sinui parvo ab oriente promontorii Arraba, qui nunc vocatur Jerkumutty. Obstat quidem numerus milliarium; sunt enim a Malanis ad id promontorium quindecim modo milliaria anglica; Arrianus autem numerat triginta et septem, vel 600 stadia. Sed mentio pro-

promontorii, quod postero die circumnavigarunt, rem extra dubium ponit. Vox Gesira, arabica, quae continetur in Ba-gisara (vel Bagasira, ut scribit Vincent) significat insulam, vel peninsulam, et similiter promontorium. Occurrit iterum in hoc littore in nomine Dagasira. Occurrit etiam in periplo maris Erythraei, in voce Ba-rygasa, literis transpositis. Vinc. p. 212.

3. Πασιρὰ] Salmasium errare, si ei Pasira idem locus esse videtur, qui in Expeditione vocatur Bazira, quisque videt. Bazira sita erant, ubi hodie est Bishore. Melior est conjectura Vincentii, cui Pasira corruptio nominis Bagasira videtur. Parsirae Ptolemaei nimis occidentem, Paritae Plinii (VI, 23.) nimis orientem versus ad Tuberum fluvium collocantur, quam ut pro iisdem cum Pasireensibus Arriani haberi possint, nisi forte erroribus vel nautarum vel scriptorum diversa sedis eorum collocatio tribuenda est.

4. ἄκρην] Hoc promontorium est sine dubio id, quod nunc vocatur Arrubah, Arraba, Arrubak; ab oriente si conspicitur, insulae simile est. cf. Vinc.

6. Κόλτα] incerto sunt situ.

ἐν Καλύβοισιν] Calama vel Calima vel Calyba, nunc fluvius Churmut, qui a navigatore portugallico vocatur Rio de Calametta, quod nomen medium est inter Churmut et Calama. Inter Malana et Calama numerat Nearchus 1400 stadia, sive 87 milliaria anglica. Robinson autem 65 mill. Supersunt igitur in Nearchi relatione 22 milliaria. Quod vel tribuendum est circumnavigationi circa promontorium Arraba, vel quod mavult Vincent, errori Nearchi. Tam accurate veterum nautae metiri non poterant, quam nostri. Vinc. pag. 214.

κώμη] sc. ἦν. Quae sequuntur: καὶ βάλανοι ἐπ' αὐτοῖσι χλωραὶ significare mihi videntur, palmam eam fuisse alius generis, quam ea, quam noverant Graeci.

Καρνίνη] nunc Ashtola. Sed numerus 100 stadiorum (tantum enim a littore distare dicitur) nimis magnus est. Nearchus in eam non venit. Est circiter tria milliaria anglica longitudine, cum duobus aut tribus sinubus septentrionem versus et ingente numero turturum. Meridiem versus est rupes. Forte eadem est, quae Ptolemaeo vocatur Asthaea. Quam ille quidem e regione fluvii Arabis ponit, sed ibi nulla est insula. Vinc. pag. 214. sqq.

8.

8. Carbis et Kiſſa incerto ſunt ſitu.

9. ὁ πολλὸς] quam acceperant a Leonnato.

10. ἀκλύστῳ] Terra circumdatus, ſic cinctus et tectus erat portus, ut eſſet quietus. Sed portus ibi nunc non amplius eſt. Promontorium vero, quod circumnavigarunt, nunc vocatur Paſſence, aut Poſmee. Vinc. pag. 217. Nomen Moſarna habet etiam Ptolemaeus, Μόσαρνα ſcribens.

XXVII. Ἔνθεν καὶ ἡγεμὼν τοῦ πλόου λέγει Νέαρχος ὅτι συνέπλωσεν αὐτοῖσιν, Ὑδράκης ὄνομα, Γαδρώσιος· ὑπέστη δὲ Ὑδράκης καταστήσειν αὐτοὺς μέχρι Καρμανίης. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε οὐκέτι χαλεπὰ ἦν, ἀλλὰ μᾶλλόν τι ὀνομαζόμενα, ἔστε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν Περσικόν. 2 Ἐκ δὲ Μοσαρνῶν νυκτὸς ἐπάραντες, πλώουσι σταδίους ἑπτακοσίους καὶ πεντήκοντα, ἐς Βάλωμον αἰγιαλόν· ἔνθεν δὲ ἐς Βάρνα κώμην, σταδίους τετρακοσίους,

1 XXVII. Hinc ſcribit Nearchus ducem navigationis, Hydracem nomine, Gadroſium, una cum ipſis navigaſſe: pollicitumque eſſe ſe illos usque ad Carmaniam delaturum. Omnis abhinc ad ſinum Perſicum tractus non ita difficilis navigatu eſt: ſed multo priore celebrior. 2 Mota ex Moſarnis per noctem claſſe, DCCL ſtadia emenſi ad Balomum littus delati ſunt: atque inde in Barna vicum,

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXVII.

1. Ἔνθεν δὲ καὶ — vocem mediam in Optimo deficientem et prorſus otioſam abjeci. Mox ſcribitur Γαδρούσιος in omnibus libris. Sed cur non Γαδρώσιος, ut reliquis omnibus locis, etiam in Indicis, ex. c. cap. 26, 1. 2. et 32, 1.? Apud Plutarchum ſcribitur Γεδρωσία, apud Diodorum Κεδρωσία. Nullus vero habet ου pro ω praeter Plinium duobus locis libro VI, 23. Sed plurimis locis et hic ſcribit Gedroſia. Unde veram ſcripturam reſtituere non dubitavi.

ἵνα φοίνικές τε πολλοὶ ἐνῆσαν, καὶ κῆπος· καὶ ἐν τῷ κήπῳ μύῤῥιναι ἐπεφύκεσαν, καὶ ἄλλα ἄνθεα, ἀφ᾽ ὅτων στεφανώματα τῆσι κόμῃσιν ἐπλέκοντο· ἐνταῦθα πρῶτον δένδρεά τε εἶδον ἥμερα, καὶ ἀνθρώπους οὐ πάντῃ θηριώδεας ἐπῳκέοντας. 3 Ἐνθένδε ἐς διακοσίους σταδίους περιπλώσαντες, καταίρουσιν ἐς Δενδρώβοσα, καὶ αἱ νέες ἐπ᾽ ἀγκυρέων ἐσάλευσαν. 4 Ἐνθένδε ἀμφὶ μέσας νύκτας ἄραντες ἐς Κώφαντα λιμένα ἀφίκοντο,

ſtadiis abinde cccc, in quo frequentes palmae erant, et hortus. In horto myrti naſcebantur, variique flores, e quibus corollas texebant, capiti imponendas. Hoc primum in loco arbores cultas, hominesque non omnino feros repererunt. Inde cc ſtadia provecti ad Dendroboſa appulerunt; naves ibi in ſalo ſubſtiterunt. Hinc ſub mediam noctem ſolventes in Cophanta portum pervenerunt, cccc cir-

2. τῆσι κώμῃσιν — Sic habet Optimus, pro vulgato τῆσι κωμήτῃσιν, quod de feminis in eo pago interpretandum, nec tam abſonum eſſet, quam Gronovio videtur. Ego vero lectionem Optimi pauliſper mutavi, et ſcripſi κόμῃσιν, a κόμη, qua voce in plurali aeque ac ſingulari uſos eſſe Graecos docet Stephani Theſaurus. Intellige locum de nautis et claſſiariis Nearchi, et verte: *e quibus*, myrto nempe et floribus, *corollae nectebantur*, vel *corollas ſibi nectebant*, *comae*, capiti, *imponendas*. Mos coronandi Graecis maxime ſolennis erat, et credo, quum poſt tot miſerias primam regionem cultiorem et flores et myrtum conſpicerent, prae gaudio eos coronas ſibi feciſſe. Simillimum exemplum vide in Exped. V, 2, 8. Narrat ibi Arrianus, τοὺς Μακεδόνας apud Nyſaeos ἡδέως τὸν κισσὸν ἰδόντας, οἷα δὴ διὰ μακροῦ ὀφθέντα, (οὐ γὰρ εἶναι ἐν τῇ Ἰνδῶν χώρᾳ κισσὸν, οὐδ᾽ ἵναπερ αὐτοῖς ἄμπελοι ἦσαν) στεφάνους σπουδῇ ἀπ᾽ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, ὡς καὶ στεφανώσασθαι εἶχον etcet. — Superius pro ἐς Βάλωμον Blancardi codices habebant ἐς Βάλαμον et MS. Bodl. ἐς Βαλόμενον.

3. Δενδρώβοσα — MS. Bodl. Δενδρόβοσα.

τετρακοσίους μάλιςα ςαδίους διεκπλώσαντες· ἐνταῦθα ἁλιέες τε ᾤκεον, καὶ πλοῖα αὐτοῖσιν ἦν μικρὰ καὶ πονηρά· καὶ ταῖς κώπαις οὐ κατὰ σκαλμὸν ἤρεσσον (ὡς ὁ Ἑλλήνων νόμος) ἀλλ', ὥσπερ ἐν ποταμῷ, τὸ ὕδωρ ἐπιβάλλοντες ἔνθεν καὶ ἔνθεν, κατάπερ οἱ σκάπτοντες τὴν γῆν· ὕδωρ δὲ πολύ τε ἦν ἐν τῷ λιμένι καὶ καθαρόν. Περὶ δὲ πρώτην φυλακὴν ἄραντες, καταίρουσιν ἐς Κύϊζα, ἐς ὀκτακοσίους ςαδίους διεκπλώσαντες· ἵνα αἰγιαλός τε ἔρημος ἦν, καὶ ῥαχίη. Αὐτοὶ ὧν ἐπ' ἀγκυρέων ὥρμεον, κατὰ νέας τε δεῖπνον ἐποιέοντο. Ἐνθένδε διεκπλώσαντες ςαδίους πεντακοσίους, ἀπίκοντο ἔς τινα πόλιν μικρὴν οἰκεομένην ἐπὶ γηλόφου, οὐ πόῤῥω τοῦ αἰγιαλοῦ. Καὶ Νέαρχος ἐπιφρασθεὶς ὅτι σπείρεσθαι

citer ſtadia emenſi. Hîc et piſcatores degebant, parvisque et vilibus navigiis utebantur, et remis non per ſcalmos diſpoſitis (ut Graecorum mos eſt) remigabant: ſed hinc atque hinc, ſicut in flumine, aquam (penitus exhauſtam) undis injicientes, ſicut qui terram fodiunt. In hoc portu aquam et multam et puram invenerunt. Inde ad primam noctis vigiliam ſolventes ad Cyiza pervenerunt, DCCC ſtadia emenſi: quumque littus deſertum ac aeſtuoſum eſſet, jactis in ſalo ancoris ſubſtiterunt, atque in navibus corpora curarunt. Inde provecti ad quingenta ſtadia, in parvum quoddam oppidum venerunt, in colle non procul a littore ſitum. Nearchus veriſimile ratus

5. ὥσπερ ἐν ποταμῷ — ex Opt. pro vulgato ὥσπερ ποταμῷ.

6. Vulgata eſt κατὰ ναῦν τε ἐδειπνοποιέοντο. Optimus habet: κατὰ νέαν τε δεῖπνον ἐποιέοντο. Forma νέαν in accuſativo ſolennis non eſt, at νέα et νέας, quod ionicum eſt. Quia vero hic liber ionice ſcriptus eſt, et pluralis requiritur, recepi νέας. Sic ſect. 10: τὰς μὲν ἄλλας νέας et μετὰ μιῆς νεὼς etc.

τὴν χώρην εἰκὸς, λέγει πρὸς Ἀρχίην (ὃς ἦν Ἀναξιδότου μὲν παῖς, Πελλαῖος, συνέπλει δὲ Νεάρχῳ, τῶν ἐν αἴνῃ ὢν Μακεδόνων) πρὸς τοῦτον λέγει, ὅτι καταληπτέον σφίσιν εἴη τὸ χωρίον· ἑκόντας τε γὰρ οὐκ ἂν οἴεσθαι δοῦναι τῇ στρατιῇ σιτία· βίῃ τε οὐχ οἷόν τε εἶναι ἐξαιρέειν, πολιορκίης δὲ καὶ τριβῆς δεήσειν· σφᾶς δὲ ἐπιλελοιπέναι τὰ σιτία· ὅτι δὲ ἡ γῆ σιτοφόρος, τῇ καλάμῃ τεκμηριοῦσθαι, ἥντινα οὐ πόῤῥω τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεώρων βαθέην. Ταῦτα ἐπεὶ σφίσιν ἐδόκεε, τὰς μὲν ἄλλας νέας κελεύει παραρτέεσθαι ὡς ἐς πλόον· καὶ ὁ Ἀρχίης αὐτῷ ἐξήρτυε τὰ ἐς τὸν πλόον· αὐτὸς δὲ ὑπολειφθεὶς μετὰ μιῆς νεὼς, ἐπὶ θέαν δῆθεν τῆς πόλιος ἤει.

eam regionem cultam esse, Archiae Anaxidoti filio, Pellaeo, qui inter Macedones celebris, cum Nearcho navigabat, ait, videri sibi oppidum occupandum 9 esse. Oppidanos enim sua sponte frumenta exercitui daturos se non putare: vi autem capi non posse: diuturna enim obsidione opus fore. Se vero jam frumentis destitui. Frugiferam autem regionem esse inde colligi, quod densos culmos non procul a littore vidissent. 10 Quum itaque id consilium eis probaretur, reliquas quidem naves, veluti ad navigationem instrui jubet, et Archiae ejus rei negotio dato, ipse cum una nave ad speculandum oppidum processit.

9. Nullus dubito, Arrianum scripsisse: πολιορκίης τε καὶ τριβῆς.

10. τῆς πόλιος εἴη — Quale hoc verbum in significatione *eundi?* Num est pro εἶ, 3 sing. imperf. ab εἶμι, ut η abundet? an vero scribendum transpositis literis ἤει, quod verbum scriptori nostro quam maxime familiare? An denique Optativus est pro Indicativo, attice, ut referendum sit ad ὑπολειφθεὶς εἴη, *relictus erat? Raph.* Sine dubio scripsit Arrianus ἤει, quod restitui.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXVII.

Arg. Hydraces, classis dux praeter littora Ichthyophagorum. Balomus; Barna; Dendrobosa; Cophanta; Kyiza; urbs sine nomine, quam Nearchus capiendam censet.

1. *Hydraces* erat forte incola urbis Hydriaci prope sinum Churbar aut Chewabad. Vincent pag. 219. ἀπὸ τῶδε — i. e. a Mosarnis.

2. νυκτὸς] propter ventum noctu a terra spirantem discedere poterant a littore; propter boream in alto spirantem et tempestatem serenam noctu praeter littora sed paulo longius, quam huc usque consueti erant, sine periculo navigare poterant, audaciores forte, quod ducem haberent, regionis peritum. Locus Balomus nunc incertus est. Vinc. pag. 221.

Βάρνα] a Ptolemaeo et Marciano Barada aut Badara vocantur.

3. Δενδρώβοσα] forte Derenobilla Ptolemaei. Convenire videntur loco Duram vel Daram, quem recentiores invenerunt in medio inter promontoria Passence et Guadel. Vinc. p. 226.

4. *Kophanta* a Marciano Cophas vocantur. Ponuntur a Vincentio in sinu orientem versus a promontorio Alambateir, ob consensum Ptolemaei, Marciani et Arriani. Illud enim promontorium, cujus a Nearcho ne mentionem quidem factam esse miror, ad utrumque latus sinum habet, et meliorem quidem occidentem versus.

5. σκαλμὸς interpretantur lignum teres, cui nautae loro quodam remos alligant, quo facilius remigent. Sensus esse videtur: non, sicut Graeci in mari, ita remigabant, ut remi ad scalmum alligati essent, et ut latior remi pars, dum contra aquam impellitur, sub aquarum superficie esset, sed minus perite remigabant, et ita, ut in fluviis, ubi parum interest, utro modo remiges, aquam, alibi exhaustam, in aliam partem rejicientes, instar fossarum, qui terram alibi exhaustam in alium locum ejiciunt.

ὕδωρ δὲ πολὺ] Fortasse fuit ibi fluvius. Mannert Tom. V. Pars II. pag. 29. hunc fluvium eundem esse putat cum Cophete, quem nominat Plin. VI, 23. Sed mihi res incerta est.

6. Κύιζα] Κύεζα Ptolemaeo. Nunc Noa Point, ubi ab oriente venienti in-

 troi-

troitus patet in ſinum Guttar, vel paulo prius quam Noa Point. Vinc. p. 231.

7. πόλιν μικρὴν] Urbs iſta ſine nomine ſita ſorte fuit in occidentali littore ſinus Guttar. Vinc. p. 232. Mannerto Tom. V. Part. II. p. 30. hujus urbis, non deſerti illius, nomen Kyiza fuiſſe videtur, et hodiernum ejus nomen eſſe Tiz. Sed Tiz eſt Canaſida Arriani; et in his rebus magis ſequor Vincentium, qui meliores earum regionum deſcriptiones geographicas habuit.

8. Erat Archias etiam ex trierarchis; vide ſupra 18, 3.

XXVIII. Προσάγοντι δὲ [1] αὐτῷ πρὸς τὰ τείχεα φιλίως, ξένια ἔφερον ἐκ τῆς πόλιος, θύννȣς τε ἐν κριβάνοισιν ὀπτȣ̀ς (ȣ̃τοι γὰρ ἔσχατοι τῶν Ἰχθυοφάγων οἰκέοντες πρῶτοι αὐτοῖσιν ὤφθησαν οὐκ ὠμοφαγέοντες) καὶ πέμματα ὀλίγα, καὶ βαλάνους τῶν φοινίκων. Ὁ δὲ ταῦτα μὲν ἀσμένως δέ- [2] κεσθαι ἔφη, ἐθέλειν δὲ θεήσασθαι τὴν πόλιν· οἱ δὲ εἴων παρελθεῖν. Ὡς δὲ εἴσω πυ- [3]

XXVIII. Quumque amice ad muros appelleret, oppidani hoſpitalitatis ergo dona, thynnos nimirum in clibanis toſtos (hi enim extremi Ichthyophagorum primi viſi ſunt, qui crudis piſcibus non veſcerentur) atque placentulas paucas et palmarum caricas adferebant. Quae quidem Nearchus ſe libenter accipere dixit; cupere vero urbem viſere: quod quum nec illi recuſarent, quum jam por-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXVIII.

1. πρώτοισιν αὐτοῖσιν ὤφθησαν — Forſan ſcripſit Arrianus πρῶτοι, *primi ipſis viſi ſunt*; ut ita eleganter ultimi ἰχθυοφάγων, primi autem οὐκ ὠμοφαγέοντες dicantur. *Raph.* Non forſan, ſed absque omni dubio ſic ſcripſit Arrianus, ut ex optima Raphelii conjectura emendavi. Ineptum enim eſſet, ſi Arrianus dixiſſet, primum Macedones vidiſſe, eos non crudis piſcibus veſci. Sequitur etiam Schmid in verſione ſua hanc emendationem; editiones vero omnes in vulgato conſpirant.

λῶν παρῆλθε, δύο μὲν τῶν τοξοτῶν κατέχειν κελεύει τὴν πυλίδα· αὐτὸς δὲ μετὰ δύο ἄλλων, καὶ τοῦ ἑρμηνέως, ἐπὶ τὸ τεῖχος τὸ ταύτῃ ἀνελθὼν, ἐσήμηνε τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἀρχίην ὅπως συνέκειτο· τὸν μὲν ὦν σημῆναι, τὸν δὲ συμβαλόντα ποιέειν τὸ τεταγμένον. 4 Ἰδόντες δὲ τὸ σημήϊον οἱ Μακεδόνες, ἐπώκελλόν τε κατὰ τάχος τὰς νέας, καὶ ἐξεπήδων σπουδῇ ἐς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπλαγέντες τοῖς γινομένοις, ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον· 5 ὁ δὲ ἑρμηνεὺς ὁ σὺν Νεάρχῳ, ἐκήρυσσε σῖτον διδόναι τῇ ϛρατιῇ, εἰ σώαν ἐθέλωσιν ἔχειν τὴν πόλιν· οἱ δὲ ἠρνοῦντο εἶναι σφίσι, καὶ ἅμα προσέβαλον τῷ τείχει· ἀλλὰ ἀνέϛελον αὐτοὺς οἱ τοξόται οἱ ἀμφὶ τὸν Νέαρχον, ἐξ ὑπερδεξίου τοξεύοντες· 6 ὡς δὲ ἔμαθον ἐχομένην τε ἤδη καὶ ὅσον οὔπω ἀνδραποδισομένην σφίσι τὴν πόλιν, τότε δὲ δὴ ἐδέοντο

tas ingreſſus eſſet, duos ſagittarios ut occupatam teneant portulam, jubet. Ipſe, cum aliis duobus et interprete in murum qui ab ea parte erat conſcendens, Archiae ſignum dat, quemadmodum inter eos convenerat: et ſimulac hic quidem ſignum ederet, ille ſtatim intellecta re id quod ſtatutum erat faciebat. 4 Macedones conſpecto ſigno confeſtim naves applicant, ſummaque celeritate in mare proſiliunt. Barbari hisce rebus perculſi ad arma confugiunt. 5 Interpres vero, qui Nearcho aderat, proclamabat: ut frumentum exercitui darent, ſi ſalvam urbem vellent. Negabant illi primo ſibi frumentum eſſe, ſimulque in murum impetum faciebant. At a ſagittariis, qui Nearcho aderant, telis ex edito loco in eos miſſis, facile repulſi ſunt. 6 Poſtquam vero captam jam eſſe urbem ſenſerunt, ac direptioni proximam, tum demum Nearcho ſupplices

6. ἀνδραποδισομένην, ex Optimo pro ἀνδραποδισθησομένην. Mox ex eodem διαφθείρειν pro διαφθεῖραι. Deinde MS. Bodl. pro τότε δὲ δὴ habet τότε δὲ ἤδη.

τοῦ Νεάρχου, τὸν μὲν σῖτον ὅσπερ ἦν αὐτοῖσιν λαβόντα ἀπάγειν, τὴν πόλιν δὲ μὴ διαφθείρειν. Νέαρχος δὲ τὸν 7 μὲν Ἀρχίην κελεύει καταλαβεῖν τὰς πύλας, καὶ τὸ κατ' αὐτὰς τεῖχος· αὐτὸς δὲ συμπέμπει τοὺς κατοψομένους τὸν σῖτον, εἰ ἀδόλως δεικνύουσιν. Οἱ δὲ, τὸ μὲν ἀπὸ τῶν 8 ἰχθύων τῶν ὀπτῶν ἀληλεσμένον ἄλευρον πολὺ ἐδείκνυσαν, πυροὺς δὲ καὶ κριθὰς ὀλίγας· καὶ γὰρ καὶ ἐτύγχανον σίτῳ μὲν τῷ ἀπὸ τῶν ἰχθύων, τοῖσι δὲ ἄρτοισιν ὅσα ὄψῳ διαχρεόμενοι. Ὡς δὲ τὰ ὄντα 9 ἐπεδείκνυον, οὕτω δὴ ἐκ τῶν παρόντων ἐπισιτισάμενοι ἀνήγοντο, καὶ ὁρμίζονται πρὸς ἄκρην, ἥντινα οἱ ἐπιχώριοι ἱρὴν ἡλίου ἦγον· οὔνομα τῇ ἄκρῃ Βάγεια.

facti, ut frumento quod in urbe esset accepto discedat, oppidoque parcat, orant. Nearchus Archiam portas et murum circa eas occupare jubet: ipse alios per urbem una cum incolis mittit qui explorent, an citra fraudem quicquid frumenti haberent ostenderent. Atque illi quidem multam farinam ex tostis piscibus molitam ostenderunt: frumenti vero atque hordei parum. Siquidem farina piscium pro frumento, panibus vero pro opsonio utebantur. Postquam vero omne frumentum ostenderunt, ex praesentia quantum poterant, frumento convecto, solvebant, et ad promontorium appellebant, quod indigenae Soli sacram opinabantur. Nomen ei erat Bagia.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXVIII.

Arg. Capit eam urbem Nearchus et direpto frumento discedit. Promontorium Bagia.

1. ἔσχατοι τῶν Ἰχθυοφάγων] Hoc si stricte vertis, verum non est. Ultimi enim sunt incolae circa Dagasira, inter quos et hanc urbem ad minimum 3250 stadia erant. Conferatur caput sequens. Sed hoc loco veritas cessit elegantiae, de qua vide notam criticam.

πέμματα] Suidas in hoc loco Arriani πέμματα exponit

nit πλακούντια, id est placentulas, Stephano teste in Thes. Gr. Ling. *Raph.*

3. τȢ ἑρμηνέως] fortasse Hydracis.

8. ἀλληλεσμένον] cf. nota ad 29, 12.

9. Βάγεια] Sine dubio promontorium in latere occidentali sinus Guttar. Vinc. p. 233. Quamvis vero Arrianus sinum non commemoret, eum tamen propter promontorium commemoratum adfuisse necesse est. A Ptolemaeo scribitur Βαγία.

XXIX. Ἐνθένδε ἀμφὶ μέσας νύκτας ἄραντες, διεκπλώουσι σταδίους ἐς χιλίους ἐς Τάλμενα λιμένα εὔορμον· ἐνθένδε ἐς Κανασίδα πόλιν ἐρήμην, σταδίους ἐς τετρακοσίους· ἵνα τινὶ φρέατι ὀρυκτῷ ἐπιτυγχάνουσι, καὶ φοίνικες ἄγριοι ἐπεφύκεσαν· τούτων τοὺς ἐγκεφάλους κόπτοντες, ἐσιτέοντο· σῖτος γὰρ ἐπιλελοίπει τὴν στρατίην· καὶ κακῶς ἤδη ὑπὸ λιμοῦ ἔχοντες, ἔπλεον τήν τε ἡμέρην καὶ τὴν νύκτα, καὶ ὁρμίζονται πρὸς αἰγιαλῷ ἐρήμῳ. Νέαρχος δὲ καταδείσας μὴ ἄρα ἐς τὴν γῆν ἐκβάντες ἀπολίποιεν τὰς νέας ὑπὸ ἀθυμίης, ἐπὶ τῷδε μετεώρους ἔσχε τὰς νέας ἐπ᾽ ἀγκυρέων.

XXIX. 1 Inde sub mediam noctem solventes mille stadia emensi in Talmena tutum a ventis portum venerunt. Hinc in Canasida urbem desertam cccc stadiis inde distantem; ubi puteum quendam effossum repererunt, cui palmae agrestes adnatae erant; harum (tenera) capita praecisa ederunt. 2 Jam enim frumentum exercitui deerat. Urgente itaque fame totum illum diem et noctem navigarunt, et ad littus desertum appelluntur. 3 Nearchus veritus ne si in terram descenderent, prae desperatione naves desererent, eam ob rem in salo

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXIX.

3. μὴ ἄρα — Veneta et Basil. legunt μὴ ἄρας.

4 Ἐνθένδε ἀναχθέντες, ἐς Κανάτην ὁρμίζονται, ςαδίους ὡς ἑπτακοσίους καὶ πεντήκοντα διεκπλώσαντες. Ἔςι δὲ καὶ αἰγιαλὸς ἐν αὐτῷ, καὶ διώρυχες βραχεῖαι. 5 Ἐνθένδε δὲ ςαδίους ὀκτακοσίους πλώσαντες, ἐν Τροῖσιν ὁρμίζονται· κῶμαι δὲ μικραὶ καὶ πονηραὶ ἐπῆσαν· καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι ἐκλείπουσι τὰ οἰκεῖα, αὐτοὶ δὲ σίτῳ τινὶ ὀλίγῳ ἐπιτυγχάνουσι, καὶ βαλάνοις ἐκ φοινίκων· καὶ καμήλους ἑπτὰ ὅσαι ἐγκατελείφθησαν κατακόψαντες, ἀπὸ τούτων τὰ κρέα ἐσιτέοντο. 6 Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἀναχθέντες ςαδίους τριακοσίους πλώουσι, καὶ καθορμίζονται ἐς Δαγάσειρα· ἔνθα νομάδες τινὲς ἄνθρωποι ᾤκεον. 7 Ἔνθεν δὲ ἄραντες, τήν τε νύκτα καὶ τὴν ἡμέρην οὐδέν τι ἐλιννύοντες ἔπλεον· ἀλλὰ διελθόντες γὰρ ςαδίους χιλίους τε καὶ ἑκατὸν, ἐξέπλωσαν τὸ ἔθνος τῶν Ἰχθυοφά-

ancoras jaci jubet. Inde solventes in Canaten venerunt, stadia DCCL emensi. Est ibi et littus vadosum, et fossae exiguae. Inde digressi, DCCC stadiis confectis ad Troea appulerunt. Ad littus pagi quidam erant exigui atque inopes. Incolae domos suas deseruerant. Pauculum ibi frumenti et caricarum ex palmis nacti sunt. Camelis septem qui relicti fuerant caesis, carnes eorum vorarunt. Sub lucem repetita navigatione, stadia CCC emensi in Dagasira pervenerunt; quem locum quidam vagi homines incolebant. Inde solventes integram noctem et diem nulla interposita mora navigarunt: stadiisque MC peractis, fines Ichthyophagorum enavigarunt, magna rerum necessariarum penuria pressi. Neque vero ad ter-

5. Ἐνθένδε δὲ ςαδίους ὀκτακοσίους πλώσαντες — ex Optimo et Bodl. pro ἐνθένδε ςαδίους ὀκτ. διεκπλώσαντες. Mox pro ἐν Τροῖσιν in duobus Codicibus erat ἐν Τάοισιν, et Facius vertit in Tajos. Gronovius interim legendum cogitabat Ἰροῖσιν, tanquam Iri quidam illic coluerint.

γων, πολλὰ κακὰ ταύτῃ παθόντες ἀπορίῃ τῶν ἀναγκαίων. Ὁρμίζονται δὲ οὐ πρὸς τῇ γῇ· 8 ῥηχίη γὰρ ἦν ἐπὶ πολλὸν ἀνέχουσα, ἀλλὰ μετέωροι ἐπ' ἀγκυρέων· μῆκος τοῦ παράπλου τῶν Ἰχθυοφάγων τῆς χώρης ὀλίγῳ πλεῦνες ςάδιοι μύριοι. Οὗτοι δὲ οἱ Ἰχθυο- 9 φάγοι σιτέονται (κατότι περ καὶ κληΐζονται) ἰχθύας· ὀλίγοι μὲν αὐτῶν ἁλιεύοντες τοὺς ἰχθύας· ὀλίγοισι γὰρ καὶ πλοῖα ἐπὶ τῷδε πεποίηται, καὶ τέχνη ἐξεύρηται ἐπὶ τῇ θύρῃ τῶν ἰχθύων. τὸ πολὺ δὲ ἡ ἀνάπωτις αὐτοῖσι παρέχει· οἱ δὲ καὶ δίκτυα ἐπὶ τῷδε 10 πεποίηνται, μέγεθος καὶ ἐς δύο ςαδίους τὰ πολλὰ αὐτῶν· πλέκουσι δ' αὐτὰ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν φοινίκων, ςρέφοντες τὸν φλοιὸν ὥσπερ λίνον· ἐπεὰν 11 δὲ ἡ θάλασσα ὑπονοςήσῃ, καὶ γῆ ὑπολειφθῇ, ἵνα μὲν ξηρὴ

ram appulerunt; erant enim longo ſpatio aeſtus, ſed 8 jactis in ſalo ancoris ſubſtiterunt. Longitudo orae Ichthyophagorum hac navigatione praetervecta, eſt paulo plus ſtadiorum XM. Ichthyophagi vero hi piſci- 9 bus veſcuntur, unde etiam nomen traxerunt. Pauci vero ex iis piſcatui ſtudent; pauci enim navigia ad eam rem habent, aut artem piſcandi norunt: ſed maximam partem recedente aeſtu marino captant. Non- nulli etiam retia ad eam 10 rem confecerunt, plurima tantae magnitudinis ut ad duo ſtadia pertineant. Ea ex palmarum libris texunt, torquentes librum inſtar li- 11 ni. Quum vero mare recedit, terramque deſerit, ubi illa ſicca relinquitur, vacua

8. ὀλίγῳ πλεῦνες ςάδιοι μύριοι — ſic Vulcanius. Opt. et omnes reliqui codices cum Veneta et Baſileenſi habent ὀλίγῳ πλέονες ςαδίους μύριοι; ut Gronovio videretur fuiſſe: ὀλίγῳ πλέον ἐς ςαδίους μυρίους, vel ὀλίγῳ πλέονες ςάδιοι δισμύριοι, niſi quod hoc poſterius videri queat nimium. Ego Vulgatam retinui.

9. πεποίηται — MS. Bodl. πεποίηνται.

10. οἱ δὲ καὶ δίκτυα — ex Opt. Vulgo deeſt καὶ.

ἡ γῆ ὑπολείπεται, ἐρήμη τὸ πολύ ἐςιν ἰχθύων· ἔνθα δὲ βαθέα ἐςὶν, ὑπολείπεταί τι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐν τῷδε κάρτα πολλοὶ ἰχθύες· οἱ μὲν πολλοὶ σμικροὶ αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ μέζονες· τούτοις περιβάλλοντες τὰ δίκτυα αἱρέουσι. 12 Σιτέονται δὲ ὠμοὺς μὲν, ὅπως ἀνειρύουσιν ἐκ τοῦ ὕδατος, τοὺς ἁπαλωτάτους· τοὺς δὲ μέζονάς τε καὶ σκληροτέρους, ὑπὸ ἡλίῳ αὐαίνοντες, εὖτ᾽ ἂν ἀφαυανθῶσιν, καταλοῦντες ἄλευρα ἀπ᾽ αὐτῶν ποιέονται καὶ ἄρτους· οἱ δὲ μάζας ἐκ τούτων τῶν ἀλεύρων πέσσουσι. 13 Καὶ τὰ βοσκήματα αὐτοῖσι τοὺς ἰχθύας ξηροὺς σιτέονται· ἡ γὰρ χώρη ἔρημος λειμώνων, οὐδὲ ποιὴν φέρει. 14 Θηρεύουσι δὲ καὶ καράβους πολλαχῆ, καὶ ὄςρεα, καὶ τὰ κογχύλια· ἅλες δὲ αὐτόματοι γίνονται ἐν τῇ χώρῃ· * * ἀπὸ τούτων ἔλαιον ποιέουσιν.

plerumque piſcibus eſt: ſed ubi terra profundiori aliquo ſinu aquam retinet, ibi magnam piſcium copiam reperiunt. Ex his plerique parvi, alii etiam majores ſunt: hos circumjectis retibus capiunt. Et quidem teneriores, ut protrahunt eos ex aqua, crudos edunt: majores verourioresque, ad ſolem torrentes, ſimulac penitus toſti fuerint molentes in farinam redigunt, panemque ex ea conficiunt. Sunt qui polentam ex hisce farinis coquant. Pecori etiam piſcium farinam pabuli loco dant. Omnis enim illa regio pratis carens, nullam herbam gignit. Magnam etiam in his locis cancrorum, oſtreorum et conchyliorum vim capiunt. Gignit quoque ea regio ſuapte natura ſalem, * * ex

12. τοὺς ἁπαλωτάτους αὐτῶν — ultimam vocem propter Optimum abjeci. Mox pro καταλοῦντες Optimus habebat κατατλοῦντες, pro quo verbo ignoto conjecit Gronovius καταθλῶντες aut κατακλῶντες, quia Facius verterat: deinde toſtos *conterunt*. Sed nihil mutavi.

14. ἀπὸ τούτων ἔλαιον ποιέουσιν — Rooke pro ἅλες legi vult ἔλαιαι.

Οἱ μὲν δὴ αὐτῶν ἐρήμους τόπους οἰκέουσιν, ἄδενδρόν τε τὴν χώρην καὶ ἄφορον καρπῶν ἡμέρων, τούτοισιν ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἡ πᾶσα δίαιτα πεποίεται· ὀλίγοι δὲ αὐτῶν σπείρουσιν ὅσον τῆς χώρης, καὶ τούτῳ κατάπερ ὄψῳ χρῶνται πρὸς τοὺς ἰχθύας· ὁ γὰρ σίτος αὐτοῖσιν εἰσὶν ἰχθύες. Οἰκία δὲ πεποίηνται οἱ μὲν εὐδαιμονέςατοι αὐτῶν, ὅσα κήτεα ἐκβάλλει ἡ θάλασσα, τούτων τὰ ὀςᾶ ἐπι-

15 quibus oleum conficiunt. Qui vero eorum loca deserta incolunt, et regionem nec arborum nec fructuum feracem, hi ex piscibus tantum vivunt; pauci serunt aliquantulum agri, atque ii panem opsonii loco cum piscibus edunt; pisces enim ipsis loco frumenti 16 sunt. Domos in hunc modum aedificant. Qui ditissimi eorum sunt, balaenarum quotquot mare ejicit

ἔλαιαι. Sed quid essent ἔλαιαι αὐτόματοι? Recte monet Vincent (ex cap. 32, 5.) olivam ibi non fuisse, et Nearchum sine dubio moniturum fuisse, si Olivae inventae essent. Idem vero pag. 267. locum nostrum sic explicat: *ex sale conficiebant extractum, quo ita utebantur, ut Graeci oleo.* Hoc fateor me non intelligere. Editiones omnes non variant. Hoc vero apparet ex sale oleum fieri non posse, et hic sal verosimiliter fuit ὀρυκτὸς et in frustis repertus, sicut is, qui circa templum Ammonis reperiebatur et descriptus est in Exped. III, 4, 6. sqq., ubi auctor sic incipit: γίγνονται δὲ καὶ ἅλες αὐτόματοι ἐν τῷ χωρίῳ τέτῳ ὀρυκτοί· etc. Rudes vero gentes ad mare habitantes loco olei uti solent adipe fluxo piscium. Unde conjicio ἀπὸ θύννων ἔλαιον ποιέουσιν, i. e. thynnorum adipe utuntur loco olei. Thynnos vero ibi fuisse, jam audivimus c. 28, 1. Hoc vero si displicet, ponendum est, locum esse lacunosum, atque ante ἀπὸ τέτων quaedam excidisse.

15. πεποίηται — ex Opt. pro ποιέεται. Mox ex eodem recepi αὐτοῖσιν εἰσὶν ἰχθύες, pro vulgato αὐτοῖσιν οἱ ἰχθύες. Reliqui Codd. habent αὐτοῖσιν εἰσὶν οἱ ἰχθύες.

λεγόμενοι, καὶ τούτοισιν ἀντὶ ξύλων χρεόμενοι· καὶ θύρας τὰ ὀστέα ὅσα πλατέα αὐτῶν ἁλίσκεται, ἀπὸ τούτων ποιέονται· τοῖσι δὲ πολλοῖσι καὶ πενεστέροισιν ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν τῶν ἰχθύων τὰ οἰκία ποιέεται.

oſſa ſumentes, iis loco tignorum utuntur: et ex grandioribus oſſibus portas conficiunt. Plerique vero tenuioris fortunae ex ſpinis piſcium domos conſtruunt.

16. καὶ τέτοισιν — Copulam ex Opt. nunc addidi.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXIX.

Arg. Talmena; Canaſida; miſeria exercitus; Canate; Troea; Dagaſira; transgreditur Nearchus fines Ichthyophagorum. De vitae genere et moribus Ichthyophagorum.

1. Τάλμενα] forte fluvius Hydriacus Marciani, et Cadriaces Ptolemaei; Kié-kenk (Kié fluvius) geographorum orientalium. Sed numerus mille ſtadiorum in Arriano nimius eſt. Vinc. pag. 240.

Κανασίδα] vel ut Vincent legere mavult Canadiſa, forte convenit cum Tyza Ptolemaei, Teſa vel Teiſa Marciani, et Tiz, Teiz, Tidge vel Tearſa noſtrorum. Vocem Kana-diſa enim interpretatur Vincent fluvius apud Tiz. Memoria urbis adhuc adeſt in ſinu Churbar, et promontorium ad oſtium portus adhuc vocatur Tizmee; et memoratu dignum eſt, a duobus navigatoribus, Nearcho et Robinſon, tot ſaeculis interjectis, eundem locum in ruinis inventum eſſe. Nearchus hic fluvii mentionem non fecit, ſed fortaſſe non ſatis intravit ſinum, ad fluvium videndum. Etiam recentiores navigatores flumen non commemorarunt, ſed ſatis rationis ex aliis auctoribus habere ſe dicit Vincent pag. 241., ad fluvium in eo loco collocandum. Ab Ottero vocatur Kiour-Kienk, i. e. fluvius ſalſus.

ἐγκεφάλες] intellige tenera arboris capita, cacumina. Apud Strabonem pag. 496. id vocabulum vertunt *cerebrum*, et medullam intelligere videntur. Curtius *radices* palmarum mili-

militibus alimento fuisse tradit IX, 10, 11. ad quem locum vide interprett.

2. αἰγιαλῷ ἐρήμῳ] fortasse Godeim, ad extremam partem sinus Churbar, de quo Nearchus nihil habet. Vinc. pag. 243.

4. *Canate* est Ptolemaei Samykade aut Samydake; ibi est parvus fluvius Tanka, a quo forte derivatae fossae, de quibus loquitur Arrianus. Ad αἰγιαλὸς supple ex seqq. βραχὺς, extrahendum ex βραχέσι.

5. ἐν Τροίσιν] Vulcanius vertit: ad Troesos. Sed mihi nominativus videtur esse Τροῖα, Troea. De palmarum in ea regione multitudine testantur etiam recentiores navigatores, Vinc. pag. 246. Locus ipse incertus est. Inter Canaten vero et Dagasira, ubi Nearchus habet Troea, ponuntur

a Ptolemaeo	*a Marciano*
Masis (Magis, Magida, Mazinda)	Pasis
Sarus, fluvius	Salarus
Rhogana (Cogana)	Rhogana
Nommana (Combana)	Ommana,

de quibus nominibus in Arriano ne vestigium quidem est.

ἐσιτέοντο] propter famem et aliarum rerum penuriam.

6. *Dagasira* esse videtur vel prius vel posterius promontorium inter Troea et Badin. A Ptolemaeo et Marciano vocatur Agris, Agrisa (Agarisa, Agasira). Vinc. p. 248.

νομάδες] *vagi homines*, qui plerumque gregibus aluntur. Passim circa haec loca nostris etiam temporibus inventi sunt incolae, qui capras habent paucas et camelos, atque ex eorum lacte aluntur. Vinc. pag. 248. Vocantur nunc incolae Brodies.

7. πολλὰ κακὰ] Fame classem pressum iri praeviderat Alexander, unde dum in Gedrosia versaretur, ter operam dedit ut frumentum classi traderetur. cf. Exped. VI, 23, 6-11. Quum enim in fertiliore loco Gedrosiae esset, quod frumenti accipere potuit, sigillo suo obsignabat, et jumentis ad mare vehi jussit. Dum vero ageretur, milites et custodes, neglecto sigillo regio, quia ipsi fame maxime premerentur, frumento ipsi usi sunt. Tum Alexander cum alio frumento Cretheum ad mare, cum alio Telephum mittit, et inco-

lis quoque imperat, ut ex ſuperioribus locis, quantum poſſent, frumenti, palmarum fructuum et pecudis ad mare adferant. Sed in Nearcho non audimus, claſſem aliud frumentum ab Alexandro miſſum reperiſſe, quam quod adduxerat Leonnatus.

8. ὁρμίζονται] manſionem habuerunt in loco Badi, de quo vide ad 32, 5.

ςάδιοι μύριοι] Navigabatur praeter littus Ichthyophagorum

a Malanis usque ad Bagaſira — —	600 ſtad.
inde ad promontorium — (deeſt numerus.)	
a promontorio ad Colta — — —	200 ſ
inde ad Calama — — — —	600 ſ
inde ad Kyſa — — — —	200 ſ
inde ad Moſarna (deeſt numerus, ſed promontorium, quod circumnavigabant, in mare porrectum erat per 150 ſtadia; ergo numerus ſaltem erat 300 ſt. niſi ponis, claſſem ſtatim poſt promontorium ſuperatum ſtationem habuiſſe.)	
a Moſarnis usque Balomum — —	750 ſ
inde ad Barna — — — —	400 ſ
inde ad Dendroboſa — — —	200 ſ
ad Cophanta — — — —	400 ſ
ad Kyiza — — — — —	800 ſ
inde ad urbem parvam — — —	500 ſ
inde ad promontorium Bagia, (deeſt.)	
inde ad Talmena — — — —	1000 ſ
ad Canaſida — — — —	400 ſ
a Canaſidis ad locum deſertum per integrum diem — (deeſt.)	
ad Canaten — — — —	750 ſ
ad Troea — — — — —	800 ſ
a Troeis ad Dagaſira — — —	300 ſ
inde ad promontorium Bagin — —	1100 ſ
	9000 ſtad.

Stadia, quorum numerus ab Arriano quibusdam locis non adſcriptus eſt, facile mille et plus eſſe poſſunt, et ſic haberes numerum plenum. Rooke, translator anglicus, a Kyſis ad Moſarna numerat 400 ſtadia, et a Canaſidis ad locum deſertum 600, ut ſic repleatur ſumma totius. Vincent pag. 261. a Canaſidis ad Canaten numerari vult 750 ſtadia, ut ſit numerus duorum dierum.

Arria-

Arriani 10,000 ſtadia aequalia ſunt 625 mill. angl. Strabo lib. XV. pag. 495. numerat modo 7400 ſtad. i. e. 462½ mill. angl. (ſequitur vero Strabo Nearchum eundem) Robinſon vero usque ad promont. Muckſa 453 mill. angl. — Nearchi igitur numerus 172 mill. major eſt vero. Strabo veritati propius accedit. Tantus autem numerus reſtans circumnavigationi per ſinus tribui non poteſt, nec credendum eſt, Nearchum de induſtria longitudinem itinerum auxiſſe, quo majora ſcilicet viderentur pericula. Sed miſeria et fame adfectis quodvis iter longius videtur, quam eſt; et ſi Nearchus Hydrace duce et longius a littore et celerius navigaret, vel inde venire potuit, ut dimenſio itinerum minus accurata fieret, et conjectura augeretur. Caeterum ſupra jam monui, veterum nautas in diligentia metiendi longe noſtris poſtponendos eſſe. cf. Vinc. p. 262. Plinio auctore VI, 23. praeter littora Ichthyophagorum XX dierum ſpatio navigatum. Tot dies ex Nearcho etiam numerat Vincent.

9. *σιτέονται*] Miſeria vitae incolarum in littore Ichthyophagorum (quod nomen Nearchus dediſſe videtur) a recentioribus navigatoribus et hodie ita reperta eſt. Vinc. p. 206. Veteres conſentiunt omnes. Cf. Curt. IX, 10, 8. (ubi Ichthyophagi vocantur Indi maritimi.) Diod. XVII, 105. Arrianus Exped. VI, 23, 3. ſqq. Strabo lib. XV. pag. 495. Etiam Plinius IX, 3. 4. et VI, 23. pauca habet. Si vero dicit: Ichthyophagos omnes Alexander vetuit piſcibus vivere, abſurdum hoc eſt. Nam interdixiſſet iis Alexander vivere. Plut. Vita Alex. c. 66. et alii pauci. Alexander Gedroſiam prius transiit, quam claſſis littora legeret; atque ter fecit periculum, annonae in uſum claſſis ad littus deportandae, ut ſupra monui; quamvis ipſe ſummae ejus penuria urgeretur.

10. De *φλοιῷ τῶν φοινίκων* conſentit Strabo pag. 496; de ingenti vero retium longitudine nihil adjecit.

12. *καταλῦντες*] Strabo XV. pag. 495: „vertebrae piſcium ſunt Ichthyophagis mortaria, in quibus piſces tundunt, in ſole aſſatos. Deinde panem faciunt, frumenti paululum admiſcentes. Molas enim habent, quanquam ferro carentes.„ Simili pulte in hunc usque diem aluntur incolae et ejus littoris, et in littoribus proximis Arabiae et ſinus perſici. Vinc. pag. 266. not. 248.

15. καὶ τέτῳ] quod nempe ex agro culto provenit, frumento nimirum et quicquid ex frumento conficitur. *Raph.*

16. De aedificiis cf. nota ad cap. 30, 9. De Ichthyophagorum corporibus Diodor. XVII, 105. hoc dicit: Ungues a primo aetatis ortu ad senectutem usque excrescere sinunt, et crines inter se constipatos alunt. Color propter solis fervorem adustus, et pelles ferarum pro amictu sunt. Vel ut Curtius dicit IX, 10, 9: prominent ungues nunquam recisi, comae hirsutae et intonsae sunt. cf. nota ad 24, 9.

XXX. Κήτεα δὲ μεγάλα 1 ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ βόσκεται, καὶ ἰχθύες πολλῷ μέζονες ἢ ἐν τῇδε τῇ εἴσω· καὶ λέγει 2 Νέαρχος, ὁπότε ἀπὸ Κυΐζων παρέπλεον, ὑπὸ τὴν ἕω ὀφθῆναι ὕδωρ ἄνω ἀναφυσώμενον τῆς θαλάσσης, οἷά περ ἐκ πρηστήρων βίᾳ ἀναφερόμενον· ἐκπλαγέντας δὲ σφᾶς 3 πυνθανέσθαι τῶν κατηγεομένων τοῦ πλόου ὅ,τι εἴη καὶ ἀπὸ τοῦ τοῦτο πάθημα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι ὅτι κήτεα ταῦτα φερόμενα κατὰ τὸν πόντον ἀναφυσᾷ ἐς τὸ ἄνω τὸ ὕδωρ· καὶ τοῖσι ναύτῃσιν

XXX. Cete vero ingentis magnitudinis in exteriore mari nascuntur, piscesque multo majores quam in hoc interiore. Scribit etiam Nearchus quum ex Cyizis navigarent, sub auroram vidisse se aquam sursum e mari efflari, et tanquam turbinibus violenter in altum efferri, perculsosque (spectaculo rei) nautas percontatos esse ex ducibus navigationis quidnam esset et a quo fieret haec res, eosque respondisse, cete esse, quae in mari volutantia aquam sursum efflent:

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXX.

1. πολλῷ μέζονες — ex Opt. pro πολὺ μέζονες.

3. τοῖσι ναύτῃσι — Vox ultima non est in Optimo, et sane, quum supra dixerit ἐκπλαγέντας σφᾶς, tuto hic omitti potest. Video equidem, mox rursum fieri mentionem

ἐκπλαγεῖσιν ἐκ τῶν χειρῶν τὰ ἐρετμὰ ἐκπεσεῖν· αὐτὸς 4 δὲ ἐπιὼν παρακαλεῖν τε καὶ θαρσύνειν, καὶ καθ' οὕστινας παραπλέων ἐγένετο, ἐς μέτωπόν τε κελεῦσαι καταστῆσαι ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν τὰς νέας, καὶ ἐπαλαλάζοντας ὁμοῦ τῷ ῥοθίῳ, πυκνήν τε καὶ ξὺν κτύπῳ πολλῷ τὴν εἰρεσίην ποιέεσθαι· οὕτως ἀναθαρσήσαντας 5 ὁμοῦ δὴ πλέειν ἀπὸ ξυνθήματος· ὡς δὲ ἐπέλαζον ἤδη τοῖσι θηρίοισιν, ἐνταῦθα αὐτοὺς μὲν ὅσον αἱ κεφαλαὶ αὐτοῖσιν ἐχώρεον ἐπαλαλάξαι· τὰς δὲ σάλπιγγας σημῆναι, καὶ τὸν κτύπον ἀπὸ τῆς εἰρεσίης ὡς ἐπὶ μήκιστον κατασχεῖν· οὕτω δὴ ὁρώμενα 6 ἤδη κατὰ τὰς πρώρας τῶν νεῶν τὰ κήτεα, ἐς βυθὸν δῦναι ἐκπλαγέντα, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον κατὰ τὰς πρύμνας ἀναδύντα ἀνασχεῖν, καὶ τῆς 7 θαλάσσης αὖθις ἀναφυσῆσαι

nautisque attonitis remos e manibus excidisse. Se vero, adeuntem, eos hortatum esse atque animasse, et ad quoscunque praeternavigans accessisset, jussisse, ut naves adversis proris veluti ad navalem pugnam instructis in eas dirigerent: utque assidue et magno strepitu remigantes una cum ipso remorum sonitu ingentes etiam clamores ederent. Ita revocatis animis simul omnes signo dato remigationi incubuisse; quumque jam propiores belluis facti essent, quantum capita ferre poterant, acclamasse, tubasque clanxisse, et remorum pulsum latissime sonitum edidisse; atque ita cete, quae jam ad proras navium videbantur, exterrita in profundum sese abdidisse: neque multo post ad puppes emersisse, rursumque magnam undarum vim

nem τῶν ναυτέων. Alioquin ναῦται dici possent non satis proprie intelligi οἱ ἐρέσσοντες. Quin etiam pro vocabulo ἐρετμὰ notat Vulcanius ex V. l. ἐρέματα; ipse inveni modo ἐρέτημα, modo ἀρέτιμα. *Gron.*

4. καὶ ὀξεῖαν κτύπῳ — MS. unus habet καὶ ὀξὺν; Optimus καὶ ξὺν κτύπῳ, quod sine mora nunc restitui.

ἐπὶ μέγα· ἔνθεν κρότους τε ἐπὶ τῇ παραλόγῳ σωτηρίᾳ γενέσθαι τῶν ναυτέων, καὶ αἶνον εἰς τὸν Νέαρχον τῆς τε τόλμης καὶ τῆς σοφίης. 8 Τούτων μετεξέτερα τῶν κητέων ἐποκέλλειν πολλαχοῦ τῆς χώρης, ἐπειδὰν ἀνάπωτις κατάσχῃ ἐν τοῖσι βράχεσιν ἐχόμενα· τὰ δὲ καὶ ὑπὸ χειμώνων σκληρῶν ἐς τὴν χέρσον ἐξωθέεσθαι· καὶ οὕτω δὴ κατασηπόμενα ἀπόλλυσθαί τε, καὶ τὰς σάρκας αὐτοῖσι περιῤῥεούσας ὑπολείπειν τὰ ὀςέα χρῆσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία· εἶναι ὧν τὰ μὲν 9

sursum efflasse. Tum incredibilem nautarum ob inopinatam salutem applausum factum fuisse, Nearchi audaciam pariter et prudentiam laudantium. 8 Nonnullae vero harum balaenarum interdum variis locis ad littus appelluntur, quae recedente aestu in vadis haerent: aliae a vehementibus tempestatibus in terram ejiciuntur, et sic putrefactae ipsae pereunt, et carnes earum decidentes ossa relinquunt hominibus ad domos exstruendas adhibenda. 9 Et laterum quidem ossa

8. καταση πόμενα — ex Optimo pro vulgato καὐτὰ σηπόμενα. In Veneta et Basileensi est αὐτὰ σηπόμενα.

ὑπολείπειν τὰ ὀςέα· χρῆσθαι δὲ τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία· εἶναι ὧν — Sic legit Vulcanius ex V. C. et qui eum sequuti sunt. Veneta habet: ὑπολείπειν τὰ ὀςέα χρῆσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία· εἶναι ὧν etc. Basileensis aliter interpungit: τὰ ὀςέα, χρῆσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία εἶναι. ὧν etc. Blancardus, veteres, ut dicit, editiones et Gandensis libri vestigia secutus, emendat: χρηςὰ δὲ τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία εἶναι. ὧν etc. Sed plane supervacuum est ὧν, quum in eadem periodo sit αὐτῶν, quod non sic committit Arrianus, ut monet Gronovius. Gronovius in Optimo et duobus aliis scriptis non invenit adversativam in χρῆσθαι δὲ τοῖσι· et legendum censet: ὑπολείπειν, τὰ ὀςέα χρῆσθαι τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὰ οἰκία· εἶναι ὧν τὰ μὲν, quod vertit: *et carnes ipsis colliquatas relinquere*, (ut ibidem deficiant) *ossa utilia esse illis hominibus ad domos.* Sed nec

ἐν τῇσι πλευρῇσιν αὐτῶν ὀςέα, δοκοὺς τοῖσιν οἰκήμασιν ὅσα μεγάλα· τὰ δὲ μικρότερα, ςρωτῆρας· τὰ δὲ ἐν τῇσι σιαγόσι, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ θύρετρα, οἷα δὴ πολλῶν καὶ εἰς εἴκοσι καὶ πέντε ὀργυιὰς ἀνηκόντων τὸ μέγεθος.

quaecunque majora in trabes aedium deliguntur; minora vero in tabulas: quae in maxillis ſunt ad januas accipiuntur; multae ſiquidem balaenae magnitudine ſunt circiter centum cubitorum.

nec hoc placet; offenderet me uſus verbi ὑπολείπειν; ſcripſiſſet, ni fallor, Arrianus τὰ ὀςέα δὲ; nec uteretur vocabulo χρῆσθαι, ut ſolet. Malui igitur ſequi Venetam, mutata ſolummodo vocula ῶν in ῶν; et verto: *et carnes earum* (αὐτοῖσι eſt pro αὐτῶν, ut ſaepe) colliquatas ac *defluentes relinquere oſſa in uſum hominum*, adhibenda ab hominibus (*zu gebrauchen den Menſchen*, quae ſignificatio verbi χρᾶσθαι ſolennis eſt) *ad domicilia.*

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXX.

Arg. Balaenae grandes, a Nearcho viſae et in fugam actae, ex quarum oſſibus domus exſtruuntur.

3. κήτεα] Vix dubium, quin intelligendae ſint eae balaenae, quas noſtrates vocant *Wallfiſche.*

4. αὐτὸς δὲ ἐπιὼν] Nearchus navigio circumferebatur ad ſingulas naves, ut doceret, quid contra balaenas fieri oporteret. Quare verba καθ' οὕστινας non ad belluas (ut fecerat Vulcanius) ſed ad nautas referenda ſunt, uti cum ex verbis ipſis ſatis intelligitur, tum ex eo, quod poſtea demum 5. dicantur in belluas iſtas invecti. *Raph.*

5. ὅσον αἱ κεφαλαὶ αὐτοῖσιν ἐχώρεον — i. e. pro corporis viribus.

6. κατὰ τὰς πρύμνας ἀναδύντα ἀνασχεῖν] Praeter pauciſſima de fluxu et refluxu maris atque de ventis vehementibus Diodorus nihil praeter hanc remotionem balaenarum per ſtrepitum ingentem ex univerſa Nearchi navigatione narravit, libro XVII. c. 106. Eandem rem narrarunt et tetigerunt Strabo XV. p. 499. (ex quo addo, Nearchum balaenas viginti trium orgyiarum longitu-

gitudine ſuiſſe dixiſſe) Plinius VI, 23, 13. et IX, 3, 2. (ubi pro balaenis nominat vel hydros marinos, vel thynnos, ſed erronee, ut jam notat Freinshem. ad Curtium.) Solinus c. 55. Curtius X, 1, 12., cum interpretibus; Ael. Hiſt. Anim. XVII, 6.

9. ὀργυιὰς] Una orgyia fuit quatuor cubitorum ſive ulnarum. Hinc quinque et viginti efficient cubitos centum. *Blanckard.* De ingenti magnitudine conſentiunt veteres omnes, et nunc dubium eſſe nequit. De ſtructura aedificiorum haec addo: Arr. Exped. VI, 23, 4. ſqq.: Thoas ab Alexandro ad littus Ichthyophagorum miſſus invenerat quosdam piſcatores, in anguſtis tuguriis viventes, ex congeſtis conchis factis, tectis ex piſcium ſpinis. Strabo XV. p. 495: domos ex oſſibus cetarum faciunt, et magna ex parte conchis oſtreorum. Trabium et fulcrorum loco ſunt coſtae, portarum maxillae. Diodorus, in reliquis conſentiens addit, ex coſtis balaenarum trabes duodeviginti cubitorum fieri, incolasque tegularum loco ſquamis balaenarum tecta cooperire. Conferatur etiam Plin. IX, 3.

XXXI. Εὖτ᾽ ἂν δὲ παρέπλεον τὴν χώρην τῶν Ἰχθυοφάγων, λόγον ἀκούουσι περὶ νήσου τινὸς, ἣ κεῖται μὲν ἀπέχουσα τῆς ταύτῃ ἠπείρου ςαδίους ἑκατὸν, ἐρήμη δέ ἐςιν οἰκητόρων. Ταύτην ἱρὴν ἡλίου ἔλεγον εἶναι οἱ ἐπιχώριοι, καὶ Νόσαλα καλέεσθαι· οὐδέ τινα ἀνθρώπων καταίρειν ἐθέλειν ἐς αὐτήν· ὅστις δὲ ἂν ἀπειρίῃ προσχῇ, γίνεσθαι

1 2

XXXI. Quum Nearchus Ichthyophagorum regionem praeternavigaret, cognovit inſulam quandam in eo mari eſſe, centum fere ſtadiis a continente remotam, quae habitatoribus vacua eſſet. Hanc indigenae Soli ſacram eſſe dicebant, Noſalaque vocari, neque quemquam mortalium ad eam appellere velle. Siquis vero imprudens eo defera-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXI.

1. ςαδίυς ἑκατὸν — ex Opt. Vulgo ἐς ἑκατόν.

ἀφανέα. Ἀλλὰ λέγει Νέαρχος, κέρκουρόν σφιν ἕνα, πλήρωμα ἔχοντα Αἰγυπτίων, οὐ πόῤῥω τῆς νήσου ταύτης γενέσθαι ἀφανέα, καὶ ὑπὲρ τούτου τοὺς ἡγεμόνας τοῦ πλόου διϊσχυρίζεσθαι, ὅτι ἄρα κατάραντες ὑπ' ἀγνοίης εἰς τὴν νῆσον γένοιντο ἀφανέες. 4 Νέαρχος δὲ πέμπει κύκλῳ περὶ τὴν νῆσον τριηκόντορον, κελεύσας μὴ κατασχεῖν μὲν ἐς τὴν νῆσον, ἐμβοᾷν δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὡς μάλιϛα ἐν χρῷ παραπλέοντας, καὶ τὸν κυβερνήτην ὀνομάζοντας, καὶ ὅτου ἄλλου οὐκ ἀφανὲς τὸ οὔνομα· 5 ὡς δὲ οὐδένα ὑπακούειν, τότε δὲ αὐτὸς λέγει πλεῦσαι ἐς τὴν νῆσον, καὶ κατασχεῖν δὴ προσαναγκάσαι τοὺς ναύτας οὐκ ἐθέλοντας· καὶ ἐκβῆναι αὐτὸς, καὶ ἐλέγξαι κενὸν μῦθον ἐόντα τὸν περὶ τῇ νήσῳ λόγον· 6 ἀκοῦσαι δὲ καὶ ἄλλον λόγον ὑπὲρ τῆς νήσου ταύτης λεγόμενον, οἰκῆσαι μὲν τὴν νῆσον ταύτην μίαν τῶν Νηρηΐδων· τὸ δὲ ὄνομα οὐ λέγεσθαι τῆς Νηρηΐ-

3 tur, eum non amplius cerni. Nearchus cercurum unum Aegyptiis nautis inſtructum, non procul ab hac inſula evanuiſſe ſcribit, navigationisque duces ea de re affirmaſſe, quod ignorantes in eam inſulam delati ex oculis hominum ſublati fuerint. 4 Idem navim triginta remorum in circuitum inſulae mittit, mandatis additis ut deſcenſu quidem in inſulam abſtinerent: ſed proxime ad inſulae oram adnavigantes hominibus acclamarent, et gubernatorem nominarent, aut cujuscunque alius non obſcurum nomen. 5 Quumque nemo audiret, tum ſemet eo navigaſſe dicit, ac nautas compuliſſe vel invitos navem appellere; quumque in inſulam deſcendiſſet, vanam atque inanem fabulam docuiſſe quae de inſula illa ſpargebatur. 6 Audiſſe vero ſe etiam alium de hac inſula ſermonem ait: Habitaſſe hanc inſulam unam Nereidum, nomen vero Nereidos non

6. οἰκῆσαι μὲν — alteram vocem ex Optimo reſtitui.

δος. Ταύτῃ δὲ ὅςτις πελάσειε τῇ νήσῳ, τούτῳ συγγίνεσθαι μὲν, ἰχθὺν δὲ ἐξ ἀνθρώπου ποιέουσαν, αὐτὸν ἐμβάλλειν ἐς τὸν πόντον· ἥλιον δὲ ἀχθεσθέντα τῇ Νηρηΐδι, κελεύειν μετοικίζεσθαι αὐτὴν ἐκ τῆς νήσου· τὴν δὲ ὁμολογεῖν μὲν ὅτι ἐξοικισθήσεται, δεῖσθαι δὲ οἱ τὸ πάθημα καὶ τὸν ἥλιον ὑποδέξασθαι· τοὺς δὲ δὴ ἀνθρώπους οὕςτινας ἂν ἰχθύας

dici; eam cum omnibus qui eo appellerent commiſceri ſolitam; eosque in piſces converſos in mare projicere. 7 Qua de cauſa iratum Nereidi ſolem juſſiſſe ut ex ea inſula migraret; atque hanc quidem pollicitam eſſe ſe migraturam: rogaſſe autem ſibi coitum ſolis, et ſolem pollicitum eſſe. 8 Hominum autem quoscun-

7. μετοικίζεσθαι αὐτὴν — pro ſecunda voce habet Optimus μὲν, unde Gronovius Arrianum ſcripſiſſe putat μετοικίζεσθαι μὲν.

ὅτι ἐξοικισθήσεται, δεῖσθαι δὲ οἱ τὸ πάθημα — Deſcripſi quidem in animadverſionibus explicationes aliorum hujus loci difficilis. Sed, fateor, eas mihi non ſatisfacere. Donec forte aliquando ex MStis certiora proſtabunt, liceat mihi conjectura uti. Videntur mihi voces δεῖσθαι δὲ natae ex mala repetitione terminationis verbi praecedentis: θήσεται; iisque igitur ejectis locus vertendus: *et illam quidem conceſſiſſe* (non ut ipſa migret, pellatur ex inſula, ſed) *ut expellatur ei malum illud*, (inſitus nempe voluptatis appetitus) *atque hoc promiſiſſe ſolem*. — Omnis res mihi verti videtur in luſu verborum. Nam μετοικίζεσθαι et ἐξοικίζεσθαι, utrumque ſignificat, et migrare, et expelli. Unde auctor dicere poterat, eam ὁμολογεῖν. Sed ita verti nequit locus, ut luſus verborum exprimatur. Hos vero luſus ſubtiles ab Arriano amari, et a librariis non intellectos textui depravando anſam praebuiſſe, vide alio exemplo capite 28, 1. Hudſon in Cod. Bodl. legi teſtatur: τὴν δὲ ὁμολογεῖν μὲν ἐξοικισθήσεσθαι. quod forte verti poteſt: *illam quidem conceſſiſſe, aliquid pellendum eſſe; rogaſſe vero, ut ei expellatur malum illud.*

ἐξ ἀνθρώπων πεποίηκε κατελεήσαντα, ἀνθρώπους αὖθις ἐξ ἰχθύων ποιῆσαι· καὶ ἀπὸ τούτων, τῶν Ἰχθυοφάγων τὸ γένος καὶ εἰς Ἀλέξανδρον κατελθεῖν. Καὶ ταῦτα ὅτι 9 ψεύδεα ἐξελέγχει Νέαρχος, οὐκ ἐπαινῶ αὐτὸν ἔγωγε τῆς σχολῆς τε καὶ σοφίης, οὔτε κάρτα χαλεπὰ ἐξελεγχθῆναι ἐόντα· ταλαίπωρόν γε ὂν γινώσκων τοὺς παλαιοὺς λόγους ἐπιλεγόμενον ἐξελέγχειν ὄντας ψευδέας.

que pisces ex hominibus fecerat, misertum solem homines rursus ex piscibus fecisse. Ex iis Ichthyophagorum genus ad Alexandrum usque pervenisse. Ego vero Nearchum eo nomine non laudo, quod otio et sapientia in re non admodum difficili refellenda abusus fuerit; miserabile censens veteres mendacesque fabulas recensentem refutare.

9. καὶ σοφίης — MS. Bodl. καὶ τῆς σοφίης.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXI.

Arg. De Nosalis, insula fabulosa.

4. τοὺς ἀνθρώπους] illos homines, qui in ea nave fuerant, quae evanuisse credebatur. *Raph.*

5. ὡς δὲ οὐδένα ὑπακούειν] sc. τοῖς ἐμβοῶσι, cum vero nemo illos inclamantes audiret, cum nemo eis responderet. Nam et hoc significat ὑπακούειν. Lucian. ὑπακούσῃς ἡμῖν ἐμβοῶσι, audies nos inclamantes. Dicitur enim de janitoribus, et iis qui cognoscunt, quis adsit et intromitti velit. Vide ad Actor. XII, 13. Non verisimile hic est, neminem Nearcho dicto audientem fuisse, [Vulcanius enim verterat: quum nemo auderet.] sed potius, quibus imperatum hoc erat, quam prope licebat ad insulam delati, gubernatoris aliorumque nomina frustra proclamarunt. Ad Nearchum igitur reversi, quum neminem responsare nunciarent, tum ipse eo navigavit. *Raph.*

7. δεῖσθαι δὲ οἱ τὸ πάθημα καὶ τὸν ἥλιον ὑποδέξασθαι] Vulcanius: *caeterum rogasse, ut vitium hoc ei adimeret.* Facius amplior: *sed rogasse ut sibi insitus voluptatis appetitus adimeretur. Solem postulatis*

latis ejus annuiſſe etc. Si ſana ſunt Graeca (non enim videntur ita potuiſſe interpretes haec reddere, niſi crediderint periiſſe aliquid, puta verbum ἀφελεῖν, ubi enim in Graecis haberetur illud *adimere?*) ſi itaque ſana ſunt, omnino aliud notant. Exiſtimó enim innuere, illam ſoli aperuiſſe hunc ipſi inſitum affectum, cum obſecratione, ut et ipſe vellet illi indulgere more eorum, qui antehac veniſſent ad ſuam inſulam: ſolemque ſuſcepiſſe, ſive implendo quod petierat, ſeu promittendo, quum interim ille accingeretur reſtituere et revocare homines, quod ipſa prorſus non expectabat, quae ſperabat in ſole idem juris ſibi fore, quod in aliis habuerat, ut et ipſum poſt concubitum mutaret in piſcem. *Gron.* Raphelius (cujus verſionem recepi) addit, verbum πάθημα de concubitu eſſe accipiendum, uti ſane πάσχειν de ſcortis virilibus dicatur.

8. κατελθεῖν] Quae Arrianus habet ſect. 3-6. eadem eodem modo narravit Strabo XV. p. 499. Sed nec fabulam de Nereide, nec nomen inſulae habet. Videtur circa eam inſulam navis parva ſubito periiſſe; videntur perculſi fuiſſe eam ob rem, qui mitterentur ad explorandos homines, ſi forte in eam inſulam ſe ſervaſſent, nec propius prae metu ad eam inſulam acceſſiſſe; quare ut metum doceret eſſe inanem, Nearchus ipſe appulit, et homines circumeundo quaeſivit. Haec vera forte ſunt; reliqua fabuloſa, non tam a vicini littoris incolis, quam a claſſiariis ficta. Sed mirum eſt, neglectis multis veris ex Nearchi navigatione, hanc fabulam a tot veteribus commemoratam eſſe. Plinius VI, 23. eſt ibi, inquit, „inſula, quae ſolis appellatur, et eadem cubile nympharum, rubens, in qua nullum non animal abſumitur, incertis cauſis.„ Meminit Solinus cap. 57, in quo etiam vocatur *rubens ſemper*, ſc. ſole, i. e. fervidiſſima. Mela III, 7. de pluribus circa Indi oſtia inſulis loquitur, quae vocentur ſolis, adeo inhabitabilibus, ut ingreſſos vis circumfuſi aëris exanimet confeſtim. Ad quem locum Iſ. Voſſius explicare fabulam conatur ex ratione loquendi, qua et ab Aurora rapi dicebantur, qui ante tempus moriebantur. Curtius X, 1, 15. adjiciebant, inquit, Nearchus et alii commilitonum, navigia, quae lixas mercatoresque vexiſſent, famam auri ſecutis gubernatoribus, in inſulam eſſe transmiſſa, nec deinde ab

his

his poſtea eſſe viſa. Ubi Freinshemius eandem inſulam hic intelligi cenſet, quae a Philoſtrato III, 16. Σέληρα vocatur: itidem centum a continente ſtadiis abeſſe dicitur. At praeter Aſhtola nulla ibi inſula eſt, excepta minima aliqua in ſinu Guttar. Schmid ad Verſionem ſuam ſic fabulam explicare ſtudet: Indos ex opinione veterum fuiſſe vicinos Soli, quam ob rem Phaetontem per Indos ad patrem transiſſe. (Ovid. Metam. lib. II. in principio.) Hanc eſſe cauſam, cur Noſala Soli ſacra putata fuerint. Solem vero, pro benigno rege habitum, crudelitatem nymphae tolerare non potuiſſe. Etiam Vincent pag. 271. fabulam pro vere graeca habet; Nereidem eſſe Circen vel Calypſo translatam ad Indos orientales; Apollinem eſſe Ulyſſem. Similem eſſe fabulam de Myrmidonibus et Spartis Thebanis. Gronovius, non diſſimile eſt, inquit, etſi in alia cauſa et eventu diſſimili, quod in Aegeo mari fabulati ſunt, referente Scholiaſte Apollonii Rhodii I, 831: Αἰγαῖον πέλαγος ἐκλήθη ἀπὸ νήσου Αἰγῶν καλουμένης. αὕτη γὰρ ἱερὰ Ποσειδῶνος, ἐν ᾗ μηδένα κοιμᾶσθαι λόγος διὰ τὰ φαντάσματα τοῦ θεοῦ, ὥς φησι Νικοκράτης.

XXXII. Ὑπὲρ τοὺς Ἰχθυοφάγους Γαδρώσιοι ἐς τὸ ἄνω οἰκέουσι γῆν πονηρὴν καὶ ψαμμώδεα· ἔνθεν καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἥ στρατιή τε Ἀλεξάνδρῳ ἔπαθε, καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος, ὥς μοι ἤδη ἐν τῷ ἄλλῳ λόγῳ ἀπήγηται. 2 Ὡς δὲ ἐς τὴν Καρμανίην ἀπὸ τῶν Ἰχθυοφάγων κατῆρεν ὁ στρατὸς, ἐνταῦθα ἵνα πρῶτον τῆς Καρμανίης ὡρμίσαντο, ἐπ᾽ ἀγκυ-

XXXII. Supra Icthyophagos Gadroſii in mediterraneis locis terram terilem atque arenoſam colunt: ubi et Alexandri exercitus et Alexander ipſe multa incommoda perpeſus eſt; quemadmodum jam in altero opere narravi. Poſtquam vero ex ichthyophagis in Carmaniam perventum eſt a claſſe, eo loco, ubi primum ad Carmaniam

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXII.

2. ὡρμίσαντο — Optimus habet ἱδρύσαντο, quod non recepi,

ρέων ἐσάλευσαν, ὅτι ῥηχίη παρετέτατο ἐς τὸ πέλαγος τρηχείη· 3 Ἐνθένδε δὲ ὡσαύτως οὐκέτι πρὸς ἡλίου δυομένου ἔπλεον· ἀλλὰ τὸ μεταξὺ δύσιός τε ἡλίου καὶ τῆς ἄρκτου οὕτω μᾶλλόν τι αἱ πρῶραι αὐτοῖσιν ἐπεῖχον· 4 καὶ οὕτω ἡ Καρμανίη τῶν Ἰχθυοφάγων τῆς γῆς καὶ τῶν Ὠρειτῶν εὐδενδροτέρη τε καὶ εὐκαρποτέρη ἐςὶ, καὶ ποιώδης μᾶλλόν τι καὶ ἔνυδρος. 5 Ὁρμίζονται δὲ ἐν Βάδει χώρῳ τῆς Καρμανίης οἰκουμένῳ, δένδρεά τε πολλὰ ἥμερα πεφυκότα ἔχοντι, πλὴν ἐλαίης, καὶ ἀμπέλους ἀγαθὰς, καὶ σιτοφόρῳ. 6 Ἔνθεν δὲ ὁρμηθέντες, καὶ διεκπλώσαντες ςαδίους ὀκτακοσίους, πρὸς αἰγιαλῷ ὁρμίζονται ἐρήμῳ, καὶ καθορῶσι ἄκρην μακρὴν, ἐξανέχουσαν ἐπὶ πολλὸν ἐς τὸ πέλαγος· ἀπέχειν δὲ ἐφαίνετο ἡ ἄκρη πλόον ὡς ἡμέρης. 7 Καὶ οἱ τῶν χώρων ἐκείνων δαήμονες, τῆς Ἀραβίης ἔλεγον τὴν

mansionem habuit, ancoris in salo jactis constiterunt, quod longe in mare aestus violentus porrectus esset. Exinde non amplius ita directe ad occasum navigarunt, sed inter occidentem et septentrionem magis cursum tenuerunt; atque ita Carmania arboribus foecundior magisque frugifera est quam Ichthyophagorum aut Oritarum regio, magis etiam herbosa, aquisque abundans. Quum in Badin cultum Carmaniae locum appulissent, multas arbores pomiferas, exceptis oleis, repererunt. Erat et ea regio vitium et frumenti ferax. Inde ad DCCC stadia progressi, ad littus desertum appellunt. Ex eo loco promontorium ingens longe in mare porrectum conspiciunt, quod unius diei navigatione inde abesse videbatur. Periti locorum Arabiae promontorium id esse dicebant, vocarique Maceta. Inde cinna-

cepi, quia Arrianus eo verbo hac significatione uti non solet.

6. ἐξανέχεσαν — ex Optimo, pro vulgato ἀνέχεσαν.

ἀνίσχουσαν ταύτην ἄκρην· καλέεσθαι δὲ Μάκετα· ἔνθεν τὰ κιννάμωμά τε καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἐς Ἀσσυρίους ἀγινέεσθαι· 8 καὶ ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ τούτου, ἵναπερ ὁ στόλος ἐσάλευε, καὶ τῆς ἄκρης, ἥντινα καταντικρὺ ἀφεώρων ἀνέχουσαν ἐς τὸ πέλαγος, ὁ κόλπος ἐμοί τε δοκεῖ, καὶ Νεάρχῳ ὡσαύτως ἐδόκεεν, ἐς τὸ εἴσω ἀναχεῖται, ὅπερ εἰκὸς, ἡ ἐρυθρὴ θάλασσα. 9 Ταύτην τὴν ἄκρην ὡς κατεῖδον, Ὀνησίκριτος μὲν ἐπέχοντας ἐπ' αὐτὴν πλέειν ἐκέλευεν, ὡς μὴ κατὰ τὸν κόλπον ἐλαστρεύοντας ταλαιπωρέεσθαι. 10 Νέαρχος δὲ ἀποκρίνεται νήπιον Ὀνησίκριτον, εἰ ἀγνοέει ἐπ' ὅτῳ ἐστάλη πρὸς Ἀλέξανδρου ὁ στόλος. 11 Οὐ γὰρ ὅτι ἀπορίῃ ἦν πεζῇ διασωθῆναι πάντα αὐτῷ τὸν στρατὸν, ἐπὶ

momum et alia ejuscemodi aromata in Aſſyrios vehi. 8 Ab eo littore ubi claſſis ancoris in ſalo jactis conſtiterat, et promontorio, quod ex adverſo in mare porrectum conſpexerant, ſinus meo judicio, ut et Nearcho viſum eſt, introrſum refunditur, ſicut probabile eſt, mare Rubrum. 9 Id promontorium ubi conſpicati ſunt, Oneſicritus claſſem eo dirigi jubebat, ne per ſinum navigantes calamitatibus adficerentur. 10 Nearchus parum prudentem eſſe Oneſicritum reſpondit, ſi neſciret quam ad rem Alexander claſſem miſiſſet. 11 Neque enim quia pedeſtri itinere totum exercitum traducere ſalvum non poſſet, eam ob cauſam naves emiſſas: ſed quod vellet omnia littora, portusque et inſulas in praeterna-

8. Veneta et Baſileenſis legunt ἐφεώρων pro ἀφεώρων, quod inde a Vulcanio omnes retinuere.

10. ἀποκρίνεται — ex Opt. pro ὑποκρίνεται; quod non hoc ſolum loco, ſed etiam c. 34, 8. et 11. ex eodem pro vulgato ὑποκρ. reſtitui; quamvis, ut notat Raphelius, non Homerus modo, verum etiam Herodotus et Thucydides ὑποκρίνεσθαι pro *reſpondere* uſurpant. Deinde habet MS. Bodl. νήπιον εἶναι Ὀνησίκριτον.

τῷδε ἄρα ἐκπέμψαι τὰς νέας· ἀλλὰ ἐθέλοντα αἰγιαλούς τε τοὺς κατὰ τὸν παράπλουν κατασκέψασθαι καὶ ὅρμους καὶ νησίδας, καὶ ὅστις κόλπος ἐσέχοι, ἐκπεριπλῶσαι τοῦτον, καὶ πόλιας ὅσαι ἐπιθαλάσσιαι, καὶ εἴτις ἔγκαρπος γῆ, καὶ εἴτις ἐρήμη. Σφᾶς 12 ὦν οὐ χρῆναι ἀφανίσαι τὸ ἔργον, πρὸς τέρματι ἤδη ἐόντας τῶν πόνων, ἄλλως τε οὐδὲ ἀπόρως ἔτι τῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ παράπλῳ ἔχοντας· δεδιέναι τε, ὅτι ἡ ἄκρη ἐς μεσημβρίην ἀνέχει, μὴ ἐρήμῳ τε τῇ ταύτῃ γῇ καὶ ἀνύδρῳ καὶ φλογώδει ἐγκύρσειαν. Ταῦτα ἐνίκα, καί 13 μοι δοκέει περιφανέως σῶσαι τὴν ςρατιὴν τῇδε τῇ βουλῇ Νέαρχος· τὴν γὰρ δὴ ἄκρην ἐκείνην, καὶ τὴν πρὸς αὐτῇ χώρην πᾶσαν, ἐρήμην τε εἶναι λόγος κατέχει, καὶ ὕδατος ἀπορίῃ ἔχεσθαι.

vigatione perlustrari, omnes etiam sinus pernavigari, et urbes quae ad mare sitae essent: quaeve regio fertilis, quae deserta sit inquiri. Non debere itaque eos totum negotium pervertere, quum jam ad finem laborum pervenissent, praecipue quum res omnes ad navigationem necessariae eos non deficerent: vereri etiam se, quod promontorium illud in meridiem vergeret, ne in desertam et siticulosam torridamque regionem inciderent. Nearchi sententia vicit: et mihi quidem Nearchus manifesto hoc consilio classem universam servasse videtur. Promontorium enim illud, omnemque regionem illi circumjectam, desertam esse fama est, summaque aquarum penuria laborare.

11. ἐσέχοι — ex Opt., alio, atque Basileensi et Veneta pro ἐπέχοι. Augustanus habebat εἰσέχοι, et alius eorum, quos vidit Gronovius ἐς ἔχει. MS. Bodl. ἐσέχει.

ANIMAD-

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXII.

Arg. Pergit auctor in deſcribenda navigatione. Carmania. Badis. Maceta, promontorium Arabiae, et oſtium ſinus Perſici. Diſceptatio Nearchi cum Oneſicrito, qui ſinum intrare nolebat.

1. cf. c. 26, 1.

2. ὁ ϛρατὸς] ſc. ναυτικὸς, claſſis Nearchi.

ὅτι ῥηχίη] De eodem loco jam loquutus eſt auctor c. 29, 8.

3. τὸ μεταξὺ δύσιος] ſc. a promontorio Jask usque Bombareek, quod recentiores navigatores confirmant. Vinc. pag. 257.

4. οὕτω ἡ Καρμανίη] Particula ὅτω fere expletiva eſt, et refertur ad μᾶλλόν τι, uti et linea proxima ſuperiori dicitur οὕτω μᾶλλόν τι. *Raph.* Ceterum de fertilitate Carmaniae longior eſt Strabo p. 499. „Carmania omnium ferax eſt rerum, et magnas arbores gignit, praeter oleam, et fluminibus eſt irrigua. Oneſicritus tradit flumen eſſe in Carmania, quod auri ramenta ferat; tum argenti foſſilis et aeris et minii venas, et montes duos, alterum arſenici, alterum ſalis. Terrae fruges perſicis ſimiles ſunt, praecipue vitis, quae ſaepe bicubitalem uvam fert, magnis acinis ac denſis. „

5. ἐν Βάδει] Badis ſita eſt in promontorio Jask (Mucksa). A Ptolemaeo ſcribitur Cantheatis, Canthapis; a Marciano Caneatis, Cauratis. Kan ſignificat, auctore Vincent pag. 250, fluvium et Badis ſinum. Invenitur vero non longe cis promontorium Jask fluvius, ubi claſſis die 70mo mane in ancoris ſtetiſſe videtur. — Salmaſius in Ex. Plin. pag. 1188, Arrianum forte ἐν Σάβει χωρίῳ ſcripſiſſe putat, quia ibi ſit urbs Σάβις, fortaſſe ad Sabin flumen ſita. At Vincent pag. 289. notat, deductum eum eſſe errore Plinii, et ſupponere videri, Badin eſſe Sabin Ptolemaei et Sabas Dionyſii. At Sabis eſt urbs in mediterraneis, et Sabac locus Perſidis.

6. ἐρήμῳ] fortaſſe circiter eam regionem, ubi eſt mons Elbourz aut Ehours, apud Ptolemaeum Strongylus, apud Marcianum rotundus mons Semiramidis. Saepe enim videmus, vel rupem vel promontorium vel fluvium attraxiſſe claſſem, ut manſionem ibi haberet. Vinc. p. 291.

7. Μάκετα] nunc Muſſendom. A Ptolemaeo vocatur Sabo et Aſabo, a Marciano Paſabo, inter quod promontorium et Strongylum fretum eſt ſinus perſici. Idem

Idem dicit Strabo pag. 499. Circa illud promontorium multae inſulae ſitae ſunt, vocatae Coins. Vinc. p. 292. De eodem promontorio, iterum viſo ab Hierone Solenſi, loquitur Arrianus in Expedit. VII, 20, 15. ſqq. Populus circa Maceta a Plinio VI, 23. et Strabone XVI. p. 526. vocatur Macae. Unde Salmaſio in Arriano legendum videtur Μακίδα, a nominativo Μακίς. Plinius a Carmaniae promontorio ad Macas trajectum LM paſſ. diſtare dicit; Strabo majus eſſe oſtium freti dicit, pag. 500, quam ut una die trajici poſſit. Vera latitudo eſt decem milliarium.

8. ἡ ἐρυθρὴ θάλασσα] vide notam ad 37, 4.

9. ἐπ' αὐτὴν ſc. ἄκρην. Mens Oneſicriti erat, ut relicta Carmania ad Arabiam transirent, eamque circumnavigarent. Immenſe vero errat Raphelius, ſi promontorium illud pro Africa habet, et nunc Oneſicritum maluiſſe dicit, terreſtri jam itinere ipſos ad Alexandrum reverti. Ceterum Arrianus eandem Oneſicriti et Nearchi diſſenſionem eodem modo narravit in Expedit. VII, 20.

11. πεζῇ] ſc. ab Indo per Arabitas, Oritas et Gadroſos in Carmaniam.

13. ταῦτα ἐνίκα] ſc. in concilio praefectorum. Ceterum revera de ſalute talis claſſis, qualem Nearchus ducebat, deſperandum fuiſſet, ſi Arabiam circumnavigare conata fuiſſet. Aliter vero inſtructus erat Alexander (VII, 20.). „Invitabat eum (ad ſubigendam et circumnavigandam Arabiam praeter alia) opulentia regionis, quod audiverat, in paluſtribus ejus locis caſiam naſci; ex arboribus myrrham et thura legi; ex fruticibus cinnamomum reſcindi; prata ſuâ ſponte nardum gignere. Quod ad magnitudinem regionis attinet, Arabiam maritimam non India minorem eſſe acceperat, multasque ei inſulas adjacere, frequentes praeterea portus in ea eſſe, qui poſſent et ſtationes praebere claſſi, et urbes, in quibus hoſpitio excipi poſſint, hasque eſſe opulentas.„

XXXIII. Ἀλλὰ ἔπλωον 1 γὰρ ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἄραντες τῇ γῇ προσεχέες· καὶ πλώσαντες σταδίους ὡς ἑπτα-

XXXIII. Mota igitur claſſe, proxime terram navigantes, DCC ſtadia emenſi, ad aliud littus, cui Neoptana

κοσίους, ἐν ἄλλῳ αἰγιαλῷ ὡρμίσαντο· Νέοπτανα ὄνομα τῷ αἰγιαλῷ. 2 Καὶ αὖθις ὑπὸ τὴν ἕω ἀνήγοντο, καὶ πλώσαντες ςαδίους ἑκατὸν, ὁρμίζονται κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναμιν· ὁ δὲ χῶρος Ἁρμόζεια ἐκαλέετο. Φίλια δὲ ἤδη καὶ πάμφορα ταύτῃ ἦν, πλὴν ἐλαίαι οὐ πεφύκεσαν. 3 Ἐνταῦθα ἐκβαίνουσί τε ἐκ τῶν νεῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων ἄσμενοι ἀνεπαύσαντο, μεμνημένοι ὅσα κακὰ κατὰ τὴν θάλασσαν πεπονθότες ἦσαν, καὶ πρὸς τῇ γῇ τῶν Ἰχθυοφάγων, τήν τε ἐρημίην τῆς χώρης, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὅπως θηριώδεες, καὶ τὰς σφῶν ἀπορίας ἐπιλεγόμενοι. 4 Καί τινες αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸ πρόσω ἀνῆλθον, ἀποκεδασθέντες τῆς ςρατιῆς κατὰ ζήτησιν ἄλλος ἄλλου. 5 Ἐνταῦθα ἄνθρωπος σφίσιν ὤφθη χλαμύδα τε φορῶν Ἑλληνικὴν, καὶ τὰ ἄλλα ὡς Ἕλλην ἐσκευασμένος, καὶ φωνὴν Ἑλλάδα ἐφώνεε. Τοῦτον οἱ

nomen erat, appellunt: rursusque sub auroram inde solvunt, et centum stadiis enavigatis, ad fluvium Anamin perveniunt. Locus ipse Harmozia vocabatur. amicam jam ibi omniumque rerum feracem regionem nacti sunt: oleas tantum non ferebat. Hîc navibus egressi, cupide a tot tantisque laboribus conquierunt, cum jucunda tot malorum, quae mari perpessi fuerant, et apud regionem Ichthyophagorum, recordatione; desertas regiones, efferatos homines, summam rerum omnium inopiam memoria recolentes. Quidam vero interius remotiusque a marî progressi, et ab exercitu sejuncti sunt, alius aliud quaerentes. Repertus hic est ab eis quidam Graecanica chlamyde reliquoque habitu Graeco indutus, linguam etiam Graecam sonans, ad cujus primum con-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXIII.

3. ἀνεπαύσαντο — ex Opt. pro ἀνεπαύοντο.

πρῶτοι ἰδόντες, δακρῦσαι ἔλεγον· οὕτω τι παράλογον σφίσι φανῆναι ἐκ τῶν τοσῶνδε κακῶν Ἕλληνα μὲν ἄνθρωπον ἰδεῖν, Ἑλλάδος δὲ φωνῆς ἀκοῦσαι· 6 ἐπηρώτων τε ὁπόθεν ἥκοι, καὶ ὅστις ὤν· ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀποσκεδασθῆναι ἔλεγε, καὶ εἶναι οὐ πόῤῥω τὸ στρατόπεδον καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον· 7 τοῦτον τὸν ἄνθρωπον βοῶντές τε καὶ κροτέοντες ἀνάγουσι παρὰ τὸν Νέαρχον· καὶ Νεάρχῳ πάντα ἔφρασε, καὶ ὅτι πέντε ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχει τὸ στρατόπεδον καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς θαλάσσης· 8 τόν τε ὕπαρχον τῆς χώρης ταύτης δείξειν ἔφη Νεάρχῳ, καὶ ἔδειξε· καὶ μετὰ τούτου Νέαρχος γνώμην ποιέεται, ὅπως ἀναβήσεται πρὸς βασιλέα. 9 Τότε μὲν δὴ ἐπὶ τὰς νέας ἀπῆλθον· ὑπὸ δὲ τὴν ἕω τὰς νέας ἀνεώλκεεν, ἐπισκευῆς τε εἵνεκα, ὅσαι αὐτῶν κατὰ τὸν πλοῦν πεπονήκεσαν· καὶ ἅμα ὅτι ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ὑπο-

spectum collacrymatos ferunt: adeo novum atque insolens iis videbatur, post tot mala hominem Graecum cernere, et Graecam vocem audire. Interrogarunt itaque, unde veniret, et quis esset. Ille se ab exercitu Alexandri sejunctum esse respondit, castraque atque adeo ipsum Alexandrum non procul abesse. Hunc hominem ipsi confestim gaudio exultantes ad Nearchum adducunt: qui rem omnem ei retulit, castraque et regem quinque dierum itinere a mari abesse. Praesidem etiam illius regionis Nearcho ostensurum se dixit et ostendit, tum Nearchus cum eo consilium capit, quo pacto ad regem adscendere possit. Tunc quidem ad classem sese recipiunt. Postridie vero sub lucem subduci naves jubet, partim ut quae ista navigatione quassatae erant, reficerentur: partim quod magnam

8. πρὸς βασιλέα — MS. Bodl. πρὸς τὸν βασιλέα.

λείπεσθαί οἱ ἐδόκεε τὸν πολλὸν ςρατόν· χάρακά τε ὦν 10 περιβάλλεται διπλοῦν ἐπὶ τῷ ναυςάθμῳ, καὶ τεῖχος γήϊνον· καὶ τάφρον βαθείην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς ὄχθης ἀρξάμενος, ἔςτε ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, ἵνα αἱ νέες αὐτῷ ἀνειρυσμέναι ἦσαν.

exercitus partem ibi relinquere ſtatuerat. Duplici itaque vallo et aggere terreo navale cingit, foſſamque profundam a ripa fluminis ad eam littoris partem, in quam naves ſubductae erant, ducit.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXIII.

Arg. Neoptana; Anamis fluvius; Harmozia; egrediuntur claſſiarii; quidam circumvagantes incidunt in Graecum, qui Nearcho non procul eſſe caſtra Alexandri refert. Subductis in terram navibus, caſtra muniuntur.

1. Νέοπτανα] incerta ſunt.

2. *Anamis*, Andanis Ptolemaei; nunc Ibrahim. Vinc. p. 295. Princeps urbs ejus regionis, Mina, ad eum fluvium ſita eſt.

Ἁρμόζεια] Hoc nomen Ptolemaeus quoque habet. In Geographia orientalium vocatur Moghoſtan; ſimile vel idem nomen reſtat in celebri inſula Ormuz, Vinc. p. 295, quae poſtea id nomen accepit a terra finitima, incolis in eam e continenti transmigrantibus, pag. 299.

3. καὶ πρὸς τῇ γῇ] Cohaerent haec cum ſuperioribus πεπονθότες ἦσαν, quae perpeſſi erant apud regionem Ichthyophagorum. Quae vero ſequuntur, τήν τε ἐρημίην etc. ad participium ἐπιλεγόμενοι pertinent. *Raph.*

4. ἄλλος ἄλλȣ] Gronovio dubium non eſt, quin ille genitivus ἄλλȣ debeat accipi venire ab neutro ἄλλο, non ab maſculino. Vulcanius enim verterat: *alius alium quaerentes.*

7. ἡμερέων ὁδὸν] unius diei iter et nunc adhuc eſt menſura orientalis, circiter 25 mill. angl. Vinc. p. 302.

9. ἀπῆλθον] fortaſſe ex urbe regionis principe, ubi regionis praefectus erat.

10. Caſtra Nearchi poſita ſunt circiter XX^mo Decembris.

XXXIV. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Νέαρχος ταῦτα ἐκόσμεε, τῆς χώρης ὁ ὕπαρχος πεπυσμένος ὅπως ἐν μεγάλῃ φροντίδι ἔχοι Ἀλέξανδρος τὰ ἀμφὶ τὸν στόλον τοῦτον, μέγα δή τι ἐξ Ἀλεξάνδρου ἀγαθὸν ἂν ἔγνω πείσεσθαι, εἰ πρῶτός οἱ ἀπαγγείλειε τοῦ στρατοῦ τὴν σωτηρίην, καὶ τοῦ Νεάρχου, ὅτι οὐ πολλῷ ὕστερον ἀφίξεται ἐς ὄψιν τὴν βασιλέως. 2 Οὕτω δὴ τὴν βραχυτάτην ἐλάσας, ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι Νέαρχος οὗτος προσάγει ἀπὸ τῶν νεῶν. Τότε μὲν δὴ καίπερ ἀπιστέων τῷ λόγῳ Ἀλέξανδρος, ἐχάρη γε κατὰ τὸ εἰκὸς τῇ ἀγγελίῃ. 3 Ὡς δὲ ἡμέρη τε ἄλλη ἐξ ἄλλης ἐγίνετο, καὶ ξυντιθέντι αὐτῷ τῆς ἀγγελίης τὸν χρόνον, οὐκέτι πιστὰ τὰ ἐξηγγελμένα ἐφαίνοντο· 4 πεμπό-

XXXIV. Interea dum haec a Nearcho parantur, praeſes regionis, quum audiſſet Alexandrum vehementer de claſſe hac ſolicitum eſſe, magnum aliquod munus ſe ab Alexandro accepturum arbitratus, ſi primus nuntiaret exercitum ſalvum eſſe, et Nearchum propediem in conſpectum regis venturum: compendio viae inito, renuntiat Alexandro, Nearchum a navibus venire. Alexander tametſi fidem ejus verbis non haberet, magnam tamen, ut par eſt, ex eo nuncio laetitiam cepit. Quum vero alius ex alio dies traheretur, et tempus, ex quo nuncium allatum fuerat, conferenti non jam amplius credibilia viderentur nunciata; quumque alii atque alii, qui

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXIV.

1. ἂν ἔγνω — ex MS. Bodl. pro ἀνέγνω.
2. τὴν βραχυτάτην — ex Optimo et duobus aliis pro vulgato τὴν βραχύτητα. Mox vulgo legebatur ἀλλὰ ἐχάρη γε, ſed primam vocem Optimo duce abjeci.
3. ἐφαίνοντο, ex Optimo. Exempla quaedam ejus generis loquendi ex Arriano addo: τὰ ἔργα ἐγένοντο, II, 18, 2. τὰ στόματα ἐδέχοντο, II, 20, 12. ταῦτα ἐξήρκεσαν VI, 28, 3. Vulgatum erat ἐφαίνετο.

μενοί τε ἄλλοι ἐπ' ἄλλοισιν ἐπὶ κομιδῇ τοῦ Νεάρχου, οἱ μέν τινες ὀλίγον τῆς ὁδοῦ προελθόντες, κενοὶ ἐπανήεσαν οὐδενὶ ἐγκύρσαντες· οἱ δὲ πορρωτέρω ἐλθόντες καὶ διαμαρτόντες τῶν ἀμφὶ τὸν Νέαρχον, οὐδὲ αὐτοὶ ἐπανήεσαν· ἐνταῦθα δὴ τὸν μὲν ἄν- 5 θρωπον ἐκεῖνον, ὥς κενά οἱ ἀγγείλαντα, καὶ λυπηρότερά οἱ τὰ πρήγματα ποιήσαντα τῇ ματαίῃ εὐφροσύνῃ, συλλαβεῖν κελεύει Ἀλέξανδρος· αὐτὸς δὲ τῇ τε ὄψει καὶ τῇ γνώμῃ δῆλος ἦν μεγάλῳ ἄχει βεβλημένος. Ἐν τούτῳ δὲ 6 τῶν τινες κατὰ ζήτησιν τοῦ Νεάρχου ἐσαλμένων, ἵππους τε ἐπὶ κομιδῇ αὐτῶν καὶ ἀπήνας δὲ ἄγοντες, ἐντυγχάνουσι κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ τε τῷ Νεάρχῳ καὶ τῷ Ἀρχίῃ, καὶ πέντε ἢ ἓξ ἅμα αὐτοῖσι· με-

Nearchum adveherent, misſi, partim quidem paululum viae progreſſi vacui redirent, quum nulli occurriſſent; partim vero progreſſi ulterius et Nearchum non offendentes, ne ipſi quidem reverterentur, tum Alexan- 5 der hominum illum tanquam mendacis nuntii autorem, quique ſuum moerorem vano illo gaudio duplicarat, comprehendi jubet: ingentemque dolorem et vultu et animo prae ſe ferebat. Interea nonnulli 6 qui cum equis et vehiculis ad quaerendum adducendumque Nearchum miſſi fuerant, in ipſo itinere Nearcho et Archiae obvii facti ſunt: qui quidem aliis quinque aut ſex viris comitati veniebant. Neque ta-

5. ὥς κενά οἱ — ex Optimo pro ὥς κενά τε.
6. ἐπὶ κομιδῇ αὐτῶν — Interpretari quidem poſſumus vocem αὐτῶν de Nearcho et iis qui eum comitabantur, at offendit tamen, quia praecedit ſingularis τοῦ Νεάρχου. Deinde in αὐτῷ τε τῷ Νεάρχῳ in Bodl. Cod. Hudſon articulum non vidit. Mox Optimum, in quo deſunt voces: καὶ ἀπήνας, audire nolui, propter c. 35, 1. At ex eodem et aliis ac Veneta Baſileenſique recepi κομοῶντές τε pro κομάοντές τε, ut 35, 4.

τὰ τοσούτων γὰρ ἀνήει. Καὶ ἐντυχόντες, οὔτε αὐτὸν ἐγνώρισαν, οὔτε τὸν Ἀρχίην· οὕτω τοι κάρτα ἀλλοῖοι ἐφάνησαν, κομόωντές τε καὶ ῥυπόωντες καὶ μεστοὶ ἅλμης, καὶ ῥικνοὶ τὰ σώματα, καὶ ὠχροὶ ὑπὸ ἀγρυπνίης τε καὶ τῆς ἄλλης ταλαιπωρίης. Ἀλλὰ ἐρομένοις γὰρ αὐτοῖς ἵναπερ εἴη Ἀλέξανδρος, ἀποκρινάμενοι τὸν χῶρον, οἱ δὲ παρήλαυνον. Ἀρχίης δὲ ἐπιφρασθεὶς λέγει πρὸς Νέαρχον, Ὦ Νέαρχε, τούτους τοὺς ἀνθρώπους δι' ἐρημίης ἐλαύνειν τὴν αὐτὴν ἡμῖν ὁδὸν, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ τινὶ συντίθημι, ἢ ὅτι μὴ κατὰ ζήτησιν ἡμετέρην ἀπεσταλμένους· ὅτι δὲ οὐ γιγνώσκουσιν ἡμέας, οὐκ ἐν θώυματι ποιέομαι. οὕτω γάρ τοι ἔχομεν κακῶς, ὡς ἄγνωστοι εἶναι· Φράσωμεν αὐτοῖς οἵτινες εἶμεν· καὶ τοὺς ἐρώμεθα καθ' ὅ, τι ταύτην

7 men vel Nearchum vel Archiam agnoverunt: adeo immutati atque ab ſe ipſis diverſi erant, hirſuti et ſordidi, ſalſugineque repleti, atque macilenti, et ex multis vigiliis laboribusque pallidi. Interrogantibus enim 8 illis, ubinam eſſet Alexander, ſignificato loco, iter ſuum perſecuti ſunt. Tum Archias animadverſa re ad Nearchum 9 converſus ait, *Homines iſtos, Nearche, eadem qua nos via per deſerta contendere non aliam ob cauſam judico, quam quod nos quaeſitum miſſi ſint. Quod vero nos non agnoſcunt, equidem non miror: ita enim* 10 *male comparati ſumus, ut agnoſci non poſſimus. Significemus eis, quinam ſimus, eosque percontemur, quam ad rem hoc itinere proficiſcantur.* Nearcho Archiae conſilium

8. ἀποκρινάμενοι — vide not. ad 32, 10.

9. ἢ ὅτι μὴ — Raphelius vel ἢ vel ὅτι μὴ redundare putat. Sed ὅτι μὴ ſimpliciter vertendum eſt *modo*. Noſtrates dicunt: *als nur*.

10. Φράσωμεν ὧν — alteram voculam, nec in ullo codice a Gronovio conſpectam, nec in primis editis repertam abjeci. Deinde ex Opt. ſolo reſtitui ταύτην (ſc. ὁδὸν) ἐλαύνουσιν, pro ταύτῃ ἐλαύνουσιν.

ἐλαύνουσιν. Ἔδοξε τῷ Νεάρχῳ ἐναίσιμα λέγειν· καὶ ἤροντο, ὅποι ἐλαύνουσιν; οἱ δὲ ἀποκρίνονται, ὅτι κατὰ ζήτησιν Νεάρχου τε καὶ τοῦ στρατοῦ τοῦ ναυτικοῦ. Ὁ δὲ, Οὗτος, ἔφη, ἐγὼ Νέαρχος, καὶ Ἀρχίης, οὗτος· ἀλλ' ἄγετε ἡμέας· ἡμεῖς δὲ τὰ ὑπὲρ τῆς στρατιῆς Ἀλεξάνδρῳ ἀπηγησόμεθα.

11 perquam opportunum est visum. Rogarunt itaque, quonam proficiscerentur, qui respondent Nearchum se et navalem exercitum quaesitum 12 ire: statimque Nearchum respondisse, *Hic ego sum Nearchus, et hic Archias: at vos nobis duces itineris estote, nos Alexandro de classe referemus.*

12. *οὗτος, ἔφη, ἐγώ εἰμι Νέαρχος* — Eleganter ab optimo libro abest vox *εἰμί*. Libro IV, 8, 16: *περιπετῆ Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι Κλεῖτον ἀνακαλοῦντι, καὶ φάναι, ὅτι οὗτός τοι ἐγὼ ὁ Κλεῖτος, ὦ Ἀλέξανδρε.* Apud Lucianum in dialogis deorum pag. 169. ait Paridi Venus: *αὐτή μοι ἐγὼ πλησίον.* Dulcissimus ille Longus lib. II. *Ποιμεν. πλησίον καθίσας αὐτῶν ὧδε εἶπε: Φιλητᾶς, ὦ παῖδες, ὁ πρεσβύτης ἐγώ.* Lib. IV. p. 158. *ὁ δὲ Λάμων, οὗτοι, εἶπέ, σοι δέσποτα τῶν αἰγῶν αἰπόλοι.* Simili brevitatis et tanquam certi in loquendo moris elegantia Evangelista Lucas I, 38: *Ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου.* 2 Samuel. 15, 15: *Ἰδοὺ οἱ παῖδές σου.* *Gron.* Paulo post tamen, c. 36, 2. illud verbum additur. *Raph.* Nostro vero loco Optimum sequi malui.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXIV.

Arg. Regionis praefectus clam Nearcho classis adventum Alexandro nunciat. Minuta et exacta relatio Nearchi de adventu ad Alexandrum.

2. *ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ*] Prorsus diversam de Nearchi apud Alexandrum adventu narrationem habet Diodorus l. XVII. „Dum rex in maritima quadam urbe, cui nomen Salmunti, permoraretur, et scenicos in theatro ludos exhiberet, cum classe sua appellunt, qui ad littora Oceani investiganda missi fuerant. Qui continuo theatrum ingressi, salutato rege, quae effecissent, renunciant. Gavisi virorum adventu Macedones, ingenti vo-

voluptatem ſuam plauſu conteſtantur, adeo quidem, ut omne theatrum ſumma laetitia perfunderetur." Locus *Salmus* fuit forte in Carmania, ſed prorſus incertus eſt.

3. ὡς δὲ] Apodoſis demum ſequitur ſect. 5: ἐνταῦθα δὴ etc. *Raph.* Quapropter interpunctionem textus graeci, conſtructioni verborum vulgo non convenientem, emendavi.

9. δι' ἐρημίης] Dicit etiam Strabo pag. 499: "Habet vero etiam Carmania deſertum, ad Parthyaeam et Paraetacenen usque pertinens."

XXXV. Ἀναλαβόντες δὲ [1] αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἀπήνας, ὀπίσω ἤλαυνον· καί τινες αὐτῶν ὑποφθάσαι ἐθελήσαντες τὴν ἀγγελίην, προδραμόντες λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι οὗτός τοι Νέαρχος, καὶ σὺν αὐτῷ Ἀρχίης καὶ πέντε ἄλλοι κομίζονται παρά σε· ὑπὲρ δὲ τοῦ ςρατοῦ παντὸς οὐδὲν εἶ-

XXXV. Illis itaque in vehicula exceptis, ad regem revertuntur. Nonnulli horum, nuntium celeritate praevertere cupientes, praecurrentes Alexandro nuntiarunt Nearchum ipſum, et cum eo Archiam ac quinque alios adventare: de exercitu vero univerſo nihil poterant reſpondere. Ex

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXV.

1. Ἀναλαβόντες ὦν — Particula iſta non agnoſcitur a MSS. tribus [etiam Bodl. atque Veneta et Baſil.]. In Optimo autem pro ea legitur δὲ. Etiam infra [ſect. 2.] τοῦτο ἐκεῖνο omnes vetuſti [etiam primae editiones] ſine ὦν. Quae ipſa etiam interpoſita rurſus infauſte videtur, paulo infra, ubi verba ſunt ἔτι μᾶλλον ἐδάκρυεν Ἀλέξανδρος, [ſect. 7.] ubi poſterius editi etiam particulam interpoſuerunt, ἔτι ὦν μᾶλλον, ſed ubi ſic quoque editio prima [et Baſileenſis] cum MS. conſentit et particulam ὦν abolet. *Gron.* Omnibus his locis veram ſcripturam reſtitui. Deinde in καί τινες αὐτῶν τούτων poſtremam, Optimo jubente, abjeci; eundem vero codicem ſequi non poteram, ſi ſcribit παρά σοι pro παρά σε.

χον ὑποκρίνασθαι. Τοῦτο 2 ἐκεῖνο συνθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος, τοὺς μὲν παραλόγως ἀποσωθῆναι, τὴν ϛρατιὴν δὲ πᾶσαν διεφθάρθαι αὐτῷ, οὐ τοσόνδε τοῦ Νεάρχου τε καὶ τοῦ Ἀρχίου τῇ σωτηρίῃ ἔχαιρεν, ὅσον ἐλύπει αὐτὸν ἀπολομένη ἡ ϛρατιὰ πᾶσα. Οὔπω πάν- 3 τα ταῦτα εἴρητο, καὶ ὁ Νέαρχός τε καὶ ὁ Ἀρχίης προσῆγον· τοὺς δὲ μόγις καὶ χαλεπῶς ἐπέγνω Ἀλέξανδρος· ὅτι τε κομόωντας καὶ κακῶς ἐϛαλμένους καθεώρα, ταύτῃ μᾶλλόν τι βεβαιότερον αὐτῷ τὸ ἄχος ὑπὲρ τῆς ϛρατιῆς τῆς ναυτικῆς ἐγίνετο. Ὁ δὲ 4 τὴν δεξιὴν τῷ Νεάρχῳ ἐμβαλὼν καὶ ἀπαγαγὼν μόνον αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἑταίρων τε καὶ τῶν ὑπασπιϛῶν, πολλὸν ἐπὶ χρόνον ἐδάκρυεν· ὀψὲ δὲ ἀνε- 5 νεγκὼν, Ἀλλὰ ὅτι σύγε ἡμῖν ἐπανήκεις σῶος (ἔφη) καὶ Ἀρχίης οὗτος, ἔχοι ἂν ἔμοιγε ὡς ἐπὶ συμφορῇ τῇ ἁπάσῃ μετρίως· αἱ δέ τοι νέες καὶ ἡ

2 hoc ipso nuntio colligebat Alexander, Nearchum quidem et Archiam praeter opinionem et fortuito servatos esse, exercitum vero universum periisse. neque tantum gaudii ex Nearchi et Archiae salute percepit, quantum ex amissa classe 3 moeroris. Necdum haec omnia dicta erant, quum Nearchus et Archias adveniunt, quos Alexander difficulter admodum agnoscere potuit; quodque ita hirsutos maleque comparatos cerneret: tanto magis ejus dolor ob amissum exercitum navalem confirmabatur. 4 Injecta tamen Nearcho dextra, eoque seorsum ab amicis et scutatis abducto, multo tempore collacrymatus est. Tandem quum se colle- 5 gisset ex lacrymis, Enimvero, quod tu, inquit, Nearche et Archias sospites ac salvi redieritis, moderatius universae classis jacturam fero: at vero naves et exer-

3. ὅτι τε — Nullus dubito, Arrianum scripsisse ὅτι δὲ.
5. σῶος — ex MSS. omnibus et utraque ante Vulcanium, pro σῶς.

ϛρατιὴ κοίῳ τινὶ τρόπῳ διεφθάρησαν; ὁ δὲ ὑπολαβὼν, 6 Ὦ βασιλεῦ (ἔφη) καὶ αἱ νέες τοι σῶαί εἰσι, καὶ ὁ ϛρατός· ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ ἄγγελοι τῆς σωτηρίης αὐτῶν ἥκομεν. Ἔτι 7 μᾶλλον ἐδάκρυε Ἀλέξανδρος, καθότι ἀνέλπιϛός οἱ ἡ σωτηρίη τοῦ ϛρατοῦ ἐφαίνετο· καὶ ὅπου ὁρμέουσιν αἱ νέες ἀνηρώτα· ὁ δὲ, αὗται (ἔφη) ἐν τῷ ϛόματι τοῦ Ἀνάμιδος ποταμοῦ ἀνειρυσμέναι ἐπισκευάζονται· Ἀλέξανδρος δὲ τόν τε 8 Δία τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸν Ἄμμωνα τῶν Λιβύων ἐπομνύειν, ἦ μὴν μεῖζον ὡς ἐπὶ τῇδε τῇ ἀγγελίῃ χαίρειν, ἢ ὅτι τὴν Ἀσίην πᾶσαν ἐκτη-

citus quonam pacto perierunt? Tum Nearchus regis ſermonem excipiens, *Salvae ſunt* (inquit) *tibi rex et naves et exercitus: nos vero ipſi hujus ſalutis nuntii venimus.* tum uberiores Alexandro lacrymae manarunt, quod praeter omnem exſpectationem ei exercitus ſalvus eſſet: ſimulque ubi portum ceperint rogat. Nearchus eas ad fauces Anamidis fluvii conſiſtere ait, atque in terram ſubductas refici. Poſt haec Alexander per Jovem Graecorum et Hammonem Libycum jurans affirmavit, gratius ſibi jucundiusque id nuntii accidiſſe, quam quod univerſam Aſiam

6. σῶαι — Optimus ſolus habet σῶες, quod Gronovius haud dubie plurale vocis σῶς eſſe cenſet. Addit, rariſſimam eſſe illius pluralis uſurpationem et notitiam ejus fere nullam. Unde ille quidem concludit, eam formam ab auctore, non librario, proveniſſe; ego vero contrarium. Nam σῶς nihil eſt niſi contractio ex σῶος, qua ſola forma utitur auctor. At formae σῶς, gen. σῶος, plur. σῶες, nulla habeo exempla. Mox, MStis jubentibus, recepi ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ pro ἡμεῖς δὲ οὗτοι.

7. ἀνηρώτα — ex Omnibus pro ἐπανηρώτα.

8. Vulgata eſt τὸν Ἄμμωνα τὸν Λιβύων, quod quidem bonum. Sed Veneta et Baſil. habent τῶν Ἄμμ. τὸν Λιβύων, unde emendavi τὸν Ἄμμωνα τῶν Λιβύων, quo magis haec reſpondeant praecedentibus τὸν Δία τῶν Ἑλλήνων. Deinde ex Optimo ſcripſi καὶ γὰρ τὸ ἄχος pro καὶ γὰρ καὶ τὸ ἄχος.

μένος ἔρχεται· καὶ γὰρ τὸ ἄχος οἱ ἐπὶ τῇ ἀπωλείῃ τῆς στρατιῆς ἀντίῤῥοπον γενέσθαι τῇ ἄλλῃ πάσῃ εὐτυχίῃ.

ſubjugaſſet: dolorem enim ob amiſſum exercitum, univerſae felicitati ſuae parem fuiſſe.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXV.

Arg. Primus ſermo Alexandri cum Nearcho et tandem laetitia.

2. τοῦτο ἐκεῖνο] Supplendum puto διὰ vel κατὰ, *propter hoc ipſum judicans Alexander etc.*

3. εἴρητο] ſc. ab iis, qui praecurrerant, ut Alexandrum de Nearchi adventu certiorem facerent.

5. ὡς ἐπὶ συμφορῇ] ὡς redundat, uti et paulo poſt 8: ὡς ἐπὶ τῇδε τῇ ἀγγελίῃ. *Raph.*

XXXVI. Ὁ δὲ ὕπαρχος 1 τῆς χώρης, ὅντινα συνειλήφει Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῆς ἀγγελίης τῇ ματαιότητι, [παρόντα] κατιδὼν τὸν Νέαρχον, πίπτει τε αὐτῷ πρὸς τὰ γόνατα, καὶ, Οὗτός τοι (ἔφη) ἐγώ 2 εἰμι, ὃς ἀπήγγειλα Ἀλεξάνδρῳ ὅτι σῶοι ἥκετε· ὁρᾷς ὅπως διάκειμαι. Οὕτω δὴ δεῖται Ἀλεξάνδρου Νέαρχος ἀφεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ ἀφίεται. Ἀλέξανδρος δὲ σωτήρια 3 τοῦ στρατοῦ ἔθυε Διῒ Σωτῆρι,

XXXVI. Praeſes vero provinciae, quem ob nuntii vanitatem Alexander comprehendi juſſerat, Nearchum (praeſentem) conſpicatus, ei ad genua provolutus, Ego, inquit, is ſum qui Alexandro nuntiavi vos ſalvos rediiſſe. vides quo pacto exceptus ſim. Tum rogatu Nearchi Alexander eum dimitti jubet. Alexander ob ſervatum exercitum, Jovi Servatori, atque Herculi,

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXVI.

1. παρόντα — hanc vocem ſaltem uncis incluſi, quia in Optimo non eſt.

καὶ Ἡρακλεῖ, καὶ Ἀπόλλωνι Ἀλεξικάκῳ, καὶ Ποσειδῶνι τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι θεοὶ θαλάσσιοι· καὶ ἀγῶνα ἐποίεε γυμνικόν τε καὶ μουσικὸν, καὶ πομπὴν ἔπεμπε· καὶ Νέαρχος ἐν πρώτοισι ἐπόμπευε, ταινίῃσί τε καὶ ἄνθεσι πρὸς τῆς στρατιῆς βαλλόμενος. 4 Ὡς δὲ ταῦτά οἱ τέλος εἶχε, λέγει πρὸς Νέαρχον, Ἐγώ σε, ὦ Νέαρχε, οὐκέτι θέλω τὸ πρόσω οὔτ' οὖν κινδυνεύειν, οὔτε ταλαιπωρέεσθαι· ἀλλὰ ἄλλος γὰρ τοῦ ναυτικοῦ ἐξηγήσεται τὸ ἀπὸ τοῦδε, ἔστε καταστῆσαι αὐτὸ ἐς Σοῦσα. 5 Νέαρχος δὲ ὑπολαβὼν λέγει, Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ μέντοι πάντα πείθεσθαι ἐθέλω τε καὶ ἀναγκαίη μοι ἐστίν· ἀλλὰ εἰ δή τι καὶ σὺ ἐμοὶ χαρίζεσθαι

et Apollini Alexicaco, *ſive inſortuniorum propulſatori*, et Neptuno, reliquisque diis marinis ſacrum fecit, ludos etiam gymnicos et muſicos edidit, pompamque induxit: inter pompae duces Nearchus erat, ſertis ac floribus ab omni exercitu petitus. His rebus peractis Alexander ita Nearchum alloquitur, *Ego te, Nearche, nulla poſthac pericula aut labores adire volo. Sed alius poſthac claſſi praefectus eam in Suſa ducet.* Nearchus regis ſermonem excipiens, Equidem, *o rex* (inquit) *tibi per omnia morem gerere et cupio, et debeo. Caeterum ſiqua in re mihi gratificari volueris, hoc ne feceris: quin potius me in*

3. καὶ Ἀπόλλωνι — Copulam, quae in Gronoviana et Rapheliana, typorum forte lapſu, exciderat, nunc revocavi. Mox ſcripſi ex Optimo ἐν πρώτοισι, pro ἐν πρώτοις.

4. οὔτε ταλαιπωρέεσθαι — ex Optimo et omnibus aliis, etiam primis editis, pro ἔτ' ἂν ταλ. Sed ſuſpectum mihi quoque eſt praecedens οὔτ' οὖν κινδυνεύειν, partim quia οὖν non eſt forma ionica, ſed ὦν; partim quia ea particula plane alieno loco eſt, quo ſcribi non ſolet, et pluribus in hoc libro locis ab homine naſuto obtruſa eſt Arriano, ut vides ex nota ad c. 35, 1.

ἐθέλοις, μὴ ποιήσῃς ὧδε· ἀλλά με ἔασον ἐξηγήσασθαι ἐς ἅπαν τοῦ ϛρατοῦ, ἔϛτε σοι σῶας καταϛήσω ἐς Σοῦσα τὰς νέας· μηδὲ τὰ μὲν χα- 6 λεπά τε αὐτοῦ καὶ ἄπορα ἐμοὶ ἐπιτετραμμένα ἐκ σοῦ ἔϛω. τὰ δὲ εὐπετέα τε καὶ κλέους ἤδη ἑτοίμου ἐχόμενα, ταῦτα δὲ ἀφαιρεθέντα, ἄλλῳ ἐς χεῖρας διδόσθω. Ἔτι 7 λέγοντα παύει αὐτὸν Ἀλέξανδρος, καὶ χάριν προσωμολόγει εἰδέναι· οὕτω δὴ καταπέμπει αὐτὸν, ϛρατιὴν δοὺς ἐς παραπομπὴν, ὡς διὰ φιλίας ἰόντι, ὀλίγην. Τῷ δὲ, οὐδὲ τὰ τῆς 8 ὁδοῦ τῆς ἐπὶ θάλασσαν ἔξω πόνου ἐγένετο· ἀλλὰ συλλελεγμένοι γὰρ οἱ κύκλῳ βάρβαροι, τὰ ἐρυμνὰ τῆς χώρης τῆς Καρμανίης κατεῖχον, ὅτι καὶ ὁ σατράπης αὐτοῖσι τετελευτήκει κατὰ πρόϛαξιν Ἀλεξάνδρου· ὁ δὲ νεωϛὶ καθεϛηκὼς Τληπόλεμος, οὔπω

universum classi praefectum esse patiare, donec tibi naves salvas in Susa perduxerim; neve quum res arduae atque difficiles mihi abs te commissae fuerint, faciles, quarum gloria jam in promptu est, mihi ademptas aliis in manus dederis. Adhuc loquentem interpellat Alexander, gratiam se illi habere insuper professus: atque ita eum dimittit, exiguo exercitu comitatum, quippe cui per amicam regionem eundum esset. Caeterum neque ipsa ad mare profectio Nearcho expers laboris fuit. Collecti enim undequaque barbari tuta munitaque Carmaniae loca occuparant. Nam satrapa eorum jussu Alexandri curam muneris sui finierat. Tlepolemus autem, qui recens satrapatum inierat, nondum firmum imperium na-

5. τȣ̃ ϛρατȣ̃ — Gronovius suspicatur, forsan ϛόλȣ scripsisse Arrianum. Sed ad ϛρατȣ̃ supplendum est ναυτικȣ̃, ut jam notavi ad c. 32, 2.

7. ὡς διὰ φιλίας — Particula ὡς deest in Veneta, Basileensi, atque Cod. Bodl.

βέβαιον τὸ κράτος εἶχε. Καὶ δὶς ὦν καὶ τρὶς αὐτῇ ἡμέρῃ ἄλλοισι καὶ ἄλλοισι τῶν βαρβάρων ἐπιφαινομένοισιν ἐς χεῖρας ἤεσαν· καὶ οὕτως οὐδέν τι ἐλιννύσαντες, μόλις καὶ χαλεπῶς ἐπὶ θάλασσαν ἐσώθησαν. Ἐνταῦθα θύει Νέαρχος Διῒ Σωτῆρι, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν.

9 ctus erat. Bis itaque ac ter uno atque eodem die diversis in eum barbaris irruentibus pugnandum fuit. Atque ita nihil morantes aegre tandem ac difficulter ad mare salvi pervenerunt. Ibi Nearchus Jovi Servatori sacrum facit, gymnicosque ludos edidit.

9. ἐσώθησαν — ex Opt. pro ἀπεσώθησαν.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXVI.

Arg. Continuata Nearcho cura classis. Reditus Nearchi periculosus ad classem.

1. ὕπαρχος, ut apertum est ex hoc loco, est quidem praefectus regionis, sed minor dignitate Satrapa, et forte sub Satrapa constitutus. Nam Satrapa regionis erat Tlepolemus, ut vides sect. 8.

3. καὶ Ἡρακλεῖ] sc. Ἀλεξικάκῳ, quod cognomen uterque Apollo et Hercules habebant. Herculi quoque prae aliis diis eam ob caussam sacra facere solebat Alexander, quia pro auctore stirpis regum Macedonicorum habebatur.

καὶ Νέαρχος] De hac forte' re audiverat legeratve Diodorus loco ad c. 34, 2. laudato.

5. ἐς ἅπαν] ad finem usque expeditionis. Plerumque vertendum est: prorsus, plane, in totum, in universum, omnino, perpetuo, penitus. Sic occurrit in Exped. IV, 11, 15. in Dissertat. Epict. 1, 4. Paullo aliter lib. Exp. VII, 27, 5. Conjunctim εἰσάπαν scribitur in Diss. Epict. I, 7. II, 16. 18. IV, 9. *Raph.* ad h. l. et ad Exp. IV, 11, 15.

6. χαλεπά τε αὐτῦ] sc. στρατῦ, vel potius τῦ παράπλυ σὺν τῷ στρατῷ vel στόλῳ.

8. τετελευτήκει] finierat curam muneris sui jussu Alexandri. Sic enim saepe τελευτᾷν apud auctores. Ipse Arrianus III, 2. καὶ τελευτῶν

(ad

(ad finem) πρὸς τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐς τὰ ἔσχατα προδοθείς. Rursum VI, 26. οἱ ἡγεμόνες τῆς ὁδȣ̃ τελευτῶντες ȣ̓κ ἔτι μεμνῆσθαι ἔφασκον τὴν ὁδόν. *Gron.* Optime locum ipse explicat Arrianus in Exped. VI, 27, 2: Sibyrtius Carmaniae Satrapa erat, nuper admodum id muneris ab Alexandro consequutus. Tum vero Arachotorum et Gadrosorum imperium illi collatum est. Carmaniam vero Tlepolemus, Pythophanis filius, accepit.

XXXVII. Ὡς δὲ αὐτῷ τὰ θεῖα ἐν κόσμῳ πεποίητο, ȣ̃τω δὴ ἀνήγοντο· Παραπλώσαντες δὴ νῆσον ἐρήμην τε καὶ τραχείην, ἐν ἄλλῃ νήσῳ ὁρμίζονται, μεγάλῃ ταύτῃ καὶ οἰκουμένῃ, πλώσαντες ςαδίους τριηκοσίους, ἔνθενπερ ὡρμήθησαν. Καὶ ἡ μὲν ἐρήμη νῆσος, Ὀργάνα ἐκαλέετο· ἐς ἣν δὲ ὡρμήθησαν, Ὀάρακτα· ἄμπελοί τε ἐν αὐτῇ ἐπεφύκεσαν, καὶ φοίνικες, καὶ σιτοφόρος· τὸ δὲ μῆκος ἦν τῆς νήσου, ςάδιοι ὀκτακόσιοι. Καὶ ὁ ὕπαρχος τῆς νήσου Μαζήνης συνέπλει αὐτοῖσι μέχρι Σούσων, ἐθελοντὴς ἡγεμὼν τοῦ πλόου. Ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ

XXXVII. Rebus itaque divinis rite peractis, oram solvit: hinc insulam desertam atque asperam praetervecti, ad aliam insulam, grandem atque habitatam, appellunt, CCC stadia emensi ab loco, unde digressi erant. Deserta illa insula, Organa vocabatur: ubi vero constiterunt, Oaracta. Erat haec vitium, palmarum, et frumenti ferax. Longitudo insulae DCCC stadia efficiebat. Praeses ejus loci Mazenes, sua sponte se Nearcho et comitem et ducem navigationis Susa usque adjunxit. In hac insula ajebant sepulcrum

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXVII.

1. παραπλώσαντες δὴ — ex Opt. pro παραπλ. δὲ.
2. Μαζήνης — Veneta et Basil. legunt Μαζόνης. Apud Strabonem XVI. p. 527. vocatur Amazenes.

ἔλεγον καὶ τοῦ πρώτως δυναστεύσαντος τῆς χώρης ταύτης δείκνυσθαι τὸν τάφον· ὄνομα δὲ αὐτῷ Ἐρύθρην εἶναι, ἀπὸ τούτου καὶ τὴν ἐπωνυμίην τῇ θαλάσσῃ ταύτῃ εἶναι, Ἐρυθρὴν καλέεσθαι. 4 Ἐνθένδε ἐκ τῆς νήσου ἄραντες ἔπλεον· καὶ τῆς νήσου αὐτῆς παραπλώσαντες ὅσον διηκοσίους σταδίους, ὁρμίζονται ἐν αὐτῇ αὖθις, καὶ καθορῶσιν ἄλλην νῆσον, ἀπέχουσαν τῆς μεγάλης ταύτης τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους· Ποσειδῶνος ἱρὴ ἐλέγετο εἶναι, καὶ ἄβατος. 5 Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἀνήγοντο, καὶ καταλαμβάνει αὐτοὺς ἀνάπωτις, οὕτω τοι καρτερὴ, ὥστε τρεῖς τῶν νεῶν ἐποκείλασαι ἐν τῷ ξηρῷ ἐσχέθησαν· αἱ δὲ ἄλλαι, χαλεπῶς διεκπλώουσαι τὰς ῥηχίας, ἐς τὰ βάθεα διαπεσώθησαν· 6 αἱ δὲ ἐποκείλασαι, τῆς πλημμυρίδος ἐπιγενομένης αὖθις, ἐξέπλωσάν τε καὶ

ejus extare qui primus imperium regionis tenuiſſet, nomenque ei fuiſſe Erythrae, atque inde mare illud Erythraeum appellatum. Ex eo loco ad cc ſtadia Nearchus cum claſſe profectus, rurſus in eadem inſula portum cepit. Inde aliam inſulam proſpiciunt, XL circiter ſtadiis a magna illa diſtantem, quae Neptuno ſacra et inacceſſa eſſe dicebatur. Sub auroram ſolvunt, et tam vehemens maris receſſus eos occupat, ut tres naves impactae in vado ſicco haererent, et reliquae difficulter e brevibus enavigantes in altum evadere potuerint. At vero, quae impactae erant, accedente rurſus aeſtu, et ipſae deductae poſtero die ad reliquam claſſem appulerunt. Hinc ſimul cccc ſtadia emenſi ad aliam inſulam, ccc ſtadiis a continente diſtantem,

3. πρώτως — ex Optimo pro πρώτου. Ex eodem recepi ἀπὸ τούτου pro ἀπ᾽ ὅτου, ubi primae editiones habent ἀφ᾽ ὅτου.

4. καὶ ἄβατος — ναυσὶ ἄβατος in MS. Bodl. *Hudſ.*

5. οὕτω τοι, ex Optimo, pro οὕτω τι.

δευτεραῖαι κατήγοντο ἵναπερ ὁ πᾶς ςόλος. 7 Ὁρμίζονται δὲ ἐς νῆσον ἄλλην, διέχουσαν τῆς ἠπείρου ὅσον τριηκοσίους ςαδίους, πλώσαντες τετρακοσίους. 8 Ἐντεῦθεν ὑπὸ τὴν ἕω ἔπλεον, νῆσον ἐρήμην ἐν ἀριςερᾷ παραμείβοντες (ὄνομα δὲ τῇ νήσῳ Πύλωρα) καὶ ὁρμίζονται πρὸς Σισιδώνῃ, πολιχνίῳ σμικρῷ, καὶ πάντων ἀπόρῳ, ὅτι μὴ ὕδατος καὶ ἰχθύων· ἰχθυοφάγοι γὰρ καὶ οὗτοι ὑπ᾽ ἀναγκαίης ἦσαν, ὅτι πονηρὰν γῆν νέμονται. 9 Ἐνθένδε ὑδρευσάμενοι καταίρουσιν ἐς Ταρσίην ἄκρην, ἀνατείνουσαν ἐς τὸ πέλαγος, πλώσαντες ςαδίους τριηκοσίους. 10 Ἔνθεν ἐς Καταίην, νῆσον ἐρήμην, ἀλιτενέα· αὕτη ἱρὴ Ἑρμέω καὶ Ἀφροδίτης

stationem ceperunt. Inde sub auroram solventes, insula quadam deserta, quae ad laevam erat, (Pylora ei nomen erat) praeterita, ad Sisidonem urbem exiguam omniumque rerum inopem, praeterquam aquae et piscium, pervenerunt. Nam et hos quoque ichthyophagos esse, necessitas facit; sterilem enim terram incolunt. Aqua inde tantum sumta in Tarsian promontorium longe in mare porrectum deferuntur, ccc stadia emensi. Inde in Cataean, insulam desertam ac vadosam, ea Mercurio et Veneri sacra esse dicebatur. navigatio ccc stadiorum fuerat. In hanc insu-

8. Σιδωδώνῃ — Duo Flor. Σιδώνῃ; unus δωδώνῃ, ut Veneti et Basileenses, inque exemplari suo adscripsit Vulcanius. Hanc litem, alioquin ad perpetuum vexaturam, componet unus ille Optimus, in quo Σισιδώνῃ, quod vere Asiaticum. Neque ego moror Ortelium, qui in hoc nomine eundem locum denotari putat, quem Strabo lib. XVI. vocat Sidoniorum insulam, quum nec Arrianus quidquam mutiat de insula, et ratio ipsa evincat, quam proxime continentem eos navigasse, et ibidem occupasse stationes. *Gron.* Ego lectionem Optimi recepi. MS. Bodl. habebat πρὸ Σιδωδώνῃ.

ἐλέγετο· ςάδιοι τοῦ πλόου τριηκόσιοι· ἐς ταύτην ὅσα ἔτη 11 ἀφίεται ἐκ τῶν περιοίκων πρόβατα καὶ αἶγες, ἱρὰ τῷ Ἑρμῇ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ· καὶ ταῦτα ἀπηγριωμένα ἦν ὁρᾷν ὑπὸ χρόνου τε καὶ ἐρημίης.

lam singulis annis a finitimis oves et caprae mittuntur, Mercurio et Veneri sacrae. Has temporis longinquitate ac solitudine efferatas videre erat.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXVII.

Arg. Denuo coepta est navigatio. Organa, Oaracta, insulae; sepulcrum Erythrae regis, unde nomen maris Erythraei; insula Neptuno sacra; alia insula; Pylora insula; Sisidone oppidum; Tarsia promontorium; insula Cataea, Mercurio et Veneri sacra.

2. Ὀργάνα] hodie Ormuz. Est sterilis rupes, igni subterraneo originem debens, cujus vestigia adhuc conspicua sunt. Solum est sal albus, tam durus, ut ex eo aedificent; nec fons nec aqua ibi est, praeter pluviam, quae raro decidit; nulla ibi plauta est praeter paucas circa regis domum, satas in terram a continente translatam. Nihilo minus aliquando, dum floreret in India commercium Portugallorum, in hac insula commercium maximum fuit. Habet duos portus, alterum orientem, alterum occidentem versus. Abest tribus mill. gallicis a continente, tot vel quatuor habet in circuitu. Nearchi vero tempore nondum habitata fuit. Navigabat vero Nearchus inter Organa et continentem, unde non vidit insulam L'Arek, pone Organa jacentem. Vinc. pag. 321.

Oaracta apud Ptolemaeum, Uorochtha, hodie Kismis, Dsjisme, Vroct. Kismis vero significat in persico parvas uvas sine nucleis; de vitibus vero insulae loquitur jam Arrianus et nunc adhuc ibi inveniuntur. Vinc. p. 325. Strabo XVI. pag. 527, insulam, in qua Erythrae sepulcrum, Tyrinen vocat, Orthagora auctore; Doracta, Nearcho auctore, quod nomen prope convenit cum Oaractis nostri. Mela III, 8. Plin. VI, 28. Dionys. Perieg. v. 606. insulam vocant Ogyrin. Quod nomen etiam apud Strabonem latet, l. l. in voce Ἐξωγύρα, pro qua Mannert

nert legendum censet ἐξ Ὠγύρα. pag. 57. Apud Stephanum vocatur Δῶρα. Apud Plin. VI, 23. Organa vel Oracla. Alia recentiorum nomina vide apud Vincent. loco laudato. Omnes veterum dicunt eandem insulam. Sed propter ignorantiam alius alium ei situm circa hanc regionem tribuunt.

3. ἐρυθρὴν καλέεσθαι] nunc ab nemine negatur, verum mare rubrum esse sinum arabicum, mare idumaeum, nomen habens ab Edom patriarcha arabico. Edom vero significat ruber. Arabes erant sine dubio primi navigatores in mari indico, qui quum fretum Babelmandeb transissent, omnia maria, quousque penetrarent, mare rubrum vocabant. Graeci, qui libentius omnia vertebant, quam nomen peregrinum reciperent, fecerunt nomen maris erythraei. Qua re non contenti saepe invenerunt etiam vel deum aut heroem, vel regem, a cujus nomine historiave nomen derivarent. Sic orta est narratio de rege Erythra. Poni tamen potest, in ea insula tumulum quendam, monumentum vetus inventum esse. Vinc. p. 318. Sunt ad occidentem insulae Oaracta et hodie duae parvae insulae, quae ad hunc diem vocantur *magnus tumulus* et *parvus tumulus*, pag. 324. Strabo XVI. pag. 527 Erythrae sepulcrum fuisse dicit magnum tumulum, silvestribus palmis consitum. De quo certiores eos factos esse a Mithropasta, Areini, Phrygiae Satrapae filio, in ea insula exsule, et cum Macedonibus in patriam redeundi cupido. Curtius X, 1, 14 fuisse dicit haud procul a continenti insulam palmis frequentibus consitam, et in medio nemore columnam eminere, Erythrae regis monumentum, literis gentis ejus scriptam. — Si cujus interest multorum de eo mari opinionem legere, adeat Freinshemium ad Curt. VIII, 9, 14. Nostro mare erythraeum proprie est sinus persicus, et hic, et c. 32, 8.

4. ἄλλην νῆσον] Angar hodie aut Angan. Inaccessibilis credebatur superstitione indigenarum. Ceterum Graeci nomina suorum deorum dare solebant similibus aliarum gentium diis. Si in hac insula, sicut hodie, ita et olim, templum eminebat, vel inde ea Neptuno sacra dici poterat. Habet ea insula bonam aquam et multitudinem ovium et caprarum agrestium. Vinc. p. 327.

5. ἐν τῷ ξηρῷ] Volebat Nearchus circumnavigare occidentalem finem insulae Kismis et ad littus conti-

nentis

nentis reverti. Ibi vero et hodie brevia arenoſa longe in mari porrecta ſunt, in quibus claſſis haerebat. Vincent p. 327. Mann. p. 58.

7. νῆσον ἄλλην] nunc *magnus tumulus* (great Tomb vel Tumbo) vel Raze, 300 ſtadia circiter diſtans ab occidentali fine inſulae Kismis, quae hic ſub continenti intelligenda videtur. Erat forte hîc quoque tumulus celebrioris cujusdam in hac regione hominis. Longitudine eſt unius mill. gallici, ab oriente occidentem verſus, latitudine dimidia parte minor. Aquam habet, ſed non habitatur. Arabes vero eo veniunt piſcandi cauſa, et in ſinu arenoſo ab oriente appelli poteſt. Meridiem verſus ab ea longe in mari prominent brevia arenoſa. Vinc. p. 329.

8. Πύλωρα] nunc Peloro, Polior, Belior, longitudine ſex, latitudine trium milliariorum. Vinc. p. 330.

Σισιδώνη] locus quidem obſcurus, ſed forte eodem loco ſitus, ubi nunc ab omnibus ponitur oppidulum ad promontorium, quod d'Anville vocat Buſtion. Eſt ibi ſinus, ab occidente incipiens cum promontorio Buſtion, ad occidentem finitus alio promontorio Certes. De his nominibus cf. Vinc. p. 331. ſqq.

9. Ταρσίην] nunc promontorium Girde, Certes, Ras-el-Dsjerd. cf. Vinc. pag. 334. Apud Plin. VI, 25. vocatur Themiſteas.

10. *Cataea*, nunc Kaish, Keish, Gueſs, Queche, Qâs, Ken, Zeits. Eſt inſula parva circiter quinque milliariorum gallicorum in circuitu, valde plana et humilis, ſed amoena et arboribus conſita. Quae numina illarum gentium ſub Nearchi Venere et Mercurio intelligenda ſint, non liquet. Nunc habitatur et per aliquod tempus ſedes fuit non parvi commercii. Vinc. p. 335. Apud Plin. VI, 25. vocatur Aphrodiſias.

XXXVIII. Μέχρι τοῦδε Καρμανίη· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε, Πέρσαι ἔχουσι· μῆκος τοῦ πλόου παρὰ τὴν Καρμανίην χώρην, ςάδια τρισχίλια καὶ [1]

XXXVIII. Ad hunc usque locum Carmania pertinet: citeriora Perſae tenent. Longitudo navigationis ad Carmaniae oram eſt

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXVIII.

1. ςάδια τρισχίλια καὶ ἑπτακόσια, ex Optimo pro ςάδιοι τρισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι.

ἑπτακόσια· ζώουσι δὲ κατάπερ Πέρσαι, ὅτι καὶ ὅμοροι εἰσὶ Πέρσῃσι· καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ὡσαύτως κοσμέονται. 2 Ἐνθένδε ἄραντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς παρὰ τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλεον· καὶ κατάγονται ἐς Ἴλαν χῶρον, ἵνα λιμὴν πρὸς νήσου σμικρῆς καὶ ἐρήμου γίνεται· οὔνομα τῇ νήσῳ Κέκανδρος· ὁ δὲ πλόος ςάδια τετρακόσια. 3 Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἐς ἄλλην νῆσον πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκουμένην· ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος, κατάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ· ταύτης τῆς νήσου τὴν ἄκρην παραπλώσαντες ςαδίους ὡς τεσσαράκοντα, ἐνταῦθα ὡρμίσθησαν· 4 ἐνθένδε πρὸς ὄρει ὁρμίζονται ὑψηλῷ (Ὦχος ὄνομα τῷ ὄρει) ἐν λιμένι εὐόρμῳ· καὶ ἁλιέες αὐτοῦ ᾤκεον. 5 Καὶ ἔνθεν πλώσαντες ςαδίους τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, ὁρμίζονται ἐν Ἀποςάνοισι· καὶ πλοῖα πολλὰ αὐτόθι ὥρμεε,

ſtadiorum III M. et DCC. Vivunt Carmani Perſarum more; nam et Perſis finitimi ſunt: eodem etiam armorum et bellandi genere utuntur. Soluta inde claſſe, Perſidis oram circumvecti, in locum quendam Ilan dictum appulerunt, ubi portus ab inſula parva ac deſerta efficitur. Nomen inſulae Kecandrus eſt. Navigatio eſt ſtadiorum CCCC. Sub auroram in aliam inſulam habitatam delati ſunt, in qua perinde atque in mari Indico margaritam capi Nearchus ſcribit. Hujus inſulae promontorio praeternavigato, ſtadia XL emenſi, conſtiterunt. Inde ad montem excelſum, Ochum dictum, appulerunt in portu a ventis tuto, et piſcatores ea loca habitantes repererunt. Inde rurſum ſolventes, CCCCL ſtadiis peractis, ad Apoſtana appulerunt. Complura ibi

2. Κέκανδρος pro Καΐκανδρος, deinde καὶ ἐρήμου pro καὶ ἐρήμης, ac denique ςάδια τετρακόσια pro ςάδιοι τετρακόσιοι, omnia ex Codice Optimo.

κώμη τε ἐπῆν ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης ςαδίους ἑξήκοντα. Νυκτὸς δὲ ἐπάραντες ἔνθεν, 6 ἐσπλώουσιν ἐς κόλπον συνοικεόμενον πολλῆσι κώμῃσι· ςάδιοι τοῦ πλόου τετρακόσιοι· ὁρμίζονται δὲ πρὸς ὑπωρείῃν· ταύτῃ Φοίνικές τε πολλοὶ ἐπεφύκεσαν, καὶ ὅσα ἄλλα ἀκρόδρυα ἐν τῇ Ἑλλάδι γῇ φύεται. Ἔνθεν ἄραντες ἐς 7 Γώγανα παραπλέουσι, ςαδίους μάλιςα ἐς ἑξακοσίους, ἐς χώρην οἰκουμένην· ὁρμίζονται δὲ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χειμάῤῥου (ὄνομα δὲ Ἀρεὼν) ἐν τῇσιν ἐκβολῇσιν· ἐνταῦθα χαλεπῶς ὁρμίζονται· ςεινὸς γὰρ ἦν ὁ ἔσπλους κατὰ τὸ ςόμα, ὅτι βράχεα τὰ κύκλῳ αὐτοῦ ἡ ἀνάπωτις ἐποίεε. Καὶ 8 ἔνθεν αὖ ἐν ςόματι ἄλλου ποταμοῦ ὁρμίζονται, διεκπλώσαντες ςαδίους ὀκτακοσίους· Σιτακὸς ὄνομα τῷ ποταμῷ ἦν· οὐδὲ ἐν τούτῳ εὐμαρέως ὁρμίζονται· καὶ ὁ

navigia in ftatione erant: et pagus adjacebat LX ftadiis a mari remotus. Hinc, repetita per noctem navigatione, in finum quendam frequentibus pagis celebrem delati funt, CCCC ftadia emenfi: ibi claffe ad radicem montis collocata, fubftiterunt. Loca illa palmas aliasque pomiferas arbores quotquot in Graecia nafcuntur ferebant. Inde folventes, in Gogana, regionem habitatam, DC circiter ftadia emenfi, navigant; claffemque ad fauces fluvii cujusdam qui torrens erat (Areon ei erat nomen) collocavit, idque iniquo fatis loco: quod aditus faucium anguftus effet, ob vada quae aeftus marini receffus in orbem fecerat. Inde rurfus ad alterius fluminis, cui Sitaco nomen eft, fauces appulerunt, DCCC ftadia emenfi. fed ne ibi quidem commodam ftationem nacti funt:

7. ἐς ἑξακοσίους — Praepofitionem vulgo deficientem ex Optimo adjeci. Deinde ex eodem atque Veneta et Bafileenfi ac MS. Bodl. fcripfi ὄνομα δὲ Ἀρεὼν, pro ὄνομα δέ οἱ Ἀρεὼν.

πλόος ἅπας οὗτος ὁ παρὰ τὴν Περσίδα, βράχεά τε ἦσαν, καὶ ῥηχίαι καὶ τενάγεα. Ἐν- 9 ταῦθα σῖτον καταλαμβάνουσι πολὺν, ξυγκεκομισμένον κατὰ πρόσταξιν βασιλέως, ὡς σφίσιν εἶναι ἐπισιτίσασθαι· ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τὰς πάσας μίαν καὶ εἴκοσι, καὶ τὰς ναῦς ἀνειρυσάμενοι, ὅσαι μὲν πεπονήκεσαν, ἐπεσκεύαζον· τὰς δὲ ἄλλας ἐθεράπευον.

univerſa haec ad Perſidis oram navigatio plurima vadoſa et petricoſa paluſtriaque loca habet. Eo loci Nearchus multum frumenti quod rex ad frumentandum exercitum convehi curarat, accepit. Ibi XXI dies in univerſum commorati, naves quae ſalo quaſſatae erant in terram ſubductas refecerunt; alias autem curando renovarunt.

8. καὶ ὁ πλόος ἅπας — βράχεά τε ἦσαν — Vel locus non eſt ſanus, vel excidit Arrianus ex ordine conſtructionis, quod etiam vidit Facius, qui vertit: *Omnis haec navigatio per* (juxta) *Perſidem, loca plurimum vadoſa ac paluſtria ſunt.* In verſione appoſita ſecutus ſum Vulcanium, qui ſententiam loci expreſſit. Supra habet MS. Bodl. ἐς ὀκτακοσίας.

9. ξυγκεκομισμένον — Primae editiones habent ξυγκεκοσμημένον.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXVIII.

Arg. Fines Carmaniae et Perſidis; longitudo navigationis praeter Carmaniam. Navigatio praeter Perſidem. Ilas; Kecandrus; alia inſula; Ochus mons; Apoſtana; Gogana; Areon fluvius; Sitacos; caſtra Nearchi.

1. μέχρι τοῦδε] E regione Cataeae in littore continentis eſt collis, qui forte finis eſt montium ab eo mediterranea verſus extenſorum, et ſic is locus natura finis eſt Carmaniae. Vocatur is collis Charrack, ibi erat olim urbs Siraff, nono ſaeculo celebre emporium; nunc in ruinis eſt. At eodem ferme loco nunc eſt oppidum Charrak, vel Tsjaerak. Vincent pag. 336. Carmania praeter littora, (nunc Kermeſir) humilis eſt, montibus cincta, ſer-

fervidiſſima, habitatur nunc a tribu Arabum, Beni Houle vocata, quam principes, (Scheik) regunt independentes. Vivitur nunc ibi praecipue a venatu et piſcatu, praeter ea pauca, quae ſua ſponte terra profert. Simile quid vidit Nearchus Siſidonae. Interdum per plures annos pluvia non cadit, niſi in montibus, quod et Strabo et recentiores obſervarunt. Vinc. p. 339. Diverſos Carmaniae fines et quosdam fluvios ab Nearcho non commemoratos habet Ptolemaeus, de quibus videatur Vinc. pag. 341. ſqq. et Mannert pag. 60. ſqq.

ςάδιοι τρισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι] Navigatum eſt

a Badi ad littus deſertum — — —	800 ſtad.
inde ad Neoptana — — — —	700 ſ
inde ad Anamin — — — —	100 ſ
inde ad Oaracta — — — —	300 ſ
(Mannert erronee 400 ſcribit, et hoc adhuc vero minus cenſet.)	
praeter Oaracta — — — —	200 ſ
(Mann. legendum cenſet: 400.)	
inde ad Tumbo — — — —	400 ſ
inde ad Siſidonam — deeſt.	
(Vincent 600 numerari vult.)	
inde ad Promont. Tarſia — — —	300 ſ
a Tarſia ad Canaten — — —	300 ſ
	3100 ſtad.

Si addis illa ſexcenta, habes 3700. Hic numerus aequalis eſt $231\frac{1}{4}$ mill. angl. Sed vere diſtant fines Carmaniae 339 mill. angl. Deſunt igitur in Nearcho 108 milliaria. Sed Strabo ab Arriano non diſſentit. Videtur Nearchus, a noſtro ſtudio in metiendo alieniſſimus, numeros rotundos amaſſe, et minorem numerum, quam C ſtadiorum, non deſcripſiſſe. Vinc. p. 337.

καθάπερ Πέρσαι] Idem dicit ex Nearcho Strabo, XVI, pag. 500, ubi, fortaſſe ex Oneſicrito, haec pauca de moribus addit: Carmanios propter inopiam equorum, in bello plurimum aſinis uti et aſinum Marti ſacrificare; neminique uxorem ducere licere, niſi prius caput hoſtis ad regem pertulerit, qui calvaria in theſauro repoſita, linguam diſſectam pane miſcet, ipſe guſtat, et ei, qui caput attulit atque familiaribus edendam praebet.

2. Ἴλαν] nunc Gillam vel Gella.

Κέκανδρος] nunc Andarvia, Anderoya, Inderabia, Inde-

Inderabi, Angarvia, Indernea, Indernore, et aliis adhuc modis nomine variato. Vincentio pag. 346. veroſimile videtur, Kaik-Andros eſſe Keish-Andarvia, i. e. inſula Andarvia. Inſula ſex circiter milliaria gall. longa et humilis eſt, nec habitata, ſed bonam habet aquam. Fretum inter eam et littus latitudinem habet circiter unius mill.

3. ἄλλην νῆσον] Sunt ibi duae inſulae; major vocatur in priſcis mappis portugallicis de l'Ara vel Lara; ab Anglis Buſheab. Eſt fortaſſe Araka Ptolemaei. Et minor nunc vocatur Schitwar, quae proxima eſt majori, adeo ut arbores, quae ſunt in Schitwar, in Buſheab eſſe videantur. Hanc vidit Nearchus. Margaritae vero inveniuntur pluribus locis in orientali latere ſinus perſici. Vinc. pag. 348.

ἐνταῦθα ὡρμίσθησαν] nempe ad promontorium orientem verſus a fluvio Darabin. Fretum habet circiter latitudinem quadraginta ſtadiorum. Deinde circumnavigavit claſſis, et ſtationem habuit in ſinu. Eſt ibi ad occidentem a fluvio oppidum, vocatum Shitwar.

4. Ὦχος] Ochus eſt mons inter promontorium Nabon et fluvium Darabin, nunc Dahr-Aſban apud Niebuhr, apud Ptolemaeum Dara. Eum montem cohaerere cum montibus mediterraneis colligi poteſt ex magnis fluviis ad utrumque ejus latus. Vinc. p. 349. Portus, cujus meminit Nearchus, ſinus eſſe videtur, in quem effunditur fluvius Darabin.

5. Ἀποστάνοισι] Apoſtana ſita fuiſſe videntur in medio circiter inter promontorium Nabon et fluvium Darabin. Invenitur et nunc ibi locus, Shevoo vocatus, ubi bona aqua, quae fuit forte cauſa, ut ibi a Nearcho multae naves invenirentur. Vincent invenit nomen Apoſtana in nomine montis Aſban pag. 353.

6. πρὸς ὑπωρείην] nunc promontorium Nabon, et ſinus formatur flumine, quod idem nomen habet. Eſt ibi nunc oppidulum, ſedes reguli arabici, qui paucis et parvis navigiis piraticam exercet. Regio et nunc habet vim palmarum. Fluvius Nabon eſt Bagrada Ptolemaei. Vinc. p. 354. Ἀκρόδρυα a Graecis vocari ſolent arbores nuciferae, et nuces; deinde vero etiam arborei fructus omnis generis, iique, qui τῶν ὀπώρων nomine veniunt, et Romanis poma appellantur. De hoc vocabulo vide quae Blancardus habet pag. 581, maximam partem ex Salmaſii exercitationibus Plinianis deſcripta.

7. Go-

7. Gogana nomen convenit ferme cum Konkûn, Congoon, ut nunc ibi locus vocatur. Brevia nunc quoque ibi ſunt. Torrens vero in recentiorum mappis non invenitur. Vinc. pag. 355. Torrentes vero (χειμάῤῥοι) earum regionum oriuntur in propinquis montium jugis; ubi quum ſub principium veris multa cadit pluvia, ſubito magni volvuntur; hieme vero, quo tempore Nearchus navigabat, exiguam vel nullam aquam habent.

8. βράχεά τε ἦσαν] Brevia multa et ſcopuli nunc adhuc ibi inveniuntur. Numerus ſtadiorum non concedit, Nearchum circa ſcopulos navigaſſe, ſed littora legit, quod minoribus forte navibus licet. Eſt ibi parva inſula, Monjella, de qua Nearchum nihil monuiſſe mirandum non eſt, quia ſaepius talia omiſſa ſunt. Fluvium Sitacum d'Anville eundem eſſe dicit, qui nunc vocatur Kaneh-Sitan. Vinc. pag. 356.

9. βασιλέως] Forte Hephaeſtion cum copiis ſuis vicinus erat. cf. Exped. Alex. VI, 28, 10.

ἐθεράπευον] alias juſſit purgari, detergeri, aut aliter curari. Sic θεραπεύειν τὰς πανοπλίας Polybius, ut reor, dixit. Alias idem valere quod τὸ ἐπισκευάζειν, ſatis certum. Diodorus: ἕνεκα τοῦ θεραπεύειν ἀεὶ τὰ πονοῦντα μέρη τῆς νεώς. *Blanc.*

XXXIX. Ἐνθένδε ὁρμηθέντες, εἰς Ἱέρατιν πόλιν ἀφίκοντο, ἐς χῶρον οἰκούμενον· ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα ςάδιοι ὁ πλόος· ὡρμίσθησαν δὲ ἐν διώρυχι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐμβεβλημένῃ ἐς θάλασσαν, ᾗ ὄνομα ἦν Ἡράτεμις. 2 Ἅμα δὲ ἡλίῳ ἀνίσχοντι παραπλέουσιν ἐς ποταμὸν χειμάῤῥουν, ὄνομα Πάδαγρον

XXXIX. Inde rurſum ſolventes ad Hieratin oppidum habitatum, DCCL ſtadia emenſi, appulſi ſunt, claſſemque in foſſa ex flumine illac in mare deducta, cui nomen Heratemis erat, collocarunt. Poſtero die ſub auroram ad torrentem amnem, Padagrum nomine, appellunt. Totus is

NOTAE CRITICAE AD CAP. XXXIX.

2. Πάδαγρον — ex Optimo et alio pro vulgato Πάδαργον. Sic etiam Facius.

ὁ δὲ χῶρος χεῤῥόνησος ἅπας· καὶ ἐν αὐτῷ κῆποί τε πολλοὶ, καὶ ἀκρόδρυα παντοῖα ἐφύετο· ὄνομα τῷ χώρῳ Μεσαμβρίη. Ἐκ Μεσαμβρίης δὲ ὁρμηθέντες, καὶ διεκπλώσαντες ϛαδίους μάλιϛα ἐς διηκοσίους, ἐς Ταόκην ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ Γράνιδι· καὶ ἀπὸ τούτου ἐς τὸ ἄνω Περσῶν βασίλεια ἦν, ἀπέχοντα τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολέων ϛαδίους ἐς διηκοσίους. 4 Κατὰ τοῦτον τὸν παράπλουν λέγει Νέαρχος ὀφθῆναι κῆτος ἐκβεβλημένον εἰς τὴν ἠϊόνα· καὶ τοῦτο προσπλώσαντας τινὰς τῶν ναυτῶν ἐκμετρῆσαι, καὶ φάναι εἶναι πήχεων πεντήκοντα· 5 δέρμα δὲ αὐτῷ εἶναι φολιδωτὸν, οὕτω τι ἐς βάθος ἧκον, ὡς καὶ ἐπὶ πῆχυν ἐπέχειν· ὄϛρεά

tractus peninſula eſt. in eo hortos quamplurimos arboresque pomiferas omnis generis repererunt. 3 Nomen illi tractui eſt Meſambria. Ex Meſambria digreſſi, et ſtadia circiter cc emenſi in Taocen ad Granidem fluvium pervenerunt. Ab hujus fluminis oſtio cc fere introrſum ſtadia Perſarum regia eſt. 4 In hac navigatione Nearchus balaenam abs ſe viſam eſſe ſcribit, quae in littus ejecta erat: nautasque nonnullos iſtuc adnavigantes, eam menſos, 5 retuliſſe quinquaginta cubitorum eſſe. pellem ejus corticatam fuiſſe, adeoque altam, ut quibusdam lo-

4. πεντήκοντα — Lege ἐννενήκοντα, et ita vere libri noſtri (Gandenſis et Richelianus). Jam ſupra (ad c. 30. extr.) attigimus, balaenas vulgo fuiſſe orgyiarum viginti quinque, aut juxta Strabonem viginti trium. Prior menſura conficit cubita centum, poſterior nonaginta duo. At πήχεις πεντήκοντα implent tantum orgyias duodecim cum dimidia, e quibus una usque ad quatuor cubita extenditur. *Blanc.* Gronovius ex ſuis Codd. nihil notavit, et primae editt. cum verſione Facii, omnes habent L. Unde nihil mutavi, nec neceſſe eſt, omnes balaenas tantae fuiſſe magnitudinis.

τε καὶ λοπάδας καὶ φυκία πολλὰ ἔχειν ἐπιπεφυκότα· καὶ δελφῖνας λέγει ὅτι καθορᾷν ἦν πολλοὺς ἀμφὶ τῷ κήτει, καὶ τοὺς δελφῖνας τῶν ἐν τῇ ἔσω θαλάσσῃ μέζονας. 6 Ἔνθεν δὲ ὁρμηθέντες, κατάγονται ἐς Ῥώγωνιν ποταμὸν χειμάῤῥουν, ἐν λιμένι εὐόρμῳ· μῆκος τοῦ παράπλου ςάδιοι διηκόσιοι. 7 Ἐνθένδε τετρακοσίους ςαδίους διεκπλώσαντες, αὐλίζονται ἐν ποταμῷ χειμάῤῥῳ· Βρίζανα τῷ ποταμῷ ὄνομα· ἐνταῦθα χαλεπῶς ὡρμίσαντο, ὅτι ῥηχίη ἦν, καὶ βράχεα, καὶ χοιράδες ἐκ τοῦ πόντου ἀνεῖχον· 8 ἀλλ' ὅτε ἡ πλημμύρα ἐπήει, τότε ὡρμίσαντο· ὑπονοςήσαντος δὲ τοῦ ὕδατος, ἐπὶ ξηρῷ ὑπελείφθησαν αἱ νῆες· ἐπεὶ δὲ ἡ πλημμυρὶς ἐν τάξει ἀμείβουσα ἐπῆλθε, τότε δὴ ἐκπλώσαντες ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ· 9 ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ Ἄροσις, μέγιςος τῶν πο-

cis cubiti unius craſſitudine eſſet; multa etiam oſtrea et lopades, multamque algam annatam ei fuiſſe: delphines quoque circa belluam viſos multos, majores quam internum mare fert. Inde profecti ad Rhogonim fluvium torrentem, in tutum portum ſe recipiunt, cc ſtadia emenſi. Ab hoc flumine cccc ſtadia progreſſi ad alium ſimilem amnem, Brizana dictum, devenerunt. Ibi difficili ſtatione ſunt uſi, quod mare aeſtuoſum et frequentia vada et ſcopuli ad mare eſſent. Accedente itaque aeſtu portum ceperunt: recedente, in vado haerebant. Mox reciprocante aeſtu ſtatis vicibus enavigantes, ad Aroſin fluvium conſtiterunt. Maximum hunc fluvium Nearchus eſſe ſcribit omnium,

5. Cod. V. Stephani habebat ἐν τῇ ἑώᾳ θαλάσσῃ.
6. Ῥώγωνιν, ex Optimo pro Ῥώγονιν.
9. Ἄρης — ex Optimo. In uno invenit Gronovius Ἄροις, unde forte quis ſcribendum eſſe putavit Ἄροσις, ut vulgo

ταμῶν, ὡς λέγει Νέαρχος, ὅσοι ἐν τῷ παράπλῳ τῷδε ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν ἔξω πόντον.

qui per hanc navigationem in exterius mare influunt.

vulgo hoc loco legitur. Codex Vet. Stephani habebat: ἐπὶ ποταμῷ Ἄροι, μεγίστῳ ποταμῶν, pro: ἐπὶ ποταμῷ· ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ Ἄροσις, μέγιστος τῶν ποταμῶν.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XXXIX.

Arg. Hieratis urbs, et fossa Heratemis; fluvius Padagrum, et regio Mesambria; Taoke et fluvius Granis; balaena mortua descripta; Rhogonis et Brizana torrentes; fluvius Ares.

1. Ἡράτεμις] Fossa, in cujus ostio classis stationem habuit, sine dubio derivata erat e fluvio, qui venit a Kazerun, principe ejus regionis urbe, a cujus nomine Vinc. pag. 361. factum censet Arriani Hieratin, Anglorum Zezarine, et Geographorum Turcarum Kierazin. Fluvius est fortasse idem, quem Thevenot vocat Aghine.

2. Μεσαμβρίη] nunc Abu-Shaehr apud Niebuhr; vel Busheer, Rusheer, Rischer. Nomen Mesambria Vincent pag. 365. factum esse conjicit ex Mesen-bar-ia, quod significat Chersonesum. Torrens nunc adhuc ibi est. Regionem fertilem esse alii affirmant, alii negant. Portus commodus est.

3. Γράνιδι] Hunc fluvium d'Anville eundem censet cum fluvio Boschavir, quem Thevenot describit tanquam magnum et profundum fluvium. Taoke respondet loco Tauag, quem Geographus Nub. non ad littus, sed paulo superius ad flumen ponit. Taoke a Ptolemaeo (VI, 4. cui Taoke promontorium est, a quo regio quaedam Persidis nomen Taokene habeat) magis septentrionem versus collocatur. Strabo lib. XV. p. 501. eundem locum vocare videtur τὴν Ὤκην, ubi forte legendum est Ταόκην, ut recte conjicit Mannert pag. 531. Sed etiam primae editiones Arriani et Cod. Bodl. variant nomen, legentes ἐς Τώκην. Strabo addit quoque, fuisse sedem aliquam regiam Persarum in hac ora maritima circa Oken, de qua hoc loco intelligendus est Arrianus. Si Heeren V. Cl.

Cl. (vid. Gött. gel. Anz. pag. 673. ann. 1797.) legendum censet σαδίες ἐς χιλίες καὶ διηκοσίες, locum minus recte de urbe Persepoli intelligit, quae XXX mill. germ. a mari distat. Ad ostium Granidis nunc est oppidum Nuchlat. Granis venit ab urbe Grâ, teste Niebuhr, Vol. II. p. 91. Interiora regionis ignota sunt. cf. Vinc. pag. 368. Plin. VI, 23 Granium modicarum navium capacem esse dicit, at male eum per Susianam fluere addit.

4. εἰς τὴν ἠϊόνα] Credendum est, hanc balaenam in littore quidem, at non in sicco, sed prope littus in brevibus jacuisse, quia et nautae adnavigantes balaenam emetiebantur, et multi delphines circum eam videbantur.

5. λοπάδας] λοπὰς vel λεπὰς est genus conchae marinae; ἡ ἔσω θάλασσα est mare mediterraneum.

6. Ῥώγωνιν] hodie Bender-Regh, vel Bundereek, quod nomen indicat portum arenosum, et omnia ibi arena tecta sunt. Urbs ibi est juxta mare aedificata, et fossa angusta et longa, sed non profunda. Portus est inter littus et insulam non procul a littore. In syllaba Regh (id est: arenosus) invenit Vincent vestigium nominis Arrianei Rhogonis et fluminis, quem Ptolemaeus appellat Rhogomanis. Vinc. pag. 370.

7. Βρίζανα] in Ptolemaeo Brizoana, forte fluvius Delem, qui est a septemtrione Promontorii Bang vel Bank. Vinc. pag. 376. Sed littus hoc parum cognitum est. ῥηχίη hoc loco non est recessus maris, ut putat Raphelius, sed ut plurimis in hoc libro locis, mare aestuosum *(eine Brandung)* quod fit propter brevia et scopulos.

9. Ἄρης] apud Ptolemaeum et Plinium Oroatis, apud Strabonem etiam Oroates, apud Persas T'ab, id est: fluvius κατ' ἐξοχήν. Nunc Endian, a pago Endian superius ad flumen sito. Major est reliquis Persidis fluviis, quia montes, unde fluit, longius a mari absunt, et plures itaque minores fluvios in eum confluere putandum est. cf. Vinc. p. 378. sqq.

XL.

XL. Μέχρι τοῦδε Πέρσαι 1 οἰκέουσι· τὰ δὲ ἀπὸ τούτων, Σούσιοι. Σουσίων δὲ ἄλλο γένος αὐτόνομον κατύπερθε προσοικέει· Οὔξιοι καλοῦνται· ὑπὲρ ὅτων λέλεκταί μοι ἐν τῇ ἄλλῃ ξυγγραφῇ, ὅτι λῃςαί εἰσι. Μῆκος τοῦ παράπλου τῆς Περσίδος χώρης, ςάδιοι τετρακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι. Τὴν δὲ Περσίδα 2 γῆν, τριχῇ νενεμῆσθαι τῶν ὡρέων, λόγος κατέχει. τὸ μὲν αὐτῆς πρὸς τῇ ἐρυθρῇ θαλάσσῃ οἰκεόμενον, ἀμμῶδές τε εἶναι καὶ ἄκαρπον ὑπὸ καύματος· τὸ δὲ [ἐπιτελέως] 3 πρὸς ἄρκτον τε καὶ Βορέην ἄνεμον ἰόντων, καλῶς κεκρᾶσθαι τῶν ὡρέων· καὶ τὴν χώρην ποιώδεά τε εἶναι, καὶ

XL. Ad hunc amnem usque Perſae habitant: ulterius Suſii incolunt. Supra Suſios autem gens alia libera habitat, Uxii, quos in ſuperiori opere latrocinia exercere diximus. Univerſa Perſidis ora ſtadia IIII M, CCCC efficit. Porro totius Perſicae regionis temperaturam tripliciter dividi fama eſt. Nam quae pars ejus ad mare rubrum ſita eſt, arenoſam ac ſterilem ob aeſtum eſſe. Quae vero ad ſeptentrionem et borealem plagam jacet, conſtitutionem coeli temperatam habere, regionemque ipſam herboſam, multa irrigua prata, multasque vites habere, at-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XL.

1. Σουσίων δὲ ἄλλο γένος — ex Optimo pro Σουσίων δὲ ἔθνος. Voce γένος eodem modo utitur Arrianus cap. 7. et c. 25, ut obſervat Gronovius.

2. τριχᾶ — MS. Bodl. τριχῇ, quod magis ionicum, unde revocavi.

3. ἐπιτελέως — Haec vox me offendit. Si vertis, ut debes, *tandem*, *denique*, vel cum Vulcanio *omnino*, omnia non apta ſunt, quia de ſecunda, non tertia, regione ſermo eſt. Vellem ſignificare poſſet *deinde*, ſed ejus ſignificationis exempla non habeo. Conjicio ἔπειτα ἕως, vel ὡς, ubi litterae ſaltem proxime conveniunt.

λειμῶνας ὑδρηλοὺς καὶ ἄμπελον πολλὴν φέρειν, καὶ ὅσοι ἄλλοι καρποὶ, πλὴν ἐλαίης· παραδείσοις τε παντοίοισι τεθηλέναι, καὶ ποταμοῖσι καθαροῖσι διαῤῥέεσθαι, καὶ λίμνῃσι, καὶ ὄρνισιν ὁκόσοισιν ἀμφὶ ποταμούς τε καὶ λίμνας ἐςὶ τὰ ἤθεα· βουσί τε ἀγαθὴν εἶναι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ὑποζυγίοισι νέμεσθαι, καὶ ὑλώδεά τε πολλαχῆ καὶ πολύθηρον· τὴν δὲ πρόσω ἔτι ἐπ' ἄρκτον ἰόντων, χειμερίην τε καὶ νιφετώδεα· ὥςτε πρέσβεις τινὰς ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου λέγει Νέαρχος κάρτα ὀλίγην ὁδὸν διελθόντας, ἐντυχεῖν καθ' ὁδὸν ἰόντι τῆς Περσίδος καὶ θῶϋμα γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ εἰπεῖν Ἀλεξάνδρῳ τῆς ὁδοῦ τὴν βραχύτητα. Σουσίοις δὲ πρόσοικοι ὅτι εἰσὶν οἱ Οὔξιοι, λέλεκταί μοι· κατάπερ Μάρδοι μὲν Πέρσῃσι προσεχέες οἰκέουσι, λῃςαὶ καὶ οὗτοι·

que adeo omne genus fructuum, excepta olea. Hortis enim amoenissimis florere, 4 fluviisque limpidissimis irrigari, ac lacubus, omnique genere avium, quae circa flumina aut lacus versari solent, abundare: bovibus etiam aliisque jumentis pascendis idoneam esse, sylvosam praeterea multis locis esse, venatuique aptissimam. 5 Eam autem, quae adhuc magis in septentrionem vergit, frigidam ac nivalem esse: Nearchus legatos quosdam ab Euxino ponto, brevissimo itinere profectos, Alexandro Persidem transeunti obviam venisse scribit. Idque Alexandro permirum visum fuisse, brevitate viae ex ipsis cognita. 6 Quod vero Susiis finitimi sint Uxii, antea a nobis dictum est. quemadmodum et Mardi (latrones etiam ipsi) Persas,

4. ἵπποισί τε ἀγαθὴν — Opt. βοσί τε, quod non modo melius convenit cum ὑποζυγίοις, sed quod Persia vix dici queat equorum ferax, quum hos Media ei suppeditaret, ut notum est. *Gron.* Recepi lectionem Optimi.
6. Πέρσῃσι — Opt. habet Περσαίοις.

Κοσσαῖοι δὲ, Μήδοισι. Καὶ 7 ταῦτα πάντα τὰ ἔθνεα ἡμέρωσεν Ἀλέξανδρος, χειμῶνος ὥρῃ ἐπιπεσὼν αὐτοῖσιν, ὅτε ἄβατον σφῶν τὴν χώρην ἦγον· καὶ πόλιας ἐπέκτισε, τοῦ μὴ 8 νομάδας ἔτι εἶναι, ἀλλὰ ἀροτῆρας καὶ γῆς ἐργάτας, καὶ ἔχειν ὑπὲρ ὅτων δειμαίνοντες, μὴ κακὰ ἀλλήλους ἐργάσωνται. Ἐνθένδε τὴν Σουσίων γῆν παρήμειβεν ὁ ϛρατός. Καὶ 9 ταῦτα οὐκέτι ὡσαύτως ἀτρεκέως λέγει Νέαρχος ὅτι ἐςίν οἱ ἐκφράσαι, πλήν γε δὴ τοὺς ὅρμους τε καὶ τὸ μῆκος τοῦ πλόου· τὴν χώρην τε γὰρ 10 τεναγώδεά τε εἶναι τὴν πολλὴν, καὶ ῥηχίησιν ἐπὶ μέγα ἐς τὸν πόντον ἐπέχουσαν καὶ ταύτην σφαλερὴν ἐγκαθορμί-

Coſſaei Medos accolunt. Quas quidem gentes omnes Alexander domuit. hyeme eas adortus, quando regionem ſuam adiri nulla ratione poſſe putabant. Urbes quoque iis condidit, ne jam amplius vagarentur, ſed aratores agricolaeque eſſent, utque quum pro quibus metuerent haberent, ab injuria ac vi alter alteri inferenda abſtinerent. Inde Suſiorum regionem praetervectus eſt exercitus. De hac navigatione Nearchus ſe non ita certa narrare poſſe ſcribit, praeterquam portus, et longitudinem navigationis. Nam illum maris tractum maximam partem eſſe vadoſum et brevia longe in mare pertinere: neque citra periculum por-

8. ἀλλήλους — Legendum forte ἄλλȣς; nempe peregrinos, mercatores, per vel prope montes eorum iter facientes.

παρήμειβεν ὁ ϛρατός. — ex MSS. omnibus atque primis editis pro παρήμειβε καὶ ὁ ϛρατός. Sic etiam mox ex iisdem emendavit Raphelius, ſcribens ὡσαύτως ἀτρεκέως, pro ὡσαύτως καὶ ἀτρεκέως.

9. ἐκφράσαι, ex Opt. pro ſimplici.

10. ἐς τὸν πόντον ἐςέχȣσαν — Hoc loco MS. Opt. ἐπέχȣσαν. Et ſane hoc verbo utitur in deſcribendis cornibus ac promontoriis in mare prominentibus, quum ἐςέχειν uſurpetur de ſinu terram intrante. *Gron.* Optimum ſequutus ſum. Mox erat vulgata: καὶ ταύτην σφαλερὴν

 ἐγκα-

ζεσθαι· πελαγίοισιν ὧν σφίσι τὴν κομιδὴν τὸ πολὺ γενέσθαι· ὁρμηθῆναι μὲν δὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολέων, ἵναπερ ηὐλίσθησαν, ἐπὶ τοῖσιν οὔροισι τῆς Περσίδος· ὕδωρ δὲ ἐμβάλλεσθαι πέντε ἡμερέων· οὐκ ἔφασκον γὰρ εἶναι ὕδωρ οἱ καθηγεμόνες τοῦ πλόου.

tum e mari capi poſſe. Quare ipſis curſum in alto ut plurimum fuiſſe. Solviſſe vero 11 ſe ex faucibus amnis, ubi ad fines Perſidis conſederant, et aquam in quinque dies recepiſſe, quia duces navigationis monuerant, aquam in iis partibus non reperiri.

ἐγκαθορμίζεσθαι πελαγίοισιν, ὧν σφίσι τὴν κομιδὴν τὸ πολὺ γίνεσθαι. In his, Gronovio jubente, interpunctionem ita emendavi, ut vides in contextu; ὧν pro ὧν praebebat Optimus; utrum etiam γενέσθαι pro γίνεσθαι, non monuit Gronovius. Idem vero, niſi forte error eſt oculorum, pro ὁρμηθῆναι ſcripſit ὁρμισθῆναι. At non hoc ſed vulgata ſolummodo vera eſt.

11. ἐκβολέων — Veneta et Baſ. habent ἐς βολέων. Deinde ex iisdem reſtitui οὔροισι, pro quo Vulc. et Blanc. habent ὅροισι et Gronov. ὄροισι, quod utrumque ionicum non eſſe jam monuit Raphelius.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XL.

Arg. Longitudo navigationis praeter Perſidem; triplex diviſio Perſidis. Uxii, Mardi et Coſſaei, montium incolae, ab Alexandro victi. Navigatio praeter Suſianam.

1. Σούσιοι] De Suſis et Suſiana, nunc Ahwaz vel Haviza, videatur Strabo XV. pag. 502. et Vinc. pag. 415. ſqq. De Perſarum moribus vide Strabonem XV. pag. 504. ad finem. De Uxiis vide ad ſect. 6.

τετρακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι] Numeraverat Arrianus

a Cataea ad Ila — — — — 400 ſtad.
ab Ilis ad inſulam Schitwar (deeſt numerus. Vincent concedit 320 ſtadia.)
ab inſula ad littus ab oriente fluvii Darabin 40 ,
inde ad Ochum (deeſt. Vincent numerat 40 ſtad.)

ab

ab Ocho ad Apoſtana — — —	450 ſtad.
inde ad ſinum ad oſtium fluvii Nabon —	400 ſ
inde ad Gogana usque — — —	600 ſ
a Goganis ad Sitacum — — —	800 ſ
ad Hieratin — — — —	750 ſ
inde ad Meſambria (deeſt. Vincent concedit 400 ſtadia.)	
inde ad Taoken — — — —	200 ſ
inde ad Rhogonim — — —	200 ſ
et ad Brizana — — — —	400 ſ
inde ad Aroſim (deeſt. Vincent numerat 800 ſtad.)	
	4240 ſtad.

Si addis 1560 ſtadia (tot enim ſubſtituit Vincent, ubi ſtadia in Arriano deficiunt) habes 5800. Sed etiam hic numerus vero minor eſt. 5800 ſtadia aequalia ſunt $362\frac{1}{4}$ mill. angl. Littus vero ſaltem 382 mill. anglica longum eſt. Deſunt igitur ſaltem 20 mill. vel 320 ſtadia. Sed hoc non eſt multi momenti, praecipue apud veteres in metiendo negligentiores. Reſtant etiam in ſingulis numeris ſtadiorum, quibus diſtantiae ſingulorum locorum deſcribuntur, difficultates, in quibus ſudare inutile duxi. Strabo ex eodem fonte lib. XV. pag. 500 numerat 4400 vel 4300 ſtadia. Plin. VI, 25. numerat 550 mill. paſſ. quod ut invenit d'Anville, aequale eſt 4400 ſtad. Vid. Vinc. p. 379.

2. τριχᾶ] eandem diviſionem habet Strabo p. 500. lib. XV. et Dionyſius Periegetes.

3. De pleonaſmo ἰόντων ſcripſi ad Expedit. I, 1, 9. In hoc libro adſuit ſupra c. 3, 2. et mox adeſt ſect. 5.

4. λίμνησι] Dicit fortaſſe lacum Baktegian, et alium minorem Schiraz.

5. νιφετώδεα] Prima regio, noſtrum Kermeſir, hodie adhuc eſt, ut fuit olim. Secunda per omne tempus, quam diu ibi bene regebantur provinciae, floruit et celebrata eſt; nunc bellis et ſaevitia eorum, qui regionem expugnabant, omnis jacet vaſtata et inculta. Tertia ſeptemtrionem verſus montana eſt, aër frigidus, montes nivibus tecti. Hi montes dirimunt Perſidem a Media, ſi hoc nomen largo ſenſu ſumis. cf. Vinc. pag. 382.

κάρτα ὀλίγην ὁδὸν διελθόντας] Hinc patet, quam ſeptemtrionalis illa pars ſit, quod tam prope abſit a ponto Euxino. *Raph.* Mihi haec

de legatis ſabuloſa videntur; nam Pontus Euxinus non parum a Perſia Coele diſtat. Tolerabilior eſſet narratio, ſi legati a mari Caſpio venirent. Sed et ſic narratio fidem non habet. Quis crederet, Alexandrum ignoraſſe, ſupra Perſidem eſſe Paraetacenen et Mediam et Hyrcaniam, per quas ipſe aliquando, cum Darium perſequeretur, ex Perſide iter incipiens, proficiſceretur?

6. λέλεκταί μοι] ſupra ſect. 1. et in Exped. III, 17. Uxios ſubjecit Alexander, dum poſt proelium apud Gaugamela ex Babylonia et Suſiana in Perſidem transiret. Dividebantur in Uxios campeſtres, qui Satrapae Perſidis parebant, et Alexandro ſine bello ſe dedebant; et in Uxios montanos, de quibus hic intelligendus eſt Arrianus. Vocantur nunc Aſciacs et habitabant in meridionali parte montium, qui Perſidem et Suſianam cingunt, et quidem inter Aren et Paſitigrim vel Eulaeum. Duobus enim his nominibus in Arriano idem fluvius deſignatur. Uxii montani deſcribuntur ut vagabundi et paſtores, quibus praeter pecora nullae opes erant. Quomodo eos ſubegerit Alexander, hieme 329-330 ant. Chr. vide in Exped. Alex. III, 17. cf. Diod. XVII, 67. Curt. V, 3. et Mann. Tom. V. P. II. pag. 491.

Mardi, quos Arrianus deſcribit tanquam pauperes et fortes montium incolas et victos ab Alexandro ſub finem aeſtatis 329 ant. Chr., habitabant prope mare Caſpium, et vicini ſunt Tapurorum, (cf. Arr. Exped. III, 24.). Hos Perſarum vicinos vocari non poſſe liquet. At de aliis tamen Mardis in Expeditione ne verbum eſt, et quod mirum, Tapuri adeo (lib. VII, 23, 1.) Perſarum vicini vocantur, ſicut Coſſaei; quod ultimum ſine dubio falſum. Curtius de duabus gentibus, Mardorum nomine, loquitur; alteram vicit Alexander ex Perſia in eam invadens, media hieme, (V, 6, 17.). Hi ſunt, de quibus noſtro loco intelligendus eſt Arrianus. Alteram demum poſt Darii mortem. Hanc appellat Curtius gentem vicinam Hyrcaniae (VI, 5, 11.). De hac intelligendus eſt Arrianus in Expeditione. Ptolemaeus quoque duas gentes nomine Mardorum diſtinguit; alteram collocat long. 78, 40. vel 79, 0. lat. 39, 40. vel 40, 0. alteram long. 93, 30. lat. 39, 0. Mardi, qui Perſis vicini, eorundem montium, in quibus erant Coſſaei et Uxii, partem incoluiſſe videntur, niſi

nisi forte Mardi et Uxii montani eadem gens sunt, diverso nomine appellata. Cf. nota ad Exped. III, 24, 1. Diod. Sic. XVII, 76. Promiscue scribebantur Μάρδοι et Ἄμαρδοι, Strabone lib. XI. teste.

Cossaei etiam in Expedit. VII, 15, 1. Uxiorum vicini vocantur, montium incolae et latrones. Hos vicit et subegit Alexander post Hephaestionis mortem hieme 325 - 324 ant. Chr. Nunc vocantur Coss's, in septentrionali montium parte, qui Persidem cingunt habitantes; unde plerumque Mediae gentibus adnumerantur. Cf. Plut. V. Al. c. 72. Diod. Sic. XVII, 111. Polyaen. IV, 3, 31, ubi Scossaei vocantur.

ληϊσταὶ καὶ οὗτοι] sc. sicut Uxii.

10. ῥηχίησιν] Hoc vocabulum non de scopulis, sed de brevibus arenosis vel potius limosis, praecipue iis, quae Ali-Meidan vocantur, intelligendum est. In illa regione ne lapis quidem est. Delta vero Susianae, cujus nomen generale nunc Gaban est, dividitur nunc septem fluminibus, quorum nomina vide apud Vinc. p. 393, ubi longus est Vincent de hac regione. Tria horum alveorum, superato littore, per brevia procedunt, inter 12 et 17 mill. angl. a littore in mari porrecta. Sicca relinquuntur fere nunquam, et ne refluxus quidem tempore. Sita sunt inter Pasitigrim et Euphratis ostium (Khore Abdillah) et nunc vocantur Ali-Meidan. Secunda brevia sunt inter Pasitigrim et Cataderbin, nunc Carabah vocata; tertia sunt inter Arosin, vel Aren, et Cataderbin, non magna, Barcan vocata. Praeter haec tria brevia, i. e. praeter littora Susianae tribus diebus a classe navigatum est.

πελαγίοισιν] Eodem sensu πελάγιος usurpatur Polyb. lib. I. c. 26. τὸν πλοῦν εἶναι πελάγιον, in alto tenendum cursum; et c. 28: πελαγίαν ἐποιοῦντο τὴν ὑποχώρησιν, in altum fuga se recipiunt. Item cap. 37. *Raph.* Etiam cap. 43, 3.

XLI. Σταδίους δὲ πεντακοσίους κομισθέντες, ὁρμίζονται ἐπὶ στόματι λίμνης ἰχθυώδεος, ἣ οὔνομα Κατά- 1

XLI. Quumque ad quingenta stadia provecti essent, ad fauces piscosi cujusdam lacus, qui Cataderbis dice-

δερβις· καὶ νησὶς ἐπῆν τῷ στόματι· Μαργάστανα τῇ νησίδι οὔνομα. 2 Ἐνθένδε δὲ ὑπὸ τὴν ἕω ἐκπλώσαντες, κατὰ βράχεα ἐκομίζοντο ἐπὶ μιῆς νεώς· πασσάλοισι δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν πεπηγόσιν ἀπεδηλοῦτο τὰ βράχεα, κατάπερ ἐν τῷ μεσσηγὺς Λευκάδος τε νήσου ἰσθμῷ καὶ Ἀκαρνανίης ἀποδέδεικται σημεῖα τοῖσι ναυτιλλομένοισι, τοῦ μὴ ἐποκέλλειν ἐν τοῖσι βράχεσι τὰς νέας· 3 ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Λευκάδα, ψαμμώδεα ὄντα, [καὶ] τοῖσιν ἐποκείλασι ταχεῖαν τὴν ὑπονόστησιν ἐνδιδοῖ· κεῖθι δὲ πηλός ἐστιν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ πλεομένου βαθὺς καὶ ἰλυώδης· ὥς τε οὐδεμιῇ μηχανῇ ἐποκείλασιν ἦν ἀποσωθῆναι. 4 Οἵ τε γὰρ κοντοὶ κατὰ τοῦ πηλοῦ δύνοντες, αὐτοὶ οὐδέν τι ἐπωφέλουν, ἀν-

batur, constiterunt. Exigua ad hujus lacus fauces insula adjacebat, quam Margastanam vocant. Inde sub auroram solventes, per vada navigarunt singulis navibus. Pali hinc inde fixi vada ostendebant, perinde atque apud isthmum inter Leucadem insulam atque Acarnaniam signa quaedam navigantibus exposita sunt, ne naves in vada impingant. Caeterum vada apud Leucadem sabulosa sunt, ideoque impactis facilem recessum concedunt. Verum hîc limus est ab utraque parte loci, in quo navigatur, profundus et tenax, adeo ut naves impactae nullo artificio evelli possint. Contis enim in limo subsidentibus nihil proficiebatur.

NOTAE CRITICAE AD CAP. XLI.

2. ἐνθένδε δὲ ὑπό τὴν ἕω — ex Opt. pro vulgato ἐνθένδε ἐπὶ τὴν ἕω.

3. ψαμμώδεα ὄντα, καὶ τοῖσιν — In his a mala manu inserta mihi videtur copula, cujus rei in hoc libello plura fuerunt exempla, ex. c. c. 40, 11. in primis editis legitur καὶ πέντε ἡμερέων, et cf. nota ad 40, 8. Ea ejecta constructio plana est.

θρώπῳ τε ἐκβῆναι τοῦ ἀπῶσαι τὰς νέας ἐς τὰ πλεόμενα, ἄπορον ἐγίνετο· ἔδυνον γὰρ κατὰ τοῦ πηλοῦ ἔςτε ἐπὶ τὰ ςήθεα. Οὕτω δὴ χαλεπῶς 5 διεκπλώσαντες ἐς ςαδίους ἑξακοσίους, κατὰ ναῦν ἕκαςοι ὁρμισθέντες, ἐνταῦθα δείπνου ἐμνήσθησαν· τὴν νύκτα δὲ 6 ἤδη κατὰ βάθεα ἔπλεον, καὶ τὴν ἐφεξῆς ἡμέρην ἔςτε ἐπὶ βουλυτόν· καὶ ἦλθον ςαδίους ἐννακοσίους· καὶ καθωρμίσθησαν ἐπὶ τῷ ςόματι τοῦ Εὐφράτου, πρὸς κώμῃ τινὶ τῆς Βαβυλωνίης χώρης· ὄνομα δὲ αὐτῇ Διρίδωτις· ἵνα λιβα- 7 νωτόν τε ἀπὸ τῆς ἐμπορίης γῆς οἱ ἔμποροι ἀγινέουσι, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα θυμιήματα ἡ Ἀράβων γῆ φέρει. Ἀπὸ δὲ 8 τοῦ ςόματος τοῦ Εὐφράτου ἔςτε ἐς Βαβυλῶνα, πλοῦν λέγει Νέαρχος ςαδίους εἶναι ἐς τρισχιλίους καὶ τριακοσίους.

Neque nautae navibus egredi ad eas vadis evellendas poterant. quod limus vestigiis cedens eos pectore tenus absorberet. Atque ita 5 difficillima navigatione per DC stadia usi, singulis subsistentes navibus, corpora curarunt. Noctu vero per 6 profundum jam navigarunt, totum etiam diem posterum in vesperum usque et DCCCC stadiis confectis, ad Euphratis ostia appulerunt, et ad pagum quendam Babylonicae regionis, cui Diridotis nomen est, pervenerunt: 7 quo mercatores et thus ex mercatorum terra et alia aromata, quae fert Arabia, adferunt. Ab ostiis Euphra- 8 tis Babylonem usque Nearchus stadiorum III M CCC statuit.

4. ἀπῶσαι — h. e. extrudere in partem navigationis capacem, ex Opt. pro ἀποσῶσαι.

5. ἐς ςαδίους — ex Opt. Vulgo deest ἐς.

6. ἐπὶ τῷ ςόματι — ex Opt. pro ἐπὶ τοῦ ςόματος.

8. ἔςτε ἐς Βαβυλῶνα — ex Optimo pro ἔςτε Βαβυλῶνα. Deinde pro καὶ τριακοσίους Veneta et Basil. habent καὶ τριάκοντα. Strabo, ex Nearcho, dicit πλειόνων ἢ τρισχιλίων.

ANIMADVERSIONES AD CAP. XLI.

Arg. Cataderbis, Margaſtana; brevia periculoſa; Oſtium Euphratis; Diridotis.

1. Κατάδερβις] Hoc nomen alludit ad nomen inſulae, quae nunc vocatur Deree, et Margaſtana ad nomen regionis, quae vocatur Dorgeſtan. Sunt vero ibi plures inſulae. Huc referenda eſt Dera Ptolemaei. Vinc. pag. 421.

2. *Leucas*, hodie St. Maura; Acarnania pars Graeciae inter Epirum et Aetoliam.

3. ἐνδιδοῖ] Naves contis erant inde eripiendae atque promovendae, quod facile erat in firmo ſolo, et in quo contis niti poſſent; cum e contrario in alteris illis vadis contis nihil proficeretur in limo ſubſidentibus. *Raph.*

4. ἐπὶ τὰ ςήθεα] Haec conditio brevium ab Arriano, Ptolemaeo, Plinio, Marciano, Al-Edriſi et Thevenot eodem modo deſcribitur. Vinc. pag. 424. De palis circa oſtium fluvii Karun in brevibus infixis loquitur etiam Thevenot.

5. κατὰ ναῦν ἕκαςοι ὁρμισθέντες] ſingulis navibus ſubſiſtentes, uti et navigarant. Ita κατ' ἄνδρα dicitur viritim. IV, 29, 13. et VI, 27, 14. Polybius lib. I, 26. μίαν addit: τέτων δὲ ἑκατέρας συνεχεῖς κατὰ μίαν ναῦν ἐπιτάττοντες, a tergo utriusque harum naves ſingulas continua ſerie conſtituentes. *Raph.*

ἐνταῦθα] i. e. in Khore Waſtah, ut vult Vincent pag. 425, i. e. in eo alveo, qui ab oriente proximus eſt fluvio Karun. Ibi terminantur brevia Karabah.

6. κατὰ βάθεα] ſc. praeter marginem brevium Alimeidan. Quam diverſi ſint numeri recentiorum, qui milliariis geographicis deſcripſerunt diſtantiam inter Khore Abdillah et Khore Waſtah, vide apud Vinc. pag. 426. Differunt inter 62. et 34.

Διρίδωτις] Teredon Ptol. et Plinii, ſita ad Khore Abdillah; quod eſt ſuppoſitum oſtium Euphratis, de quo vide Vinc. pag. 402. et de Euphrate ac Tigri fluviis pag. 391. et Mannert Tom. V. Part. II. pag. 350. Prior in libris Moſaicis vocatur Hu-Pherat, nunc apud accolas Phrat; poſterior in Moſe Hid-Dekel, nunc Deghel vel Dejel. Olim diverſa oſtia habuiſſe videntur, nunc per multa jam ſaecula conjunguntur circiter 130 mill. angl. a ſinu perſico et uno alveo in mare procedunt. Vetus vero alveus Euphratis ſiccus eſt.

Etiam

Etiam Strabo XV. pag. 501. non ex Nearcho solum sed etiam Polycleto illud emporium novit, idque ponit ad lacum, in quem Tigris effluit, de quo ad cap. 42, 2. Ex eo emporio, (addit ex Polycleto) pedestri itinere merces in mediterranea translatas esse propter catarractas de industria in fluminibus factos.

7. ἐμπορίη γῆ est proprie regio, quae merces praebet, hic ea regio Arabiae, unde thus affertur, cui κατ' ἐξοχὴν hoc nomen fuisse videtur. Raphelius eandem intelligendam censet, cujus apud Ezechielem Prophetam c. XVII, 4. fit mentio.

8. ἐς τρισχιλίας καὶ τριακοσίας] Non navigavit ea via Nearchus, ut putat Mannertus pag. 353, sed occasione data, longitudinem itineris, ab aliis auditam, refert. Sic etiam Strabo XV. pag. 501: „ab ostio Euphratis Babylonem usque navigationem esse per loca bene habitata supra III millia stadiorum.„ et Plin. VI, 26: „Euphrate navigari Babylonem e Persico mari 412 mill. tradunt Nearchus et Onesicritus.„

XLII. Ἐνταῦθα ἀγγέλλεται Ἀλέξανδρον ἐπὶ Σούσων ϛέλλεσθαι· ἔνθεν καὶ αὐτοὶ τὸ ὀπίσω ἔπλεον, ὡς κατὰ τὸν Πασιτίγρην ποταμὸν ἀναπλώσαντες, συμμίξαι Ἀλεξάνδρῳ. (1) Ἔπλεον δὴ τὸ ἔμπαλιν ἐν ἀριϛερᾷ τὴν γῆν τὴν Σουσίδα ἔχοντες· καὶ παραπλέουσι λίμνην, ἐς ἣν ὁ Τίγρης ἐσβάλλει ποταμός· (2) ὃς ῥέων ἐξ Ἀρμενίων παρὰ πόλιν Νῖνον, πάλαι ποτὲ μεγάλην (3)

XLII. Eo loci de Alexandri ad Susa profectione nuntium acceperunt. Quare ipsi etiam inde retrorsum navigarunt, ut per Pasitigrim fluvium mediterranea petentes cum Alexandro jungerentur. Retro igitur navigantes a laeva Susios habebant, lacumque praetervehuntur, in quem Tigris fluvius decurrit: qui ex Armenia fluens juxta Ninum, ma-

NOTAE CRITICAE AD CAP. XLII.

3. ἐξ Ἀρμενίων — ex Opt. pro ἐξ Ἀρμενίης.

καὶ εὐδαίμονα, τὴν μέσην ἑωϋτοῦ τε καὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ (ἣν Μεσοποταμίην ἐπὶ τῷδε κληΐζεσθαι) ποιέει· ἀπὸ δὲ τῆς λίμνης ἐς αὐτὸν 4 τὸν ποταμὸν ἀνάπλους στάδιοι ἑξακόσιοι, ἵνα καὶ κώμη τῆς Σουσίδος, ἣν καλέουσιν Ἄγινιν· αὕτη δὲ ἀπέχει Σούσων σταδίους ἐς πεντακοσίους· μῆκος τοῦ παράπλου τῆς Σουσίων γῆς ἔστε ἐπὶ στόμα τοῦ Πασιτίγριδος ποταμοῦ, στάδιοι δισχίλιοι. Ἐνθένδε κατὰ 5 τὸν Πασιτίγριν ἄνω ἀνέπλεον διὰ χώρης οἰκουμένης καὶ εὐδαίμονος. ἀναπλώσαντες δὲ σταδίους ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, αὐτοῦ ὁρμίζονται, προσμένοντες οὕστινας ἐστάλκει Νέαρχος σκεψομένους ἵνα ὁ βασιλεὺς εἴη. Αὐτὸς δὲ ἔθυε 6 θεοῖς τοῖς σωτῆρσι, καὶ ἀγῶνα ἐποίεε, καὶ ἡ στρατιὴ ἡ ναυτικὴ πᾶσα ἐν εὐθυμίῃσιν ἦν. Ὡς δὲ προσάγων ἤδη Ἀλέ- 7 ξανδρος ἠγγέλλετο, ἔπλεον ἤδη αὖθις ἐς τὸ ἄνω κατὰ τὸν ποταμόν· καὶ πρὸς τῇ σχε-

gnam olim et opulentam urbem, regionem efficit quae inter ſe et Euphratem media eſt, ideoque Meſopotamia dicitur. A lacu in ipſum flumen navigatio eſt ſtadiorum DC, ubi et pagus quidam Suſiorum eſt, quem Aginim vocant. Is a Suſis diſtat ſtadiis quingentis. Longitudo navigationis praeter regionem Suſiorum usque ad Paſitigris oſtium II. M ſtadiorum erat. Inde per Paſitigrim adverſo flumine per regionem bene habitatam atque opulentam vecti ſunt: confectisque ſtadiis ,CL ibi conſtiterunt, exſpectantes reditum eorum quos Nearchus miſerat ſciſcitaturos ubinam locorum rex eſſet. Ipſe diis ſervatoribus ſacrum fecit, ludosque edidit, univerſo exercitu navali in laetitiam effuſo. Poſtquam vero nuntiatum eſt Alexandrum 'appropinquare, rurſus adverſo flumine nitentes

5. ἄνω ἀνέπλεον pro ἄνω ἔπλεον ex Optimo et primis editis, ac MS. Bodl.

δίῃ ὁρμίζονται, ἐφ' ἧ τὸ ϛράτευμα διαβιβάσειν ἔμελλεν Ἀλέξανδρος ἐς Σοῦσα. 8 Ἐνταῦθα ἀνεμίχθη ὁ ϛρατὸς, καὶ θυσίαι πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐθύοντο ἐπὶ τῶν νεῶν τε καὶ τῶν ἀνθρώπων τῇ σωτηρίῃ, καὶ ἀγῶνες ἐποιέοντο· καὶ Νέαρχος ὅποι παραφανείη τῆς ϛρατίης, ἄνθεσί τε καὶ ταινίῃσιν ἐβάλλετο· 9 ἔνθα καὶ χρυσῷ ϛεφάνῳ ϛεφανοῦνται ἐξ Ἀλεξάνδρου Νέαρχός τε καὶ Λεοννάτος· Νέαρχος μὲν, ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ τῇ σωτηρίῃ· Λεοννάτος δὲ, ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἣν Ὠρείτας τε ἐνίκησε καὶ τοὺς Ὠρείταις προσοικέοντας βαρβάρους. 10 Οὕτω μὲν ἀπεσώθη Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τοῦ Ἰνδοῦ τῶν ἐκβολέων ὁρμηθεὶς ὁ ϛρατός.

ad pontem recens factum, per quem Alexander exercitum in Susa traducturus erat, consistunt. Eo loci exercitus conjuncti sunt: Alexander pro navibus simul et milite salvis sacrificia fecit, ludosque edidit. Nearchus quoquoversus per castra ibat, floribus ac sertis petebatur. Post haec Alexander Nearchum et Leonnatum aureis coronis donavit: Nearchum, ob classem servatam: Leonnatum, ob victoriam, quam de Oritis aliisque barbaris Oritarum vicinis reportarat. In hunc modum exercitus ex Indi amnis ostiis profectus salvus Alexandro reductus est.

9. ἐξ Ἀλεξάνδρου — ὑπ' Ἀλεξάνδρου in margine MS. Bodl. *Huds.*

ANIMADVERSIONES AD CAP. XLII.

Arg. Revertitur Nearchus a Diridoti ad Pasitigrim. Aginis pagus. Longitudo navigationis praeter Susianam. Deinde navigatur per Pasitigrim, adverso flumine, usque ad pontem quem Alexander cum exercitu transierat; ubi finis est navigationis.

1. ἐνταῦθα] nempe cum esset Diridoti; ad ostium Euphratis.

Πασιτίγριν] De Tigri et Pasitigri videatur Vincent pag. 408. sqq. Pasa, Phasa, Phesa,

Phesa, Besa significat medium inter orientem et septentrionem (nord-ost), unde Pasitigris est Tigris vel fossa ex Tigride, quae inter orientem et septentrionem fluit a vero Tigri. Haberet illud nomen respectu ad Shat-el-Arab, Arriani Tigrim. Pasitigris hic, in Exped. VII, 7. vocatur Eulaeus, (non diversus est, ut multi putarunt) nunc Karun. Strabo XV. pag. 501. quosdam affirmare dicit, omnes Susianae fluvios confluere cum Tigri et Euphratis fossis, eamque ob rem conjunctum illud flumen apud ostia Pasitigrim vocari, (a voce πᾶς). Sed ea derivatio graeca non adhibenda est ad explicandum nomen orientale. Et Strabo ipse paulo post Pasitigrim ex Uxiis fluere dicit. Ceterum in hoc libro Arrianeo diserte distingui vides ostium Euphratis, Tigris, et Pasitigris, quamvis in universum veterum de horum fluminum ostiis sententiae diversissimae sint.

2. λίμνην] Etiam Strabo XV. pag. 501. dicit Tigrim primo in lacum fluere, atque exinde in mare, non solum ex Nearcho, sed etiam Polycleto et Onesicrito. Plinius quoque, ex Juba, de lacu loquitur, quem faciant Eulaeus et Tigris juxta Characem; VI, 23. Si igitur olim ibi lacus fuit, ponendus est ad ostium fluvii Shat-el-Arab. cf. Vinc. p. 435.

3. De urbe Nino celeberrima vide Mannertum Tom. V. P. II. pag. 444. sqq.

4. Ἄγινιν] Situs pagi Aginis non plane incertus est. D'Anville eum locum collocat ad Zeine, locum ad Schat el Arab. Vincent eum refutare studet, sed non recta via, ut mox videbis, et ponit Aginin ad ostium fluvii Karun. Argumenta ejus vide pag. 429. sqq. Sed hoc non verum est. Vincent pro sententia sua esse putat, quod dicit Arrianus 1. αὐτοὶ τὸ ὀπίσω ἔπλεον, 2. ἔπλεον δὴ τὸ ἔμπαλιν, ἐν ἀριστερᾷ τὴν γῆν τὴν Σεσίδα ἔχοντες, et 5. ἐνθένδε κατὰ τὸν Πασιτίγριν ἄνω ἀνέπλεον. Haec quidem omnia optime convenirent, si modo Nearchus ipse ad pagum Aginin cum classe venisset, quod non est. Contrarium probant verba: ἀπὸ δὲ τῆς λίμνης ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἀνάπλους στάδιοι ἑξακόσιοι. In his sub voce τὸν ποταμὸν grammatice si locum consideras, Tigris flumen, non Pasitigris intelligendus est. Deinde vox ἀνάπλους non significare solet praeternavigationem, sed navigationem adverso flumine, a mari mediterranea versus. Oppositum est κατάπλους. Ut igitur locus

locus vertendus sit: „ex eo lacu vero in ipsum Tigrim navigationem mediterranea versus esse DC stadiorum.„ Accedit Strabo, qui ex Nearcho disertis verbis refert: „per eum lacum ad ostium Tigris τὸν ἀνάπλουν esse DC stadiorum: et prope ad ostium Tigris pagum fuisse Susianum, eumque abesse a Susis D stadia.„ Si igitur recte interpretaris Arrianum et Strabonem, vides Nearchum ab ostio Euphratis renavigasse ad ostium Pasitigris. In eo vero itinere praeternavigavit lacum, in quem Tigris effunditur, et occasione data, refert, ab eo lacu adverso Tigri ad Aginim pagum navigandum esse per DC stadia, sicut supra, c. 41, 8, dixerat, ab ostio Euphratis ad Babylonem esse III M et CCC stadia. Haec sola interpretatio vera est. In hoc itinere neque ad Babylonem neque ad Aginin cum classe sua Nearchus venit. Magnam vero difficultatem injicit numerus ἐς πεντακοσίους. Eamque nullo modo solvendam, si Susa a mari distant circiter 2000 stadia, vel CCL mill. pass. ut tradit Plin. VI, 27. Si enim Aginis ab isto lacu distat DC stadia, et a Susis D stadia, quo in numero conveniunt Strabo et Arrianus, Susa a mari modo distant MC stadia. Desunt igitur DCCCC stadia, et totidem tribuenda essent longitudini lacus, in quem Tigris effunditur. Non contemnenda esset conjectura d'Anvilliana: ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους, si lectio Arrianea a Strabone non confirmaretur. Aliam explicationem hujus loci, sed prorsus erroneam, habet Mannert V. Part. II. pag. 474. Putat enim Nearchum usque ad Babylonem navigasse, inde de Alexandri adventu certiorem factum, secundo flumine renavigasse ad Pasitigrim, per Pasitigrim ad lacum, quem Tigris facit; ab eo lacu per fluvium DC stadia ad Aginim, sitam ubi Eulaeus et Pasitigris confluunt. Sed vides, haec omnia confusa esse. Plin. VI, 27. Aginin vocare videtur Aphle, et eam collocat ad lacum chaldaicum, quam dicit navigatione LXV mill. pass. a Susis distare, i. e. circiter 500 stad.

στάδιοι δισχίλιοι] Numerantur

ab Are ad Kataderbin	—	—	—	500 stad.
inde ad Khore Wastah	—	—	—	600 „
inde ad Diridotin et Euphratis ostium			—	900 „
				2000 stad.

Sic

Sic etiam Strabo (ex Nearcho) Pasitigrim ab Oroatide abesse dicit circiter 2000 stadia. Idem vero, alium auctorem secutus, Littora Susianae a Persidis finibus usque ad Tigrim circiter ter mille stadia longa esse refert. Vides vero, Nearchum hoc loco Pasitigrim vocare eum alveum, quem supra c. 41, 6. vocaverat Euphratem. Minus accuratus est, ut in hujusmodi rebus veteres solent. Recentiores in metienda longitudine Susianae nimium differunt, et nihil certum est. Vid. Vinc. pag. 440.

5. ἀναπλώσαντες δὲ] Strabo dicit: 150 stadia in Pasitigri adverso flumine navigatum est ad pontem, quae distabat a Susis 60 stadiis. Hoc absque dubio falsum est. Noster paululum modo accuratior est, scribens: sect. 7: ἔπλεον ἤδη αὖθις ἐς τὸ ἄνω κατὰ τὸν ποταμόν. Numerum enim stadiorum non adscripsit. Si vero, ut dixi, Susa circiter II M stadia a mari aberant, et, Strabone auctore, pons LX stadia a Susis distabat, restabant adhuc circiter 1790 stadia.

7. πρὸς τῇ σχεδίῃ] σχεδίη significare quidem solet pontem tumultuarie factum, praecipue ex navibus; sed mihi verosimile est, prope Susa, magnam illam urbem, praeter quam magna via ex Babylonia in Persidem ducebat, continuo pontem fuisse.

9. cf. Exped. VII, 5, 8. 9.

10. Totum iter ab ostio Indi factum est 146 diebus, i. e. quinque ferme mensibus, quorum numerum diminuit Plinius ad III. Nostrae naves viam eam perficiunt tribus septimanis, ad quam Nearcho una et viginti necessariae erant. Vinc. pag. 454.

XLIII. Τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ 1 τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης ὑπὲρ τὴν Βαβυλωνίην, Ἀραβίη ἡ πολλὴ ἐςί, καὶ ταύτης τὰ μὲν κατήκει ἔςτε ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν κατὰ Φοινίκην τε καὶ τὴν Παλαιςίνην Συρίην· πρὸς δυομένου δὲ ἡλίου ὡς ἐπὶ

XLIII. Quae vero ad dextram maris rubri partem ultra Babyloniam sita est regio, Arabia magna est: atque hujus quidem pars quaedam pertinet ad mare Phoeniciae ac Syriae Palaestinae; ad occidentem vero usque

τὴν εἴσω θάλασσαν Αἰγύπτιοι τῇ Ἀραβίῃ ὁμορέουσι. Κατὰ 2 δὲ Αἴγυπτον ἐσέχων ἐκ τῆς μεγάλης θαλάσσης κόλπος, δῆλον ποιέει ὅτι ἕνεκά γε τοῦ σύῤῥουν εἶναι τὴν ἔξω θάλασσαν, περίπλους ἂν ἦν ἐκ Βαβυλῶνος ἐς τὸν κόλπον τοῦτον ἐσέχοντα ὡς ἐπ᾽ Αἴγυπτον. Ἀλλὰ γὰρ οὔ τις παρέπλωσε 3 ταύτῃ οὐδαμῶς ἀνθρώπων ὑπὸ καύματος καὶ ἐρημίης, εἰ μή τινές γε πελάγιοι κομιζόμενοι. Ἀλλὰ οἱ ἀπ᾽ Αἰγύπτου γὰρ 4 ἐς Σοῦσα ἀποσωθέντες τῆς στρατιῆς τῆς Καμβύσεω, καὶ οἱ παρὰ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου παρὰ Σέλευκον τὸν Νικάτορα σταλέντες ἐς Βαβυλῶνα, διὰ τῆς Ἀραβίης χώρης, 5 ἰσθμόν τινα διαπορευθέντες ἐν ἡμέρῃσιν ὀκτὼ ταῖς πάσαις, ἄνυδρον καὶ ἐρήμην χώρην ἐπῆλθον ἐπὶ καμήλων σπουδῇ ἐλαύνοντες, ὕδωρ τέ σφιν ἐπὶ τῶν καμήλων φέροντες, καὶ νυκτοπορέοντες· τὰς γὰρ ἡμέρας ὑπαίθριοι ἀνέχεσθαι διὰ

ad mare mediterraneum, Aegyptii Arabiae contermini ſunt. Sinus autem, qui ad Aegyptum ex Oceano magno infunditur, manifeſto indicat, ratione concurſus cum exteriore mari, navigari poſſe ex Babylone in eum ſinum, qui ad Aegyptum pertendit. Caeterum nemo mortalium ea loca praeternavigavit, propter ardorem ſolis et ſolitudines, niſi quidam in alto vecti. Nam qui de exercitu Cambyſis ex Aegypto in Suſa ſalvi pervenerunt, quique a Ptolemaeo Lagi filio ad Seleucum Nicatorem Babyloniam miſſi fuerunt, per Arabiam, iſthmum quendam transgreſſi per octo integros dies, per regionem deſertam et aquarum inopem iter fecerunt: idque camelis celeriter vecti, aquamque ſuper iis portantes, et noctu proficiſcentes. Interdiu enim ſub dio

NOTAE CRITICAE AD CAP. XLIII.

2. ἐσέχων — Unus ſcriptorum ἐπέχων et mox ἐπέχοντα habet. *Blanc.*

καῦμα ἀδύνατοι ἦσαν. Τοσούτου δεῖ τά γε ἐπέκεινα ταύτης τῆς χώρης (ὅντινα ἰσθμὸν ἀποφαίνομεν) ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Ἀραβίου κατήκοντα ἐς τὴν ἐρυθρὴν θάλασσαν, οἰκεόμενα εἶναι, ὁπότε τὰ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον αὐτῶν ἀνέχοντα ἔρημά τέ ἐστι καὶ ψαμμώδεα. 7 Ἀλλὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀραβίου κόλπου τοῦ κατ᾽ Αἴγυπτον ὁρμηθέντες ἄνθρωποι, ἐκπεριπλώσαντες τὴν πολλὴν Ἀραβίην, ἐλθεῖν ἐς τὴν κατὰ Σοῦσά τε καὶ Πέρσας θάλασσαν, ἐς τοσόνδε ἄρα παραπλώσαντες τῆς Ἀραβίης, ἐς ὅσον σφίσι τὸ ὕδωρ ἐπήρκεσε τὸ ἐμβληθὲν ἐς τὰς νέας, ἔπειτα ὀπίσω ἀπενόστησαν. 8 Ἐκ Βαβυλῶνός τε οὕστινας ἔστειλεν Ἀλέξανδρος, ὡς ἐπὶ μήκιστον πλέοντας, ἐν δεξιᾷ τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης, γνῶναι τοὺς ταύτῃ χώρους, οὗτοι νήσους μέν τινας κατεσκέψαντο, ἐν τῷ παράπλῳ κειμένας, καί που καὶ τῆς ἠπείρου τῆς Ἀραβίης προσέσχον· 9 τὴν δὲ ἄκρην,

esse ob ardorem solis non poterant. Tantum abest ut regio sita ultra isthmum illum, quem diximus, ex sinu Arabico in mare rubrum pertinens, habitabilis sit: quum ea quae magis ad septentrionem vergit, deserta sit atque arenosa. Nam nonnulli ex Arabico sinu, qui ad Aegyptum spectat, profecti, ut magnam Arabiam circumnavigantes, ad mare quod ad Susa et Persiam pertinet pervenirent, tam diu praeter Arabiam navigarunt, quam aqua navibus imposita eos non deficeret. Postea retro conversi sunt. Ii vero, quos Alexander ex Babylone misit, ut longissima ad dextram maris rubri partem navigatione facta, loca illius regionis explorarent; insulas quidem nonnullas viderunt, in quibus navigarunt locis sitas, et interdum ad Arabiae continentem appulerunt: at promontorium illud, quod ex adverso Carmaniae oppositum visum ab

6. ὅντινα ἰσθμὸν — ἥντινα in MS. Bodl. et Ed. Ven. *Hudſ.*

7. παραπλώσαντες — ex Opt. pro περιπλώσαντες.

ἥντινα καταντικρὺ τῆς Καρμανίης ἀνέχουσαν λέγει φανῆναι σφίσι Νέαρχος, οὐκ ἔςιν ὅςτις ὑπερβαλὼν, ἐπικάμψαι ἐς τὸ ἐπὶ θάτερα δυνατὸς ἐγένετο. Δοκέω δὲ ὡς εἴπερ πλωτά τε 10 ἦν καὶ βαδιςὰ ταύτῃ, ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου ἂν τῆς πολυπραγμοσύνης ἐξελήλεγκτο πλωτά τε καὶ βαδιςὰ ἐόντα. Ἄννων 11 δὲ ὁ Λίβυς ἐκ Καρχηδόνος ὁρμηθεὶς, ὑπὲρ μὲν Ἡρακλείας ςήλας ἐξέπλωσεν ἔξω ἐς τὸν πόντον, ἐν ἀριςερᾷ τὴν Λιβύην γῆν ἔχων· καὶ ἔςτε μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ὁ πλόος αὐτῷ ἐγένετο, τὰς πάσας πέντε καὶ τριήκοντα ἡμέρας. Ὡς δὲ δὴ ἐς μεσημβρίην ἐξετρέπετο, 12 πολλῇσιν ἀμηχανίῃσιν ἐνετύγχανεν, ὕδατός τε ἀπορίῃ καὶ καύματι ἐπιφλέγοντι, καὶ ῥύαξι πυρὸς ἐς τὸν πόντον ἐμβάλλουσιν. Ἀλλ᾽ ἡ 13 Κυρήνη γὰρ τῆς Λιβύης ἐν τοῖς ἐρημοτέροις πεπολισμένη, ποιώδης τέ ἐςι καὶ μαλ-

se fuisse Nearchus scribit, nemo unquam navigatione in alteram ejus partem superare potuit. Et (mea quidem sententia) si navigabilis is tractus esset, aut adiri ulla ratione posset, Alexandri certe curiositas comprobasset utrumque. Hanno autem Afer Carthagine profectus, trans Herculeas columnas in Oceanum enavigavit, Libyam ad laevam relinquens, et navigavit quidem, quam diu navigationis suae cursum orientem versus tenuit, in universum per xxxv dies. Postquam vero ad meridiem conversus est, in multas difficultates incidit, cum in summam aquarum inopiam, summamque aestus flagrantiam, tum in rivos igneos in mare effluentes. Cyrenae, Libyae urbs, quanquam desertioribus in locis sitae sunt; herbosae fertilesque et irriguae sunt: saltus etiam frequen-

11. Ἄννων — Primae editiones et MS. Bodl. scribunt: Καὶ Ἄννων; ex iisdem rescripsi Ἡρακλείας ςήλας, pro Ἡρακλείους ςήλας, quae scriptura operarum errore in Vulcanianam irrepsisse videtur.

θακὴ, καὶ εὔυδρος, καὶ ἄλσεα καὶ λειμῶνες, καὶ καρπῶν παντοίων καὶ κτηνέων παμφόρος, ἔςτε ἐπὶ τοῦ σιλφίου τὰς ἐκφύσεις· ὑπὲρ δὲ τὸ σίλφιον, τὰ ἄνω αὐτῆς ἔρημα καὶ ψαμμώδεα.

tiaque prata habent, omnisque generis fructus et jumenta ferunt, ad ea loca usque, quibus ſilphium gignitur. Ulteriora vero ejus loca deſerta altisque arenis obruta ſunt.

Οὗτός μοι ὁ λόγος ἀναγεγράφθω, φέρων καὶ αὐτὸς ἐς Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, τὸν Μακεδόνα.

14 Atque hic quidem liber a me conſcriptus ſit, etiam ipſe ad Alexandrum Philippi filium Macedonem pertinens.

13. ἄλσεα καὶ λειμῶνες — Hoc reſtituit Gronovius ex omnibus MStis pro ἀλσέων καὶ λειμώνων, ut edidit Blancardus. „Illae voces plane non pendent a voce παμφόρος, et nihil commune cum ea habent. Arriani enim eſt divellere iſta, et varietate uti ſyntaxeos. Sic V, 3: ἰδεῖν κισσῦ τε ἀνάπλεων καὶ δάφνης τὸ ὄρος, καὶ ἄλση παντοῖα etc. Cur non illic ſcripſit Arrianus ἀλσέων παντοίων. Placet illi videlicet ἡ ποικιλία. In Indica hac (hiſtoria) cap. 40: καὶ τὴν χώρην ποιώδεά τε εἶναι καὶ λειμῶνας ὑδρηλὰς καὶ ἄμπελον πολλὴν φέρειν, παραδείσοις τε παντοίοισι τεθηλέναι etc. Inſigni mutatione. Hoc paſſim obtinet in Arriano. *Gron.*„

ANIMADVERSIONES AD CAP. XLIII.

Arg. De quibusdam fervidis atque incultis regionibus extra Indiam, praecipue Arabia et Africa.

1. τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης] Aperte hic intelligitur ſinus perſicus, qui ſupra jam mare Erythraeum vocabatur. Deinde Ἀραβίη ἡ πολλὴ non eſt *Arabia magna ex parte*, ut vertit Vulcanius, ſed Arabia magna, reſpectu ad parvam illam Arabiae partem, quae eſt ad Antilibanum. Sic etiam ſect. 7. cf. Exped. VII, 1, 2. VII, 19, 12. I, 3, 2.

2. κόλπος] mare idumaeum, verum mare rubrum.

3. οὔ τις παρέπλωσε] Nihil dicit Arrianus, quia addit εἰ μή τινές γε πελάγιοι κομιζόμενοι. Nam ſi quidam in

in alto vecti Arabiam circumnavigarunt, dici nequit, neminem circa Arabiam navigaſſe. Erraret quoque, ſive haec de Alexandri, ſive de ſua aetate, intelligeret. Nam Arabes ipſos et Tyrios Arabiam longe jam ante Alexandrum circumnavigaſſe, vix dubium eſt. Sub Dario Hyſtaſpis fil. Scylax ab urbe Kaſpatyro per Indum et Oceanum in ſinum arabicum navigavit, Herodot. IV, 42. ſqq. Nihil dico de fabuloſa expeditione Semiramidis, quae mare erythraeum circumvecta dicitur Arabes Aethiopesque ſubegiſſe, Plut. de fort. Alex. pag. 336. Poſt Alexandrum ſub Ptolemaeis ex urbe Berenice per ſinum arabicum, praeter littora Arabiae et Gadroſiae usque ad Delta Indi et longius ſaepe navigatum eſt. Extat adeo periplus maris erythraei ſub nomine Arriani.

4. τῆς Καμβύσεω] Cambyſem ipſum ex Aegypto cum exercitu fugere oportuiſſe, nemo tradidit; ſed ſubacta Aegypto et multis ibi inſane factis rediit in Syriam, et Ecbatanis, urbe Syriaca vel Babylone, ut tradidit Cteſias, mortuus eſt. Ergo non video, quomodo hic Arriani locus cum reliquorum hiſtoricorum narratione componi poſſit, niſi ponis, Cambyſem multa in Aegypto praeſidia reliquiſſe; atque cum Aegyptii ſub Dario rebellarent (Herod. VII, 1.) milites perſicos, quibus auſugere contigit, per deſerta Arabiae Suſa rediiſſe.

παρὰ Πτολεμαίου] Accidit hoc in bellis poſt Alexandrum. Seleucus, cui ob victorias poſtea agnomen Nicatoris datum, ab Antigono ex Babylone pulſus fugerat ad Ptolemaeum Lagi fil., unde paucis annis poſt cum parva manu, a Ptolemaeo accepta, in Babyloniam rediit. cf. Diod. XIX, 55. et 90. Hoc iter per deſerta Arabiae factum videtur, quamvis Diodorus de hac re nihil monuerit.

6. Concluſionem hanc non valere, hodie neminem fugit. Et ſunt, ut inter omnes conſtat, paſſim etiam in Arabia meridionali regiones fertiliſſimae.

8. οὕστινας ἔστειλεν Ἀλέξανδρος] Primae navi, ex Euphrate miſſae, praeerat Archias, qui ultra inſulam Tylum (Bahrein, ubi floret piſcatus margaritarum) non venit. Viderat duas inſulas, alteram circiter CXX ſtadia ab Euphratis oſtio, ſacram Dianae, plenam caprarum et cervorum, quos non niſi ad ſacra deae facienda capere fas erat. Hanc inſulam Alexander Icarum vocavit. Haec inſula alia eſſe nequit, quam una ea-

rum in ſinu Grane, ſed diſtantia non reſpondet. Arriani CXX ſtadia ſunt 7½ mill. angl., et illa inſula vere diſtat circiter 30 mill. angl. Tylos ab Euphratis oſtio diſtare dicitur unius diei ac noctis navigatione, vento ſecundo. Vagum hoc eſt. Veteribus unius diei navigatio eſt D ſtadiorum olympicorum; quae ſi duplicamus, 1000 ſtadia aequalia ſunt 125 mill. angl., et vere diſtat inſula ſupra 200. Alia vero inſula intelligi nequit, quia Tylos deſcribitur tanquam magna et arboribus conſita ac fertilis, cujus conditionis nulla alia inſula in occidentali ſinus latere eſt. Secunda navis ſub Androſthene etiam aliquam Cherſoneſi arabicae partem praeternavigavit. Omnium longiſſime venit Hiero Solenſis cum navi tertia. Juſſus erat omnem Arabiam usque ad Heroum urbem in ſinu arabico circumnavigare; ex quo mandato conſilium Alexandri conſpicuum eſt, ut communicationem aperiret inter Aegyptum et Indiam. Vincentio veniſſe videtur eo usque, ut videret promontorium Ras-el-Had; veterum Syagrum. Sed ſi Graeca ſequimur, non proceſſit ultra promontorium Maceta, et deſerta Arabiae veritus rediit. Navigaverant hae naves tres diverſis temporibus poſt Alexandri ſecundum Babylone adventum. Vid. Arr. Exped. Alex. VII, 20. et Vincent pag. 477.

11. Ἄννων δὲ] Hanno, Carthaginienſis, jubentibus Carthaginienſibus, cum claſſe ſexaginta navium triginta remorum, in quibus ad triginta millia hominum utriusque ſexus et commeatus atque alia neceſſaria vehebantur, miſſus erat, ut ſuperato freto Herculeo praeter littora Africae navigaret, atque in loca commoda colonias deduceret. Pervenit in hoc itinere ſupra promontorium triceps in Guinea. cf. de Bougainville Memoires de l'Acad. des Inſcr. Tom. XXVI.

καὶ ἔστε μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ὁ πλόος αὐτῷ ἐγένετο] ſc. ἔπλωσεν, quod verbum extrahendum eſt ex ſuperiori ἐξέπλωσεν. Conſilium Arriani eſt, ut probet, loca longius meridiem verſus prae ardore inculta eſſe, nec coli poſſe. Id ſupra dixerat de Arabia, et duobus argumentis probare ſtuduerat, partim quod jam Arabia ſeptemtrionalis deſerta ſit, partim quod nemo eam circumnavigare potuerit. Idem nunc dicit de Africae littoribus, idem mox de ejusdem continentis mediterraneis. Si vero ſcripſit: „*et navigarunt quidem, quam diu orien-*

orientem versus navigatio fieret„ errori ansam praebuerunt verba itinerarii ipsius. Qualis sit vera Africae forma, nunc omnibus constat. Hanno vero credidisse videtur, se, superatis columnis Herculeis, plurimum orientem versus navigasse, et littora Africae magis orientem versus extendi. Sic dicit non procul a principio: πάλιν ἐπέβημεν πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα; non multo post: ἐκεῖθεν δὲ πάλιν πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. Ἔνθα εὕρομεν ἐν μυχῷ τινος κόλπου νῆσον μικρὰν, κύκλον ἔχουσαν σαδίων πέντε: ἣν κατῳκήσαμεν, Κέρνην ὀνομάσαντες. Ἐτεκμαιρόμεθα δ' αὐτὴν ἐκ τοῦ περίπλου κατ' εὐθὺ κεῖσθαι Καρχηδόνος. ἐῴκει γὰρ ὁ πλοῦς ἔκτε Καρχηδόνος ἐπὶ Στήλας, κἀκεῖθεν ἐπὶ Κέρνην. *Conjiciebamus ex circumnavigatione, insulam Cernen sub eadem linea* (a septemtrione meridiem versus cogitanda) *sitam esse cum Carthagine. Iter enim a Carthagine ad columnas Herculis aeque longum est, ac a columnis ad Cernen.* (Cerne autem non procul a promontorio albo sita est.) Post haec vero pergit Hanno: ἐκεῖθεν δὲ (a Cerne) ἐπὶ μεσημβρίας ἐπλεύσαμεν etc. In sequentibus coeli tractus, versus quem navigarunt, non amplius adscriptus est, unde Arrianus putare poterat, a Cerne continuo meridiem versus navigatum esse. Ex his, in quibus error debetur Hannoni, explicandus est Arrianus, qui errore alius utitur ad suum errorem pro vero venditandum. Dicit: Quamdiu ab Hannone praeter littora Africae (ab columnis Herculeis usque ad insulam Cernen) orientem versus navigatum est, sine incommodo iter procedebat; post Cernen vero, quum meridiem versus navigandum esset, in maximas difficultates incidit praecipue ob fervorem, ut inde pateat, longius meridiem versus vivi non posse.

τὰς πάσας πέντε καὶ τριήκοντα ἡμέρας] Iterum errorem video in Arriano. Universa Hannonis navigatio a columnis Herculeis ad remotissimum usque locum consumsit dies XXXV - XL; navigatio vero usque ad Cernen, unde meridiem versus se progressum dicit, solummodo IX dies vel ad summum XII. Scripsit igitur Arrianus priorem numerum pro posteriori.

12. καὶ ῥύακι πυρὸς ἐς τὸν πόντον ἐμβάλλουσιν] Verba peripli, ad quae alludit Arrianus, sunt haec: παρημειβόμεθα χώραν διάπυρον θυμιαμάτων, μεστοὶ δ' ἀπ' αὐτῆς πυρώδεις ῥύακες ἐνέβαλλον εἰς τὴν θάλατταν. ἡ γῆ δ' ὑπὸ θέρμης ἄβατος ἦν. Ταχὺ οὖν κἀκεῖθεν φοβηθέντες ἀπεπλεύσαμεν. Τέτταρας δ' ἡμέρας φερόμενοι νυκτὸς τὴν γῆν ἀφεωρῶμεν φλογὸς μεστὴν, ἐν μέ-

 σῳ

σῳ δ' ἦν ἠλίβατόν τι πῦρ, τῶν ἄλλων μεῖζον, ἁπτόμενον, ὡς ἐδόκει τῶν ἄςρων· οὗτος δ' ἡμέρας ὄρος ἐφαίνετο μέγιςον, θεῶν ὄχημα καλέμενον. Τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν πυρώδεις ῥύακες παραπλεύσαντες, ἀφικόμεθα εἰς κόλπον etc. „*Thymiamatum regionem ignitam legebamus, ex qua referti rivi ignei in mare volvebantur. Nimium ejus terrae aestum calcantium vestigia non ferebant. Itaque ab hoc etiam loco prae metu ocius recessimus; et quatridui navigatione provecti, noctu terram flammis plenam videbamus. Apparebat autem in medio excelsus quidam et caeteris major ignis, ipsis, ut videbatur, astris contiguus; erat is, ut interdiu videbamus mons maximus, deorum vehiculum dictus. Inde tertio die, rivos igneos praetervecti, in sinum veniebamus* etc. „ Ex his omnibus conspicuum est, Hannonem praeternavigasse montem ignivomum, ex quo tum temporis rivi ignei (hodie Lavaströme) in mare volvebantur. Inde vero Arrianus probare nequit, in ea regione et ultra eam prae ardore habitari non posse. Contrarium ipse scire poterat propter Siciliam et Italiam. Sed Hannonem non videtur intellexisse. At, quod praecipue contra Arrianum est, satis longe supra hunc montem navigavit Hanno, et reversus est non ob ardorem intolerabilem, sed τῶν σίτων ἐπιλιπόντων.

13. σίλφιον] De hoc Plinius Nat. Hist. lib. XIX, 3: Laserpitium, quod Graeci Silphion vocant, in Cyrenaica provincia repertum: cujus succum vocant laser, magnificum in usu medicamentisque, et ad pondus argentei denarii pensum. Multis jam annis in ea terra non invenitur, quoniam publicani, qui pascua conducunt, majus ita lucrum sentientes, depopulantur pecorum pabulo. Unus omnino caulis, nostra repertus memoria, Neroni principi missus est. *Raph.* Nunc a viris doctis habetur pro Ferula Casia. Scripserunt de ea quoque Columella, Dioscorides, et Arrianus in Exped. III, 28, 12., ubi vide notam. Praecipue vero conferatur Salmasius ad Solinum, ubi reperitur imago herbae, ex vetere Codice Bibliothecae reg. Paris.

14. φέρων καὶ αὐτὸς] sc. sicut libri septem anabaseos Alexandri.

HEN-

HENRICI DODWELLI

DISSERTATIO DE ARRIANI NEARCHO.

§. 1. Scripſit, ut videtur, Nearchi Periplum Arrianus, paulo poſt Expeditionem Alexandri M. antea quam innoteſceret Geographia Ptolemaei.

Nearchi hunc, quem habemus, Periplum, non a Nearcho ipſo, ſed ab Arriano ſcriptum eſſe conſtat. Eſt enim lacinia ex Arriani Indicis deprompta. Tempus ergo, quo in lucem emanarit, non e Nearchi, ſed ex Arriani potius, aetate colligendum eſt. Ipſa autem Indica Libris de Alexandri M. Expeditione omnium inſigniſſimis ſubjecta fuiſſe ipſe profitetur Arrianus. Nihil ergo eſt cur dubitemus, quin poſt illos de Alexandro Libros, alio nullo Opere interpoſito, hunc quoque Periplum concinnarit. Proinde paulo poſt ſeceſſum, quem anno Aerae noſtrae Chriſtianae 147 ſupra aſſeruimus. Certe ſub Pio. Nihil enim illi exploratum eſt de commercio illo lucroſiſſimo inter Alexandrinos ipſosque Indos, quod oram illam omnem patefecerit, cujus veluti jam ſtabiliti meminit Ptolemaeus, qui ſcripſit etiam ipſe ſub Pio [a]). Itinera enim recenſet in hoc Opere Arrianus, ex Aegypto ad Suſas, non tamen duobus plura: aliud exercitus Cam-

 byſis;

a) Nearch. Peripl. p. 39.

byſis; aliud miſſorum a Ptolemaeo Lagide ad Seleucum Nicanorem. Navigationes per has oras maritimas, quales erant cum ſcriberet Ptolemaeus, ſtatas, nullas plane cognovit. Hoc nos docent illius diſerta in hanc ſententiam illa verba: Οὔ τις παρέπλωσε ταύτῃ ὀδαμῶς ἀνθρώπων ὑπὸ καύματος καὶ ἐρημίης, εἰ μή τινές γε πελάγιοι κομιζόμενοι. Quae de inſtaurato hoc commercio ſcripſerat [b]) Plinius, ignorare cum venia potuit Arrianus. Seculo quippe alio ſcripſit Plinius, et lingua etiam alia, quam qua uſus eſt Arrianus, ipſe ſtirpe Graecus et in Romanam civitatem duntaxat adſcititius. Sed quae idiomate Arriani nativo Graeco ſcripſit [c]) Ptolemaeus, vir ſeculi ſui celeberrimus; quae ipſa Arriani ſcripſerat, et quidem admodum recenti, memoria: ea Arrianum latere vix poterant, ſi tum prodiiſſet in lucem Geographia Ptolemaei, cum haec ipſe commentaretur. Vel inde ſuſpicamur, recte Nos hunc Nearchi Periplum ab Arriano editum Pii temporibus aſſignaſſe, cum nondum prodiiſſet, aut certe nondum longe innotuiſſet, Geographia Ptolemaei. Sed vero eum, qui maris Erythraei Periplum concinnarit, de illo Alexandrinorum Indorumque commercio reſciviſſe conſtat, quod noſter tamen, cum de Nearchi Periplo ageret, neſcivit Arrianus. Ideone Periplum Maris Euxini Arriano abjudicabimus? Nihil plane neceſſe eſt, ut ita faciamus. Hoc unum ſequitur, ſerius illum Maris Erythraei Periplum, quam Nearchi, confeciſſe. Idque ſane neceſſe erat, ſi quidem Marco demum imperante prodierit Periplus Maris Erythraei. Medio autem tempore inter Pii decennalia ſucceſſionemque Marci potuit hoc didiciſſe Arrianus ipſe, quod antea neſci-

b) Plin. Nat. Hiſt. VI, 22. *c*) Ptolem. I, 17. 19.

nesciverit. Seu hoc ab ipso didicerit Ptolemaeo, seu a mercatoribus Alexandrinis, a quibus edoctus fuerit ipse Ptolemaeus. Hinc ergo potius idem horum Periplorum ordo fuisse vincitur temporis, quem nostrae modo traditae ferunt rationes.

§. 2. Nec nomina locorum omnia complexus est Arrianus, quae apud ipsum repererat Nearchum. Et tamen vice versa locorum spatia, quae nulla fuerant in ipso Nearcho, ipse addidit.

Suis autem, non Nearchi verbis, Nearchi sententiam exponit Arrianus: et Dialecto etiam alia, quam qua usus fuerat in Historia Alexandri. Historiam enim Dialecto concepit Attica, Periplum autem Nearchi non Attica, sed Ionica. Forte ut Veteres in omni Dialecto aemularetur, styli ostentator jactantissimus. Nec tamen, vel sententiam Nearchi integram repraesentavit, et qualem ipse scripserat Nearchus. Nearchi Breviarium dedit [d]) Plinius, in quo tamen nomina occurrunt, quae frustra quaesiverimus apud Arrianum. Nullam habet Arrianus vel Xylenopolim ab Alexandro conditam, unde ipsum erat Navigationis exordium: et ne quidem Arbis oppidum a Nearcho conditum, nisi forte [e]) portum munitionemque tumultuariam, ne castra diriperentur, in finibus Arabiorum, hoc nomine intellexerit Arrianus. Sed nec ullus apud Arrianum fluvius Nabrus, nec portus Argenus, nec flumen Hytanis. Et alia in tam brevi compendio adeo multa occurrunt, quae locum plane nullum habent in Arriano, ut facile intelligamus, plurima fuisse, quae omiserit Arrianus, si ipsum haberemus Nearchum. Sunt item e contra in Arriano nonnulla, quae aliunde Arrianus, quam

d) Plin. N. H. VI, 23. e) Peripl. Nearch. p. 7.

quam e Nearcho acceperit. *Onesicriti* (inquit Plinius) *et Nearchi navigatio nec nomina habet mansionum, nec spatia.* Et tamen spatia saepe, pro Nearchi sententia, memorant Nearchi excerptores. Haec ergo ita interpretatur Magnus *f*) Usserius, quasi ut a Juba aut Onesicrito Navigatio Nearchi prodita est, nulla habuerit spatia; habuerit autem Textus ipse Nearchi genuinus. Sed cur, quaeso, illud observaret Plinius, nisi Textus illos Nearchi atque Onesicriti sincerissimos credidisset, in quibus spatia nulla reperiebantur? Hoc autem si verum fuerit; ita necesse erat, ut spatia illa in receptis Nearchi Periplis a juniorum interpolationibus omnia emanarint. Estque id sane verisimillimum. Erant enim sane, praeter ea quae retulerat ex Nearcho atque Onesicrito Juba, et aliae quoque separatae utriusque Auctoris Editiones, etiam aetate Plinii. Hoc inde colligo, quod in Auctorum Catalogis, e quibus Libros Operis sui singulos collegit Plinius, occurrit, praeter Jubam, seorsim mentio tam Nearchi, quam etiam Onesicriti. Quod sane non fuisset necesse, si, quae de utroque habet Plinius, ea omnia ex solo hausisset Juba. His autem separatis Nearchi atque Onesicriti Editionibus spatia fuisse, certissimum est ex advocatis Operis utriusque testimoniis. Nec tamen illa in Archetypis locum habuisse, est sane merito, quod suspicemur. Spatia utriusque milliaribus censet Plinius; *Carmaniae g*) (inquit) *oram patere duodecies centena L. millia passuum Nearchus scripsit.* Iterum de utroque: *h*) *Onesicritus et Nearchus ab Indo amne in sinum Persicum, atque illinc Babylonem Euphratis*

f) Annal. Period. Jul. 4388.
g) Plin. N. H. VI, 23. *h*) C. 23.

tis paludibus, ſcripſerunt XXV mill. paſſuum eſſe. Quaſi vero milliaribus ſpatia emetiri ſolerent coaevi Alexandro Graeci. Non ita Scriptores Graeci, qui de hujus orae ſpatiis teſtimonia advocant, ſeu Nearchi, ſeu etiam Oneſicriti. Nuſpiam apud illos milliaria reperiemus, ſed tantummodo ſtadia. Ita [i]) Strabo. Ita noſter etiam [k]) Arrianus. Ideone illis utramque menſuram tribuemus, tam milliarium, quam ſtadiorum? Rectius e contra neutro modo ſcripſiſſe colligemus Nearchum atque Oneſicritum; ſed potius utraque juniorum deberi ratiociniis; Latinorum milliaria, ſtadia vero Graecorum. Milliaribus Nearchi ſpatia et Oneſicriti deſignavit Scriptor aliquis Romanus, Romanisque moribus magis aſſuetus quam Graecorum. Ut ſane, vel ex hoc ipſo Opere Pliniano, conſtat, alios fuiſſe Romanos ſcriptores multos, qui ſimiliter ſpatia Graecorum in Romana milliaria converterint. Si ſuſpicioni venia ſit, crediderim ipſum fuiſſe Jubam. Cur ita credam, faciunt Plinii illa: [l]) *Euphrate navigari Babylonem e Perſico mari CCCCXII mill. paſſuum tradunt Nearchus et Oneſicritus. Qui vero poſtea ſcripſere, a Seleucia CCCCXL mill. Juba a Babylone Characem CLXXV mill. paſſuum.* Videmus hic Jubam ſpatia Graecorum omnia ad Romanorum milliaria redegiſſe. Congrue admodum, cum regnarit ipſe in regione, quae fuerat ante illum Romana provincia, et moribus pariter Romanis, et linguae, etiam aſſueverat. Vel hinc mihi ſuſpectum eſſe fateor, rectene illum Eruditi vulgo Graecis Scriptoribus

i) Strab. Geogr. XVI. p. 766.
k) Arrian. Nearch. p. 4. etc.
l) Plin. N. H. VI, 26.

bus accenſeant. Tam enim Graecis plerisque ignota fuiſſent Romana milliaria, quam viceverſa Graecorum ſtadia ignorabant Romani. Porro e praedicto Plinii loco illud etiam conſtat, Nearchi ſententiam atque Oneſicriti a Juba fuiſſe explicatam. Ita ſcilicet, ut a ſui Regni Scriptoribus atque Lectoribus intelligeretur Romanis, qui longius aberant ab ea Africae parte, qua Linguae Graecae uſus obtinuerit. Caeterum ita, ut ſinceriſſimi haberentur Nearchi Oneſicritique, apud Jubam, Textus; quippe ab ipſis eorundem ſcriptis proxime, ſine interpretum interpolationibus, deſumti. Inde factum merito ut pro ſeorſim exſtantium Paraplorum norma haberentur. Non itaque aliunde commodius ſpatia Romana, quae nullum prorſus in Graecis locum habere poterant, arceſſemus.

§. 3. Cur ſpatia, quae nulla erant in Nearcho et Oneſicrito, illis tamen tribuerint juniores.

Sed quo tandem (inquies) jure Nearcho atque Oneſicrito tribui illa poterant, quorum mentio nulla prorſus eſſe potuit apud Nearchum, ipſumve Oneſicritum? Illo, ut opinor, quod ea ſaltem in utroque occurrerint, unde ſpatia illa Romana ratiociniis ſuis Juba ipſe collegerit. Cum tamen nullum fuerit apud illos ſpatii nomen, ne quidem ſtadii, alteriusve cujusvis, quod poſſet ſaltem ad ſtadia redigi; mirum fortaſſe videbitur, quidnam fuerit, unde ſua elicuerit milliaria Juba; quidnam (inquam), cujus meminerint Nearchus atque Oneſicritus, qui tamen milliarium nuſpiam meminerint. Ego diurna itinera fuiſſe ſuſpicor, quae ad Romana milliaria Rex ipſe Juba redegerit. In eo enim conveniunt, ut opinor, omnes, die-

rum

rum numero, navigationes deſignaſſe tam Nearchum, quam etiam Oneſicritum. Et certe haec temporis ſpatia ſtadiis (quae ſola memorat locorum ſpatia) opponit [m]) Marcianus Heracleota, non admodum in eo, huic Plinii exemplo diſſimilis. Imo Plinii fuiſſe ſententiam docent, ni fallor, alibi Plinii [n]) illa verba: *Timoſthenes claſſium Philadelphi praefectus, ſine menſura, dierum LX a Syene Meroën iter prodidit.* Idem ergo apud illum valet, diebus intervalla deſignare, quod ſine menſura. Tantundemque rurſus ſine menſura eſſe, quod ſpatia non habere. Facilem porro, ſed rudem admodum incertamque methodum habebant, qua itinera diurna in ſtadia converterentur; ſed ipſam quoque, pro Auctorum diverſitate, diverſam. Quingenta ſtadia diurnae navigationi tribuit [o]) Scylax. Sed ſtadia ſeptingenta diei uni concedit [p]) Marcianus Heracleota. Medium ſcilicet inter numeros ſtadiorum nongenta, ſpatii diurni velociſſimi; et quingentorum, quem diurnae navigationis cenſet eſſe tardiſſimae. Minimam ergo diurni itineris menſuram uſurpavit Scylax: nempe, ut videtur, ut nocturna itinera a diurnis excluderet, et ſeorſim numeraret. Sic autem laxior erit majorque, quam oportuit. Hinc intelligimus, quam ſibi diſſimilis unius ejusdemque Auctoris ſententia videri poſſet, cum ipſe intercidiſſet, ſi modo tam diſpari diurnae navigationes in ſtadia vel milliaria converterentur. Caeterum ſi ſtadia ipſa in milliaria convertenda e Graecis hauſiſſet Juba; jam et

m) Marcian. Heracl. Peripl. p. 63.
n) Plin. N. H. VI, 29.
o) Scyl. Peripl. p. 30.
p) Marcian. Heracl. p. 67.

et alia potuit, in horum Auctorum ſententia Latinis repraeſentanda, accedere diſcrepantia. Erant enim qui in milliari Romano ſtadia numerarint octona. Erant autem qui ſeptena duntaxat et dimidium. Sed cum ſpatia a Jubae Textibus abfuerint; diurna, ut videtur, itinera non proxime in ſtadia, tum deinceps in milliaria, ſed in milliaria proxime redegit. Tanti intereſt, ut recte de veterum ſententia pronunciemus, ut primo conſtet, quid veteres ipſi dixerint; tum deinde colligamus, quid non ipſorum debeamus verbis, ſed juniorum tantummodo ratiociniis.

§. 4. Nullae erant in Nearcho, vel Oneſicrito, continuae manſiones.

Neque vero ſpatia ſola, ſed et manſiones, Nearcho ipſi atque Oneſicrito abfuiſſe docet q) Plinius. Nomine manſionis id proculdubio intellexit ille, quod volebant Itinerariorum Auctores, qui Regionum intervalla mediis, quibus ſe reficiebant viatores, locis deſignabant. Hic enim aliquantisper manebant, hic ſtabulabantur: proinde manſiones appellari ſolent, Graecis μοναὶ, vel ςαθμοί. Horum hic plane nullum habet illa μονῆς ſignificatio, quum in juniore aliquo fabulatore legimus, qui ſcripſit Ὁδοιπορίαν ἀπὸ Ἐδὲμ τȣ̃ Παραδείσȣ εἰς τὴν Ῥωμαίων, in MS. Voſſiano. Ἡ μονὴ, inquit, ἔχει μίλια ζ'. Ibi ſpatii nomen eſt, a quo Plinius manſionem diſertiſſime ſecernit. Ideone locorum nomina, in quibus quieverint, nulla erant in Paraplis Nearchi atque Oneſicriti? Hoc falſiſſimum eſſe vincunt, non alii tantummodo eorum Exſcriptores, verum etiam ipſe Plinius, qui in illo ipſo Bre-

q) Plin. N. H. VI, 23.

Breviario e Juba depromto multas exhibet iſtiusmodi manſiones. Sic ergo intelligi ne quidem poteſt. Hoc ergo potius fortaſſe volebat. Conſtabant recepta Itineraria continuis manſionibus, manſionumque ſpatiis, quae ſibi invicem commiſſa Itinerariorum univerſorum ſpatia conficere ſolebant. Sic enim fere habent Itineraria antiqua, quae hodieque exſtant, Antonini, Peutingeranum, Hieroſolymitanum, etc. uti etiam antiquiora illa, quorum veſtigia apud Plinium, aliosque, etiamnum habemus. Hoc ergo volebat Plinius, nihil fuiſſe in Paraplis Nearchi et Oneſicriti, quo, de curſu, quem tenuerint, aut navigationis univerſae intervallo, pronunciari poſſet. Quod ſcilicet nec locorum, quibus manſerint, nomina continua apud illos legerentur; nec locorum ſpatia exhiberent, ipſa quoque ſimiliter continua. Haec autem ſi recipiatur Interpretatio; poterant et ſtadia, aut Paraſangae, aut Schoeni, aut alia horum locorum temporumque ſpatia, ab his Auctoribus uſurpari, modo ne fuerint etiam ipſa continua. Non multo certe poſtea r) Indiam Eratoſthenes ab Occidente ad Orientem, usque ad Palibothra, ſchoenis emenſus eſt: verum itinere tantum pedeſtri.

§. 5. A Juba Rege ad Romanos emanavit tam Nearchi Paraplus, quam Oneſicriti.

Id quoque e praedicto Plinii loco colligimus, Nearchi etiam ſeparatam Editionem, qualiscunque demum ea fuerit, e Juba emanaſſe. Certe quae prodiderat s) Oneſicritus, ea proxime a Juba narrata fuiſſe,

r) Strab. L. XV. p. 689. Arrian. Ind.
s) Plin. N. H. VI, 23.

fuiſſe, verbis teſtatur expreſſis, opponitque temporis ſui navigationibus. Mox autem de utraque tam Nearchi, quam Oneſicriti Navigatione ita loquitur, quaſi eadem fuiſſet cum ea, cujus ſupra meminerat, ſolius Oneſicriti. Id enim poſtea de utraque praeſtat, quod de ſolius Oneſicriti Paraplo pollicitus fuerat, ut eam juniorum Navigationibus praemitteret. Idem innuere videtur, quod modo obſervavimus, quod milliaribus ſpatia emenſus fuerit, quae in Graecis Auctoribus nulla fuiſſe veriſimillimum eſt, ut proinde ab Interprete illorum Romano aliquo neceſſario emanarint. Idem, quod e Juba collegerit Plinius, nulla fuiſſe apud utrumvis manſionum nomina, nec ſpatia, quae tamen ipſe e ſeparatis utriusque Editionibus deſcripſerit. Hinc ſuſpicamur, utriusque rationes a Juba deſcriptas pro norma habuiſſe Plinium, ad quam receptae palam Editiones eſſent exigendae. Et quidem jure merito, cum in Libro ſuo Juba ipſos excerpſerit Auctores, in ſeparatis autem Editionibus verba Auctorum permixta exhiberentur cum Jubae ſaltem interpretamentis.

§. 6. Primus Nearchi, non tamen Parapli ejus, meminit ante Jubam Diodorus. Et ſcripti meminit a Nearcho Parapli proximus Jubae Strabo.

Qui tamen Jubae primi opera Romanis innotuit Nearchus, poterat, fateor, jam olim ante Jubam Graecis ſuis fuiſſe notiſſimus. Poterat quidem. Deſunt autem monumenta, quibus ita fuiſſe vincatur. Jam diu interciderunt Hiſtorici Alexandro coaevi omnes, e quibus ſtatui poſſit, tum innotuerit, necne, Nearchus. Interciderunt proximorum temporum omnes, qui Nos docerent an vel proxima innotuerit Alexandri memoria.

Anti-

Antiquiſſimus eorum, qui Nearchi Navigationisque ejus meminerint, ut puto, Diodorus eſt, Jubae ipſi coaevus, qui tamen paulo antea, quam Juba ipſe, ſcripſerit. Hiſtoriam quidem terminavit Belli Caeſaris Gallici initio Diodorus. Scripſit autem certe poſt mortem Caeſaris, cum illum Divum appellet. Imo acute obſervavit [t]) Scaliger, affecto etiam Auguſti Imperio, adhuc ſuperfuiſſe Diodorum, cum Biſſextum quarto cuique anno, et quidem abſoluto, convenire norit, quem tamen tertio quoque anno finito intercalaverant Pontifices ante Auguſtum. Niſi fortaſſe Pontificibus ipſis peritior fuerit Diodorus, quod ne credam faciunt multi ejus, in re Chronologica praeſertim, et craſſiſſimi errores. Jubam autem tum puerum duxit in triumpho Julius anno Varriano 708. Sed ſcripſit vergente in finem Auguſti imperio. Inſcripſit Libros ſuos [u]) Cajo Caeſari, et de Caji Caeſaris Expeditione Arabica in illis ipſis egerat Libris. Medio ergo tempore aliquo Libros edidit inter Expeditionem Arabicam, mortemque Caji, ſub initium Aerae noſtrae Chriſtianae vulgo receptae. Innotuerat ergo Graecis, etiam ante Jubam, ſaltem Nearchi nomen, qui Alexandri auſpiciis Paraplum ab Indi oſtio ad oſtium Euphratis obierit. Nihil autem habet Diodorus, unde conſtare poſſit, Scriptumne aliquod viderit Diodorus ipſe ſub nomine Nearchi, quo ipſe Navigationem ſuam poſteris tradiderit. Nihil Diodorus de Xylenopoli primo Navigationis portu. Sed nec quicquam de locis aliis gentibusve in Paraplo, qualem il-

 lum

t) Num. Euſeb. MDCCCCLXVII.

u) Plin. N. H. VI, 27.

lum reperit Juba, memoratis. At [x]) Strabo certe Jubae coaevus (qui tamen ipſe ſub Tiberio, et poſt Jubam, ſcripſerit) ea habet e Nearcho, quae e Scripto, quale tunc legebatur, emanaſſe veriſimillimum eſt. A Graecis ergo accepit Juba, quae primus ipſe communicavit cum Romanis. Deſunt autem teſtes, quibus Juba Nearchus multo antiquior fuiſſe probetur, cum Diodoro neminem antiquiorem habeamus, qui Nearchi vel meminerit.

§. 7. Ignotus Nearchus Agatharchidi, Eratoſtheni, primisque rerum fabuloſarum collectoribus.

Cauſam porro Nearchi ſuſpectam facit patronus ipſe Juba fabularum patrocinio infamis. Sic Regem illum perſtrinxit, et Lybicas illius Hiſtorias, vetus aliquis poeta, et in perſona Democriti ipſe quoque [y]) Athenaeus:

> Εἰ μέν τι τȣτων Ἰόβας ἱςορεῖ χαιρέτω
> Λιβυκαῖσι βίβλοις.

Eundem, ni fallor, eodemque nomine perſtrinxit Plutarchus, vel, ſi quis alius potius Auctor habendus eſt minorum Parallelorum. Nec enim alios fere in illo Opere advocat Auctores praeterquam fabulatores. Suſpecta faciunt tot alii rerum ab Alexandro geſtarum ſubleſtae fidei Hiſtorici. Hoc agnoſcunt tam [z]) Strabo, quam [a]) Arrianus. Ipſumque Nearchum illis accenſet etiam de nomine Strabo. Fieri vix poteſt, ut adeo

eſſent

x) Strab. L. II. p. 70. L. XI. p. 524. L. XV. p. 686. 689. 693. 696. 725. L. XVI. p. 766.

y) Athen. L. III. c. 5. z) Strab. L. II. p. 70.

a) Arrian. de Exp. Alex. L. I. init.

essent mendaciis infames, adeo invicem discordes, si vel Auctores fuissent coaevi, eorundemque cum rebus gestis temporum. Pudor enim saltem aliquis fuisset mentiendi, dum tot alii etiamnum superessent, etiam scripsissent, earundem rerum testes. Postremi saltem fidem suam munivissent, quod tamen a nullo factum observavimus. Securior autem erat mentientium fama e longinqua rerum gestarum memoria comminiscentium, cum nemo esset in vivis testis, a quo convinci possent. Sed nec adeo sunt hi Auctores testimoniis exploratae fidei aliunde muniti, ut nullus pateat de illis dubitandi locus. Age ergo, propius hanc causam pressiusque expendamus. Paulo ante Diodorum vixit Agatharchides, quem sub Ptolemaeo Alexandro senem scripsisse probavimus. Is autem nescivisse videtur plerosque Scriptores de rebus Indicis, qui coaevi Alexandro M. fuisse creduntur, et in illis nostrum quoque Nearchum. De [b]) orbis enim tum explorati plaga Orientali Scriptores sibi cognitos Hecataeum recenset duntaxat atque Basilim. Non illum, ut opinor, veterem intelligit Hecataeum, qui scripserat Asiae Periegesim, seu Milesius is fuerit, seu alius, ut volebat Athenaeus, et fortasse junior, Insularis. Nec enim satis constabat, etiam veteribus, quid vetustissimo Milesio Hecataeo tribuendum esset, quidve aliis eodem nomine junioribus. Imo potius Eretriensis ille fuisse videtur Hecataeus, quem de rebus Alexandri M. testem advocat [c]) Plutarchus. Basilim illum Indica scripsisse docet Athenaeus. Qui obscuriorem illum Hecataeum memoria dignum censuit, eumne clarissimum navigationis Indicae praefectum, ipsique

 Ale-

b) Agatharchid. p. 48. c) Plutarch. Alex.

Alexandro chariſſimum, Nearchum, eumne navis Praetoriae nauclerum Oneſicritum, ſi qui tunc in hominum manibus verſarentur, praeteriturum ſuſpicabimur? Certe Plinii et Strabonis etiam ſaeculo, partes in Aſiae Indiaeque deſcriptione celeberrimas habere credebantur hi M. Alexandri comites, quos ſane mirum eſt Agatharchidi non innotuiſſe, ſi quidem ulli prorſus tunc fuiſſent, qui poſſent innoteſcere. Erat praeterea gravi vir judicio Agatharchides, et libraria ſupellectile copioſiſſima inſtructus: imo in Bibliotheca Alexandrina jam inſenuerat, cum de Mari Erythraeo commentaretur. Vix ergo eſt ut illius diligentiam effugerint tam celebri nomine Scriptores, ſi qui tum omnino exſtitiſſent. Etiam ante Agatharchidem, multa nobis, etiam de rebus Indicis, loca Eratoſthenis conſervarunt veteres. In his nullum, quo vel Nearchi, vel alterius cujusvis, qui de eodem Argumento ſcripſerit ſub Alexandro, mentionem fecerit. Habuit autem et ille uſum Bibliothecae inſtructiſſimae Alexandrinae: erant praeterea, tam Eratoſthenis aetate, quam antea, multi rerum Paradoxarum collectores. Hoc argumento Liber erat Mirabilium Auſcultationum, quem nos Theophraſto aſſeruimus. Hoc argumento ſcripſit Callimachus, et Antigonus Caryſtius. Hoc argumento Epigrammata ſcripſit d) Archelaus quispiam Aegyptius in gratiam Ptolemaei. Et paradoxorum etiam Indicorum exempla proferunt e Cteſia et Megaſthene. Nuſpiam autem e Nearcho, aut Oneſicrito, aliisve iſtiusmodi navigationis Alexandri Indicae Scriptoribus. Qui tamen, ſi adeo fabulis ſcatuerint, ampliſſimum praebituri erant hujus-

d) ap. Antig. Caryſt. c. 23. 96.

hujusmodi Collectaneis ſupellectilem. Scriptorumque tam veneranda nomina id ſaltem effeciſſent, ut, ſi qui alii in Argumento tam futili audiendi viderentur, hi certe contemtu ſuperiores eſſent habendi. Ita omnia conſentiunt, ut Jubae demum aetate Scripta ſub nomine Nearchi Graeci confinxerint. Quo certe loco Nearchus ipſe loquitur, nullum tamen eſt veſtigium ſtyli Dorici aut Macedonici, aut communis etiam, qualem legimus in Philippi Regis Epiſtola apud [e]) Demoſthenem. Ne jam et illud obſervemus, menſium dies pro juniorum Kalendariis deſignari. Quod tamen, nihil ad Nearchum.

§. 8. Proximis Alexandro temporibus Indus cum Nilo junctus credebatur. Quod credi non potuit, ſi ullus tunc fuiſſet Nearchi Paraplus.

Addo autem et aliud meae ſuſpicionis Argumentum, de Nearcho pariter atque aliis id genus reliquiis, qui ſub Alexandri M. nomine fefellerint, impoſtoribus. Recepta eſt Alexandri, proximisque Alexandro, temporibus opinio, [f]) Indum alicubi cum Nilo communi alveo fuiſſe commiſſum. Fidem fecere animalia in Indo a Macedonibus obſervata Crocodilis ſimillima, quae olim in Nilo, nec in alio praeterea ullo Orbis fluvio obſervaverant. Erant, ni fallor, illa eadem, quae hodie Cayrmani appellantur. Fluxit inde, ut videtur, error olim receptiſſimus, quo Indus atque Nilus Paradiſi fluviis accenſebantur, et pro Piſone et Geone accipiebantur, nec ſibi modo invicem, verum etiam cum Ti-

e) Orat. pro Coron.

f) Strab. L. XV. p. 696. Arrian. de exp. Alex. L. VI. init.

Tigride et Euphrate confluere credebantur. Adjuvit errorem fortaſſis, quod Nilo ſaltem originem coeleſtem tribuerint Aegyptii, teſte Diodoro. Non, ut opinor, aliunde, quam quod Aegyptum ſuum fluvium [g]) Homerus διϊπετῆ appellarit, quo nomine fluvium alium a Nilo ne quidem potuit deſignare. Erat enim de Paradiſo ſimilis apud veteres opinio, ipſum quoque fuiſſe duplicem: Archetypum, atque Ectypum; et proinde Coeleſtem pariter, atque Terreſtrem. Cum nempe Myſticis Allegoricisque veteris Inſtrumenti Interpretationibus Judaei aſſueviſſent: et cum, una cum Macedonum victoriis, Philoſophia etiam Platonica ad Judaeos emanaſſet. Certe a Graecorum Interpretum aetate, ſi quid commune cum LXXII. Interpretatione ea habeat Interpretatio, quae nomine eorum jam vulgo inſignitur. Inde factum, ut terra Chus, quae Geone alluebatur, pro Aethiopia accipiant Graeci Interpretes, a qua immane quantum aberat. Sic in ipſa [h]) Paradiſi deſcriptione: ſic in Reginae Sabaeae, quae regioni Chus imperabat, hiſtoria, quam propterea Aegypti Aethiopiaeque Reginam cenſet fuiſſe [i]) Joſephus: ſic et in [k]) Tirhakae hiſtoria Sennacheribo coaevi, cujus Chus pro Aethiopia Graeci pariter accipiunt Interpretes. Inde factum, ut e Madianitide in [l]) Aethiopiſſam migraverit Moſis uxor Zippora, occaſionemque dederit fabulae de Moſis uxore alia filia Regis Aethiopici. Dedit nobis illam [m]) Joſephus:

non

g) Homer. Odyſſ. h) Gen. II, 13.
i) Joſeph. Ant. VIII, 2.
k) 4 Reg. XIX, 9. Jeſ. XXXVII, 9.
l) Num. XII, 1.
m) Joſeph. Ant. II, 5. p. 59.

non tamen a ſe confictam, ſed hauſtam potius ex [n]) Artapano, cujus ſcrinia compilarit Cornelius Alexander Polyhiſtor, qui ſcripſit ipſe ſub Sulla. Ita Sulla ipſo antiquior illa quoque fuerit Interpretatio, ex ipſo quoque Textu nata, qualem illum tradiderint primi Interpretes ſub Ptolemaeo etiam Philadelpho. Atqui locum plane nullum habere potuit tam craſſus error, ſi ab ipſius Alexandri temporibus tot fuiſſent, quot creduntur, hujus Parapli teſtes, ab extimo Indi oſtio usque ad Euphratem. Qui enim ex Indo etiam in Oceanum navigaverant; quo pacto fieri potuit, ut de illius aliquo cum Nilo confluxu ſomniarint? Qui etiam Tigridis Euphratisque commune oſtium in Oceanum habebant exploratum; cur, quaeſo, amplius de communi aliquo eorum cum Indo aut Nilo alveo vel ſuſpicarentur? Sed ſero tandem Veteres ex his tam craſſis erroribus quaſi expergefacti e veterno evigilarunt. Non ſane diu ante exitum Ptolemaeorum. Itaque tum primum factae ſunt in Orientem Navigationes, quibus compertum eſt, ne quidem alveum ullum fuiſſe Indo atque Nilo, nedum Tigridi Euphratique communem.

§. 9. Sub poſtremis praeſertim Ptolemaeis confictae pleraeque de Alexandro Hiſtoriae. Certe haec Nearchi.

Caeterum ſub poſtremis Ptolemaeis Nearchum hunc, ſimilesque alios ejusdem farinae multos, qui coaevorum Alexandro nomina perſonabant, confictos eſſe ſuſpicor. Erant quidem primi quoque ante Alexandrum Hiſtorici, pro Poëtarum, quibus ſucceſſerant, exemplo, fabellis conditi, eo artificio, ut Lectoribus, undequaque prodeſſent, et cum

 falſis

n) ap. Euſeb. Pr. Evang.

falſis dulcibus vera etiam utilia propinarent. Sed nondum invaluerat exemplum, ut nihil prorſus Hiſtoricum complecterentur Hiſtoriae Proſaicae. Poſtea invaluit; et quidem in ſtyli ſoluti Libris, nec Poëſim profeſſis. Adhibent temporum locorumque circumſtantias: edunt ducum, qui itinera navigationesque obierint, etiam nomina: nec, ſi unicam veritatem exceperis, Hiſtorici decori quippiam praetermittunt. Ita factum, ut, ſub Ptolemaeis, Geographia omnis locorum parum exploratorum fuerit incertiſſima. Sic fuit hoc ipſo, in quo verſamur, nomine infamis [o]) Antiphanes Bergaeus. Simili exemplo erant et alii, [p]) Antonius Diogenes de incredibilibus Thules, et [q]) Pytheas Maſſilienſis; de Panchaia et Templo Jovis Triphylii [r]) Euemerus Meſſanenſis; de inſulis fortunatis [s]) Jambulus, antiquior certe [t]) Diodoro. Talis [u]) Euthymanes Maſſilienſis. Talis antiquior etiam Alexandro [x]) Damaſtes Sigaeenſis, quem Antiphani confert et Euemero Strabo, prorſusque indignum cenſet, qui ab Eratoſthene teſtis advocetur. Non tamen illum totum fuiſſe mendacem exinde conſtat, quod ejus teſtimonium alibi advocet admittatque ipſe [y]) Strabo. Poſt Alexandrum autem erant hi fabulatores longe, quam antea, frequentiores. Inde queritur [z]) Polybius de rara admodum, ut vidimus, Navigantium fide. Et Periplos ſua

o) Strabo ſaepe et Steph. Byzant.
p) Phot. Cod. CLXVI.
q) Strab. L. I. p. 63. et alibi paſſim, aliique.
r) Strab. L. II. p. 102. VII. p. 299. etc.
s) Lucian. Ver. Hiſt. *t*) Diodor. L. II.
u) Ariſtid. Orat. Aeg.
x) ap. Strab. L. I. p. 47. L. XIV. p. 648.
y) Strab. L. XV. p. 583. *z*) Polyb. L. III. c. 38, 58.

ſua aetate multos agnoſcit [a]) Marcianus Heracleota, ſtadiorum etiam numero deſignatos, regionum gentiumque, quarum ne nomina quidem fuiſſent explorata. Et quidem anſam uberrimam ſuppeditabant res ab Alexandro geſtae maximae Hiſtoriis ſub illius nomine fingendis rerum etiam maximarum. Pro eodem ſcilicet exemplo, quo etiam poſtea Hiſtorias commentitias Romanas appellabant; cum rerum geſtarum magnitudine gentium aliarum Hiſtorias longo intervallo ſuperarent Hiſtoriae Romanae. Tum vero potiſſimum conſentaneum erat, ut Alexandri nomine fabulae conderentur, cum nondum res Alexandri vere magnas obſcuraſſent res majores Romanorum, ſaltem apud Graecos. Pertigit haec Epocha ad annum Varron. 691, quo Pompejus ultimam manum impoſuit Bello Mithridatico. Fecerunt enim illius victoriae, ut Romani Graecis ubique inclareſcerent: non mox tamen inolevit memoria Alexandri. Imo erant, apud Graecos certe, qui res unius Alexandri cum Romanis omnibus contenderent; qui pares fecerint, vel etiam ſuperiores. Ita rem fuiſſe docet [b]) Livius. Plutarchus autem Libris de fortuna Alexandri et de fortuna Romanorum Alexandro primas tribuendas eſſe cenſet. Ipſe nempe ſtirpe Graecus. Inde fieri potuit, ut Graeci etiam Epocha praedicta juniores Hiſtorias mirandas ſub Alexandri nomine comminiſcerentur. Sic Graeci etiam Barbari, aliam quidem a Veteri, ſed ſimiliter mendacem, procuderunt Calliſthenem, de rebus Alexandri Magni. Maximam autem partem Auctorum de hoc Argumento fictitiorum hac ipſa, quam dixi, Epocha concludendam exiſtimo. Sic tamen, ut paulo fuerit junior, de quo agimus, Nearchus.

Quod

a) Marcian. Heracl. p. 62. *b*) Liv. L. IX. c. 17. 18. 19.

§. 10. Paraplus Nearchi majoris Operis erat tantummodo pars: uti etiam Onesicriti.

Quod porro Paraplum Nearchi excerpserit tantummodo Juba, et cum Romanis suis communicarit; non est profecto cur miremur. Erat enim majoris Operis lacinia duntaxat ille ipse Paraplus. Tres enim Alexandri, in Expeditione Indica saltem, omnes exsecutus fuisse videtur, quicunque demum is fuerit, qui Nearchi nomen personamque suscepit. De populis Asiae praedatoribus, etiam mediterraneis, locum adducit e Nearcho [c]) Strabo. Idem ex eodem rationem adducit, cur per [d]) Gedrosiam duxerit Alexander exercitum. Et magnitudinem Indiae universae itinere pedestri idem describit ex eodem [e]) Strabo. De arboribus porro lanam producentibus Nearchi testimonium adducit idem [f]) Geographus. Haec, quaeso, quid ad Paraplum? Recte ergo Juba, non opus integrum, sed partem duntaxat, quae ad Navigationem spectabat, in usus suos convertendam esse censuit. Quo minus hoc miremur, in Nearcho facit quod idem ab Onesicrito factum ipse testetur [g]) Arrianus. Opus enim Onesicriti sic appellat: ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρȣ ξυνέγραψε. Quare illius quoque Operis lacinia erat, quam cum Romanis suis communicavit, Onesicriti Paraplus.

§. 11. Onesicritus etiam falsi suspectus.

Quicquid autem de Nearcho sentiendum sit, at certe Onesicriti rationes hausit e Juba Plinius, tanquam e primario Latiorum fonte. Nec quenquam habemus, quod

c) Strab. XI. p. 524. d) Strab. XV, 686.
e) Strab. XV, 689. f) Strab. XV, 693.
g) Arrian. Expedit. Alexandr. L. VI.

quod quidem ſciam, qui ante Jubam Oneſicriti vel mentionem fecerit. Minus ergo habet, quo ſe hic tueatur Rex patronus fabularum. Eſt etiam fortaſſe quo falſi evincatur. De eo teſtem ipſum habemus [h]) Arrianum: Τȣ̃το (inquit) ἐψεύσατο, ναύαρχον ἑαυτὸν εἶναι γράψας, κυβερνήτην ὄντα. Sed qua demum fronte hoc audere potuit apud coaevos? Qua, quaeſo, ſpe, fore ut lateret, cum tot eſſent in contrarium teſtes, quot fuiſſent in claſſe milites, aut victores? Sed coaevum Alexandro teſtem, quo tandem meliori teſtimonio opprimere potuit Arrianus? Alio ſcilicet, quod coaevum credebatur, nempe Nearchi. Atqui utrumque in re tam manifeſta, ſibi invicem contrarium, coaevum eſſe non potuit. Cur ergo Nearchum, qui ſe Nauarchum praedicabat, Oneſicrito anteferendum eſſe duxit? Illa potiſſimum, ni fallor, cauſa, quod prior prodiiſſet in lucem falſarius ſub nomine Nearchi, quem tamen contemnere potuit Auctor Oneſicriti, quod originibus illis multo juniorem eſſe noſſet, recenti tunc memoria confictum, nec adeo ſeſe multo antiquiorem. Facile enim vidit, nondum eam eſſe Nearchi fidem, ut pro coaevo temporum Alexandri monumento haberetur; ſe autem, ſi hoc a poſteris impetraſſet, ut fraudes ejus procederent, id potius aſſecuturum, ut damnaretur aemulus Nearchus, ſi quid contrarium ſibi prodidiſſet. Ita poterant ratiocinari, magno demum intervallo interpoſito, Impoſtores. Vix autem poterant ſinceri, eorumque, quibus cenſebantur, temporum, Auctores. Scio quidem fuiſſe etiam Alexandri temporibus coaevum Oneſicritum Diogenis Cynici diſcipulum: nec me fugit illum pro Peripli Aucto-

h) Arrian. L. VI. Exped. Alexandr.

Auctore haberi a [i]) Plutarcho. Sed cum illius Scripta recenſet Laërtius, nihil habet, quod ad hunc Periplum commode referri poſſit. Confert ille cum Xenophonte noſtrum Oneſicritum. *Ille* [k]) (inquit) *cum Cyro, hic cum Alexandro militavit.* Ille Cyri inſtitutionem, hic Alexandri ſcripſit, nempe πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem et ſtylus utriusque ſimillimus, niſi quod, ut exemplar ex archetypo, minoris ſit aeſtimandus. Eundem ſcilicet intelligit Oneſicritum. Nihil hic de Periplo, ſed de educatione Alexandri, qualia de Cyri Inſtitutione ſcripſerat ante Oneſicritum Xenophon. Nec aliter ſentiendum, ut opinor, de aliis hujus ejusdem Navigationis Scriptoribus.

i) Plutarch. Alex. *k*) Laërt. L. VI. n. 84.

VIN-

VINCENTII
REFUTATIO DODWELLI,

pag. 56.

EX ANGLICO IN LATINUM TRANSLATA.

Finem huic libro facio (Prolegomenis ad Nearchum) defenſione itinerarii Nearchi, ab Arriano ſervati, quod ut ſpurium Dodwellus, ut non verax Hardouin [a]) et Huet [b]) impugnarunt. At fidem tamen ejus defenderunt Salmaſius, Uſſerius, Sainte-Croix, Goſſelin et d'Anville; et, ſi memoratis horum nominibus, nova apologia ſupervacanea videretur, neceſſitas opinionem meam proprio Marte defendendi excuſanda tamen erit; nam ſi ſpurium cogitaſſem librum, nec ad fictionem tuendam contribuere, nec ad fabulam explicandam per annos laborem impendere voluiſſem.

Near-

a) Hominis mirare in mendaciis confingendis audaciam. *Hardouin* laud. a St. Croix Ex. Crit. p. 255. Ipſe Hardouini editionem Plinii non vidi, at Dodwellum omnes ejus objectiones recepiſſe, ex Goſſelino diſco.

b) Huet Com. des Anciens, p. 349. Ste Croix.

Nearchus vero fatum ſortitus eſt maxime iniquum; a Strabone cum Daimacho [c]), Megaſthene et Oneſicrito inter fabulatores de India numeratus eſt; auctoritate Plinii, contra cujus narrationem multo plura monenda ſunt, Nearchi librum unquam extitiſſe negatum eſt. Quod negotium quum ſuſciperet Dodwellus [d]), ingenue non egit, dum Strabonis illum locum [*]) Paraplo Nearchi praeponeret; quia enim Nearchi veracitatem non parum ſuſpectam reddit, praejudicium contra Nearchum excitat; nec debuiſſet apponi, niſi ſimul cum eo, quod pro contrario dici poteſt. Juſtitia requirebat, ut moneret, Strabonem aperte eodem itinerario non minus uſum eſſe, quam Arrianum, Strabonem Nearcho multa debere, quae, licet ejus aetate vix credibilia viderentur, recentiorum tamen obſervationibus confirmata ſunt.

Nearchus quidem de inſula quadam incantata et de miraculoſa Ichthyophagorum origine loquitur, at profecto, non ut veritatem illarum ineptiarum afferat, ſed ut eas refellat; et ſi ſe ſolum in claſſe metu incantationis non correptum fuiſſe dicit, ejus quidem vanitatem

c) Daimacho primum inter fabulatores locum tribuit; Nearcho et Oneſicrito ſolummodo ſecundum. Sainte Croix.

d) Fortaſſe Hudſon, non Dodwell.

*) Strab. Geogr. I. Ἅπαντες μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς Ἰνδικῆς γράψαντες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ψευδολόγοι γεγόνασι, καθ' ὑπερβολὴν δὲ Δηΐμαχος. τὰ δὲ δεύτερα λέγει Μεγασθένης, Ὀνησίκριτός τε καὶ Νέαρχος, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι παραψελλίζοντες.

tatem et magnam de ſe ipſo opinionem hoc probare, non veracitatem ſuſpectam reddere poteſt.

Duo modo ſunt, quae ad crimen hoc firmandum adduci poſſent, alterum nimia latitudinis Indi [e]) extenſio; alterum, error, quum Malanis Novembri ſolem meridie ſeptemtrionem verſus viſum aſſerit. Prius crimine falſitatis ſolvi poteſt, ſi ponimus latitudinem fluvii inundantis deſcriptam eſſe; poſterius, ſi explicationem ſufficientem non admittit, in eo ſolo ad librum ſuſpectum reddendum inſiſti non debet. Dodwell quidem ad haec non adtendit, at ſecurus ea profero.

Liber Baro de Sainte Croix argumenta hujus magni Critici extraxit, et ad quodvis reſpondit; quum vero res omnis ab uno Plinii verſiculo pendeat, ſi illum cum aliis Plinii locis non convenire probari poſſit, eundemque non ſufficienter a Dodwello explanatum eſſe, nec ſumma diſſertationis, nec inde pendentes concluſiones valent. Sainte Croix ita locum emendandum proponit, ut negationem mutemus in affirmationem; quae audacia, nulla licet auctoritate firmata, propter corruptiſſimum Plinii textum excuſari poſſit; ſed hoc fieri non poſſe oſtendam; quapropter, ſi correctio adhiberi nequit, totus locus rejiciendus eſt.

Plinii locus eſt hic: „Oneſicriti et Nearchi navigatio nec nomina habet manſionum, nec ſpatia. Lib. VI, 23.„ His dictis, quis conjiciat, ſequentes verſiculos XXII, quibus Plinii excerpta ex itinerario conti-

nen-

e) Hic error potius Arriani eſt, quam Nearchi. *Arrian. Hiſt. Ind.*

nentur, nihil ferme aliud continere quam nomina locorum? et haec aperte, non quidem ex Nearcho, nec ex genuino Onesicriti scripto, sed ex Onesicriti itinerario, quod Juba f) ediderat, Mauritanus, exscripta?

Dodwellus sensit hanc inconstantiam, ideoque Plinium explicat quasi dixisset: „locorum, quibus manserint, nomina *continua* apud illos non legi,„ ut in itinerario Antonini etc. Sed hoc Plinius non dicit. Quod Plinius invenit in Nearcho, statim considerabitur; eum vero nomina locorum in Jubae Onesicrito invenisse, ipsius textus probat, et quaedam horum locorum mansiones fuisse, ex. c. Tuberus, Hytanis etc. conspicuum est. Spatia vero non dedit, et utrum Onesicriti Itinerarium spatia haberet, nec ne? discerni nequit. Nearchum vero spatia dedisse, non ex ipsius modo opere liquet, cujus vero hac in re auctoritas non adhibenda est, sed ex pluribus etiam aliis Plinii ipsius locis.

Intextus est in textum Strabonis locus, non minus quam hic Plinii ab reliqua ejus narratione absonus, (lib. XV. pag. 503.) *καὶ φησὶν ὁ Νέαρχος, μηδὲ καθοδηγῶν ἐπιχωρίων τυγχάνειν, ἡνίκα τῷ στόλῳ παρέπλει πρὸς τὴν Βαβυλωνίαν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς· ὅτι προσόρμους οὐκ ἔχειν, οὐδ' ἀνθρώπων εὐπορεῖν οἷός τ' ἦν τῶν ἡγησομένων κατ' ἐμπειρίαν.*

Hic locus solus stat inter duos alios, quibuscum nullo modo connexus est. Unde haustus sit, explicari non

f) Indicare convenit, quae prodit Onesicritus, classe Alexandri circumvectus in Mediterranea Persidis ex India, narrata proxime a Juba. Plin. VI, 23.

non poſſe videtur. Eſt vero in eo vocabulum, quod aliquam relationem ad Plinii illum locum habet: ὅτι προσόρμους οὐκ ἔχειν, *quia manſiones non habebat*, non — itinerarium, ſed littus. Ex tali ratione loquendi natus eſt Plinii error.

Sed conſideremus Strabonis locum. Poſſetne ſecundus quis Dodwellus allegare haec verba ipſa, ut ex Strabone genuinum non eſſe probet itinerarium Nearchi, qui duorum ducum mentionem fecit, Hydriacis a Moſarnis et Amazenis ab Oaractis? quod argumentum illo Pliniano majoris eſſet momenti. At reſponſio in promptu eſt. Strabo ſibi ipſe contradicit. Hîc dicit, Nearchum ducem non habuiſſe; et paulo poſt: Amazenem, Oaractorum praefectum, Nearchi per ſinum perſicum ducem fuiſſe.

Vel ignorantia Plinii ipſius, vel corruptus ejus textus, vel fons impurus, unde ſua hauſit, cauſa eſt, ut vix ſimilitudinem inter narrationem Nearchi apud Arrianum et Oneſicriti apud Plinium invenias. Hoc quoque pertinet inter argumenta Dodwelli. Sed ſive Oneſicritus ſit cauſa ejus differentiae, ſive Juba, non prorſus inſociabilis eſt cum Nearcho; nam, Salmaſio juvante, lego Arbis pro Nabrus; Tomerus pro Tuberus [g]); Oritae pro Paritae; Ori gens pro Origens; Andanis pro Hytanis; Achaemenidas pro Achaemedinas; Aradus [h]) pro Acrotadus [i]); et fortaſſe Arbis,

 pro

g) In margine Tomberon.

h) Nomen ipſum Aradus eſt pro Arak-us, Arek vel L'arek.

i) Athithradus.

pro ab eis [k]). Si igitur nunc vel Plinium ipſum ignorantiae, vel ejus textum corruptionis accuſo, unde poſſet vel Dodwellus, ſi adhuc in vivis eſſet, eum defendere?

At Salmaſius [l]) etiam ulterius progreditur; verbis diſertis Plinium incuſat, ut qui neſciverit Orientem ab Occidente diſcernere, ideoque ordinem tribuum in littore converterit; et diverſos alios errores, ad me non pertinentes, commemorat. Mentionem eorum feci, ut Plinii fidem non tanti habendam eſſe oſtenderem, ut regula aliorum et ſolus veritatis teſtis credatur.

Aliam objectionem inde ſumſit Dodwellus, quod Plinius milliariis Romanis loco ſtadii Graecorum utatur, quod, ſi graecum ſequutus fuiſſet auctorem, probabiliter adhibuiſſet. Utrum Juba an Plinius ſtadia mutaverit in milliaria, affirmare non audeo; ſed conſuetudinem eam eſſe Plinii, ſi graecos excerpſit auctores, totum opus ejus probat; et d'Anville conſueto ingenii acumine multis exemplis oſtendit, Plinium nunquam differentiam ſtadiorum conſideraſſe, ſed ſine diſcrimine VIII ſtadia uni mill. Rom. aequalia ponentem in errores univerſam geographiam ſubvertentes incidiſſe. D'Anville pluribus computationibus milliariorum cum ſtadiis, unde facta erant, vidit, Plinii [m]) numeros, ipſo inſcio,

k) Abies oppidum.

l) Plin. Exercit. pag. 1177. et ſqq.

m) VIII ſtadiis olympicis et XV ſtadiis Arriani uni mill. Rom. aequalibus, ſaepe, ſi dimidium numerorum Plinii partem ſumis, proxime veritati accedis.

ſcio, cum veritate congruere, ſimulac menſura ſtadii in auctore excerpto certa erat.

At Plinius aſſerit, nulla ſpatia fuiſſe in Nearcho; et ſive ex Oneſicrito ſive ex Nearcho ſua excerpſerit, ibi certe nulla ſpatia inveniuntur. Hoc quidem contra Oneſicritum, vel ſaltem Jubam, at nullius momenti contra Nearchum eſt, quem etſi aliis locis citat, tamen in excerptis certiſſime non deſcripſit. Aliis vero locis re vera ſpatia ex Nearcho citat. Hoc concedit Dodwellus, ſed ſpatia addit non fuiſſe regularia, neque continua, non deſcripta ea eſſe de univerſo eo littore, ubi navigaretur, ut ſumma eorum contrahi potuiſſet. Quia vero Arriani Nearchus talia ſpatia praebeat, inde opus non genuinum eſſe ſatis probari. — Contra hoc in univerſum monere ſufficiat, haec ſpatia continua a Dodwello inventa eſſe; concedimus quoque, Arriani librum ſpatia continua contineie. Sed ſeries ſpatiorum ab Indo usque ad Euphratem, in ſingulis plurimum, et in ſumma maxime congruens cum vera littorum longitudine, quantam recentiores obſervarunt, tantam habet fidem internam, ut conjectura, qualis ſit cunque, infirma reddi nequeat.

Hoc ſatis eſſe poſſet. Nunc adjiciam ipſos Plinii locos, (quos vel Dodwellus laudat,) eos contra ipſorum ſyſtema eſſe probaturus. „*Carmaniae oram patere duodecies centena L millia paſſuum Nearchus ſcripſit.*„ Plin. VI, 23. et rurſus ibidem: *Oneſicritus et Nearchus ab Indo amne in Sinum perſicum atque illinc Babylonem Euphratis paludibus ſcripſerunt XXV mill. paſſuum eſſe.* et: *ab initio ejus (Carmaniae) ad flumen Sabin centum*

 M.

M. passuum. Inde vineas coli et arva ad flumen Andanin XXV. M. spatio. Numeri horum spatiorum, textu supra omnem opinionem corrupto, mihi curae non sunt. Sed in quovis horum locorum spatia, eaque ex Nearcho dari, conspicuum est. Quovis igitur modo Plinii testimonium ad Nearchi fidem debilitandam adhibeatur, se ipsum destruit; sive locus, quo continetur, explicari possit, nec ne; sive ipsum sit corruptum, sive non; sive genuinum spuriumve, nihil interest; nam argumentum non firmum nihili aestimandum est.

Dodwellus ipse conjecit, Plinium non minus verum itinerarium Nearchi vidisse, quam librum Jubae, quia in catalogo auctorum suorum nominis Nearchi mentionem fecit. Unde concludit, vel nulla spatia in Nearcho fuisse, vel nulla Plinium in eo invenisse. Sed jam dixi, Plinium in brevi de navigatione narratione Onesicritum sequutum esse, et nunc ex aliis ex Nearcho a Plinio descriptis locis, spatia, quae negat, vere in Nearcho fuisse probatum est. Ratiocinatio igitur sana Dodwellum Usserio [n]) assentiri coëgisset, qui supponit, spatia quidem Nearchum habuisse, Jubam autem omisisse. Qua conjectura si non efficitur, ut sibi Plinius ipse non contradicat, cur defendendus est? vel cur ab ejus suffragio aliorum auctorum existentia pendere debet?

Ad hanc defensionem conscribendam usus sum ope Gosselini [o]) et Sainte-Croix [p]), de quorum scriptis, antequam

n) Anno 4388.
o) Geographie des Grecs, pag. 25.
p) Examen Critique pag. 250. et sqq.

quam ipſe defenſionem inciperem, ſi certior factus fuiſſem, fortaſſe eorum argumenta ſola recipere ſatis habuiſſem; ſic vero cum iis certare audebam, et quum ultimam manum admoverem, eorum ope ubicunque uſus ſum. D'Anville contra omnes objectiones ſatis eſſe putabat q), ſi partem itinerarii ipſius forma genuina lectori proponeret, et profecto, interna fides libri magis eum genuinum eſſe probat, quam omnia argumenta. Deſcriptio diligens rerum vel minutarum, deſcriptio ejusdem littorum figurae, quam nunc adhuc habent, deſcriptio morum, conſuetudinum et veſtium, earumque omnium incolis his propriarum; ſingularitas coeli, anni tempeſtatum, ventorum, et naturalium ejus terrae fructuum, omnia de cognitione teſtantur, quae non niſi ipſa inſpectione oculari parari potuerat, quae librum peperit, quem Antiphanes Euemerus, Jambulus, Euthymanes r) et omnes ſimul antiquitatis impoſtores componere non potuiſſent.

Si longius de hac re ſcribere neceſſe eſſet, reſpectu ad univerſum littus offerret Salmaſius copioſum catalogum Plinii errorum. Et ſive hi errores ab auctoribus ejus naſcerentur, ſive a ratione qua iis uteretur; ſive nos Plinio ipſi, ſive mutilatis et corruptis MStis, quos ejus editores nacti ſunt, eos imputare debeamus; fieri tamen nequit, ut unus in tali opere locus defendatur, quo liber contemnendus adeoque nihili aeſtimandus videatur, in quo auctoris diligentia aeque con-

q) Sainte Croix, Ex. Crit. p. 256.

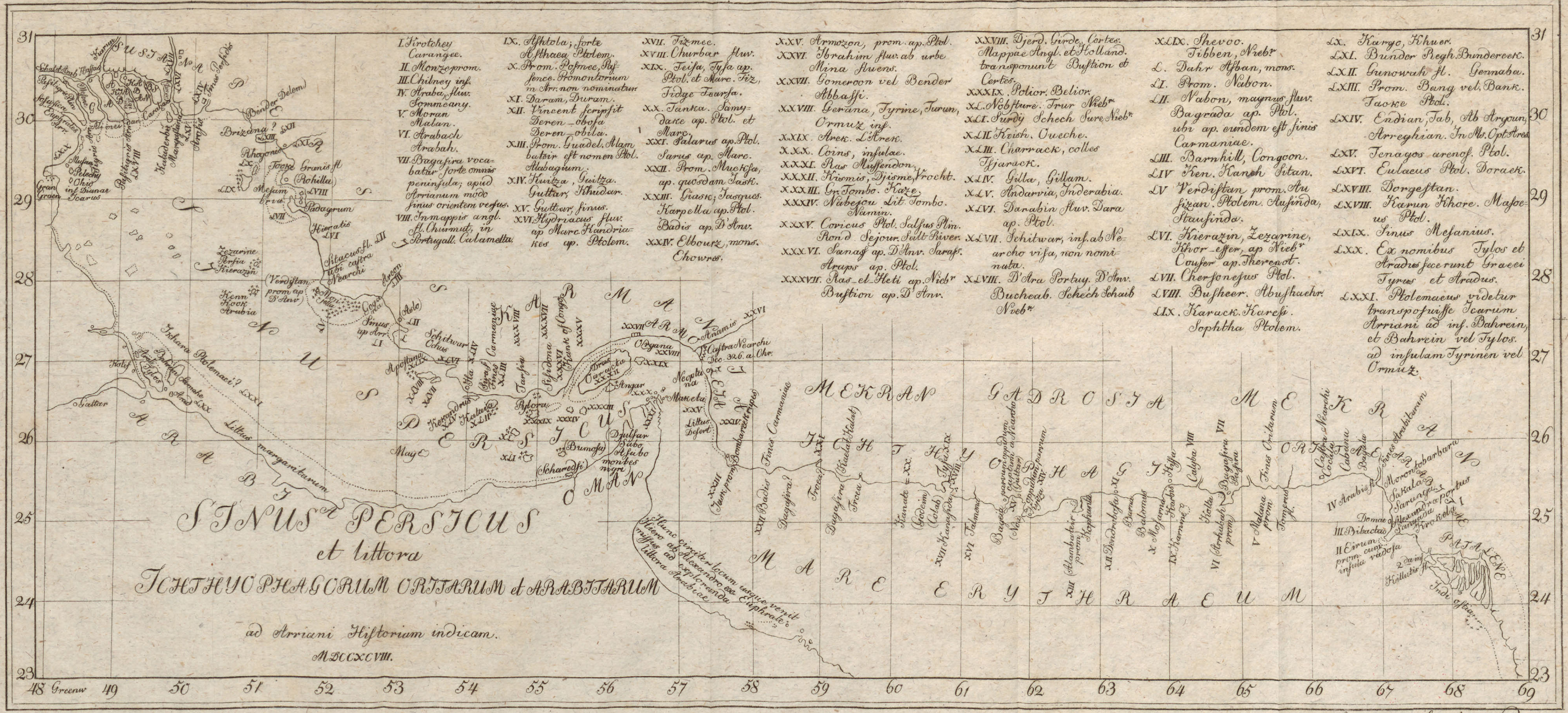
r) impoſtores, a Dodwello Diſſ. pag. 139. cet. enumerati.

ſpicua eſt, ac Plinii negligentia demonſtrari poteſt. Unum modo exemplum adſcribo, reliquorum numero eorum contemplationi relicto, qui auctoritati ejus ſyſtemata ſuperſtruunt. Lib. VI, 25: *A promontorio Carmanis junguntur Armozei; quidam interponunt Arbios, CCCCII* (in margine CCCCXXI) *mill. paſſ. toto littore.* Hoc dicit cap. XXV. At cap. XXIII. hoc littus *CC mill.* longum eſſe aſſerit. Sed quanta ſit cunque ejus longitudo, a promontorio Armozon tamen ſupra ſexcenta mill. excedit. Tantus eſt hic error. E contrario Nearchus Arbios vel Arabitas ponit inter Indum et Sommeany; et promontorium Arabah nunc adhuc eorum nomen conſervat. Littus eorum circiter C mill. longum eſſe dicit, quod verum invenimus. Armozeiam commemorat tanquam partem Carmaniae, ut eſt ad hunc diem usque. Deſignat terram humilem in littore et montes in mediterraneis; idem in hunc diem faciunt optimi geographi et qui ibi itinera fecerunt. Si in altera parte tanta eſt veritas, in altera omnia vana, judicium de utriusque meritis non eſt difficile.

INDEX

INDEX NOMINUM PROPRIORUM.

Paga-

Arriani hist. ind.